

SOTAVETERAANI KRIGSVETERANEN

N:o 3/2006 ■ Tarkastettu levikki 68 225 ■ Kesäkuun 28. päivänä 2006

Sota-ajan virsistä cd

Sivu 4

Simo Kärävän elämäntyö

Sivut 18–19

Taloudellista tukea veteraaneille

Sivu 23

Pilvenveikot voimissaan

Sivu 27–28

Sotaveteraaniliiton liittopäivillä 1.—2. kesäkuuta 1 800 veteraania seuralaisineen tapasivat toisensa

Liittopäivillä suunnattiin liiton toimintaa

Mikkelissä 1. kesäkuuta pidetyssä XXII liittokokouksessa hyväksyttiin liitolle tulevaisuussuunnitelma. Liitto ja sen jäsenyhdistykset jatkavat huolto- ja tukitoimintaansa niin kauan kuin sotaveteraanit, heidän puolisonsa ja leskensä tarvitsevat tukitoimia. Seuraavaan liittokokoukseen mennessä sotaveteraanipiirit laativat selvityksen yhdistysten lähivuosien suunnitelmista.

Liiton sääntöjen viiteen pykälään tehtiin vähäisiä muutoksia. Syksyllä aloitetaan mallisääntöjen laatiminen yhdistyksille ja piireille. Niissä tulee esiin puolisojäsenyys ja kannattajajäsenten asema.

Liiton puheenjohtajana jatkaa Aarno Strömmer, valtuuston puheenjohtajana Aarno Lampi ja Naisjärjestön puheenjohtajina Vuokko Hurme. Raportti liittopäiviltä (sivut 8-17).

Veteraanit kansallisen veteraanipäivän vieraina Sivu 5

Sotiemme Veteraanit -keräys tavoitteeseen Sivu 20

Reserviupseeriliitto 75 vuotta Sivu 24

Sodan päätös Ahvenanmaalla ja saaristomerellä Sivu 32–33

Helsingissä 28. kesäkuuta 2006

Seinäjoelta Mikkeliin – Mikkelistä Turkuun

Kesäkuun alussa Mikkelissä koolla ollut Suomen Sotaveteraaniliiton XXII liittokokous sai kuulla liiton hallituksen selostuksen kahden viime vuoden toiminnasta, päätti kahden seuraavan vuoden yleisestä toimintasuunnitelmasta sekä tarkennuksista Lahdessa vuonna 2002 hyväksyttyyn liiton pitkän aikajänteen tulevaisuussuunnitelmaan.

Selostus toiminnasta Seinäjoella 2004 pidetyn liittokokouksen jälkeen osoitti liiton vireän toiminnallisen yleisilmeen säilyneen. Jäsenyhdistysten verkko on lukumääräisesti ennallaan ja veteraanijäsenten kadon vastapainoksi kannattajajäsenten määrä on noussut tuhansilla. Viime maaliskuun lopussa se oli 21 500.

Yleisen toimintasuunnitelman mukaan uusien kannattajajäsenten hankinta jatkuu. Tavoitteena on heidän määränsä lisäys 30 000:n tasolle seuraavaan Turussa toukokuun lopussa 2008 pidettävään liittokokoukseen mennessä. Järjestötoimien laajasta kirjosta liiton 50-vuotisjuhlavuoden monet tapahtumat vuonna 2007 tulevat näkyvästi sävyttämään kaksivuotiskauden toiminnan. Järjestötoimien muusta sisällöstä maininnan ansaitsee erityisesti liiton käynnistämän sosiaalineuvajahankkeen laajentuminen koko maan kattavaksi veteraanijärjestöjen yhteishankkeeksi, mikäli Raha-automaattiyhdistyksen avustus siihen saadaan.

Hallituksen ehdotus järjestön elin-

kaaren viimeisten vaiheiden tulevaisuussuunnitelmaksi sekä sen edellyttämät muutokset liiton sääntöihin hyväksyttiin Mikkelissä. Syksyn jatkotoimintyöstettävät piirien ja yhdistysten uudet mallisäännöt avaavat mahdollisuuden puolisojäsenyyteen sekä puoliso- ja kannattajajäsenten äänioikeuteen yhdistysten kokouksissa. On syytä korostaa, että mallisäännöt ovat suosituksia. Päätös uudistuksesta on tyystin yhdistysten oma asia. Tähän liittyy myös tulevaisuussuunnitelman pitkän aikajänteen linjaus. Kun kannattajajäsenet lopulta ottavat vastatakseen sotaveteraaniiyhdistysten toiminnasta, sen tulee tapahtua yhteisymmärryksessä veteraanien kanssa.

On luonnollista, että liitto haluaa seurata uudistusten etenemistä kentällä. Tähän liittyy tulevaisuussuunnitelman lähiajan linjauksiin sisältyvä velvoite sotaveteraanipiireille. Niiden tulee laatia vuoden 2008 liittokokoukseen mennessä selvitys yhdistysten lähivuosisuunnitelmista sekä sääntömuutosten edistymisestä.

Mikkelin liittopäivien järjestelyhelteen kantanut Suur-Savon Sotaveteraanipiiri tukivoimineen ansaitsee liiton lämpimän kiitoksen päivien onnistuneesta suunnittelusta ja toteutuksesta. Mikkelistä on hyvä lähteä haasteelliselle uudelle työtaipaleelle kohti Suomen Turkua.

Aarno Strömmer

Sääntömuutoksella kohti laajenevaa huoltotyötä

Mikkelissä pidetty XXII liittokokous käsitteli varsinaiset liittokokousasiat, hyväksyi tulevaisuussuunnitelman sekä ehdotetut muutokset liiton sääntöihin.

Sääntömuutoksen keskeisin kohta oli tarkoituspukälän muuttaminen niin, että siinä liiton huoltotyön piiri täsmennetään käsittämään sotaveteraanien ohella myös heidän puolisonsa ja leskensä. Tähänastisten sääntöjen kohdennus puhui väljästi omaisista. Muutos selkeyttää kysymystä, keiden hyväksi toimitaan.

Hyväksytyn tulevaisuussuunnitelman ja uusien sääntöjen myötä tulevan syyskauden keskeisin tehtävä on uusien mallisääntöjen laatiminen sotaveteraanipiireille ja -yhdistyksille. Mallisääntöluonnokset lähetetään lausunnolle jäsenyhdistyksille lokakuussa. Joulukuussa liiton hallitus päättää lopullisesta mallisääntöjen sisällöstä. Ensi vuoden kokouksissa jäsenyhdistykset voivat päättää sääntöjensä muuttamisesta.

Sääntömuutos ei ole pelkkä tekninen sääntöjen muuttaminen, vaan käytännön toimintaan tarvitaan myös uusien jäsenryhmien tarpeiden mukaista työtä. Useilla yhdistyksillä toimintaa on ollut jo aiemmin. Niiden kohdalta tilanne ainoastaan selkeytyy. Sotaveteraanien puolisoista ja leskistä voidaan pitää jäsenrekisteriä, joka täyttää henkilörekisterille asetetut vaatimukset.

Kannattajajäsenten asema muuttuu, kun heille annetaan äänioikeus yhdistyksen kokouksissa. Tämä suuri ja periaatteellinen askel toteutuu yhdistyksissä todennäköisesti eri aikaan. Toisilla on tarve nopeaan etenemiseen, osa jatkaa vielä nykyisellä rakenteella.

Laajeneva huoltotyö tarvitsee luonnollisesti aikaisempaa enemmän varoja. Sotiemme veteraanien uudistunut keräys on jo ensimmäisen vuoden alkupuoliskolla osoittautunut toimivaksi. Veteraanien tukitoimintaan on mahdollista saada varoja, kun työtä tehdään suunnitelmallisesti ja nykyaikaisilla keinoilla. Sotaveteraaniiyhdistysten kannattajajäsenille keräyksen ja muun varainhankinnan tukeminen antaa käytännön tavan tukea alueensa veteraaneja.

Sotaveteraaniliiton tulevaisuussuunnittelu on edennyt hitaasti mutta varmasti. Muutama yhdistys ehti jo toivoamaan nopeampaa aikataulua. Suunnittelu on kuitenkin edennyt jatkuvasti. Erinomaisen pohjan suunnittelulle antoi vuonna 2005 jäsenyhdistyksille lähetetty kysely. Nyt toteutetut muutokset pohjautuvat kyselyn tuloksiin.

Markku Seppä

Aarno Lammelle liiton pienoislippu

Suomen Sotaveteraaniliiton 12. toukokuuta pidetyn valtuuston kokouksen jälkeen nautittiin Suomalaisella Klubilla juhlaa valtuuston puheenjohtajan Aarno Lammen 80-vuotispäivän kunniaksi. Onnittelupuheen piti liiton puheenjohtaja Aarno Strömmer. Päivänsankari kohottaa korkealle liiton II varapuheenjohtaja Matti Viitosen luovuttaman Sotaveteraaniliiton pienoislipun vapaudenristin nauhoin. Onnittelijoina kuvassa näkyvät myös Vuokko Hurme, Helena Hornborg, Markku Seppä, Antti Näsi ja Göran Westerlund.

Kunniamerkkejä puolustusvoimien lippujuhlapäivänä 4. kesäkuuta

Vapaudenristi myönnettiin seuraaville henkilöille

1. luokan Vapaudenristi

Maaherra Rauno Uolevi Saari, Raisio

2. luokan Vapaudenristi

Kauppias Erkki Ensio Kaunisto, Loimaa

Varatuomari Irmeli Annikki Lemberg, Helsinki

3. luokan Vapaudenristi

Everstiluutnantti Jukka Pekka Kustaa Eskola, Turku

Lentokapteeni Veikko Juhani Karhumäki, Mäntsälä

Rikosylikomisario Raimo Johannes Latvala, Mustasaari

Sotamuseon johtaja Markku Juhana Palokangas, Helsinki

Everstiluutnantti Risto Veikko Johannes Seppälä, Lappeenranta

Everstiluutnantti Jari Vesa Vaara, Jyväskylä

4. luokan Vapaudenristi

Toimistopäällikkö Helena

Kekäläinen, Espoo

Sotilaskotisisar Elli Elisabet

Lindholm, Tammisaari

Vänrikki Mikko Johannes

Rintala, Pietarsaari

Luutnantti Tommi Juhani Sutelä, Helsinki

1. luokan vapaudenmitali

Kersantti Mikko Pekka Paavali Smolander, Kuopio

Suomen Valkoisen Ruusun

ja Suomen Leijonan ritarikuntien kunniamerkki

myönnettiin mm. seuraaville henkilöille.

Suomen Valkoisen Ruusun I luokan komentajamerkki

Kenraaliluutnantti Esa Kaler-vo Tarvainen, Vantaa

Suomen Leijonan I luokan

komentajamerkki

Kenraalimajuri Jaakko Sakari

Kaukanen, Helsinki

Kenraalimajuri Jan Olli

Laukka, Järvenpää

Kenraalimajuri Jarmo Nestori

Peltola, Helsinki

Suomen Valkoisen Ruusun

komentajamerkki

Prikaatikenraali Raimo Kaler-vo Jyväskylä, Vantaa

Prikaatikenraali Mika Matti

Otto Peltonen, Helsinki

Prikaatikenraali Arto Tuomas Rätty, Helsinki

Suomen Leijonan komentaja-

merkki

Vakuutusneuvos Peter Paul

Eino Küttner, Helsinki.

Veteraanit puolustusvoimien lippujuhlapäivän kunniavieraina

Ohimarssin vastaanottivat puolustusvoimain komentaja, amiraali Juhani Kaskeala seurassaan (vas.) Vaasan kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Håkan Nordman ja Vaasan Sotaveteraanipiirin puheenjohtaja, kanslianeuvos Holger Strandberg.

400-vuotisjuhlavuottaan viettävä Vaasa toimi puolustusvoimien lippujuhlapäivän isäntäkaupunkina 4. kesäkuuta. Sadat sotiemme veteraanit olivat lippujuhlapäivän itseoi-keutettuja kunniavieraita.

Lipunostotapahtuman jälkeen Perinnemuurilla laskettiin Vaasan sankarihaudalla puolustusvoimien, sotiemme veteraanien ja Vaasan kaupungin sekä seurakuntien seppeleet sankarivainajien muistolle. Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan maakuntien alueelta kootut sotainvalidi- ja sotaveteraanijärjestöjen liput olivat tilaisuudessa kunniapaikalla. Yli sadan järjestölipun lippulinnaa kantoivat tehtävään nimetyt reserviläiset.

Paraatikatselmus tapahtui Kaarlen kentällä, jossa paraatijoukkojen komentaja kommodori Hannu Luukkonen ilmoitti joukot puolustusvoimain komentajalle amiraali Juhani Kaskealalle.

Kiitosta veteraaneille

Kenttäpiispa Hannu Niskasen pitämän kenttähartauden jälkeen Kaskeala painotti paraatipuheessaan Suomen itsenäisyyden kovia synnytystuskia sekä sitä kovaa hintaa, jonka itsemääräämisoikeudestamme olemme maksaneet. Hän tote- si että nykypäivänä on vaikea kuvitella sitä uhrausten mää- rää, jonka sodan sukupolvi on

antanut isänmaamme puolesta niin rauhan kuin sodan töis- sä. Kaskeala toi esiin myös re- serviläistemme monipuolisen koulutuksen ja kokemuksen. Heidän ammattitaito on kovaa luokkaa myös kansainvälisissä vertailuissa.

Ohimarssi moottoritiellä

Paraatijoukkojen ohimarssi suoritettiin Vaasasta ulosme- nevällä moottoritieosuudella. Jäästadionin kohdalle raken- netulla vastaanottokorokkeel- la amiraali Juhani Kaskeala, Vaasan sotaveteraanipiirin pu- heenjohtaja, kanslianeuvos **Holger Strandberg** sekä Vaa- san kaupunginvaltuuston pu- heenjohtaja **Håkan Nordman** vastaanottivat lähes 1 500 hen- kilön ja 85 erityyppisen ajo- neuvon ojennuksessa olevat rivistöt. Vastaanottajien taut- alla oli myös kunniavieraina olevien veteraanien katsomo.

Sotainvalidi- ja -veteraanijärjesjestöjen lippulinna saapumassa ohimarssin vastaanottotasalle kielekkeisen valtiolipun ja Jääkä- rilipun johdolla.

Puolustusvoimien joukkojen ohella paraatiin osallistui 158 reserviläisen vahvuinen Ete- lä-Pohjanmaan komppania. Marssiosastoina olivat muka- na Maanpuolustuskoulutus ry, Rauhanturvaajat ja Sotilaskoti- sisaret. Paraatia seurasi noin 5 000 katsojaa

Juhlapäivään sisältyi juh- lalounas veteraanijärjestöjen edustajille sekä runsaslukui- salle kutsuvierasjoukolle pi- detty vastaanotto Vaasan kau- pungintalolla. Isäntinä vas- taanotolla toimivat Läntisen Maanpuolustusalueen kome- ntaja, kenraalimajuri **Ilkka As- para**, Vaasan kaupunginval- tuuston puheenjohtaja Håkan Nordman ja Vaasan kaupun- ginjohtaja **Markku Lumio**.

Raimo Latvala

Mannerheimin ratsastajapatsaalle seppele lippujuhlapäivänä

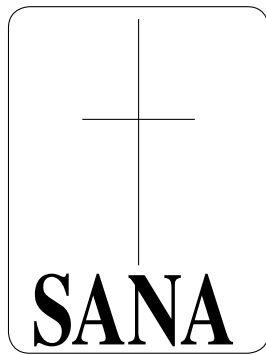

Seppeleenlasku marsalkka Mannerheimin ratsastajapatsaalle Helsingissä kokosi kymmeniä kansalaisjärjestöjen edustajia ja yksittäisiä henkilöitä puolustusvoimien lippujuhlapäivänä 4. kesäkuuta. Seppeleenlaskun suorittivat (vasemmalta) ken- raaliluutnantti Heikki Tilander, kenraaliluutnantti R.W.Stewen, kenraalimajuri Sami Sihvo ja sotaveteraani Erkki Sillanpää. Ku- va: Janne Kosonen.

Tasavallan Presidentin seppeleenlasku Kaatuneitten muistopäivänä

Tasavallan presidentti Tarja Halonen laski seppeleen Mannerhei- min sankariristille Kaatuneitten muistopäivänä 21. toukokuuta. Presidentin avustajina toimivat ensimmäinen adjutantti eversti- luutnantti Kim Mattsson ja everstiluutnantti Risto Kolstela. Kuva: Puolustusvoimat.

MITEN ELÄÄ JA PRIORISOIDA?

”Mitä hyvää minun pitää tehdä, jotta saisin iankaikkisen elämän? Näin rikas nuorukainen kysyi Jeesukselta. Nuorukaisen tarkoituksena oli ”tehdä” ja suorittaa. Kaikki tunnemme suorituspainotteista elämäntyyliä. Jeesuksen aikana se oli tunkeutunut uskonnon maailmaan. Oli koko ajan kyse saavutuksista ja suorituksista. Jopa iankaikkista elämää katsottiin palkaksi siitä, mitä ihmiset olivat tehneet tai suorittaneet. Meidän aikanamme suorituskeskeinen elämäntyyli on peittänyt melkein kaiken alleen. Se luo stressiä ja loppuun palamista. Se luo kilpailuyhteiskuntaa, jossa kaikki katsovat kaikkia karsain silmin. Siksi niin monet voivat huonosti maassamme tänä päivänä. Mielestäni tämä on sodan jälkeisen ajan suurin ongelma. Sodan jälkeen oli pakko jälleenrakentaa maata sekä aikaansaada melkein mahdottomia sotakorvauksineen ja muine velvoitteineen. Tämä onnistui niin kauan kuin oli kohtalon yhteyttä ja solidaarisuutta. Mutta postmodernin yhteiskunnan individualismin ja syrjäytymismekanismien johdosta emme enää selviä tämän elämäntyylin kanssa. Missä on vaihtoehto?

Jeesus sanoi rikkaalle nuorelle miehelle: *”Mene ja myy kaikki, mitä sinulla on, ja anna rahat köyhille ... Tule sitten ja seuraa minua.”* Kaiken myyminen ei ollut mikään yleinen vaatimus, jonka Jeesus olisi osoittanut kaikille. Mutta nuori mies tarvitsi tätä käskyä. Mitä Jeesus tarjosi hänelle? Hän tarjosi kysyjälle *suhdepainotteista elämäntyyliä.*

Jumalan valtakunnan uudessa elämässä suhteet tahi relaatiot ovat tärkeitä – eivätkä saavutukset. Suhteemme köyhiin ja kaikkiin meitä tarvitseviin tulevat ensiksi. Mutta voimme niistä jatkaa. Suhtautuminen omaan kehoon sekä lähellä oleviin ovat myös tärkeitä. On myös tärkeä elää hyvässä ja herkässä suhteessa meitä ympäröivään luontoon. Mutta tärkeintä on kuitenkin suhde Jeesukseen. Uskon asioissa kyseessä on henkilökohtaisesta suhteesta häneen. Siinä on hyvä suhde. Hän ei koskaan petä meitä eikä jätä meitä.

PIISPA ERIK VIKSTRÖM

Sota-ajan virsistä cd-levy

Helsingin Sotaveteraanikuoro ry julkisti 18. huhtikuuta Johanneksen kirkon seurakuntalissa sota-ajan virsistä kootun cd-levyn, jonka nimeksi on valittu Martti Lutherin virren alkusäe ”Jumala ompi linnamme”. Tuon virren sävelin saatettiin syksyllä 1939 matkaan Moskovaan lähteneet neuvottelijamme. Sotavuosina virsi kaikui lukemattomissa hartaus-tilaisuuksissa. Äänitteen loppuun on otettu talvisodan ajoilta radion iltatilaisuuksista

tuttu Axel von Kotherin Ruokous-hymni Kaartin seitsikon esittämänä.

Virren taustaa tilaisuudessa esitteli prof. **Reijo Pajamo**. Vaikka virsi sotien aikana on leimattu taisteluvirreksi, on se rauhan aikana rauhan ja lohdutuksen virsi, hän muistutti.

Äänitteen 24 virttä laulettiin yhtä lukuun ottamatta puolustusvoimissa sota-aikana käytössä olleen vuoden 1938 virsikirjan sanoin ja sävelin. Helsingin Sotaveteraanikuorossa laulaa edelleen 44 aktiivia; jä-

seniä kuorossa on 63, keski-ikänsä 83,5 vuotta olevia tammelenhätunnuksen omaavia veteraaneja.

Kuoro on laulanut virsistä valitut 3–4 säkeistöä yksinäisesti johtajanaan musiikkineuvos **Arvo Kuikka** tai professori **Reijo Pajamo**. Säestäjinä ovat toimineet diplomiurkuri **Tapio Tiitu** tai Kaartin seitsikko, eräiden virsien osalta **Lassi Ikäheimo** yksin trumpettia soittaen. Kaartin seitsikon virsisäestyksistä useimmat on sovittanut Arvo Kuikka. Osa virsistä on laulettu useimpien hartaus-tilaisuuksien tapaan säestyksellä. Sodan aikana hartaus-tilaisuuksia oli aina etulinjoja myöten, iltahartauksia esimerkiksi korsuissa, ”penkkiseuroja” kanttiineissa ja rintamaripikouluja.

Tervetuloitotuksista vastasivat kuoron puheenjohtaja **Pekka Pusa**, kuoron isäntä **Harald Johansson** ja sihteeri **Paa-vo Ruotsalainen**. Virsitoimikunnan puheenjohtaja **Heikki Mälkki** esitteli äänitteen ensimmäisen virren. Sotaveteraani-

Helsingin Sotaveteraanikuoron laulu kaikui paitsi cd-levyltä myös elävän kuoron esittämänä Arvo Kuikan johdolla.

SOTIEMME VETERAANIENT PIRKANMAAN PIIRIEN YHTEINEN KIRKKOPÄIVÄ

Nokian Palloiluhallissa 11.8.2006

KIRKKOPÄIVÄN OHJELMA

klo 11.00 Jumalanpalvelus Palloiluhallissa
Saarna: Turun hiippakunnan piispa Kari Mäkinen
Liturgi: kirkkoherra Antti Sipola

Jumalanpalveluksen jälkeen maksuton ruokailu

klo 14.00 Päiväjuhla palloiluhallissa
Ohjelmassa mm.
Juhlapuhe kaupunginjohtaja Antti Punkari
Musiikkia: sotilassoittokunta
Nokian mieskuoro
Lausuntaa: teatteriohjaaja Sina Kujansuu
Musiikkia: Hempan pumpu

Tervetuloa piirien yhteiseen kirkkopäivään. Ruokailun järjestelyjä varten pyydämme ilmoittautumiset viimeistään 1.8.2006 mennessä, joko Pirkkanmaan Sotaveteraanipiiri (03) 2235 808 tai 0400 927252 tai Pirkka-Hämeen Sotainvalidien Veljesliitto (03)2226 631 ja 040-0835993.

SOTIEMME VETERAANIENT POHJOISEN ALUEEN KIRKKOPÄIVÄ

Kajaanissa keskiviikkona 23.8.2006

Aikamme on Jumalan kädessä

KIRKKOPÄIVÄN OHJELMA

10.00 – 11.00 Kokoontuminen Kajaanihalliin
11.00 – 12.30

Ekumeeninen sanajumalanpalvelus

Saarna emerituspiispa Matti Sihvonen
Metropoliitta Panteleimon
Liturgeina kirkkoherra Lauri Oikarinen ja kirkkoherra
Isä Pentti Hakkarainen
Kainuun Sotilassoittokunta säestää
Kajaanin keskuskoulun musiikkiluokan kuoro

13.00 **Ruokailu** Kainuun Prikaatilla

14.00 – 15.30 **Päiväjuhla Kajaanihalli**

Juhlapuhe Kenttäpiispa Hannu Niskanen
Kuorolaulua Kajaanin Mieslaulajat joht. Harri Komulainen
Päätössanat Rovasti Jaakko Granlund

Odotamme sotiemme veteraanien kirkkopäivästä mieliin jäävää tapahtumaa, joka kokoaa Suomen veteraanikansaa yhdessä Jumalan sanan ääreen. Sydämelliset tervetuloitotukset Kajaaniin ja Kainuuseen

Toivomme, että ilmoittaudutte kirkkopäivään piireittäin ja/tai osastoittain **30.6.2006** mennessä ja suoritate osallistumismaksun 10 €/hlö tilille **576003-278362**.

Tiedustelut ja ilmoittautumiset Reijo Malinen, Kuovikuja 20, 87400 KAJAANI 08-637 880 tai 050 303 4119. Maksuun merkki **Kirkkopäivä**.

niliiton kunniapuheenjohtaja **Gunnar Laatio** ja Helsingin seudun piirin toiminnanjohtaja **Seppo Lindell** luovuttivat seitsemälle kuorolaiselle Sotaveteraanien ansioristit ja kuoron puheenjohtajalle Helsin-

gin seudun sotaveteraanipiirin standardin. Arvo Kuikan johtamana Helsingin Sotaveteraanikuoro antoi reippaan näytteen laulun voimastaan.

Markku Rämö

20. kansallisen veteraanipäivän pääjuhlassa yli 1 300 juhlijaa

Kansallisen veteraanipäivän valtakunnallinen pääjuhla järjestettiin tänä vuonna Hämeenlinnassa 27. 4. Tilaisuutta kunnioitti läsnäolollaan Tasavallan Presidentti Tarja Halonen puolisonsa tohtori Pentti Arajärven kanssa. Tilaisuuteen osallistui runsaat 1 300 sotiemme veteraania. Päivän teemana oli Veteraanien työ – hyvinvointimme perusta Veteranernas arbete – grunden för vår välfärd.

Päivä aloitettiin lipunnostolla jäähallin edustalla jossa Hämeenlinnan kaupunginvaltuuston puheenjohtaja **Harri Lintumäki** toivotti veteraanit tervetulleiksi todeten, että siniristiliput nousivat salkoihin juuri sotiemme veteraanien ansiosta.

Lipunnostoa seurasi hartaus-tilaisuus jäähallissa. Hartauden pitivät Hämeenlinna-Vanajan seurakunnan kirkkoherra **Kari Koivu** ja Hämeenlinnan ortodoksien seurakunnan kirkkoherra **Markku Aroma**.

Huolenpito veteraaneista

Pääjuhla aloitettiin Parolan marssilla, jonka esittivät Panssarisoittokunta ja Ilmavoimien soittokunta musiikkimajuri

Heikki Saariahon johdolla. Kenttäpiispa **Hannu Niskanen** lähetti perinteisen tavan mukaisesti seppelipartiot sankarihaudoille Narvan marssin soidessa.

Juhlatoimikunnan puheenjohtaja, kaupunginjohtaja **Tapani Hellsten** toivotti juhlavieraat tervetulleiksi koulu-, kulttuuri- ja varuskuntakaupunkina tunnettuun Hämeenlinnaan. Hän kertoi kaupungin hoitavan veteraanien asioita mm. vanhusneuvoston ja veteraaniasiain neuvottelukunnan avulla. Näissä elimissä on kaikkien veteraanijärjestöjen edustaja. Hän kiitti veteraaneja taistellen säilytetystä itsenäisyydestä, sodan jälkeisestä jälleenrakentamisesta ja yhteiskunnan kehittämisestä nykytasoon.

Selviytymistarina edelleen kerrottavaksi

Juhlapuhujana ollut Rautaruuki Oyj:n toimitusjohtaja **Sakari Tamminen** kertoi pitävänsä veteraanisukupolven tarinaa selviytymistarinaa. Ensin oli kestettävä sodan kurimuksessa, pelastettava maa ja torjuttava vihollinen. Sodan jälkeen oli selvittävä elämisen alkuun yhdessä sotainvalidien, sotaaleskien ja sotaorpojen kanssa. Oli asutettava karjalaiset. Oli jälleenrakennettava vaikeissa olosuhteissa maa ja maksettava raskaat sotakorvaukset. Ahkeralla työllä ja säästäväisyydellä veteraanit loivat nykyisen hyvinvointimme perustan.

Puhujan mukaan sotakorvauksista koitui loppujen lopuksi hyötyäkin. Maatalousvaltainen Suomi teollistui. Kaukokatseisten päättäjien toimilla oli myös vaikutusta.

Tamminen selvitti, miten maamme teollisuus on kehittynyt noista sodanjälkeisistä vuosista nykypäivään ollen eräillä aloilla maailman huippuluokkaa. Kehityksessä mukana pysyminen edellyttää työelämän tarkastelua. Puheensa lopuksi hän esitti vetoomuksen: ”Jokaisen veteraanin tarina on säilytettävä kerrottavaksi edelleen. Näiden tarinoiden kautta hahmottuu jälkipolville osa suomalaista identiteettiä ja kansallisympeyttä. Lapset ja lastenlapset ovat niitä, joille lankeaa luonnostaan rooli vanhempien ja isovanhempien sotamuistojen tallentamisessa ja niiden kertomisessa edelleen. Näin tulevillekin sukupolville saadaan siirrettyä käsitys siitä, miten kallis maa Suomi meille on ja miten kalliilla hinnalla sen itsenäisyys on hankittu. Ja miten sisukkaasti ja uupumatta hy-

Mannerheim-ristin ritari Pentti Iisalo ja Mannerheim-soljen saanut partiojohtaja Mikko Hieta tapasivat ennen juhlan alkua.

vinvoinnin perusta on luotu.”

Valtioneuvoston tervehdyksen juhlassa esittänyt työministeri **Tarja Filatov** totesi veteraanien olleen suomalaisen menestystarinan tärkeimpiä toimijoita. Kansallisesta veteraanipäivästä on kahden vuosikymmenen myötä muodostunut hetki, jolloin nuoremmat voivat välittää veteraanien viestintä jälkipolville ja jolloin sodanjälkeisillä sukupolvilla on tilaisuus osoittaa kiitollisuutta niille, jotka turvasivat vapaan isänmaan ja itsenäisyyden.

Legenda

Puolustusvoimien tervehdyksen toi tilaisuuteen pääesikunnan päällikkö kenraaliluutnantti **Esa Tarvainen**. Hän muistutti, ettei ulkomailla uskottu Suomen mahdollisuuksiin selviytyä käymissämme sodissa itsenäisenä. Toisin kuitenkin kävi. Nyt juhlinnan kohteena olevat veteraanit, naiset ja miehet, tekivät suurin uhrauksin mahdolliseksi maamme itsenäisyyden säilymisen. Suomalaisesta sotilaasta tuli legenda. Suomalainen nainen osallistui sotatoimiin erityisesti viestittäjinä ja kaatuneiden

huollossa. Kotirintama oli pääosin naisten hoidossa. Uhrauksista suurimpana ovat muistutamassa hyvin hoidetut sankarihauдат.

Musiikin juhlaa

Veteraanin sanan esitti Hämeenlinnan Rintamaveteraanien puheenjohtaja **Tauno Hurskainen**. Hän kertoi syntyneensä 1926 Hiitolassa ja sotiensa alkaneen vapaaehtoisena lähettinä is-joukkojen alue-toimistossa Kannaksella 1942. Puhuja kiitti veteraaneille järjestetystä juhlasta todeten, että ensi vuonna tavataan samoissa merkeissä Helsingissä.

Tilaisuus päätettiin soitokuntien ja kuorojen esittämien Veteraanin iltahuutoon ja Maamme-lauluun, johon yleisö yhtyi. Iltahuudon soolo-osat lauloi baritoni **Antti Hauhtonen**.

Juhlassa esiintyivät myös sopraano **Pia Freund**, Hämeenlinnan mieskuoro **Anneli Julénin** johdolla, Hämeenlinnan normaalikoulun musiikkiluokat **Tiina Hiekkarannan** ja **Tuomo Kunnaksen** johtamina ja lauluyhtye Kanttiinin lotat. Suuren joukon sujuvasta ruokinnasta huolehti Tavastia-koulutuskeskus.

Varuskuntakaupungissa pidetyssä juhlassa kahvituksesta vastasi luonnollisesti paikallinen sotilaskotiyhdistys. Erinomaisesti onnistuneen veteraanitapahtuman järjestelytoimikunnan puheenjohtajana toimi eversti evp. **Tauno Yläne**. Kanta-Hämeen Rauhanturvaajat, Hämeenlinnan reserviupseerien ja -aliupseerien seniorit ja paikalliset partiolaiset avustivat merkittävästi päivän järjestelyissä.

Teksti ja kuva:
Matti Kaikonen

Pääjuhlan kutsuvieraat vasemmalta: rintamaveteraani Tauno Hurskainen, kenraaliluutnantti Esa Tarvainen, varatuomari Harri Lintumäki, presidentti Tarja Halonen, tohtori Pentti Arajärvi, kaupunginjohtaja Tapani Hellsten, Mannerheim-ristin ritari Pentti Iisalo, Sotaveteraaniliiton puheenjohtaja Aarno Strömmer, maaherra Anneli Taina ja maanpuolustusalueen komentaja kenraalimajuri Ilkka Aspara.

Kansallisen veteraanipäivän pääjuhlan yleisö kuuntelemassa Hämeenlinnan mieskuoron esitystä.

Onnittelemme

Kauko Uotila 102 vuotta

Säkylän kunnan vanhin asukas, sotiemme veteraani Kauko Uotila täytti 20. toukokuuta kunnioitettavat 102 vuotta. Syntymäpäiviään hän juhli pariviikkoisen veteraanikuntoutuksen yhteydessä Harjavallan Satalinnassa.

Kauko Uotila teki elämäntyönsä opettajana. Viimeisin virkapaikka oli naapuripitäjä Köyliön Pajulassa, josta hän jäi eläkkeelle vuonna 1971.

Kuntayhtymän terveyskeskussairaalaassa nykyisin asuva Uotila tunnetaan Säkylässä voimakastahtoisena, moneen ehtineenä tervaskantona. Puku

päällä ja salkku kädessä kiiruh-tanut herrasmies oli vuosikymmeniä tuttu näky kotipitäjän kyläraitilla.

Erityisen lähellä veteraanin sydäntä on ollut luonto, jonka seuraamisen hän on juurruttanut myös omille lapsilleen ja lapsenlapsilleen.

Kauko Uotila palveli sodan alkuvuodet ratavartiotehtävissä Mikkelissä. Jäätään kolmen pienen lapsen yksinhuoltajaksi, hän sai komennuksen takaisin kotirintamalle ja samalla opettajaksi Alastarolle.

Jarmo Metsäranta

Eino Valtti 100 vuotta

Sotaveteraani Eino Valtti täyttää 100 vuotta Luumäellä 19. heinäkuuta. Hän syntyi rajantaakse jääneessä Putuksessa. Varusmiespalveluksensa hän suoritti Koivistolla rannikotykistössä. Nuorena hän rahtasi purjelaivoilla halkoja Helsinkiin, kalasteli sekä harrasti urheilua suurella mielihalulla.

Jatkosodassa hän oli Syvärilä, Laatokan koillispuolelta perääntymisvaiheessa suunta oli Uoman kautta Uuksiin.

Sodan jälkeen karjalaisena siirtolaisena hän hankki toimeentulonsa Taavetissa kirvesmiehenä eläkeikään asti. Eläkepäiviään Eino Valtti elelee Luumäen veteraanitalossa, jossa onnitteluihin yhtyvät omaiset ja ystävät. Yhdessä 103-vuotiaan Turun vanhainkodissa asuvan Arvo-veljensä kanssa ikävuosia on 203,5 vuotta.

Päiväkäskey Vantaan Rekolan kirkkoon

Helsingin Sotaveteraanit ry:n edustajina Erkki Merikallio ja Eero Karkola luovuttivat 12. maaliskuuta sotamarsalkka Mannerheimin 10.5.1942 Suomen äideille omistetun päiväkäskyn kehystettynä Vantaan kaupungin Rekolan kirkkoon. Luovuttajien mukaan yhdis-

tys haluaa tällä tavoin noudattaa sotaveteraaniihdistysten pyrkimystä saada päiväkäsky kaikkiin Suomen kirkkoihin, myös niihin, jotka on rakennettu sotiemme jälkeen.

Eero Karkola

Päiväkäskyn luovuttamistilaisuudessa vasemmalta puheenjohtaja Erkki Merikallio, kappalainen Marja-Liisa Malmi, kirkkoherra, rovasti Jukka Yrjölä ja jäsen Eero Karkola.

Kuolleita

Simo Kärävä 1923—2006

Toukokuun 6. päivänä poistui joukostamme liittomme pitkäaikainen puheenjohtaja, uudistaja ja rakentaja, varatuomari Simo Kärävä. Hän oli syntynyt Lappeella 1923. Lapsuutensa ja nuoruutensa hän eli Käksälässä, jossa hänestä kasvoi karjalaisen kulttuurin monitoiminen vaalija. Kotiseudulle Karjalaan ja hänelle tutuille taistelulentille hän suuntasi retkensä kutsuen aina mukaan joukon ystäviään, viimeksi vielä viime alkusyksystä.

Ensimmäisinä työvuosinaan Simo Kärävä hoiti mm. siirtoväen ja rintamasotilaiden asutuksia maatalousministeriössä. Vuonna -52 alkoi 37 vuotta kestänyt pankkimiehen ura Kansallis-Osake-Pankissa päätyen eri vaiheiden kautta varatoimitusjohtajan tehtäviin vuosiksi 83—88. Pankkikautenaan hän oli pitkään myös Suomen Pankkiyhdistyksen ja rahalaitosten neuvottelukunnan hallinto- ja asiantuntijatehtävissä sekä jo eläkkeellä ollessaan, pankkitoiminnan suurten muutosten vuosina 91—93 Pankkitarkastusviraston erityisasiamiehenä SKOP:ssa.

Pankkiura johti Simo Kärävän lukuisiin tehtäviin muilla talouselämän aloilla, merkittävien yritysten hallitusten ja hallintoneuvoston jäsenyyksiin. Suppeakin yhteenveto tietää niitä mainita parikymmentä. Tilintarkastajana hän ehti olla noin 40 yrityksessä tai muussa yhteisössä.

Vaikka työ talouselämässä vaati paljon Simo Kärävän aikaa, se ei estänyt häntä osallistumasta tehokkaasti monenlaiseen kansalaistoimintaan. Lähimpänä häntä oli aina karjalainen perinnetyö sekä työskentely maanpuolustuksen hyväksi ja veteraanien hyväksi. Matrikkelitiedot mainitsevat ainakin seitsemän Karjalaan liittyvää yhteisöä tai säätiötä, joissa hän hoiti vaativia luottamustoimia opiskeluvuosista lähtien.

Me sotaveteraanit tunnemme Simo Kärävän ennen kaikkea maanpuolustusasioiden ja veteraanitoiminnan monitoimimiehenä. Tätä työtä hän teki ainakin 12 yhteisössä. Suomen Sotaveteraaniliiton toimintaan hän tuli ensin valtuuston varapuheenjohtajaksi -84. Vuodes-

ta -86 aina vuoteen -98 — peräti 12 vuoden ajan — hän toimi liiton puheenjohtajana ja hoiti samalla useita muita sekä liiton sisäisiä että veteraanien kotimaiseen ja kansainväliseen järjestökenttään liittyviä tehtäviä.

Hänen johdolla liitto uusi johto-organisaationsa, kehitti veteraaniihdistyksen yhteistoimintaa ja yhteyksiä veteraanien maailmanjärjestöön sekä lujitti neuvotteluyhteyksiä valtiollan kanssa. Palvelu toiminta ulotettiin myös maamme ulkopuolella asuvien veteraanien piiriin muun muassa Ruotsiin, Yhdysvaltoihin ja Kanadaan. Erityisen läheisiä yhteyksiä pidettiin jatkosotaamme osallistuneisiin virolaisiin Suomen-poiikiin, joille perustettiin Helsingin seudun sotaveteraanipiirin alainen yhdistys. Simo Kärävän toimintakaudella alkoi kansallisen veteraanipäivän viettäminen ja Suomen ulkopuolelle jääneiden sotavainajien muiston vaaliminen sekä sodassa menehtyneiden tiedoston kerääminen ja veteraaniperinteen tallentaminen, joissa kaikissa hankkeissa Simo Kärävä oli suurimman veteraanijärjestön puheenjohtajana keskeinen voima. Vielä kunniapuheenjohtajana hän oli aktiivisesti mukana tarjoten tukeaan ja asiantuntemustaan seuraajilleen.

Vapaaehtoisen maanpuolustustoiminnan kehittämiseksi Simo Kärävä oli mukana muun muassa Maanpuolustuksen Tuen, Rajamme Vartijain Säätiön ja Sodanajan rajajoukkojen edustajiston työssä. Hän oli kuolemaansa saakka paljon käytetty puhuja ja luennoitsija muun muassa Maanpuolustuskoulutus ry:n ja Maanpuolustuskorkeakoulun johtamiskoulutuksen kursseilla.

Opiskeluvuosista lähtien lehden toimittamista ja niihin kirjoittamista harrastaneena hän löysi myös Sotaveteraaniliitossa läheisen ja mieluisan tiedotustehtävän, Sotaveteraani-lehden avustamisen ja kehittämisen. Hän toimi lehden toimitusneuvoston puheenjohtajana.

Simo Kärävän asepalvelus alkoi jo YH:n aikana lokakuussa -39. Hän osallistui talvi- ja jatkosotaan Karjalankannaksella sekä Lapin sotaan. Kannaksen taisteluista -44 satakuntalais-

sa JR 57:ssä hän on kirjoittanut muistelmia joukkueenjohtajan näkökulmasta. Sotilasarvoltaan hän oli kapteeni.

Pitkä ja ansiokas elämäntyö on palkittu lähes kolmelakymmenellä kunniamerkillä sekä joukolla kunniajäsenyyksiä ja muita huomionosoituksia. Viron tasavallan presidentti myönsi hänelle kunniamerkin sotiemme virolaisten vapaaehtoisten, Suomen-poiikien hyväksi tehdystä työstä.

Aina loppuun saakka aikansa ja henkiset voimansa äärimilleen käyttäen Simo Kärävä ajoi asettamiinsa tavoitteisiin, jotka hän tiesi ja oli katsonut oikeiksi sekä arvokkaiksi ja halusi toteutuvan.

Jämerässä ja sanavalmiissa, joskus sukoilemattomassakin järjestömieheessä oli myös lähiystäväpiirin tuntema hienovireinen ajattelija. Herkin tunnin ja runotaiteen vaatimalla tarkkuudella hän kirjoitti japanilaisia haiku- ja tankarunoja, joista viimeisen kevään ajatuksia edustavat mm. seuraavat säkeet:

*Huulten välistä
näkkileivän rouske on
ääni oikealla.
Puheet turhanpäiväiset
tuskin lyövät leiville.*

*Kireys väistyy
pakkasesta. Väistyykö
myös ilmeistämme?*

*Lehdenjakaja
saa kohta kollegoita:
lehmukset, koivut
kantamaan ilouutista
siitä, että on kevät.*

*Syöpäklinikan
ääreltä iloa saan
leskenlehdistä.*

Suomen Sotaveteraaniliitto, Sotaveteraanien tuki- ja perinnesäätiö, veteraaniliittojen valtuuskunta, Tammenlehvän Perinneliitto ja muut veteraanitoiminnan yhteistyöelimet jättävät jäähyväisensä Simo Käräville kiitollisina hänen mittavasta työstään veteraanien, heidän kotiensä ja koko isänmaan parhaaksi.

Aarno Lampi

Kalevi Tilli 1918—2006

Suomen Reserviläisliiton kunniapuheenjohtaja, pankinjohtaja Kalevi Tilli kuoli 1. kesäkuuta 2006 Helsingissä 87-vuotiaana.

Viipurissa syntynyt filosofian ja kauppatieteiden maisteri teki elämäntyönsä pankkialalla. Hän toimi osastopäällikkönä ja apulaisjohtajana Postipankissa ja sen jälkeen kaksi vuosikymmentä Suomen Yhdyspankin johtokunnan jäsenenä. Näissä tehtävissä hän toimi aloitteellisesti ja aktiivisesti erityisesti pankkitoiminnan tietokoneistamisessa. Noihin pioneertehtäviin kuului muun muassa ensimmäisen tietokoneen hankkiminen Postipankkiin.

Isänmaallisesti ajattelevana ja toimivana mutta poliittisesti sitoutumattomana pankkimiehenä hän joutui luottamukselliseen yhteistyöhön monien talous- ja muun yhteiskuntaelämän johtohenkilöiden kanssa. Olihan Postipankin johtokunnassa samalla kertaa kolmekin presidenttiehdokasta. Kielitaitoista ja edustuskykyistä miestä houkuteltiin ulkoministeriön

palvelukseen, mutta Tilli pysyi uskollisena valitsemalleen pankkialalle.

Vapaaehtoinen maanpuolustustyö oli Kalevi Tillille läheisin harrastus. Kantavimman työn hän teki Reservin Aliupseerien Liiton ja sen työn jatkajan Reserviläisliiton johtotehtävissä. Hänet vedettiin Helsingin yhdistyksestä piirin kautta liiton varapuheenjohtajaksi ja puheenjohtajaksi, joissa tehtävissä hän ajoi ryhdikkäästi maanpuolustuksen asiaa aikana, jolloin se ei ollut myötätulessa. Kaksi vuosikymmentä hän toimi myös Reserviläisenlehden päätoimittajana ja selkeäsanaisena kolumnistina. Tunnustuksena työstään hänet kutsuttiin Reserviläisliiton kunniapuheenjohtajaksi. Sotaveteraaniliitonkin paikallistasolla hän oli aktiivinen osallistuja. Luottamustehtäviä oli myös Maanpuolustuksen Tuki ry:ssä ja Helsingin väestönsuojeluyhdistyksessä, jonka senkin kunniapuheenjohtajaksi hänet kutsuttiin.

Kalevi Tilli kohdisti kirjallista lahjakkuuttaan elä-

kevuosina lähes kymmeneen Viipuri-aiheiseen teokseen sekä kokoomateosartikkeleihin. 1990-luvulla ilmestynyt ”Viipurista Helsingin pankkimaailmaan” -kirja sisältää teräviä mutta samalla hienovaraisia lähikuvia ja luonnehdintoja 1900-luvun jälkipuoliskon pankkimaailman tapahtumista ja henkilöistä.

Talvisodassa Tilli palveli Viipurin suojeluskunnan poikapataljoonassa, joka osallistui helmikuussa Summan taisteluihin. Jatkosodassa hän oli muun muassa Päämajan sotatalousesikunnassa. Sotilasarvoltaan hän oli ylikersantti. Osallistuva mies palkittiin monilla koti- ja ulkomaisilla kunniamerkeillä. Huomattavimmat olivat Suomen Leijonan ja Ruotsin Pohjantähden ritarikuntien komentajamerkit ja VR 2 ra.

Kalevi Tilli nautti toimintaaloillaan arvostusta paitsi asiantuntijana myös todellisena herrasmiehenä.

Antti Henttonen

Kymmenelle tunnustuspalkinto Adolf Ehrnroothin rahastosta

Vuonna 1985 Sotainvalidiiden Veljesliitossa alkunsa saaneen jalkaväenkenraali Adolf Ehrnroothin rahaston varoista myönnettiin tänä vuonna tunnustuspalkinto kymmenelle sotiemme invalidille, veteraanille tai sotainvalidi- tai veteraanityössä ansioituneelle henkilölle. Kes-

ki-Pohjanmaan sotaveteraanipiirin toiminnanjohtaja **Seppo Yli-Norppa** oli yksi palkinnon saajista. Kolme palkinnon saajista, **Jaakko Sahi** Ähtäristä, **Erkki Poikulainen** Klaukkalasta ja **Arvo Ylitalo** Sodankylästä, oli Jalkaväkirykmentti 7:n perinnetoimikunnan nimeämiä ehdokkaita.

Ehrnroothin rahaston tunnustuspalkinnon saajat kuvassa vasemmalta: Seppo Yli-Norppa, Kerttu Peltoniemi, Kaarlo Hartikainen, Erkki Poikulainen, Arvo Ylitalo, Poikulaisen saattaja, Jaakko Sahi, Risto Kiiskilä, Arvo Kuikka ja Lenno Tuominen. Erkki Kukkonen oli estynyt saapumasta tilaisuuteen.

Kaatuneita muistettiin Gotlannissa

Ruotsin vapaaehtoisten kaatuneiden muistoa kunnioitettiin Gotlannissa. Kaatuneiden muistopäivänä Gotlannin Suomiseuran ja Gotlannin sotalapsien jäseniä kokoontui laskemaan perinteistä havuseppelettä jo viidettä kertaa kahden gotlantilaisen vapaaehtoisen muistolaatan luona. Luutnantti Heijke Heijkenköld kaatui 1918 ja vänrikki **Harry Åberg** 1941. Seppeleen laskivat lotta **Sirkka-Liisa Roswall** ja Tukholman Sotaveteraanien puheenjohtaja **Harry Permanto**. Sotalapsien kukkaset laski **Liisa Raita**. Kirkkoherra **Timo Viinikka** luki psalmin 23: *Herra on hyvä paimen. Yhdessä laulettiin virsi Maa on niin kaunis*. Tilaisuuden pääteeksi siirryttiin Hotelli Strandin katsomaan dvd-levyltä osaa elokuvasta ”Den gemensamma fronten” (Etulinjan edessä)

Harry Permanto

Rune Sandelin 1946—2006

Vasa Krigsveterandistrikt-Vaasan Sotaveteraanipiirin toiminnanjohtaja Rune Sandelin, joka 24. heinäkuuta olisi täyttänyt 60 vuotta, kuoli 30. toukokuuta. Hän oli syntynyt Korsholmassa, jossa myös asui. Häntä jäivät kaipaamaan vaimo ja viisi lasta.

Varusmiespalveluksensa hän suoritti Uudenmaan prikaatissa, missä hänestä tuli tykkimies. Aliupseerikoulutuksen jälkeen hän hakeutui kantahenkilökuntaan Uudenmaan prikaatiin. Sieltä hän siirtyi Vaasan sotilasläänin esikuntaan, jossa sai ylivääpelin arvon 1974. Kuljetusupseerin tehtävän hän otti vastaan 1980 Pohjanlahden merivartioston esikunnassa ja Vaasan sotilasläänin kutsuntavääpelin tehtävän 1990. Eläkkeelle hän siir-

tyi 1996. Hänelle myönnettiin toimihenkilöliiton ansiomerkki 1988.

Rune Sandelin hoiti toiminnanjohtajan tehtävänsä osaaikaisena vuoden 2001 alusta. Työtehtävässään Vaasan piiri-toimistossa hän on varsin arvostettu, omantunnontarkka ja uhrautuva. Puheenjohtaja Holger Strandbergin kanssa hän muodosti korvaamattoman parivaljakon

Ystävällisenä ja sydämellisenä työtoverina hänen yhtäkinen poistuminen on Vaasan sotaveteraanipiirin alueella, sen johdon ja jäsenten keskuudessa heijastunut syvänä murheena ja osanottona. Rauha hänen muistolleen.

Holger Andersson

Kansallisen veteraanipäivän vastaanotto Tallinnan suurlähetystössä

Suomen Sotaveteraanien Viron yhdistyksen kunniapuheenjohtaja **Sven Ise** ja varapuheenjohtaja **Villem Ahas** luovuttamassa rahakoelmaa **Aarno Lammelle**.

Suomen suurlähetystö Tallinnassa oli kutsunut Suomen-pojat läheisineen kansallisena veteraanipäivänä katsomaan Väinö Linnan 1955 ohjaamaa elokuvaa *Tuntematon sotilas* Söprus-elokuvateatteriin Tallinnassa. Kutsua noudatti melkoinen joukko Suomen-poikia ja heidän läheisiään. Kaikki seurasivat herpaantumattomina kolme tuntia kestänyttä suomenkielistä ja mustavalkoista elokuvaklassikkoa.

Elokuvanäytöksen jälkeen oli vuorossa vastaanotto Tallinnan suurlähetystössä, jota isän-

nöi suurlähettiläs **Jaakko Kalela**. Vastaanotolla Suomen Sotaveteraaniliitto sai vastaanottaa Suomen Sotaveteraanien Viron yhdistykseltä rahakokoelman, joka sisälsi itsenäisyyden ajan Viron rahat - markat ja kruunut - kautta aikojen. Jo perinteeksi muodostunut vastaanotto suurlähetystössä on muodostunut tärkeäksi tilaisuudeksi Suomen-pojille ja heidän läheisilleen. Valitettavasti tilaisuuteen osallistuva uljas Suomenpoikien joukko on entisestään pienentynyt.

Jaakko Valve

Neuvottelukunta kannustaa perinnetyöhön

Nuorison kannustaminen veteraanisukupolven perinteen keruuseen sekä paikallisen perinnetyön aktivointi muun muassa kuntakohtaisten veteraanikirjojen aikaansaamiseksi olivat eräitä niistä teemoista, joita Tammenlehvän Perinneliiton neuvottelukunta nosti ensimmäisessä kokouksessaan esiin. Eduskunnan tiloissa 3.5. pidetyssä kokouksessa neuvottelukunnalle valittiin myös kolme varapuheenjohtajaa.

Neuvottelukunnan puheenjohtaja, puhemies Paavo Lipponen avaa kokouksen. Kuvassa vasemmalta ministeri Elisabeth Rehn, Perinneliiton puheenjohtaja, maaherra Eino Siuruainen, puhemies Paavo Lipponen ja liiton asiamies Pertti Suominen. Kuva Aniina Räike/Eduskunta.

Neuvottelukunnan puheenjohtaja, eduskunnan puhemies **Paavo Lipponen** piti omassa puheenvuorossaan tärkeänä sitä, että kaikki sodan ajan joukkojen perinteet, toimet ja tarinat tulisivat kootuksi talteen ja julkaisua. Veteraanien historiassa on vielä paljon tutkimattomia alueita, jotka tarjoavat esimerkiksi opinnäytteiden tekijöille monia mahdollisuuksia, Lipponen totesi.

Professori **Ohto Manninen** puolestaan korosti, että pienetkin historiikkien tekemisessä tulisi pitää mielessä oikeat menetelmät ja riittävä tutkimuksellinen ote. Mannisen evästyksenä olikin, että Perinneliitto voisi asiantuntijoiden avustuksella koota kirjoittajia varten pienen metodioppaan.

Museoviraston pääjohtaja **Paula Purhonen** toi julki monien muidenkin kokeman huolen nuorison tavoittamisesta. Hänen mukaansa nuorison aktivoiminen veteraaniperinteen keruuseen voisikin olla Perinneliitolle sopiva teema. Lotta Svärd Säätiön puheenjohtajan **Irmeli Lembergin** mielestä nuorison tietoisuutta veteraaniasioista voitaisiin lisätä myös kouluissa järjestettävillä kirjoituskilpailuilla.

Pääjohtaja **Asmo Kalpalan** puheenvuorossa korostui veteraanien henkisen perinteen siirtämisen merkitys. Mitä

suurempia muutoksia yhteiskunnassa koetaan, sen enemmän me voimme saada tukea veteraanien arvomaailmasta. Samaan asiaan kiinnitti huomiota myös vakuutusneuvos **Peter Küttner** todetessaan, että veteraanien yhteisöllisyys on juuri sitä kansakunnan henkistä omaisuutta, joka tulee siirtää nuorisolle.

Nämä ja monet muut keskustelussa esiin tulleet ajatukset neuvottelukunta jätti evästyksenä Perinneliiton hallitukselle. Vaikka varsinaisia perinnetyötä koskevia päätöksiä ei kokouksessa tehtykään, saattoi jokainen mukana ollut silti varmasti yhtyä puhemies Lipposen lopputoteamukseen perinteen vaalimisen tärkeydestä ja työhön sisältyvistä mittavista haasteista. Tätä työtä neuvottelukunta haluaa olla tukemassa. Veteraanien arvostamisessa ja perinteen vaalimisessa me voimme olla myös erinomaisena kansainvälisenä esimerkkinä, kuten ministeri **Elisabeth Rehn** omiin kokemuksiinsa viitaten totesi.

Tammenlehvän Perinneliiton neuvottelukunnan varapuheenjohtajiksi tulivat kokouksessa yksimielisesti valituiksi ministeri **Elisabeth Rehn**, toimitusjohtaja **Maarit Toivanen-Koivisto** ja pääjohtaja **Asmo Kalpa**.

Pertti Suominen

Aarno Strömmer jatkaa Suomen Sotaveteraaniliiton johdossa

Liiton puheenjohtajalle Aarno Strömmerille luovutettiin liiton pienoislippu vapaudenristin nauhoihin. Onnittelijoina valtuuston puheenjohtaja Aarno Lampi ja toiminnanjohtaja Markku Seppä.

Suomen Sotaveteraaniliiton 1. kesäkuuta pidetyn XXII liittokokouksen ulkoisia puitteita sävyttivät reipas tuuli ja vaihteleva pilvisyys. Mikkelin konsertti- ja kongressitalo Mikaelin ala-aulassa oli aamusta lähtien vilkasta erilaisten jälleentapaamisten ja valtakirjojen tarkastusten merkeissä. Naisjärjestön kokous pi-

dettiin aamukymmeneltä ja liittokokous klo 13 alkaen. Kokousten välillä ruokailun aikana aula, kahvio sekä ulkoruokailutilat täyttyivät ääriään myöten valtuutettujen seuralaisten ja juhlatilaisuuksiin valmistautuvien käydessä paikalla.

Liittokokouksessa oli läsnä 178 valtuutettua, jotka edustivat 290 sotaveteraaniyhdistystä

ja 22 piiriä. Yhteensä heillä oli 452 ääntä.

Liittokokouksen avauspuheenvuorossa liiton puheenjohtaja **Aarno Strömmer** muistutti ensi vuoden 2007 olevan järjestöme 50-vuotisjuhlavuosi.

– Sotiemme veteraanit ovat myöhäisissä ehtoovuosissaan, niin myös heidän järjestötoimintansa. Ehtoovuosissaankin liittomme on yhä toimeliaan, ”veljeä/sisarta ei jätetä” -hengessä asialleen omistautuvan yhteisön maineessa.

– Yhdistystemme jäsenistö käsittää puolet vielä lähes saataanhanteen nousevasta veteraanikunnasta. Vireän toiminnallisen ilmeen selityksenä on tietenkin yhteiskunnan tukiverkko kansan karttuksaa kättä unohtamatta. Emme unohda kiittää myöskään uutteraa Naisjärjestöämme enempää kuin yhä vahvistuvaa, vastuuntuntoista kannattaja/tukijajäsenistöämme. Voimme olla luotavaisia, emme ole vailla ystäviä ehtoomme viime vuosien vaikeuksissa, Strömmer totesi.

Kokouksen avaajana Strömmer ehdotti, että kokouksen puheenjohtajiksi valitaan **Juhani Manninen** Hirvensalmelta ja **Tapani Hankaniemi** Ristiinasta. Ehdotus hyväksyttiin ja puheenjohtajat ottivat paikkansa. Sihteeriksi puheenjohtaja Manninen kutsui liiton toiminnanjohtaja **Markku Sepän** ja pöytäkirjan pitä-

Pohjois-Pohjanmaan Atte Autiolla on puheenvuoro.

jäksi **Jouko Muhosen** Mikkelistä. Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin **Esko Komppa** Hirvensalmelta ja **Juha Korhonen** Pieksämäeltä. Ääntenlaskijoiksi valittiin mikkeliäiset **Aarne Aaltonen**, **Aarne Kärkkäinen**, **Sylvi Laakso**, **Kalevi Laitsaari** ja **Pauli Vainio**.

Tervehdys Virosta, tervehdykset tasavallan presidentille ja pääministerille

Ennen varsinaisten kokousasioiden käsittelyä Suomen Sotaveteraanien Viron yhdistyksen puheenjohtaja **Uno Järvelä** muisti tervehdyksessään sotavuotia todeten Suomen rintamalla taistelleiden Suomenpoikien olevan ylpeitä siitä, että saivat antaa panoksensa Suomen itsenäisyydelle. Hän kiitti Suomen Sotaveteraaniliittoa lämpimästi kaikesta veljellisestä ja ystävällisestä suhtautumisesta, jota se on osoittanut virolaisia veljiään kohtaan.

Liittokokous päätti lähettää tervehdyksen tasavallan presidentti **Tarja Haloselle** ja pääministeri **Matti Vanhaselle**.

Tulevaisuussuunnitelma ja sääntömuutos

Liittokokous hyväksyi liiton puheenjohtajan selostuksen jälkeen yksimielisesti ehdotuksen liiton tulevaisuussuunnitelmaksi.

Liiton puheenjohtajan selvitettyä sääntömuutosehdotuksia ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti. Muutettiin pykälät 2, 4, 7, 10 ja 11.

Selostus toiminnasta ja yleinen toimintasuunnitelma

Toiminnanjohtaja **Markku Seppä** esitteli selostuksen toiminnasta 2004—2006, joka oli jaettu jäsenyhdistyksille kokouskutsun mukana. Selostukseen lisättiin kilpailutoiminta 2006. Selostaessaan liiton 50-vuotisjuhlavuotena julkaistavaa lähes painovalmistusta historiakirjahanketta, hän totesi edesmenneen kunniapuheenjohtaja **Simo Kärävän** pitkällisen valmistelun olleen arvokas panos teoksen kokonaisuuden hahmottamiselle. Hän kertoi myös Sotiemme veteraanien keräykselle 2006 asetetun kahden miljoonan euron tavoitteen toteutuvan.

Liiton yleinen toimintasuunnitelma kesäkuusta 2006 toukokuuhun 2008 hyväksyttiin lisäämällä kohtaan 4 ruotsalaiset, norjalaiset ja tanskalaiset vapaaehtoiset, samoin siihen liittyvä julkilausuma.

Suomen Sotaveteraanien Viron yhdistyksen puheenjohtaja Uno Järvelä toi Suomen-poikien tervehdyksen liittokokoukselle.

Päätettiin, ettei valtuuston jäsenille edelleenkaan makseta kokouspalkkioita; matkakulut korvataan ja päivärahat maksetaan valtion matkustussääntön mukaan.

Liiton puheenjohtaja ja valtuusto 2006—2008

Liittokokous valitsi yksimielisesti **Aarno Strömmerin** edelleen liiton puheenjohtajaksi toimikaudeksi 2006—2008 seuraavaan liittokokoukseen saakka. Kiitossanoissaan luottamuksesta **Strömmer** korosti liiton johtamisen olevan ryhmätyötä.

– Voin vain hartaasti toivoa, että teidän tuellanne selviydynt tehtävistäni seuraavat kaksi vuotta. Erityisesti haluaisin vielä tuoda esille syvän kiittolisuuteni liiton toimiston henkilöstölle. Heidän uutteruutensa ja sen mukaiset työn tulokset ovat olleet jatkuvan ihailuni

kohde. Kiitokseni kaikille.

Naisjärjestön puheenjohtaja **Vuokko Hurme** luovutti kukat valitulle puheenjohtajalle.

Aarno Lampi pysyy valtuuston johdossa

Valtuuston puheenjohtajaksi toimikaudeksi 2006—2008 valittiin edelleen yksimielisesti **Aarno Lampi**. Naisjärjestön kunniapuheenjohtaja **Annikki Iloranta** luovutti jatkavalle puheenjohtajalle kukat.

Liittokokous valitsi yksimielisesti piirien esittämät valtuuston jäsenet, varajäsenet ja yleisvarajäsenet seuraavaksi kaksivuotiskaudeksi.

Varsinaisiksi tilintarkastajiksi tilikauksiksi 2007 ja 2008 valittiin edelleen **KHT, JHTT Reijo Peltola** ja varatuomari **Antti Pihlajamäki**. Varatilintarkastajiksi valittiin **KHT Pertti Hiltunen** ja ekonomi, **HTM Kaarlo Hirvikoski**.

Naisjärjestön kunniapuheenjohtaja Annikki Iloranta onnittelee valtuuston puheenjohtajana jatkavaa Aarno Lampea kukkasin.

Suomen Sotaveteraaniliiton XXII liittokokous Mikkelissä 1.6.2006

Julkilausuma

Sotaveteraanit ovat koontuneet Suomen Sotaveteraaniliiton XXII liittopäiville Mikkelin. Veteraanit vetoavat valtiovaltaan rintamaveteraanien ja omaishoitajina toimivien puolisoitten sekä leskien kotona selviytymistä tukevien toimien kehittämiseksi ikääntymisen ja toimintakyvyn heikkenemisen huomioinnottavalla tavalla.

Kotikunnan tulee kutsua veteraani vuosittaiseen terveydentilan tarkastukseen ja kuntoutustarpeen arviointiin. Avokuntoutuksen jaksotuksella ja toimintaterapeuttien sekä muiden sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden palveluilla voidaan tukea veteraanien kotona selviytymistä.

Sotaveteraanien vanhene-

minen ja määrän pieneminen vähentää veteraanien osallistumista järjestön monien tehtävien hoitamiseen. Sotaveteraanien yhdistyksien laajenevaa kannattajajäsenkuntaa tarvitaan hoitamaan vireiden sotaveteraanien hoitojen käytännön toimia. Niiden tärkeimpänä tehtävänä on jatkaa sotaveteraanien, heidän puolisoitten ja leskiensä tukemista. Sotaveteraanit luovuttavat edelleen järjestön tehtäviä ja perinneytöä nuorempien käsiin.

Sotaveteraanit ovat kiitollisia arvostuksesta, jota Suomen kansa osoittaa veteraanisukupolven tekoja kohtaan. Veteraanit ilmaisevat tyytyväisyytensä nuorempien polvien työstä isänmaamme hyväksi.

Seuraava liittokokous Turussa 28.—29.5.2008

Varsinais-Suomen Sotaveteraanipiirin puheenjohtaja **Eeri Hyrkkö** toivotti kokousväen tervetulleeksi seuraavaan Suomen Sotaveteraaniliiton XXIII liittokokoukseen Turkuun 28.—29.5.2008.

Lopuksi oli kiitosten aika: Liiton puheenjohtaja kiitti kokouksen johtoa, kokouksen puheenjohtaja **Juhani Manninen**

kokouksen osanottajia, toista puheenjohtajaa sekä sihteerää ja pöytäkirjanpitäjää sujuvasti menneestä kokouksesta toivottaen viihtyisää iltaa Mikkelissä ja juhlan päätyttyä turvallista kotimatkaa.

Teksti ja kuvat:
Markku Rämö

Suomen Sotaveteraaniliiton valtuuston jäsenet 2006—2008

	varsinainen jäsen	varajäsen	yleisvarajäsen
Etelä-Karjala	Matti Kujala	Kyösti Parviainen	Antero Osma
Etelä-Pohjanmaa	Kalevi Mattila	Mauno Tyynismäa	
Helsingin seutu	Pentti Hautaniemi	Eino Luostarinen	
Kainuu	Matti Pietikäinen	Veikko Juntunen	Mauri Katavisto
Kanada	Sauli Häkkinen	Ben Järvenpää	
Kanta-Häme	Vihtori Karikytö	Viljo Virtanen	
Keski-Pohjanmaa	Seppo Yli-Norppa	Heimo Linna	
Keski-Suomi	Timo Karhunen	Kalevi Pulkkinen	Isto Korhonen
Kymenlaakso	Arto Mikkonen	Kaarlo Pässilä	Reijo Pajuoja
Lahti	Erkki Näveri	Eero Lehtonen	
Lappi	Armas Ilvo	Vilho Ylitalo	
Pirkanmaa	Matti Anttila	Leo Kari	Seija Vehmas
Pohjois-Karjala	Oiva A. Oinonen	Paavo Saviaro	Eero Makkonen
Pohjois-Pohjanmaa	Paavo Pasanen	Tapio Karjula	Atte Autio
Pohjois-Savo	Kauko Sutinen	Raimo Niskanen	Eero Valkonen
Ruotsi	Heikki Lirberg	Pentti Lönnqvist	
Satakunta	Eino Nerg	Heikki Ajanko	
Suur-Savo	Martti Repo	Jaakko Lindell	
Södra Finland	Holger Grönroos	Åke Qvist	
Uusimaa	Kalervo Lindroos	Yrjö Räisänen	Aimo Heinaro
Vaasa	Holger Strandberg	Karl Nymark	Carl Kurtén
Varsinais-Suomi	Antti J. Näsi	Toivo Mattila	
Naisjärjestö	Leila Kyttä	Raija Kähkölä	

Liittopäivien juhla huipentui lämpimiin tunnelmiin jäähallissa

Sotilasläänin komentaja eversti Hannu Toivonen, sotaveteraaniliiton puheenjohtaja Aarno Strömmer ja apulaiskaupunginjohtaja Eero Kaitainen laskivat seppeleen Mannerheimin patsaalle aamulla 2. kesäkuuta ennen liittojuhlaa.

Suomen Sotaveteraaniliiton XXII liittopäivien juhlaan Mikkelin jäähallille saapui 2. kesäkuuta yhteensä noin 1 800 henkeä. Suuri osa sotaveteraaneista seurailaisineen, kannattajajäsenistä ja kutsuvieraista oli saapunut edellisenä ja sitä edellisenä päi-

vänä kokouksiin, iltatilaisuuksiin, konserttiin ja iltahartaukseen.

Liittokokousta edeltävinä lämmittelykierroksina käytiin kiertoajelun lomassa Päämajamuseossa ja Viestikeskus Lokissa. Nämä paikat herättivät veteraaniveljet ja -sisaret mo-

nenlaiseen sananvaihtoon valokuvia, karttoja, esineitä ja elokuvaa katsellessa. Museoympäristö elävöitti muistoja.

Juhlapäivän aamuna kokoonnuttiin Mikkelin torille marsalkka Mannerheimin patsaalle, jonka juurelle liiton puheenjohtaja **Aarno Ström-**

mer, sotilasläänin komentaja eversti **Hannu Toivonen** ja apulaiskaupunginjohtaja **Eero Kaitainen** laskivat seppeleen. Strömmer muistutti puheessaan kuulijoita, ettemme ole unohtaneet sotiemme ylipäällikön vetoomusta sotilaille ylläpitää sitä keskinäistä luottamuksen ja toveruuden henkeä, minkä sodan yhteiset koettelmukset ovat luoneet. – Suomen Sotaveteraaniliitto on uskollisesti pyrkinyt noudattamaan marsalkan vetoomusta.

Liittojuhla alkoi yleisön ja Savon Sotilassoittokunnan yhteisesti esittämällä Marssilaululla yliluutnantti **Ilpo Luukkosen** johdolla.

Tervehdyspuheessaan puheenjohtaja Aarno Strömmer kiitti kaikkia juhlapäivän osapuolia ja toi esiin liittokokouksen yleisen toimintasuunnitelman tähdellisen painopistealueen, veteraanien kotona selviytymisen edistämisen. – Veteraanijärjestöillä on tässä haastava yhteen hiileen puhaltamisen tehtävä valtion ja kuntien toimien terästämiseksi, hän muistutti.

Sotilasperinteet jatkuvat Mikkeliä

Puolustusvoimien tervehdyksen Suomen Sotaveteraaniliitolle toi itäisen maanpuolustusalueen komentaja, kenraali-luutnantti **Ari Puheloinen**.

Mikkelin kaupunginvaltuus-

ton puheenjohtaja, prikaatikenraali **Olli Nepponen** ei peitellyt iloaan todetessaan voivansa tuoda päämajakaupungin kunioittavan tervehdyksen Sotaveteraaniliiton juhlaan. Hän puhui marsalkka Mannerheimin sodanjohtotoimista, joista Marsalkan saavat vuodelta 1942 ja vapauden risti vuodelta 1945 ovat merkinä Mikkelin vaakunassa näistä raskaista vuosista. Hän muistutti Mikkelin sotilasperinteiden ulottuvan aina vuodesta 1626 nykypäivään ja jatkuvan huolimatta mikkeliäisiä kipeästi kosketaneesta Savon Prikaatin lakauttamisesta tämän vuoden lopussa. Mikkeli säilyy vahvana ja kansainvälistyvänä esikuntakaupunkina Maavoimien Esikunnan aloittaessa toimintansa vuoden 2008 alusta.

Perinnesauva Varsinais-Suomeen

Päätössanat esitti Suur-Savon Sotaveteraanipiirin puheenjohtaja **Kalevi Raatikainen**. Hän kiitti puolustusvoimien huomattavaa panosta juhlien järjestelyissä. Satakolmekymmentä varusmiestä oli talkootyöllään varmistamassa että asiat eri toimintaloikoilla pelaavat.

Raatikainen kiitti myös kaikkia tapahtuman liittopäivien tukijoita. Päätukijoita olivat Mikkelin kaupunki, Mikkelin tuomioseurakunta, Mikkelin Ravirata Oy, Raken-

Liittopäivien hengelliset tilaisuudet

Kirkollinen osallistuminen oli näkyvästi esillä Suomen Sotaveteraaniliiton XXII liittopäivillä. Torstai-iltana 1. kesäkuuta Mikkelin liittopäiville osallistujat täyttivät Mikkelin tuomiokirkon hiljentyen kuuntelemaan kirkkokonserttia, jossa

esittäjinä olivat viulutaiteilija **Tapani Yrjölä** ja pianotaiteilija **Jaroslava Kotorova**.

Tapani Yrjölä väitteli ensimmäisenä suomalaisena jousisoittajana musiikin tohtoriksi. Doctor of Musical Arts tutkinto valmistui 1989 arvostetuimpiin musiikkikorkeakouluihin

lukeutuvassa Michiganin yliopiston musiikkikorkeakoulussa. Vuodesta 2003 hän toimii Pohjois-Karjalan Ammatikorkeakoulun viulunsoiton yliopettajana.

Moldovalais-syntyinen pianotaiteilija Jaroslava Kotorova suoritti konserttipianistin, pedagogin ja säestäjän diplomitutkinnot opiskeltuaan kuusi vuotta Moskovan konservatoriossa.

Konsertin jälkeen tuomiorovasti **Simo S. Salo** aloitti iltahartauden tervehtimällä veteraaneja ja esitellen kirkon lasimaalauksia, joissa erottuu mm. osa Viipuria. Hän käsiteli sota-aihetta sekä veteraanien näkökulmasta että psalmien sanojen mukaan. Vaikka päämajakaupungin tuomiokirkon lasimaalauksissa ei marsalkasta ole kuvaa, välillisesti häneen kuitenkin liittyy lasiin maalattu Vapauden risti.

Liiton juhlapäivä jäähallil-

Liittopäivillä pidettiin ekumeeninen jumalanpalvelus jäähallilla, jonka toimittivat Mikkelin hiippakunnan piispa **Voitto Huotari** (keskellä) sekä Joensuun piispa **Arseni** ja rovasti **Ilkka Paukkala**.

Tuomiorovasti **Simo Salo** ja XXII liittopäivien veteraaneja seurailaisineen kirkkokonsertissa Mikkelin tuomiokirkossa.

la aloitettiin juhlallisella ekumeenisella jumalanpalveluksella, jonka toimittivat hiippakunnan piispa **Voitto Huotari**, Joensuun piispa **Arseni** ja rovasti **Ilkka Paukkala**. Musiikillisesta annista vastasivat Sa-

von sotilassoittokunta yliluutnantti **Ilpo Luukkosen** johdolla ja kanttori **Matti-Veikko Kuusi**. Virsinä laulettiin *Jo joutui armas aika, Kiitosvirsi, Totuuden henki, Sun kätes, Herra voimakkaan ja Kiitos nyt herran*.

Opetusneuvos Pentti Tapio puhumassa ja seppelipartio lähtövalmiina: vasemmalta Aarne Kärkkäinen, Pauli Vainio, Hans Gerlin, Kalevi Laitsaari, Aarne Aaltonen ja Sylvi Laakso

nummestarien säätiö, Suur-Savon Osuuskauppa/SOK, OP-ryhmä, Osuuspankkiliitto, Etelä-Savon Osuuspankki, Exel Oyj, UPM-Kymmene Wood Oy, Matti Toivakka Oy, Länsi-Savo Oy, Savonlinja Oy ja Suur-Savon Sähkö Oy.

Puheensa jälkeen Raatikainen luovutti Perinnesauvan

Varsinais-Suomen Sotaveteraanipiirin puheenjohtaja **Eeri Hyrkölle**, joka päivää aikaisemmin pidetyssä liittokokouksessa oli toivottanut liiton edustajat tervetulleeksi XXIII liittokokoukseen Turkuun 28.—29.5.2008.

Musiikillista antia juhlaan toivat Savon Sotilassoittokun-

nan ohella Mikkelin Mieslajajat sekä Kastanjakuoro. Sotilassoittokunnan esittämän Finlandian jälkeen ohjelma päätettiin yhdessä laulettuun Maamme -lauluun.

Teksti ja kuvat:
Markku Rämö

Suur-Savon sotaveteraanipiirin puheenjohtaja Kalevi Raatikainen kiittelee juhlatilaisuudessa liittopäivien tukijoita. Vieressä Varsinais-Suomen puheenjohtaja Eeri Hyrkkö odottelee perinnesauvaa, joka luovutetaan seuraavien liittopäivien järjestäjälle piirille.

Mikkelin kaupungin liittokokouksen aattona järjestämällä vastaanotolla 31. toukokuuta Sotaveteraaniliiton puheenjohtaja Aarno Strömmer luovutti liiton pienoislipun vapaudenristin nauhoihin kaupunginjohtaja Jyrki Myllyvirralle. Tilannetta seurasi vierellä kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Olli Nepponen.

Löydetty Mikkelin liittopäiviltä

Mikkelin liittopäiviltä on on löydetty pieni suurenuslasi, joka kiinnikkeestään on käännettävissä suojaan 4 sm mustaan muoviseen soikioon suojaan. Päälle kaiverrettu "Juhola". Haettavissa liiton toimistosta Helsingistä osoitteesta Korkeavuorenkatu 41 A 7 tai palautetaan omistajalleen postitse. Tiedustelut liiton puhelinnumerosta (09) 6126 2016.

Maaherra Eino Siuruainen: Sotiemme 1939—1945 henki ratkaisevaa tulevaisuudellekin

Juhlapuheen liittojuhlissa piti maaherra Eino Siuruainen. Puhuessaan Suomen valtion edustajana, läänien puolesta virkaiältään vanhimpana maaherrana ja Tammenlehvän Perinneliiton hallituksen puheenjohtajana hän piti suurena kunniana saada kohdistaa sanansa Suomen Sotaveteraaniliiton XXII liittokokouksen osanottajille. – Sotaorpona minulla on eri tehtävissä ollut sotiemme veteraanien työ aina lähellä sydäntäni.

Siuruainen käsitteli sotiemme päättymisen jälkeistä ajanjaksoa todeten ikäpolvensa iloitsevan siitä, että saa vielä elää veteraanisukupolven keskuudessa.

Suomen keskeisin selviytymisen kamppailu

Historian vääjäämätön eteneminen asettaa Siuruaisen mukaan vuosien 1939—1945 sotajakson uuteen näkökulmaan. Kyse on Suomen keskeisimmästä selviytymisen kamppailusta, jota edelsi itsenäistyminen ja kansalaissodan raskaat ajat. Suomen oli maksettava 300 miljoonan kultadollarin (1938 rahassa) sotakorvaukset seitsemässä vuodessa pääasiallisesti teollisuustuotteina, joiden kaikkien tuotantoaloja ei ollut edes olemassa. Puoli miljoonaa evakkoa oli asutettava ja rintamalta palaaville oli lunastettava lupaus maan ja oman kodin saantiin. Sodan

hävitysten ohella oli rakennettava sotakorvausteollisuus, vesienergian tuotantolaitokset ja yhteiskunnan toimivuuden edellyttämä infrastruktuuri. Tilannetta vaikeutti viiden sotavuoden täydellinen uupumus. Kansakunta luotti omiin voimiin ja selviytyi!

Sotiemme 1939—1945 eväät tulevaisuudelle

Vaikka olemme kouluttautunut sivistyskansa, meillä on ilmeisen vähän tietoa ja käsitystä historiamme aikaisemmista sodista: rappasodista, 30-vuotisesta sodasta, Suomen sodasta, jopa kansalaissodasta. Olemme joutuneet sotiin niin Ruotsin kuin Venäjän keisarikunnan alaisuudessa. Kansallisen selviytymisen ja itsenäisen Suomen näkökulmasta kuitenkin vuosien 1918 ja 1939—1945 sodat ovat erityisasemassa. Mainituissa kansallisissa koettelemuksissa on muotoutunut suomalaisten asema, arvomaailma ja kansallinen puolustustahto. Varsinkin talvi- ja jatkosodat loivat sen tavan ja tunteen, joka on arvokas kantamaan pientä itsenäistä Suomea tulevaisuuteen myös 2000-luvun avoimen talouden ja kansainvälistymisen uusissa oloissa. Tämän vuoksi sotiemme 1939—1945 henki, asenne ja kokemukset eivät saa jäädä vaille keskeistä huomiota myös tulevaisuuden rakentamisessa, Eino Siuruainen vakuutti.

Maaherra Eino Siuruaisen piti päiväjuhlissa juhlapuheen.

Vuokko Hurme jatkaa Naisjärjestön puheenjohtajana Sotaveteraanisisaret omassa kokouksessaan

Kiirettä piti maan eri kolkilta saapuneilla sisarilla, että ennättivät omaan kokoukseensa Mikkeliin konsertti- ja kongressitalo Mikaeliin, jossa Naisjärjestön varsinainen kokous alkoi jo klo 10. Puitteet kokoukselle olivat erinomaiset. Virallisia kokousedustajia oli 176 ja muita sisaria lähes salin täydeltä.

Liiton puheenjohtaja **Aarno Strömmer** tervehti sisarjoukkoa kokouksen alkuosassa.

Kokouksen avauksessa Naisjärjestön puheenjohtaja **Vuokko Hurme** esitti katsauksen menneeseen kahteen vuoteen. – Tilastomme kertovat, kuinka jaostoissa on edelleen järjestetty

runsaasti toimintaa yhdessä yhdistysten veteraaniveljien kanssa. On ollut erilaisia kokouksia, juhlaa ja kirkkopäiviä. Retkillekin on vielä haluttu ja jaksettu lähteä, jopa ulkomaille. Enenevässä määrin kuitenkin on retkeilty kotimaassa ja lähiseuduilla. Päivän retket näyttävät tulleen suosituimmiksi kuin

takavuosina. Tässä iässä on niin turvallista päästä yöksi omaan vuoteeseen.

Hän kiitti vielä Kanta-Hämeen sisaria onnistuneista sisarpäivistä 21.–22.5.2005 Hämeenlinnassa. Sisarpäivät ovat aina olleet odotettu ja toivottu tapahtuma. Ne ovat lisänneet sisarten keskuudessa yhteenkuuluvuuden tunnetta sekä vielä uskoa tulevaisuuteen veteraanityössä.

Vuokko Hurme kertoi myös viime vuonna toimeenpannusta kirjoituskilpailusta ”Kotirintaman elämää”. Kirjoituskilpailulla haluttiin elvyttää kotirintamalla eläneiden ja työskennelleiden perinteen tallentamista, myös siihen liittyen evakotapaaleen vaeltaneiden omia muistoja. Kirjoituksia saatiin 162 kappaletta. Kolmen parhaan kirjoitukset julkaistaan Sotaveteraani-lehdessä.

Kuntokursseja ja virkistystä

– Edelleen on järjestetty veteraanisisarille tarkoitettuja kuntokursseja ja henkisen vireyttämisen kursseja urheilu- ja kansanopistoissa eri puolilla maata. Osanottajat ovat iloinneet mukaan pääs-

tä. Valtaosa heistä on veteraanien leskiä. Ne sisaret, joilla vielä on puoliso, eivät halua tai voi kumppaniaan jättää yksin. Nämä, usein omaishoitajina toimivat sisaret ansaitsisivat virkistysloman, vaan minkä teet, kun sijaishoitajia ei niin vaan ole saatavissa. Kurssit on pystytty järjestämään Lotta Svärd Säätiön ja Raha-automaattiyhdistyksen avustusten turvin.

Hän totesi kiittolisena, että Sotaveteraaniliitossa on myös huomattu, että veteraanien lisäksi heidän uutterat puolisonsa ja leskensä tarvitsevat tukea. Niinpä viime vuonna liitto antoi 20 000 euroa käytettäväksi kunto- ja virkistysviikkojen järjestämiseen pienituloisille veteraanien leskille ja omaishoitajina toimiville puolisoille, joilla ei muutoin ole kuntoutusoikeutta. Näin on myös tänä vuonna. Merkittävää on myös rahallinen apu, jonka saimme pienituloisten ja vähävaraisten leskien ja vaimojen avustamiseen.

Yhteistyötä naisjaostojen jatkamiseksi

Puheenjohtaja kehotti naisjaostoissa ja yhdistyksissä otta-

maan esille v. 2004 aikaansaadun Strömmerin työryhmän raportin ja siitä kentälle annetut suositukset. Niissä painotetaan mm. yhteistyön merkitystä, naisedustajien osallistumista niin piirien kuin yhdistysten hallintoon hallituksen varsinaisina jäseninä, naisjaostojen toiminnan jatkumista sekä annetaan ohjeita taloudenhoidosta.

– Tilastot ovat kuitenkin osoittaneet, että tästä huolimatta joitakin jaostoja on lopetettu. Syyksi on mainittu, ettei enää saada omaa puheenjohtajaa, sihteeriä tai taloudenhoitajaa. Tämän seikan ei pitäisi johtaa koko jaoston lopettamiseen, vaan toimintoja yhdistäen työtä pitäisi voida jatkaa lähes entiseen tapaan. Nuorempia ns. tukisisaria toivoisi löytyvän jokaiselta paikkakunnalta.

– Me sisaret haluamme jatkaa työtämme omissa jaostoissamme. Kyllä meitä tarvitaan vielä perinteisten palvelutehtävien ohessa yhteisissä ponnistuksissa sotien perinteen keräämisessä ja tallentamisessa. Toki meidän on myönnettävä, että eletty, työntäyteiset vuodet ovat tehneet tehtävänsä. Eihän se jalkakaan kovin kepeästi

Valtuuston puheenjohtaja Aarno Lampi (vas.) ja kunniapuheenjohtaja Gunnar Laatio onnittelevat Naisjärjestön puheenjohtajana jatkavaa Vuokko Hurmetta.

Kuljetus Lampinen Ky

Kotka

Lännen Laatutalot Oy

Kouvola

T:mi Niko Nissinen

Kouvola

MP-Huolto J.Liuku

Kristiinankaupunki

Pitac Oy

Kuivanto

LYYTISEN RAK-välinevuokraus Oy

Poijutie 6, Kuopio, puh. 0424 8411
Alakatu 28, Iisalmi, puh. 017 824 005

LVI-Savo Mara Oy

Kuopio

Savon Rakennus ja Saneeraus Oy

Kuopio

Masan Remonttipalvelu

Kuorevesi

TK-Rakennustyö

Kurikka

Hannun Porofarmi Ky

Kuttanen

Kyrön Huoltoasennus

Kyrö

Isotalon Maansiirto Ky

Lahti

Fixvel Oy

Lahti

Veeseadmed Oy

Lahti

Kesäkuun 1. päivän aamu alkoi Sotaveteraaniliiton Naisjärjestön kokouksella. Sisaret olivat runsaslukuisina liikkeellä.

Naisjärjestön keskustoimikunta 2006-2008

Puheenjohtaja Vuokko Hurme

Sotaveteraanipiiri	Varsinainen jäsen	Varajäsen
Etelä-Karjala	Raija Virolainen	Tyyne Vartiainen
Etelä-Pohjanmaa	Kyllikki Falbén	Terttu Sointula
Helsingin Seutu	Kaija Uuksulainen	Maj-Lis Mustonen
Kanta-Häme	Riitta Kuronen	Helvi Jussila
Keski-Pohjanmaa	Anna-Kaija Annala	Saara Pärkkä
Keski-Suomi	Raija Kähkölä	Elsa Vartio
Kymenlaakso	Liisa Silvennoinen	Helvi Glad
Lahti	Senja Hynynen	Anja Kuittinen
Pirkanmaa	Eila Ylinen	Raija Hinkkala
Pohjois-Karjala	Helvi Viertomies	Tytty Salimäki
Pohjois-Pohjanmaa	Helvi Peltonen	Anna-Liisa Collan
Pohjois-Savo	Katri Pasanen	Sirkka Luukkonen
Satakunta	Leila Kyttä	Maija Lehtimäki
Suur-Savo	Ritva Seppänen	Tellervo Hämäläinen
Uusimaa	Terttu Niemelä	Maija Pohjola
Vaasa	Anna-Liisa Tuomi	Anna-Liisa Taipalus
Varsinais-Suomi	Valpuri Kaltio	Aino Halme
Lapin naisjaostojen yhteyshenkilö:	Liisa Kihlberg	Hilkka Meriläinen

nouse ja muutenkin kaikki toimintamme on ikään kuin hidastettua. Mutta suomalainen nainen, vaimo ja äiti, on aina ollut sisukas ja sitkeä. Emme kai me, paljon kokeneet sotien ajan naiset vieläkö helpolla anna periksi?! Meidän on tarmokkaasti itse pidettävä puoliamme. Toimimme totuttuun tapaan naisjaostoina.

- Kiitän teitä, sisaret kautta maan, työstänne, jota olette tehneet sotaveteraaniväen keskuudessa. Työmme on ratkai-

sevan tärkeitä varsinkin pienheköillä paikkakunnilla. Olen kuullut usein veteraaniveljien toteavan: "Eihän meillä mitään olisi ilman noita naisia." Sellainen lausahdus on kiitos sisarille. Vaikka ei kiitosta aina äänen lausuta, on se siellä veteraaniveljen sydämessä.

-Järjestömme täyttää kahden vuoden päästä 40 vuotta. Me kaikki saamme tänä päivänä iloita siitä, että olemme pystyneet vuosikymmenten ajan toimimaan veteraanityössä ensi

vuonna 50 vuotta täyttävän Sotaveteraaniliiton tukijärjestönä. Yhdessä jatkamme tulevinakin vuosina, niinhän oma tulevaisuussuunnitelmamme sanoo.

Varsinaisessa kokouksessa puhetta johtivat Suur-Savon Sotaveteraanipiirin naistoimikunnan puheenjohtaja **Ritva Seppänen** Sulkavalta ja **Sinikka Timonen** Savonlinnasta.

Kokous sujui joustavasti. Tilin ja toimintakertomukset vuosilta 2004 ja 2005 hyväksyttiin. Naisjärjestön jäsenmäärä

31.12.2005 oli 34 251, naisjaostoja oli 273.

Toimintasuunnitelmissa tälle ja ensi vuodelle painotetaan arkistojen järjestämistä ja tutkaillaan mahdollisuuksia kirjoituskilpailun tulosten julkaisemiseen kirjana. Sisäpäivät ovat ensi vuonna 15.—16.5. Lahdessa. Sinne sisaret toivotti tervetulleiksi Lahden Sotaveteraanipiirin naistoimikunnan puheenjohtaja **Senja Hynynen**.

Vuokko Hurme valittiin yksimielisesti jatkamaan Naisjär-

jestön puheenjohtajana. Jonkin verran muutoksia tuli keskustoimikunnan kokoonpanoon. Luettelo jäsenistä ohaisena.

Järjestäytymiskokouksessa valittiin 1. varapuheenjohtajaksi **Helvi Peltonen** Pohjois-Pohjanmaalta ja 2. varapuheenjohtajaksi **Liisa Silvennoinen** Kymenlaaksosta. Rahastonhoitajaksi valittiin **Eeva-Liisa Snäll** Kanta-Hämeestä ja toiminnanjohtajaksi **Irja Lohjama** Helsingistä.

Irja Lohjama

Puutyö Valkonen Oy

Kerava
puh. 050 - 5257 747

Kuljetus Timo Mäkelä

Kerava

Marjamäen Kone ja Urakointi

Kihniö
pienkoneiden ja polkupyörien huolto ja korjaus
puh. 040 - 9139 296

Heti-Sähkö Oy

Kirkkonummi

Kiuruveden Osuuspankki

"aidosti lähellä ihmistä"

Apex Automation Oy

Terminaalikatu 3, 67700 Kokkola
Puh. 0207 288 288

Korian Pinnoitus Oy

Koria

Suomen veteraaniliittojen valtuuskunnan jäsenet tapasivat 14. kesäkuuta peruspalveluministeri Liisa Hyssälän ja sosiaali- ja terveysministeri Tuula Haataisen. Veteraanijärjestöjen toiveita esitteli puheenjohtajavuorossa oleva Sotaveteraaniliiton puheenjohtaja Aarno Strömmer. Ministereille jätetty kirjelmä sisälsi kohennuksia ensi vuoden talousarvion veteraanij- ja sotainvalidietuuksiin, joilla tuetaan veteraanien ja sotainvalidien itse- näistä kotona selviytymistä.

Suomen Sotaveteraaniliiton tulevaisuussuunnitelma 2006

Johdanto

Suomen Sotaveteraaniliiton Lahdessa vuonna 2002 pidetty XX liittokokous hyväksyi liitolle ensimmäisen tulevaisuussuunnitelman. Seinäjoella 2004 kokoontunut liittokokous edellytti liiton johdon valmistelevan vuoden 2006 liittokokouksessa päätettäväksi tarkennetun tulevaisuussuunnitelman, jossa käsitellään järjestön elinkaaren viimeisten vaiheiden edellyttämiä toimintaa ja taloutta koskevia suunnitelmia sekä päätösehdotuksia.

Tulevaisuussuunnitelman käsittely aloitettiin vuoden 2005 alussa lähettämällä kysely sotaveteraaniyhdistysten johtohenkilöille. Kysely antoi vertailutietoa yhdistysten toiminnan muutoksista 2001–2005. Liiton hallinnossa suunnittelu-työtä on tehty työvaliokunnassa, hallituksessa ja valtuustossa. Lisäksi liiton neuvottelupäivien ohjelmassa oli laaja tulevaisuussuunnittelua käsittelevä osuus.

Suomen Sotaveteraaniliiton Naisjärjestö ry laatii oman tulevaisuussuunnitelmansa.

Sotaveteraanijärjestön tehtävät

Toiminnassaan liitto ja sen jäsenyhdistykset pyrkivät herättämään ja lujittamaan sotaveteraanien, heidän puolisoitensa ja leskiensä sekä heidän kannattajiensa piirissä yhteenkuuluvaisuuden tunnetta, yhteisvastuuhenkkeä, alttiutta vaikeuksissa olevien auttamiseen, halua sosiaalisen turvallisuuden ja oikeudenmukaisuuden sekä tasa-arvoisuuden luomiseen. Samoin liitto edistää kansainvälistä ymmärtämystä sekä kansallisten elämänarvojen kunnioittamista ja säilyttämistä jälkipolville.

Ajallisesti järjestön tehtävät jakaantuvat veteraaniaikakauden ja perinneaikakauden tehtäviin. Veteraaniaikakausi jatkuu niin pitkään kun veteraaneja on keskuudessamme.

Perinneaikakausi on merkittävämminkin alkanut 1990-luvulla. Sotaveteraanien alueellista ja paikallista perinnetyötä jatketaan aluksi sotaveteraanien ja kannattajajäsenten yhteisvoimin ja perinnetulevaisuudessa lopulta yksinomaan kannattajajäsenten voimin. Veteraanijärjestöjen perustama Tammenlehvän Perinneliitto vaalii kansakunnan kannalta keskeistä veteraaniperinnettä.

Sotiemme veteraanien määrä

Sotiemme veteraanien määrän väheneminen vaikuttaa tulevien toimenpiteiden ajoitukseen sekä erilaisten resurssien tarpeeseen. Sotaveteraaniliiton jäsenyhdistysten varsinaisten jäsenten määrä on arvioitu kehittyväksi samalla tapaa kuin koko veteraaniväestö. Mikäli liiton jäsenyhdistykseen liittyy uusia varsinaisia jäseniä, kuten viime vuosina on tapahtunut, muuttuvat luvut tältä osin.

Muutoksia 2002 hyväksytyn tulevaisuussuunnitelman jälkeen

Tulevaisuussuunnitelmassa esitettiin noin 50 suositusta tai johdtopäätöstä. Monet suunnitelman ehdotuksista ovat toteutuneet. Keskeisimmät muutokset ovat:

- kannattajajäsenten määrän kasvaminen vuodesta 2004 noin 6 000:lla ja heidän valitsemisensa vastuunalaisiin tehtäviin,
- kultaisen ansioristin perustaminen uudeksi palkitsemisvälineeksi,
- tiedottamisen parantaminen uusimalla liiton internet -sivut, toimittamalla ToimintaVinkki -tiedotetta sekä kehittämällä Sotaveteraani -lehteä,
- sotiemme veteraanit ovat saaneet vuosittaisen kuntoutuksen,
- sosiaalineuvojaverkosto on luotu ja liiton ja jäsenyhteisöjen asiantuntijuutta sosiaalasioissa on kartutettu,
- piireille maksettu toimintatuki on säilytetty aiemmalla tasolla,
- yhteistyöasioita on edistetty eri työryhmien ehdotusten pohjalta,
- veteraanikeräyksen tulos on kasvanut,
- Tammenlehvän Perinneliitto on perustettu.

Tulevaisuussuunnitelman pitkänvälin linjaukset (aikajänne vuoteen 2020)

1. Sotaveteraaniliitto ja sen jäsenyhdistykset jatkavat huolto- ja tukitoimintaansa niin kauan kun sotaveteraanit, heidän puolisonsa ja leskensä tarvitsevat tukitoimia.
2. Kannattajajäsenet ottavat veteraanien kanssa yhteisymmärryksessä vastattavakseen sotaveteraaniyhdistysten toiminnan.
3. Sotaveteraaniliitto ja sen jäsenyhdistykset vastaavat järjestöor-

Yleinen toimintasuunnitelma kesäkuusta 2006 toukokuuhun 2008

1. Lähtökohtia

Rintamaveteraanien lukumäärä suunnittelukaudella laskee 89 000:sta noin 73 000:een. Veteraanien keski-ikä nousee lähes 86 vuoteen vuonna 2008. Liiton jäsenyhdistykseen kuuluvien sotaveteraanien määrä vähenee 48 000:sta noin 40 000:een. Liittokokous käsittelee tulevaisuussuunnitelman tarkennuksen ja ehdotuksen liiton sääntöjen muuttamisesta

Sotaveteraanien määrän pieneminen edellyttää aikaisempaa enemmän näkyvyyttä, jotta veteraanit tulisivat kohdelluiksi jatkossakin erityisryhmänä erityisetiineen. Sotaveteraaniyhdistysten mahdollisuudet saada henkistä ja taloudellista tukea myös tulevina vuosina yhteisöiltä ja kansalaisilta säilyvät hyvinä.

Suomen Sotaveteraaniliitto osallistuu edelleen aktiivisena toimijana päämäärien edistämiseksi Suomen veteraaniliittojen valtuuskunnan ja Tammenlehvän Perinneliiton työhön sekä liittojen yhteiseen varainkeräystoimintaan.

Suurimpana veteraanijärjestönä Sotaveteraaniliitto on kantanut päävastuun monissa hankkeissa, joissa kaikki sotiemme veteraanit ja niiden

järjestöt ovat olleet osallisena. Liiton ja sen jäsenyhdistysten yhteistyökykyinen ja päämäärätietoinen linja jatkuu. Perustan muodostaa sotaveteraaniyhdistysten vuosikymmenien aikana tekemä työ.

2. Veteraanien kotona selviytyminen

Valtioneuvoston linjauksessa Veteraanipolitiikka 2004–2007 korostetaan kotona selviytymisen turvaamista mahdollisimman pitkään. Tämä edellyttää monipuolisia tukitoimia sekä veteraanien erityisuuksien ja kunnallisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusten yhteensovittamista sekä ennaltaehkäisevää otetta. Liiton koko organisaatio piiri- ja yhdistystasolla omilla toimillaan edistää palveluista ja eduista tiedottamista, välittää päätöksentekijöille tietoa veteraanien muuttuvista tarpeista sekä omin toimin veteraanitukena hoitaa asioita, joihin yhteiskunnan palvelut eivät ulotu tai ovat riittämättömiä. Sotaveteraaniyhdistysten työn tavoitteena on:

- edistää kuntoutuksen saatavuutta ja kuntoutuksen monipuolisuutta siten, että yksilölliseen tarpeeseen ja kiireellisyyteen perustu-

van kuntoutuksen saaminen kaikille niille veteraaneille, jotka ovat siihen oikeutettuja, sitä haluavat ja tarvitsevat, toteutuu

- seurata sosiaalihuoltolain toteutumista, siten että 80 vuotta täyttäneiden oikeus päästä kunnalliseen palvelutarpeen arviointiin viimeistään seitsemäntenä päivänä yhteydenotosta toteutuu
- edistää kotiaivustajatoimintaa ja kotipalvelujen saatavuutta
- vähätuloisten veteraanien puolisoitensa ja leskien otaminen palvelujen ja tuen piiriin
- sotaveteraaniyhdistysten oman virkistyskurssitoiminnan edistäminen ja laajentaminen tarvetta vastaavaksi ja kohdistaminen eniten henkistä ja sosiaalista tukea tarvitseville. Erityisryhminä tulee huomioida mm. leskeksi jääneet veteraanit, jotka tarvitsevat tukea arkipäivän selviytymisessä.
- piirien sosiaalineuvojien koulutus ja perehdyttäminen veteraanietuuksia koskeviin asioihin sekä toiminnan laajeneminen piiritasolta yhdistykseen.

3. Järjestötoiminta

Sotaveteraaniliitto ja sen jäsenyhdistykset jatkavat järjestötoimintaansa vuosina 2002 ja 2006 vahvistettujen tulevaisuussuunnitelmien mukaisesti. Sotaveteraanipiirit laativat vuoden 2008 liittokokouksessa käsiteltäväksi omilta alueiltaan tarkennetun selvityksen lähivuosien suunnitelmista.

Sotaveteraanien vanheneminen aiheuttaa edelleen tarvetta siirtää yhdistys- ja piiritasolla tehtäviä veteraaneja nuorempien kannattajajäsenten tehtäviksi. Kannattajajäsenkunnassa on sotaveteraaniyhtiä tuntevia henkilöitä, jotka tarvittaessa pystyvät ottamaan vastaan veteraaneilta jääviä monenlaisia hyvinkin vastuullisia tehtäviä.

Liiton hallitus valmistele vuoden 2006 loppuun mennessä mallisäännöt piireille ja yhdistyksille, joissa otetaan huomioon liiton säännöissä tehdyt muutokset.

Järjestötoiminta säilytetään elävänä ja toimintaa jatketaan seuraavien toimin:

- Suomen Sotaveteraaniliiton edeltäjäyhteisön Rintamamiesten Asuntoliiton perustamisesta tulee kulu-neeksi 50 vuotta 29.9.2007.

Liiton hallituksen asettama juhluvuoden toimikunta on suunnitellut juhluvuoden tapahtumia. Liiton 50-vuotishistoriatoimikunta on valmistellut yhdessä historian kirjoittajan, valtiotieteen tohtori **Kaarle Sulamaan** kanssa kirjaa.

- Varsinais-Suomen Sotaveteraanipiiri järjestää XXIII liittopäivät kesäkuussa 2008.
- Sotaveteraaniviikkoa vietetään vuosina 2007 ja 2008, 41. ja 42. kerran. Juhltilaisuuksiin kutsutaan vieraiksi myös veteraaneja nuorempia osanottajia.
- Sotaveteraani-Krigsveteraani-lehteä julkaistaan kuusi numeroa vuodessa. Osa lehden sisällöstä julkaistaan äänikasettina.
- Seuraavaan liittokokoukseen mennessä sotaveteraaniyhdistysten ja liiton kannattajajäsenten määrää kasvatetaan 30 000 kannattajajäsenen tasolle.
- Liiton hiihto-, lentopallo-, pilkki-, golf-, ilma-aseamunta-, keila ja shakkikisat järjestetään kisailijoiden niin halutessa ja sotaveteraanipiirien vuorollaan järjestäessä kisat.

ganisaationsa voimin perinneaikakautena alkaneesta sotaveteraaniperinteen vaalimisesta ja toimivat aloitteellisenä jäsenenä Tammenlehvän Perinneliitossa.

4. Sotaveteraaniyhdistöjen varat käytetään sotaveteraanien ja heidän puolisojensa ja leskiensä hyväksi. Perinnetyötä varten jätetään työn käynnistämiseen tarvittavat varat.

Tulevaisuussuunnitelman lähiajan linjaukset (aikajänne vuoteen 2010)

1. Sotaveteraaniliitossa toteutetaan sääntömuutos, jolla sotaveteraanien puoliset ja lesket otetaan huoltotyön piiriin.
2. Sotaveteraanipiireille ja -yhdistyksille laaditaan mallisäännöt. Keskeistä niissä on mahdollisuus puolisojäsenyyteen sekä puoliso- ja kannattajajäsenten äänioikeus yhdistyksen kokouksissa yhdistysten niin päätettäessä.
3. Varsinaisten jäsenten ja puolisojäsenten jäsenyyden säilymistä tuetaan. Varsinaisilta jäseniltä ja puolisojäsentä poistetaan ns. lehtimaksu kannattajajäsenten määrän noustessa riittävästi.
4. Liitto tukee taloudellisesti heikoimpia sotaveteraaniyhdistyksiä, ellei piirien ja niiden tukiyhteisöjen tuki riitä siihen.
5. Sotaveteraaniliitto ja -piirit varmistavat yksittäisten veteraanien jäsenyyhteyden jatkumisen, mikäli yhdistyksen toiminta uhkaa päättyä.
6. Sotaveteraaniliiton hallinnon tehtäviin kutsutaan vastuuhenkilöiksi ja tulevaisuuden vastuunkantajiksi veteraaneja nuorempia tukijoita.
7. Sotaveteraanipiirit laativat vuoden 2008 liittokokoukseen mennessä selvityksen yhdistysten lähivuosien suunnitelmista sekä sääntömuutoksen edistymisestä.

Arvio sotiemme veteraanien sekä Sotaveteraaniliiton jäsenyhdistysten varsinaisten jäsenten määrän kehityksestä

Sotiemme veteraanien määrä, STM arvio 2004

Kunkin vuoden 31.12.

	miehet	naiset	yhteensä
2005	63 000	31 300	94 300
2010	30 000	18 500	48 500
2015	9 700	8 100	17 800
2020	1 900	2 400	4 300
2025	200	400	600

Sotaveteraaniliiton jäsenyhdistysten varsinaisten jäsenten määrät, arvio

Kunkin vuoden 31.12.

	miehet	naiset	yhteensä
2005	40 000	12 000	52 000
2010	19 000	7 100	26 100
2015	6 100	3 100	9 200
2020	1 200	900	2 100
2025	120	150	270

- Sotaveteraanipiirien puheenjohtajille ja toiminnanjohtajille järjestetään vuosittain neuvottelupäivät. Lisäksi piirien toiminnanjohtajille järjestetään oma neuvottelutilaisuus.
- Sosiaalieuvoja -hanke laajennetaan ulottumaan kaikkien sotaveteraanipiirien alueelle ja koskemaan kaikkia sotiemme veteraaneja (ei sotilasvammalain mukaisia sotainvalideja). Hankkeeseen anotaan avustusta raha-automaattiyhdistykseltä.
- Liiton internet -sivujen uudistamista jatketaan. Sivustoa käytetään tiedottamisessa ja sitä kehitetään myös sotaveteraaniperinteen talentamisen ja siirtämisen välineeksi.
- Liiton harjoittama tiedotustoiminta kohdistetaan sekä sotaveteraaneihin että tukijoihin ja päätöksentekijöihin, jäsenyhdistyksiin ja koko väestöön.

4. Siirtolaisveteraanit ja ulkomaalaiset vapaaehtoiset

Liitto jatkaa yhteistyötä suomalaisten sotaveteraanien muissa maissa perustamien yhteisöjen

kanssa sekä pitää yhteyttä viime sodissa puolustusvoimissamme palvelleisiin virolaisiin, inkeriläisiin ja karjalaisiin sekä ruotsalaisiin vapaaehtoisin ja heidän yhteisöihinsä. Liitto hankkii ja välittää tarvittaessa taloudellista tukea jäsenyhdistyksiensä veteraaneille ja heidän leskilleen sekä tarvittaessa varmistaa toiminnan jatkumisen, mikäli muut edellytykset sille ovat olemassa.

5. Kotimainen yhteistyö

Liitto toimii kiinteässä yhteistyössä Sotaveteraanien tuki- ja perinnesäätiön, Suomen Sotaveteraaniliiton Naisjärjestön ja Tammenlehvän Perinneliiton kanssa. Muita keskeisiä yhteistyökumppaneita ovat muut veteraanijärjestöt ja Suomen veteraaniliittojen valtuuskunta (VEVA), rintamaveteraaniasian neuvottelukunta, kansallisen veteraanipäivän valtakunnallinen päätoimikunta, Sotavainajien muiston vaalimisyhdistys, joiden aktiivisena jäsenenä liitto jatkaa työtään sotaveteraanien hyväksi.

Liitto esittää yhdessä muiden veteraanijärjestöjen kanssa, että valtakunnallisen rintamaveteraaniasian neuvottelukunnan työtä jatkettaisiin

asettamalla uusi neuvottelukunta 30.9.2006 päättyvän toimikauden jälkeen.

6. Kansainvälinen yhteistyö

Liitto toimii Maailman Veteraanijärjestössä jäsenenä ja osallistuu kahdenkeskiseen yhteistyöhön lähinnä naapurimaiden kanssa.

7. Talous

Liitto jatkaa piirien kautta järjestön toiminnan tukemista varoilla, joita se on itse hankkinut tai saanut välitettäväksi. Keräysten ja varainhankinnan tuloksellisuuteen kiinnitetään huomiota ottamalla käyttöön uusia menetelmiä ja uudistamalla aikaisempia hankintatapoja.

Sotaveteraaniliiton toimiston työtapoja ja resursseja uudistetaan niin, että ne mahdollisimman hyvin vastaavat liiton hallinnon tarpeita.

Helsingissä 25.4.2006

Suomen Sotaveteraaniliitto ry:n hallitus

Sotaveteraaniliiton toimisto on suljettu 10.7.—28.7. lomien vuoksi.

Kesäperjantaisin suljemme klo. 15.00.

**Tarvittaessa voitte ottaa yhteyttä toiminnanjohtaja Markku Seppä puh. 0400 921 332
sosiaalisihiteeri Anni Grundström 040 822 3998**

Henkilökunta toivottaa lehtemme lukijoille aurinkoista kesää.

Tervetuloa Suomen Tykistömuseoon!

Linnankasarmi, Hämeenlinna

Kaupungin keskustassa Hämeen vanhan linnan vieressä sijaitseva sotahistoriallinen erikoismuseo, sisä- ja ulkonäytelyalue vanhassa kasarmimiljöössä.

Vaikuttavat multimediaesitykset kesän 1944 taisteluista:

- **IHANTALAN IHME**, Tali-Ihantalan suurtaistelu
- **KORPISODAN SUURVOITTO**, Ilomantsin mottitaistelu.
- **TAISTELU LAATOKAN KARJALASSA**, Syväriltä Nietjärvelle. Filmejä myös myytävänä videokasettina tai dvd:nä, 25 euroa/kpl + postituskulut.

Erikoisnäyttelyt:

- **Tarton rauhan rajojen sisältämät Suomen vanhat linnat, kartanolinnat, linnoitukset, skanssit, redutit ja joukko luostareita, mittava kuvanäyttely**
- **Vainolaista vastaan**, sotaa kuvin ja piirroksin vuodelta 1943

Teemanäyttelyt:

- **Suomen Marsalkka Mannerheim 1867–1951**
 - sotilas ja valtiomies
 - tutkimusmatkailija
 - humanitäärinen toiminta
- **Jääkäriiliike 90 vuotta**
Erään jääkäarin tarina
Ainutlaatuinen valokuva- ja esinenäyttely Jääkäripataljoona 27:ssä palvelleen jääkäarin vaiheista.
- **Sotilaskotinäyttely**
 - Sode elää ajassa
- **Lotta Svärd**
– perinnenäyttely
- **Jalkaväkirykmentti 44:n 1. pataljoonan 3. komppanian**
vaiheet 1941–1944, Tyrvännön poikien jäljillä Karjalassa

Multimediaohjelma "Suomen tykistöjärjestelmä eri aikakausina"

Avoinna: 1.10.–31.3. ma–su 12–17 1.4.–30.9. ma–su 10–18, muulloin sopimuksen mukaan.

Ilmainen sisäänpääsy:

- sotaveteraanit
- koululaisryhmät opettajan johdolla

Cafe Katri (03) 1814 3447.

Tiedustelut: puh. (03) 682 4600, fax (03) 682

4601 Linnankasarmi, 13100 Hämeenlinna

e-mail: tykistomuseo@virpi.net

www.tykistomuseo.fi

Selostus toiminnasta ja taloudesta kesäkuusta 2004 toukokuuhun 2006

(Selostus hieman lyhennetty-nä)

1. Toiminnan perusta ja yleispiirteet

Liitto jatkoi työtään sotaveteraanien hyväksi suotuisissa oloissa. Sotiemme veteraanien arvostus oli korkealla tasolla ja suuren yleisön suhtautuminen sotiemme veteraaneihin oli myönteistä.

Liitto jatkoi yhteistyötä muiden veteraanijärjestöjen kanssa osallistumalla aktiivisesti Suomen veteraaniliittojen valtuuskunnan VEVAn työskentelyyn. Tammenlehvän Perinneliiton toiminta käynnistyi vuoden 2005 alussa. Kansallisena veteraanipäivänä 27.4.2005 siirrettiin veteraaniperinteen vaaliminen veteraaneja nuorempien käsiin.

Rintamalisän saajia oli vuoden 2004 päättyessä 103 604 ja vuoden 2005 päättyessä 94 151. Veteraanien keski-ikä ylitti 84 vuotta. Veteraanien lukumäärän väheneminen ja keski-ikä kohoaminen otettiin huomioon suunniteltaessa etuustavoitteita.

Liitto toteutti vuoden 2004 liittokokouksen vahvistamaa yleistä toimintasuunnitelmaa sekä valtuuston vuosille 2005 ja 2006 vahvistamia toimintasuunnitelmia ja talousarvioita.

Liitto käynnisti Seinäjoella pidetyn XXI:n liittokokouksen lausuman perusteella tulevaisuussuunnitelman toisen vaiheen suunnittelutyön.

2. Jäsenistö

Liittoon kuuluvien sotaveteraanipiirien ja -yhdistysten sekä jäsenyhdistyksiin kuuluvien jäsenten lukumäärät olivat seuraavat:

2.1. Sotaveteraanipiirit

Jäsenpiirejä oli vuosien 2004 ja 2005 päättyessä sekä 31.3.2006 Suomessa 20, Ruotsissa 1 ja Kanadassa 1 eli yhteensä 22 jäsenpiiriä.

2.2. Sotaveteraaniyhdistykset

Sotaveteraaniyhdistyksiä oli vuoden 2004 päättyessä yhteensä 399, vuoden 2005 päättyessä sekä 31.3.2006 yhteensä 398. Jäsenmäärät kaikissa yhdistyksissä olivat 31.12.2004 yhteensä 69 691 (joista ulkomailla 1984), 31.12.2005 yhteensä 70 884 (ulkomailla 1 701) ja 31.3.2006 70 712 (ulkomailla 1 693).

Liiton jäsenyhdistyksiin

kuului edelleen jäseniä enemmän kuin muissa veteraanijärjestöissä on yhteensä.

Liiton kunniapuheenjohtajia olivat yli-insinööri **Gunnar Laatio** ja varatuomari **Simo Kärävä**.

3. Veteraanien erityisetuudet

Suomen veteraaniliittojen valtuuskunnassa VEVAssa toimivat veteraaniliitot esittivät talvella 2006 yhteisesti ja yksituumaaisesti rintamaveteraaniain neuvottelukunnalle RINELLE, keskeisille ministereille ja eduskuntaryhmille vuodelle 2007 seuraavia tavoitteita:

Veteraanin kotona selviytymisen edistäminen

Rintamaveteraanien kuntoutuksen tulee edistää veteraanien itsenäistä selviytymistä mahdollisimman pitkään kotonaan. Kuntoutuksen tulee perustua vuosittaiseen tarkastukseen, jossa kuntoutusmuodon valinnan lisäksi selvitetään veteraanin kotona selviytymiseen vaikuttavat muut tekijät. Veteraanien yksilöllisten tarpeiden ja kokonaisvaltaisen näkemyksen tulee korostua kuntoutuksessa. *Kotikuntoutuksen* tulee tarvittaessa voida sisällyttää yksilölliseen kuntoutussuunnitelmaan perustuen kotisairaanhoidajan, lähihoitajan tai kodinhoitajan antamia palveluja. Kotikuntoutuksessa myös avio/avopuolison tai omaishoitajan kuntoutustarpeeseen on kiinnitettävä huomiota. Avio/avopuolison tai omaishoitajan mahdollisuutta osallistua veteraanin kanssa samoin edellytyksin kuntoutuksen on edistettävä.

Kuntoutuksen tavoitteet:

- kuntoutuksen tavoitteena on fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen toimintakyvyn ylläpitäminen sekä kotona selviytymisen tukeminen ja syrjäytymisen ehkäiseminen

- veteraanikuntoutus sisällytetään osaksi kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusuunnitelmaa

- kuntoutuksen tavoitteena on vähentää laitoshoidon tarvetta

Keinot tavoitteisiin pääsemiseksi:

- kuntoutuksen vuoden 2007 määräraha tulee säilyttää vähintään vuoden 2006 tasolla.

Mikäli vuonna 2006 määräraha joissain kunnassa loppuu, tulee vuosittaisen kuntoutustavoitteen saavuttamiseksi osoittaa tällaisille kunnille tarvittava lisämääräraha. Tähän tarkoitukseen voitaisiin käyttää kunnilta edellisenä vuonna palautettuja määrärahoja

- veteraani kutsutaan *vuosittaiseen terveydentilan tarkastukseen ja kuntoutustarpeen arviointiin*. Tässä yhteydessä tehdään kuntoutussuunnitelma, jossa määritellään kuntoutusmuoto ja ajankohta sekä avokuntoutuksessa sen sisältö ja kuntoutuksen jaksottaminen sekä suunnitelma jatkoseuranalle. Avokuntoutuksen käyntikertoja jaksottamalla sekä lisäämällä toimintaterapeuttien ja muiden sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden palveluja parannetaan kuntoutuksen vaikuttavuutta. Vuotuistarkastuksen kustannukset sisällytetään kuntoutusmäärärahaan.

- kotikuntoutuksen sisältöä monipuolistetaan veteraanien palvelutarpeet kokonaisvaltaisesti huomioonottavaksi.

Sotainvalidien erityisedut

Laitoshoitoon pääsyn haitta-asterajan alentaminen 20 prosenttiin vuonna 2007.

Kunnan järjestämien sosiaali- ja terveydenhuollon avopalvelujen haitta-asterajan lieventäminen.

Kuntien järjestämien avopalvelujen ulottaminen sotainvalidien ja veteraanien kotona selviytymisen turvaksi.

Ruotsissa asuvat sotainvalidit tasa-arvoiseen asemaan Suomessa asuvien sotainvalidien kanssa.

Vaikeavammaisten sotainvalidien puolisoiden ja leskien ja sotaleskien kuntoutuksen varatun määrärahan nostaminen 2 760 000 eurosta.

Muut etuustavoitteet

Rintamalisän tasokorotus, rintama-avustuksen jälkeenneisyyden korjaaminen, rintama-avustuksen ulottaminen koskemaan myös niitä, joilla olisi sodanaikaisesta palvelusta ollut oikeus saada rintamapalvelustunnusta vastaava tunnus, ja ylimääräisen rintamalisän enimmäismäärän korotus siten, että veteraanin kokonaiseläke kohoaisi noin 1 000 euroon/kk

Korjausneuvontahanke

Liitto osallistui edelleen veteraanien asuntojen korjausneuvonnan yhteishankkeeseen, jossa olivat mukana kaikki veteraaniliitot. Hanketta johti ja hallinnoi Vanhustyön Keskusliitto. Korjausneuvontahanke sai 0,9 miljoonaa euroa avustusta Raha-automaattiyhdistykseltä kumpanakin vuonna 2004 ja 2005. Veteraaniliitoilla oli yhteinen neuvottelukunta, jossa oli edustaja kustakin veteraaniliitosta. Neuvottelukunta valvoi asuntojen korjausneuvontaa. Korjausneuvonta sujui hyvin. Toiminnan aloituksesta asti vuoden 2005 loppuun mennessä oli korjattu yhteensä 15 000 sotiemme veteraanin asuntoa.

4. Järjestötoiminta

XXI liittokokous ja liittopäivät oheistilaisuuksineen pidettiin 15.—16.6.2004 Seinäjoella Etelä-Pohjanmaan Sotaveteraanipiirin järjestämänä. Liittopäiville osallistui noin 4 000 sotaveteraania.

Liittokokouksessa Seinäjoella 15. kesäkuuta liiton puheenjohtajaksi valittiin **Aarno Strömmer** Oulusta ja valtuuston puheenjohtajaksi **Aarno Lampi** Espoosta. Kokous valitsi myös valtuuston jäsenet ja varajäsenet sekä tilin- että varatilintarkastajat. Kokoukselle esitettiin hallituksen selostus liiton toiminnasta ja taloudesta kesäkuusta 2002 toukokuuhun 2004. Kokous hyväksyi liiton yleisen toimintasuunnitelman kesäkuusta 2004 toukokuuhun 2006. Juhlapuheen liittojuhlasa piti kenraali **Jaakko Valta-nen**. Valtioneuvoston tervehdyksen esitti puolustusministeri **Seppo Kääriäinen**.

Sotaveteraanipiirien puheenjohtajien ja toiminnanjohtajien neuvottelupäivät järjestettiin 20.—21. syyskuuta 2004 Peurungassa ja vuoden 2005 neuvottelupäivät 20.—21. syyskuuta Tuusulassa. Pääaiheina neuvottelupäivillä olivat veteraanien itsenäiseen selviytymiseen ja kuntoutuksen liittyvät asiat sekä tulevaisuussuunnitelman pohdinta, liiton talous ja kannattajajäsenten asiat.

Sotaveteraanipiirien toiminnanjohtajille ja liiton toimihenkilöille järjestettiin omat neuvottelupäivät 12.—13. tammi-kuuta 2005 ja 12.—14. tammi-kuuta 2006. Neuvottelupäivillä käsiteltiin käytännön yhteistyöasioita piirien ja liiton

toimiston välillä. Liiton puheenjohtaja osallistui molemmille neuvottelupäiville.

Liiton valtuusto kokoontui syyskokoukseen 18. marraskuuta 2004 pääpostin tiloissa Helsingissä. Valtuusto käsiteli ja hyväksyi liiton toimintasuunnitelman ja talousarvion vuodelle 2005.

Liiton valtuusto kokoontui kevätkokoukseensa 11. toukokuuta 2005 pääpostin tiloissa Helsingissä. Valtuusto vahvisti vuoden 2004 tilinpäätöksen ja myönsi vastuuvapauden tileistä ja hallinnosta.

Liiton valtuusto kokoontui 18. marraskuuta 2005 syyskokoukseensa pääpostin tiloissa Helsingissä. Syyskokous käsiteli ja vahvisti liiton toimintasuunnitelman ja talousarvion vuodelle 2006 sekä valitsi hallituksen erovuoroisten jäsenten tilalle uudet. Ennen kokousta valtuuston jäsenille oli keskustelutilaisuus liiton tulevaisuudensuunnitelman laatimisesta.

Liiton valtuuston kevätkokous pidetään 12. toukokuuta 2006 Helsingissä.

Liiton toimintasuunnitelmat 2005 ja 2006 julkaistiin Sotaveteraani-lehden numeroissa 6/2004 ja 6/2005. Se oli luettavissa myös liiton internet-sivulta.

39. Sotaveteraaniviikkoa vietettiin 6.—12. maaliskuuta 2005. Avausjuhla pidettiin 6. maaliskuuta Heinolassa. Päätösjuhla oli Hämeenkyrössä 12. maaliskuuta, jossa samalla vietettiin Hämeenkyrön Sotaveteraanien 40-vuotisjuhlaa.

40. Sotaveteraaniviikkoa vietettiin 11.—18. maaliskuuta 2006. Avausjuhla pidettiin 11. maaliskuuta Oulussa, jossa samalla vietettiin Pohjois-Pohjanmaan Sotaveteraanipiirin 40-vuotisjuhlaa. Päätösjuhla oli Porissa 18. maaliskuuta, jossa samalla vietettiin Satakunnan Sotaveteraanipiirin 40-vuotisjuhlaa.

19. kansallista veteraanipäivää vietettiin 27.4.2005 Torniossa. Päivän teema oli ”Kiitos veteraanit – meille kallis on maa”. Juhlapuheen piti kansaneläkelaitoksen pääjohtaja **Jorma Huuhtanen**. Pääjuhlaan osallistui noin 2 000 veteraania ja heidän läheistään.

20. kansallista veteraanipäivää vietettiin 27.4.2006 Hämeenlinnassa. Päivän teema oli ”Veteraanien työ – hyvinvointimme perusta”. Juhlapuheen piti Rautaruukki Oyj:n toimi-

tusjohtaja **Sakari Tamminen**. Pääjuhlaan osallistui noin 1 600 veteraania ja heidän läheistään.

Joensuun Mieskuoro ja Pohjois-Karjalan Sotaveteraanipiiri järjesti 15.5.2005 Joensuun Areenalla Sotaveteraanikuoron VIII laulujuhlan. Juhlaan osallistui yli 700 laulajaa 30 sotaveteraanikuorosta ja kuulijoita oli yli 4 000.

Vuoden 2002 lopussa veteraanijärjestöjen sekä Suomen Lottaperinneliiton kanssa käynnistettyä Asemiesiltojen sarjaa jatkettiin myös vuonna 2005. Viimeinen 15 tilaisuuden sarjasta pidettiin Finlandia-talossa 5.4.2005.

Sotaveteraani – Krigsveteranen -lehti ilmestyi 2004–2005 kuutena numerona. Lehden alkuvuonna 2004 tarkistettu levikki oli 68 225 ja vuonna 2005 keskimääräinen painosmäärä 67 000. Pääosa lehden kirjoituksista julkaistiin myös äänikasettina näkövammaisia varten.

Lehdessä käsiteltiin muun muassa etuuskysymyksiä, viime sotiamme, sotaveteraanijärjestöjen vaiheita, veteraanitilaisuuksia ja -tapahtumia, sota- ja veteraanikirjallisuutta, veljes- ja sisarapua, perinteiden vaalimista ja veteraanijärjestöjen yhteistyötä.

Liiton internet-kotisivujen sisältöä laajennettiin ja niiden ilmettä kohennettiin.

Sotaveteraanikalenterit 2005 ja 2006 ilmestyivät edellisinä syksyinä.

Liitto toimitti lehdistölle ja sähköisille viestimille useita tiedotteita toiminnastaan ja kannanotoistaan. Liitto lähetti piireille vuonna 2004 yhteensä 22 tiedotetta ja vuonna

2005 yhteensä 21 jäsentiedotetta. ToimintaVinkki -tiedote ilmestyi vuosittain kahtena numerona.

Sotaveteraanien hengellinen työ jatkui vireänä. Veteraaniliittojen jäsenyhteisöt järjestivät yhteisvoimin kolme alueellista kirkkopäivää vuonna 2004: itäisen Suomen kirkkopäivän 22. syyskuuta Lahdessa, pohjoisen Suomen kirkkopäivän 4. elokuuta Raahessa ja läntisen Suomen 19. elokuuta Turussa sekä vuonna 2005 niinikään kolme kirkkopäivää: itäisen Suomen kirkkopäivän 7. kesäkuuta Imatralla, pohjoisen Suomen 3. elokuuta Kemissä ja läntisen Suomen kirkkopäivän 10. elokuuta Tampereella.

Hengellisen työn virikepäivät järjestettiin Jyväskylän Vessalassa 2.—3. huhtikuuta 2005 ja 8.—9.4. 2006 Oulun Edenissä.

Liitto jatkoi ylipäällikön äitienpäivänä 1942 Suomen äideille antaman päiväkäsky -taulun jäljennöksen levittämistä niihin sotien jälkeen rakennettuihin kirkkoihin, joissa sitä ei vielä ollut. Maaliskuun lopussa 2006 päiväkäsky oli toimitettu 93:een sotien jälkeen rakennettuun kirkkoon.

Liitto jatkoi sodassa menehtyneiden muiston vaalimistyötä. Liitolla oli edustaja Sotavainajien muiston vaalimisyhdistyksen hallituksessa ja neuvottelukunnassa.

Liiton kuntoliikunta-, kisa- ja harrastustoiminta jatkui edelleen vilkkaana.

5. Siirtolaisveteraanit

Liitto jatkoi tiivistä yhteistyötä Ruotsissa, Kanadassa ja Yhdysvalloissa toimivien sotaveteraanijärjestöjen kanssa

sekä toimi siirtolaisveteraanien hyväksi Suomessa.

6. Ulkomaalaiset vapaaehtoiset

Liitto säilytti tiiviit yhteydet viime sotiamme ulkomaalaisten vapaaehtoisten yhteisöihin. Liitto toimi erityisesti virolaisten, inkeriläisten ja karjalaisen rintamaveteraanien hyväksi Suomessa ja teki yhteistyötä Ruotsin Suomen-vapaaehtoisten perinneyhdistyksen sekä Suomen-poikien perinneyhdistyksen kanssa.

Liiton, Helsingin Seudun Sotaveteraanipiirin ja Suomen Sotaveteraanien Viron yhdistyksen yhteisseminaarit pidettiin 10.—12. syyskuuta 2004 Viljandissa ja 14.—15. toukokuuta 2005 Joensuussa.

7. Kotimainen yhteistyö

Liiton edustajat RINessä ja sen valmistelujaostossa toivat esiin liiton kannanotot ja välittivät liiton jäsenyhteisöjen esittämiä näkökohtia rintamaveteraanien elinoloja ja kuntoutusta koskevissa määräraha- ja säädösasioissa. Liiton edustajat pitivät yhteyttä myös puolustusministeriöön, pääesikuntaan, kirkkohallitukseen ja valtiokonttoriin.

Liitto toimi VEVAssa sekä järjesti vuorollaan valtuuskunnan ja työvaliokunnan kokoukset ja osallistui tiiviisti liiton väliseen yhteistyöhön.

Liitto piti kiinteää yhteyttä Suomen Sotaveteraaniliiton Naisjärjestöön ja Sotaveteraanien tuki- ja perinnesäätiöön. Liitto teki yhteistyötä Kaatuneiden Muistosäätiön, Kaatuneitten Omaisten Liiton, Lotta Svärd säätiön, Sotavahinkosäätiön, Sotavangit -yhdistyksen,

Sotilaspoikien Perinneliiton, Rauhanturvaajaliiton ja Suomen Lottaperinneliiton kanssa. Yhteyttä pidettiin myös sotiamme perinneyhteisöihin, maanpuolustusjärjestöihin sekä lions- ja rotary-yhteisöihin.

Liitto osallistui Veteraanikeräys 2004:een ja 2005:een. Keräyksissä olivat mukana Rintamaveteraaniliitto, Rintamanaisten Liitto, Kaatuneitten Omaisten Liitto ja Sotavangit. Vuosien 2004 ja 2005 veteraanikeräysten puheenjohtajana oli **Onni Toljamo** Rintamaveteraaniliitosta. Keräysjohtajana oli **Matti Jääsarö** ja keräyspäällikkönä **Matti Wahlman**.

Sotaveteraaniliiton aloitetta aloitettiin vuoden 2006 keräyksen suunnittelu keväällä 2005. Keräystoimikunnan puheenjohtaja on **Aarno Strömmer**. Syyskuun alusta 2005 aloitti varainhankkijana kauppatieteen maisteri **Pia Mikko-nen**. Varainhankinnan keinoja on lisätty. Tavoite varainhankinnassa vuodelle 2006 on 2 milj. euroa. Varainhankinta on käynnistynyt suunnitelmiensa mukaisesti.

8. Kansainvälinen yhteistyö

Liitto jatkoi kansainvälistä toimintaansa Maailman Veteraanijärjestön (World Veterans Federation) jäsenenä. Suomalaisen veteraanijärjestöjen edustajana Maailman Veteraanijärjestön valtuustossa oli **Jaakko Valve** ja varalla **Pentti Laamanen** (2003—2006).

9. Talous

Liiton taloutta kuvaavat keskeiset luvut vuosilta 2004 ja 2005 osoittavat liiton talouden py-

syneen vakaana. Liitolla ei ole pankkivelkaa.

Tilivuosi	2004	2005
Yleisen järjestötoiminnan kulut	407 826	416 609
Sotaveteraanilehti		
Tuotot	510 962	565 734
Kulut	399 470	444 432
Myyntitoiminta		
Tuotot	297 272	298 654
Kulut	256 441	254 636
RAY-avustus	370 000	370 000
Liiton avustukset jäsenyhteisöilleen	1 190 908	866 124
Tilikauden ylijäämä	1 938	- 9 343
Taseen loppusumma	2 004 521	2 063 714

Liitto sai Raha-automaattiyhdistykseltä avustusta toimintansa tueksi Suomessa sekä Ruotsin piirille. Valtuuston vuosille 2004 ja 2005 vahvistamat talousarviot toteutuivat hyvin.

Toimintakulut pystyttiin pitämään kurissa. Liittokokouksessa Seinäjoelle päätettiin luopua varsinaisten jäsenten osalta jäsenmaksusta vuodesta 2005 lähtien. Sotaveteraani-lehden tilausmaksu oli 3,7 euroa. Jäsenpiirejä ja niiden kautta jäsenyhdistyksiä kyettiin tukemaan avustuksin ja myyntihyvityksin.

Alkuvuonna 2006 liiton talous on kehittynyt suunnitellusti.

Helsingissä 25.4.2006
Hallitus

Puusepäntiike
Mo-Group Oy
 Taavetti

Onfinn Oy
 Talma

Semtu Oy
 Talma

Tilintarkastuspalvelu
Seija Nurmi
 Tammela

Rakennus Rolinda Oy
 Tammisaari

 Tampereen KAUPPAKAMARI
 www.tampere.chamber.fi

Tupatakkari
 Tampere
 Korjausrakentamisen ammattilainen
 puh. 045 - 1320 454

Vercon Oy
 Tampere

Sisurempa Ky
 Tampere

Simo Kärävän menestyksenkäs sotaveteraanityön kausi

Varatuomari Simo Kärävän sotaveteraanityön kausi alkoi 1984, kun hänet valittiin Sotaveteraaniliiton valtuuston varapuheenjohtajaksi. Kahden vuoden kuluttua varapuheenjohtaja Simo Kärävä valittiin säännöiltään uudistetun liiton puheenjohtajaksi. Vuoteen 1998 kestäneen puheenjohtajakauden kaikki

uudelleenvalinnat olivat liittokokouksissa yksimielisiä.

Simo ilmoitti hyvissä ajoin ennen vuoden 1998 liittokokousta, että hän ei enää ole käytettävissä valittaessa liitolle puheenjohtajaa. Samassa liittokokouksessa hänet kutsuttiin kunniapuheenjohtajaksi.

Liiton puheenjohtajan tehtävästä luovuttuaan Simo jatkoi

merkittävänä taustavaikuttajana. Hänen tiedoistaan ja kokemuksistaan saivat osansa sotaveteraaniryhmittömät, maanpuolustusjärjestöt ja karjalaisyhteisöt sekä lukuisat yksityishenkilöt.

Simo Kärävän aikakauteen liittyy runsaasti asioita ja tapahtumia, joita seuraavat kuvat ja neljän eri läheisen teksti esittelevät.

Simo ja Ilmi Kärävä matkalla Saarenmaalla kesällä 1993. Oppaana toimi Raul Kuutma.

Simo Kärävän 75-vuotispäivän kunniaksi 1998 järjestetyille kansalaispäiväisille osallistuivat (vas.) kunniapuheenjohtaja Gunnar Laatio, kreivitär Karin-Birgitte Ehrnrooth, Simo ja Ilmi Kärävä, jalkaväenkenraali Adolf Ehrnrooth ja liiton puheenjohtaja Aarno Lampi. Simo Kärävällä ja jalkaväenkenraali Adolf Ehrnroothilla oli läheinen ystävyssuhde.

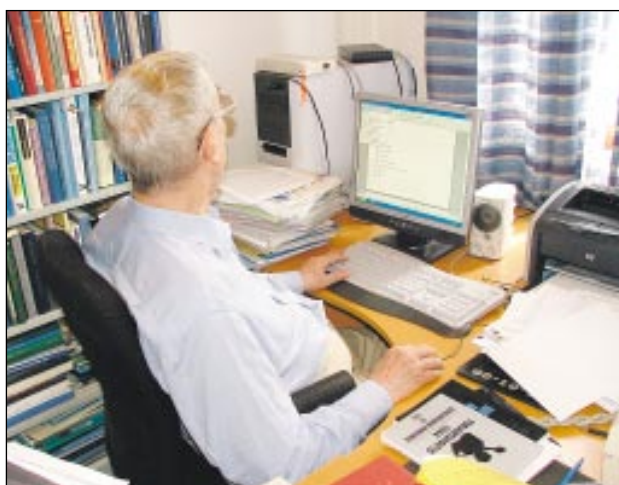
Kalastus oli Simolle mieluisa harrastus. Tässä Simo oli kalassa Hintulankoskella viime vuoden syyskuussa.

Tarton kunnan Äksin kylässä avattiin Suomen-poikien museo 30.8.2002. Raul Kuutma (vas.) esitteli kartalta Suomen-poikien taisteluja Virossa elokuussa 1944. Kuulijoina olivat (vas.) silloinen pääministeri Paavo Lipponen, presidentti Lennart Meri ja Simo Kärävä.

Muutaman viime vuoden aikana Simo järjesti matkan Karjalankannakselle. Yksi käyntikohde oli Munakukkula, jonka valloitukseen Simo osallistui 19.—20.tammikuuta 1944. Tässä Simo on kertomassa näistä tapahtumista ryhmäläisille syyskuussa 2004.

Simo kotitoimistossaan viime talvena. Tietokone oli hänelle merkittävä työväline. Sähköpostin ja internetin käyttö sujui Simolta kadehdittavan hyvin.

Simo Kärävä oli kansallinen vaikuttaja, jonka aikaansaannokset sotaveteraanien piirissä eivät himmene.

Simo Kärävä siunattiin Munkkivuoren kirkossa 10. toukokuuta. Perheen ja suvun lisäksi paikalla olivat merkittävimpien yhteistyötahojen edustajat.

Muistelen Simoa

Työ jäi kesken

Yhteistyöni Simo Kärävän kanssa alkoi sodanajan rajajääkäripataljoonien edustajistossa ja Rajamies-patsaan pystytyksessä 1980-luvulla. Se lisääntyi Sotaveteraani-lehden toimitusneuvostossa, liittomme Yhdessä kestämmme -juhlakirjan toimittamistyössä ja Karjala-aiheiden pohdinnassa. ”Värväsin” hänet Karjala-lehden kolumnistiksi, ja hän teki työtä karjalaisuuden hyväksi myös monien rahastojen kautta.

Yhteistyö syveni ystävytyksi. Aloimme lähettää toisillemme faksilla ja sähköpostilla puheidemme ja kirjoitustemme tekstejä tiedoksi ja kommentoitavaksi. Simo osoittautui maan mainioksi sisältökriitikoksi ja kielenhuoltajaksi, jolta tuli palaute nopeasti. Vaikka olin olevinani kirjoittamisen ammattilainen, hän löysi minun teksteistäni enemmän korjat-

tavaa kuin minä häneltä.

Oli pakko hämmästellä Simon laajoja yhteiskuntasuhteita ja tietoja sekä hänen perusteellista työteliäisyyttään, joka jatkui vielä sairausvuosinakin. Työ oli hänelle terapiaa lähes vuosikymmenen kestäneessä torjunta- ja viivytys-taistelussa uutta vihollista, syöpää, vastaan. Ilmeisesti ounastelu ja tieto joutua lopulta tappiolle painoi henkisesti vahvankin miehen mieltä, sillä lähes jokapäiväisiin puheluihin alkoi päivän tapahtumien kerronnan oheen yhä useammin liittyä raportointia tutkimuksista ja hoidoista.

Ehdottelin joskus Simolle veteraani- ja maanpuolustusasioiden hoidon jättämistä jo nuoremmille, jotta hän jaksaisi kauemmin ja eh-tisi kirjoittaa suunnitteilla olleet muistelmansa. Ne jäivät valitettavasti kirjoittamatta, kun miehen työ jäi kesken; hän kaatui lähes

saappaat jalassa. Matkustimme vielä Hämeenlinnan veteraanijuhlaan bussin vierustovereina. Aina valpas Simo yllätti vielä matkalla. Hän oli ainoa, joka tiesi vastauksen Raimo Häyrisen esittämään knoppikysymykseen: ”Kuka suomalainen on saanut olympiakultamitalin sotimisella?” Kyseessä oli Matti Mäkinen, jolle pääma- ja antoi Lauri Lehtisen lahjoittaman mitalin. Simo tunsu Mäkisen ja antoi hänestä tietoisuuden.

Mitkä olivat Simon tehokkuuden salaisuudet? Luulenpa tietäväni yhden osaselityksen. Se oli Simon puolisoiltaan Ilmiltä saama huolto ja hoiva. Meillä veteraaneilla on aihetta olla paljosta kii-tolliset Simolle mutta myös hänen kotijoukoilleen.

Antti Henttonen
 Opetusneuvos ja
 sotaveteraani

Tekstien viilaus Kärävän intohimo

Simo Kärävän ensimmäinen elämäntyö toteutui Kansallispankissa, jossa hän eteni varatoimitusjohtajaksi. Kärävä oli kuitenkin kaikkea muuta kuin tavanomainen pankinjohtaja. Tärkeän piirikokouksen johtamisen ohessa hän saattoi kirjoittaa iskeviä haiku-runoja tapahtumasta.

Kärävä nousi KOP:n johtokuntaan Matti Virkkusen kaudella, mutta Veikko Makkosen kanssa henkilökemiat eivät reagoineet kovin hyvin. Sen sijaan Kärävä opasti vanhan kaverinsa Jaakko Lassilan talon tavoille. Suunnitelmat olivat jo valmiina Simon pöytälaatikossa *Tosi on*-Jaskan ryhtyessä 1983 pääjohtajaksi.

Kansakouluntarkastajan poi-

kana Kärävä oli aina tarkka suomen kielen käytöstä. ”Pane tekstin alkuun pari isoa kielivirhettä, niin Simon pahin into purkau- tuu”, neuvoi hänen kakisalmelaiskaverinsa Olli Tenkanen. Yleensä Kärävä oli kyllä korjauksissaan oikeassa. Tekstien viilaamisen into säilyi hänellä *Sotaveteraanin* toimitusneuvostossa ja vielä viime talvena liiton historiatoimikunnassa.

KOP:n kai ensimmäinen, kömpelö tekstinkäsittelylaite asennettiin tiedotusosastollemme. Pian Kärävä soitti: ”Sinulla on kuulemma kone, jossa voi vaihtaa sanojen ja pilkkujen paikkoja ja heti saa puhtaan tekstin paperille. Olisi kiva kokeilla.” Varsin monta ver-

siota yhdestäkin Simon virkkeestä saatiin pian syntymään.

Esimiehenä Kärävä oli kannustava olematta väärällä tavalla mukava. Toki hänen kanssaan pärjääminen edellytti kohtalaista sananvalmiutta. Simo uskoi kuitenkin selkeitä perusteluja eikä tehnyt asioista arvovaltakysymyksiä. Tärkeily oli hänelle ylipäänsä vierasta.

Jyrki Vesikansa

Kirjoittaja oli KOP:n tiedotuspäällikkö 1978–83 ja sittemmin yhdessä Kärävän kanssa mm. *Sotaveteraanin* toimitusneuvostossa.

Ukkini Simo Kärävä

Simo ja Ilmi lastenlastensa kanssa (vas.) Peter, Lotta ja Ryan.

Ensimmäisiä asioita, jotka Ukistani muistan on se, että hän hyvin paljon istui tietokoneen ääressä kirjoittamassa veteraaniasioista. Meillä oli mielenkiintoisia keskusteluja, lisäksi hän kertoi minulle vitsejä ja hölmöläisjuttuja, jotka huvittivat minua kovasti. Hän naurui itsekin makeasti.

Ukki innostui helposti, varsinkin kun oli hyvää ruokaa tiedossa, hän käveli nopeasti ravintolaan. Näin tapahtui varsinkin ulkomaanmatkoilla. Ukki oli hauskaa matkaseuraa. Teimme yhdessä monta ulkomaanmatkaa lentäen tai laivalla ja autolla. Laivamatkoilla Ukki pelasi automaatilla pokeria.

Varsinkin silloin kun Kalifornian serkkuni Lotta ja Ryan olivat käymässä Suomessa, pelasimme välillä erilaisia korttipilejä. Lisäksi Ukki pelasi tietokoneella passi-anssia ja kertoi minulle tulostensa paranemisesta. Samalla hän ihmetteli minun ennätystuloksiani.

Ukki oli reilu, hän antoi kannustavia stipendejä hyvistä koulusuorituksista. Äidinkelessä sain häneltä paljon hyviä neuvoja.

Ukin kanssa oli mukava käydä kalassa, hän neuvoi uistimien valinnassa ja solmujen tekemisessä siimaan. Vielä viime keväänä hän opasti minua lohen graavaamisessa, maustoimme kalafileet yhdes-

sä. Aikaisempina vuosina Ukki grillasi puutarhassa hyviä pihvejä.

Kävin säännöllisesti Mum- mia ja Ukkia tapaamassa, silloin sain häneltä usein raaputettavan arvan. Harvoin niissä kuiten- kaan oli voittoja.

Jouluaattoisin söimme jou- luillallisen joko meillä tai Ukin ja Mummin luona. Sen jälkeen lah- jojen jakoa varten Ukilla oli aina tonttulakki päässään. Uutena vuonna valoimme tinaa Ukin ja Mummin kanssa. Muistan myös, kun veimme Ukin ja Mummin presidentin itsenäisyyspäivä- vastaanotolle ja katselimme heitä vähän myöhemmin televisiosta.

Ukki vei meidät myös onnitte- lemaan 95 vuotta täyttävää ken- raali Adolf Ehrnroothia. Muis- tan, että kenraalin kädenpuristus oli todella voimakas ja kenraali oli lämpimän ystävällinen. Ukin kanssa kävin myös Adolf Ehrn- roothin muistonäyttelyssä.

Ukki oli energinen loppuun saakka. Vapun jälkeen hän jou- tui sairaalaan, jossa kävimme häntä katsomassa vähän ennen kuin hänen voimansa ehtyivät.

Muistan hänet iloisena ja ener- gisenä miehenä, jonka elämään veteraaniasiat liittyivät todella lä- heisesti. Minulla on hänestä kau- niit ja mukavat muistot.

Peter Kärävä

Simo Kärävä ja Suomen-pojat

Puheenjohtaja Simo Kärävä tapasi Suomen-pojat ensimmäistä kertaa 26. huhtikuuta 1992, kun he olivat tulleet tekemään tärkeää päätöstä — perustamaan Suomen Sotaveteraanien Viron yhdistystä. Melkein 50 vuotta sitten olimme ilmoittaneet itsemme vapaaehtoisesti Suomen armeijaan, nyt halusimme tulla sodanaikaisten aseveljiemme rinnalle, Suomen Sotaveteraaniliiton jäseniksi.

Simo Kärävä oli yhdistyksemme kummi. Hän oli laatinut perus- kirjan ja piti kokouksessa kattavan

puheen veteraanien ja heidän työn- sä tärkeydestä. Saimme siitä henki- sen latauksen, sitä on riittänyt näi- hin päiviin asti. Rohkenen sanoa, että olimme hänelle erikoisasemas- sa. Simolla riitti meille paljon huo- miota. Liitossa saivat ongelmamme aina ratkaisunsa. Kokeneena laki- miehenä Simo osasi järjestää no- peasti meille saman aseman kuin Suomen sotaveteraaneilla — rinta- ma-avustuksen ja kuntoutuksen.

Tärkeintä oli kuitenkin hänen välitön ystävytyensä, valoisa mieli- alansa ja huumorintajunsa. Nämä

henkiset rikkaudet tulivat voimak- kaasti esille jo v. 1993, kun Simon aloitteesta rupesimme järjestämään liiton ja yhdistyksemme yhteisemi- naareja. Se on ollut hyvä lisä kum- mankin maan veteraanien kanssa- käymiselle sekä Suomen ja Viron vä- lisen henkisen sillan rakentamiselle.

Välillemme syntyi melkein sa- naton yhteisymmärrys, pidimme samoista arvoista, teimme mon- ta yhteistä matkaa. Viimeiselle, jonka hän suunnitteli syyskuuk- si 2006 Kannakselle, Simo ei enää valitettavasti tule.

Ihannematka oli kesällä 1993. Simo oli vasta seitsemänkymppi- nen, täynnä tahtoa ja uteliaisuutta. Ajoimme Saarenmaalle, katsoim- me kaikki tärkeät paikat. Simo varastoi Viron historiaa, kulttuu- ria ja ruokatapoja. Häntä kiinnos- ti kaikki — vanhat muinaislinnat, kansanpukuiset lauluneitoset sekä Kaalin meteoriittikraatterin syn- ty, josta Lennart Meri kertoi kir- jassaan *HOPEAVALKEA*. Ilmi tiesi paljon kasveista, kasvitieteen tohtorin tytär muistutti aina: se on maaperän kalkki, mikä tekee

kukkien värit kirkkaaksi.

Kun sain tiedon Simon kuole- masta, otin albumin Saarenmaan matkasta valokuvineen ja kävin taas sen läpi. Siinä Simo oli vierel- läni kevätpäivän auringossa.

Kiitos, että olit olemassa ja tiemme yhtyivät. Sitä samaa tun- tevat kaikki Suomen-pojat.

Raul Kuutma
 Suomen Sotaveteraanien
 Viron yhdistyksen
 kunniapuheenjohtaja

Sotiemme Veteraanit -keräys 2006 tuotto yli 2 milj. euroa

Sotiemme Veteraanit -keräyksen bruttotuotto keräyspiirien tuoton sekä rautasormusten myynnin ja muiden keskuspaikan toimenpiteiden kanssa on toukokuun lopussa noussut jo yli 2 miljoonaan euroon. Keräykselle asetettu tavoite on ylitetty.

Keskuspaikalle kertyneestä tuotosta jaetaan kesäkuussa keräyksessä mukana oleville järjestöille miljoona euroa käytettäväksi sotiemme veteraanien ja sotalieskien arjen tarpeisiin niin, että he voisivat asua omista kodeistaan mahdollisimman pitkään.

Tuotosta Sotaveteraaniliiton piirit saavat 636 500 euroa, Rintamaveteraaniliiton piirit 209 000 euroa, Rintamanaisten Liitto 104 500 euroa ja Kaatuneitten Omaisten Liitto 50 000 euroa. Näin ollen keräyksen tuotosta ei jää varoja Sotaveteraaniliitolle eikä Rintamaveteraaniliitolle. Menettely korostaa itsenäisten piirien asemaa ja vastuuta käyttää varoja oikeudenmukaisesti eniten tukea tarvitseville.

Uudistettu varainhankintamalli

Suomen Sotaveteraaniliitto, Rintamaveteraaniliitto, Rintamanaisten Liitto ja Kaatuneitten Omaisten Liitto yhdistivät rahankeräyksen ja varainhankinnan *Sotiemme Veteraanit -keräys* -nimen alle.

Sotiemme Veteraanit -keräys käynnistyi maaliskuun alussa, jolloin varusmiehet aloittivat ovelta ovelle listakeräykset ympäri Suomen. Varusmieskeräykset jatkuivat toukokuun loppuun. Varusmieskeräysten lisäksi reserviläiset, Naisten Valmiusliitto, partiolaiset, Leijonat sekä monet muut tahot järjestivät erilaisia keräytempauksia, joilla kartutettiin Sotiemme Veteraanit -keräyksen tuottoa.

Tämän vuoden Sotiemme Veteraanit -keräyksessä maa on jaettu kahteenkymmeneen neljään keräyspiiriin, jossa keräystä on organisoinut ja hoitanut keräysvastaava. Jokaisella keräyspiirillä on myös oma keräystili, jonne tulevat varat käytetään saman piirin alueella asuvien veteraanien, heidän puolisoitensa ja sotalieskien tukemiseen. Useat keräyspiirit ovat jo jakaneet varoja mukana oleville järjestöille käytettäväksi keräyslupien mukaisesti.

Valtakunnallisesti keräys-tuottoa on kerätty monella eri tavoin: lahjoittajapostituksella, merkkipäivälahjoituksilla, yrityslahjoituksilla, valtakunnallisella lahjoituspuhelimella sekä aitojen, vuonna 1940 taotujen rautasormusten myynnillä. Valtakunnallisista keräystavoista tuottoisimmaksi on osoittautunut juuri rautasormusten myynti, joka sekkin on onnistunut yli odotusten.

Vuoden 2007 keräyksen suunnittelu käynnissä

Ensi vuosi on itsenäisen Suomen 90-vuotisjuhlavuosi. Samalla se on Suomen Sotaveteraaniliiton 50-vuotisjuhlavuosi. Keräykselle on mahdollista saada suuri huomioarvo ja hyvä tulos. Veteraanijärjestöjen aloittamassa suunnittelussa mukana on myös Sotainvalidien Veljesliitto. Myöhemmin sovitaan paikkakunnat, joissa sotiemme veteraanien, siis kaikkien neljän veteraanijärjestön ja Kaatuneitten Omaisten Liiton todellista yhteiskeräystä suoritetaan. Alustavan suunnitelman mukaan ensi vuoden keräyksen tavoite on neljä miljoonaa euroa.

Keräyksen varainhankkija jää äitiyslomalle

Keräyksen ainoana toimihenkilönä viime syyskuun alusta toiminut Pia Mikkonen jää äitiyslomalle elokuun alusta. Hänen äitiyslomansa sijaiseksi on kutsuttu Silja Lehti (41). Aikaisemmin hän on toiminut mm. eri tehtävissä Rintamaveteraaniliitossa.

FM Silja Lehti on nimitetty Sotiemme Veteraanit -keräykseen varainhankkijaksi 29.7.2006 alkaen.

Sotiemme Veteraanien -keräys muisti tukijayhteisöjään

MTV3:n toimitusjohtaja Pekka Karhuvaara vastaanottamassa rautasormustaulua Sotiemme Veteraanit -keräyksen palkitsemistilaisuudessa Helsingissä 12. kesäkuuta. Keräykseen osallistuvat veteraanijärjestöt palkitsivat 18 yhteisön edustajaa, jotka yrityksensä puolesta ovat edesauttaneet keräyksen onnistumista tavoitteensa saavuttamiseksi. Järjestöjen puolesta kiittämässä olivat Rintamaveteraaniliiton Kunniapuheenjohtaja Risto Hyvärinen, Sotaveteraaniliiton puheenjohtaja Aarno Strömmer ja toiminnanjohtaja Markku Seppä sekä Rintamanaisten liiton puheenjohtaja Kaarina Peltola.

Tarina rautasormuksista on tosi

Kultakeräys pantiin alulle vuonna 1940 ja suomalaiset vaihtoivat vuoden aikana yli 300 000 kultasormustaan ja muuta kultaesineitä rautaisiin. Ajatus oli valuutan hankkiminen maanpuolustuksen, lähinnä ilmapuolustuksen hyväksi.

Sormusten historia on erittäin kiehtovaa, siitäkin syystä, että kultaa ei sittenkään käytetty alkuperäisen tavoitteen mukaisesti. Lisätietoa siitä, miten kansalta kerätty kulta käytettiin, löytyy internetistä Sotiemme Veteraanit -keräyksen sivuilta www.sotiemmeveteraanit.fi.

Aitoja, vuonna 1940 taotuja rautasormuksia jäi Suomen sotien aikana vaihtamatta useita kymmeniä tuhansia. Nyt Sotiemme Veteraanit -keräyksen hyväksii myytävän erän koko on hieman yli 39 000 kappaletta.

Tämä erä, aitoja rautasormuksia on saatu kultaseppämestari Mika Tarkkaselta. Tarkkasen isä oli 1950-60-luvun vaihteessa ostanut kultasepänliikkeen varaston, josta rautasormukset tulivat.

Kaikki myytävät rautasormukset ovat olleet Mauno Oittisen suunnittelema sileitä sormuksia, jonka koristeena keskellä on upotettu heraldinen ruusuke. Toukokuun lopussa 1940 vahvistettujen kuvanveistäjä Oittisen suunnittelemaa rautasormusten toista mallia niin kutsuttua ilmapuolustussormusta ei ole ollut myynnissä, sillä niitä ei ole löydetty alkuperäisinä kuin yksittäisiä kappaleita eri omistajilla. Ilmapuolustussormusta koristaa ilmavoimien tunnus, hakaristi, jonka keskellä on vaakunaruusu, sekä hakaristin kummallakin puolella olevat tyylytellyt siivet.

Lokomo valmisti sormusten aihiot

Sotatarviketuotanto tuli Lokomolla ajankohdaiseksi 1930-luvulla, johon keskeisesti liittyi takopuristinlaitoksen rakentaminen yhdessä puolustusministeriön kanssa. Tykinputkien tuotanto aloitettiin vuonna 1938. Talvi- ja jatkosodan aikana tuotanto oli monipuolista sisältäen mm. patruunakoneita latauslaitteineen, tykinputkia, jalkaväkiaseitten piippuja, bunkkereitten aukkopanssareita, periskoppiputkia, teräskupuja linnotteisiin sekä lentokoneiden osia. Lokomon tehtäviin kuului myös panssarivaunun ja vetureiden korjaustyöt. Yhtiö olikin keskeinen tukijalka maanpuolustuksen voimainkoitoksessa.

Huhtikuussa vuonna 1940 aloitti Kultakeräystoimikunta keräyksen, jossa tavoitteena oli saada varoja ilmapuolustuksen parantamiseksi. Keräyksen lopputuloksena oli 315 000 kerättyä sormusta, 2 500 kultakorua, 1 100 rannerengasta, 8 100 kultaketjua, 1 500 rintakorua ja 5 900 kappaletta sekalaisia kultaesineitä. Monille ainoasta kultaesineestä, usein vielä vihkisormuksesta, luopuminen oli suuri, mutta

tarpeelliseksi koettu uhraus isänmaan hyväksi.

Luovutettujen kultaesineiden tilalle annettiin rautasormus, joiden raaka-aine oli ajateltu tuotavan ulkomailta. Tämä osoittautui kuitenkin mahdottomaksi ja tehtävää tarjottiin Lokomolle. Vaikka raaka-aineen valmistus vaatiikin poikkeuksellisia valmistusmenetelmiä, otti Lokomo tehtävän vastaan.

Valmistus tapahtui siten, että raaka-ainetta, jonka koostumus oli 60% kuparia, 20% nikkeliä ja 20% sinkkiä, sulatettiin sähköuunissa 1380 C asteessa, jonka jälkeen se valettiin harkoiksi. Harkoista leikattiin 35 mm:n vahvuisia laattoja, jotka puristettiin Takopuristinlaitoksen 1200 tonnin puristimella 28 mm paksuuteen, pehmennys hehkutettiin 700 asteessa kaksi tuntia ja puristettiin edelleen 20 mm vahvuuteen. Näin syntyneiden laattojen reunat sahattiin suoriksi. Valmis materiaali toimitettiin Hämeen Kultakeskukseen, jossa siitä valmistettiin sormuksia.

Mika Törmä
museonjohtaja
Emil Aaltosen museo

A.Hyvärinen Ky

Metsäpirtintie 66 , 07820 Porlammi
Puh. 040 - 739 2941
Laatoitus-ja vedeneristystyöt

Oy Hilding Andesson Ab

Borgå

Tomeka

Porvoo

Vartioliike
Edström Oy Ab

Porvoo

Oy Cont-Service Ab

Porvoo

Maansiirtotyöt
T:mi Olavi Ravi

Matruusintie 4 , 01600 Porvoo
Puh. 0400 - 883 854

T:mi Matti Simola

Pukkila

T:mi Mika Venäläinen

Pyhäselkä

Kuljetus Raimo Suihko

Pyhäselkä

Kairapojat

Raahe

Timo Lasola

Rauma

TJK-Maalaus

Rekijoki

Saneerauspalvelu
Sumiloff Ky

Riihimäki

Tilintarkastus
Metsäterä Oy

Riihimäki

Tilileijona

Ruokolahti

MT Asennus Oy

Teollisuuden kunnosapitopalvelua
Puh. 040-5331 286, Ruovesi

Kuljetus HJK Oy

Rusko

T:mi Anja Rantanen

Röykkä

FINN-ROTOR OY
Uuraistentie 10
43100 SAARIJÄRVI
www.finn-rotor.fi

Silkkipaino Kihlström Ky

Salo

Lepe-Mec Oy

Sammatti

Kuljetus Julle Oy

Sammatti

HH Saukkolan Jyrä Oy

Saukkola

MPT Kuljetus Oy

Savonlinna

Itä-Suomen Hinaus Oy

Savonlinna

Seinäjoen
Kaatopaikkakoneet Oy

Seinäjoki

Sievin Talotimpurit Ky

Sievi

Siilin Louhintaharju Oy

Siilinjärvi

Transjack Ky

33450 Siivikkala
puh. 0400 - 636 522
- tuontiautojen kuljetuksia Euroopasta -

Jaana-Transport Oy

Simpele

Kaivuupalvelu
M.Viitanen Oy

Sipoo

Sifatek Oy Lasibox

Sipoo-Box

Ympäristöhuolto Sovi Oy

Sonkajärvi

Turenki

VEHO
erikoisedustukset
Espoo

M.Korhonen Oy
Lappeenranta

www.betamet.fi

SUOMEN METSÄSÄÄTIÖ
www.metsasaatio.fi

Metso Minerals Finland Oy
Kolmihaarankatu 3 - 5, 33330 Tampere
Puh. 020 484 5200

Puustelli toteuttaa

Sinun
keittiö-
unelmasi.

www.puustelli.com

Merellinen asuinalue Kirkkonummella.

EKE

Suomen Reserviupseeriliitto 75 vuotta

Suomen Reserviupseeriliiton (RUL) perustamisesta tuli kuluneeksi 75 vuotta 17.5.2006. Liiton syntymäpäivänä julkistettiin liiton historia "Haasteena sodan ja rauhan johtajuus". RUL on reserviupseereiden valmiuksia kehittävä aatteellinen ja toiminnallinen maanpuolustusjärjestö.

Itsenäisen Suomen ensimmäiset reserviupseerikurssit järjestettiin 1918 Vimpelissä ja Vöyrillä. Reserviupseerikoulutus vakiintui koulutuksen siirryttyä Haminaan vuonna 1920. Kaikkiaan Suomessa on koulutettu yli 160 000 reserviupseeria. Nykyisin noin 7–8 % ikäluokan varusmiehistä, eli lähes 2 000 henkilöä vuosittain, saa reserviupseerikoulutuksen.

Järjestäytynyt reserviupseeritoiminta alkoi Suomessa 3.12.1925 jolloin Helsingissä perustettiin valtakunnallinen Reserviupseerikerho. Toiminnan laajennuttua koko maahan tuli liiton perustaminen ajankohtaiseksi. Suomen Re-

serviupseeriliiton perustava kokous pidettiin Katajanokan Kasinolla 17.5.1931. Paikalla oli reserviupseereita kahdeksalta paikkakunnalta, mutta liiton perustamisasiakirjan allekirjoittivat vain Helsingin, Turun ja Riihimäen kerhojen edustajat. Ensimmäisen toimintavuoden lopussa liittoon kuului kuusi upseerikerhoa, joissa oli jäseniä alle viisisataa. Nyt RUL:ssa on 340 jäsenyhdistystä ja 20 reserviupseeripiiriä, joissa on yhteensä yli 28.000 henkilöjäsentä.

Haasteena sodan ajan johtaminen

Suomen Reserviupseeriliiton 75-vuotishistorian ovat kirjoit-

taneet filosofian tohtorit Ali Pylkkänen ja Kimmo Ikonen. "Haasteena sodan ja rauhan johtajuus" -kirja kattaa koko liiton historian. Erityistä huomiota kiinnitetään sotilaskoulutuksen kehittymiseen. Tutkimus vahvistaa, että RUL:n ja suojeluskuntajärjestön yhteiselo 1930-luvulla oli pääsääntöisesti varsin tiivistä. Kirjassa kerrotaan myös yksityiskohtaisesti viime sotiemme jälkeisestä epävarmuuden kaudesta, jolloin oli vireillä toimia RUL:n lakkauttamiseksi.

Kirja on kertomus suomalaisen vapaaehtoisen maanpuolustuksen historiasta, menestyksistä ja tappioista. Viime sotien lopputilityksen seurauksena Suomen Reserviupseeriliitto oli 1950-luvun puoliväliin asti käytännössä ainut aktiivinen vapaaehtoinen maanpuolustusjärjestö.

Pääjuhla Haminassa elokuussa

Liiton syntymäpäivän ohjelmassa 17.5. oli historian julkistamisen lisäksi seppelten lasku liiton ainoan kunniapuheenjohtajan, Suomen Marsalkka C.G.E. Mannerheimin haudalle ja Sankariristille Hietaniemessä sekä vastaanotto Katajanokan Kasinolla.

Juhlavuoden päätapahtuma pidetään Haminassa lauantaina 5.8., jolloin ohjelmassa on pääjuhlan lisäksi mm. Hamina Tattoo marssishow. Pääjuhla pidetään Reserviupseerikoulun Maneesissa ja paikalle odotetaan saapuvan lähes tuhat henkilöä.

Kenttäkelpoisuustapahtumia ympäri maata

Juhlavuoden aikana järjestetään lähes jokaisessa reserviupseeripiirissä kenttäkelpoisuustapahtumia, joissa reserviläisillä on mahdollisuus tarkistaa oma kuntonsa ja kenttäkelpoisuutensa. Tapahtumat koostuvat kuntotesteistä, ammuinoista, marssista ja suunnistuksesta. Suuri osa tapahtumista järjestetään yhteistyössä puolustusvoimien, muiden maanpuolustusjärjestöjen ja urheiluseurojen kanssa.

Suomen Sotaveteraaniliiton onnittelut Reserviupseeriliitolle esitivät (vas.) liiton 1. varapuheenjohtaja Heikki Talvela, kunniapuheenjohtaja Gunnar Laatio ja Helsingin seudun Sotaveteraanipiirin puheenjohtaja Pentti Laamanen. Onnitteluja ottivat vastaan (vasemmalta oikealle) liittovaltuuston puheenjohtaja Juhani Pura, liiton puheenjohtaja Tapio Peltomäki, liiton 1. varapuheenjohtaja Yrjö-Pekka Rautalahti ja toiminnanjohtaja Janne Kosonen.

Suomen veteraaniliittojen valtuuskunta onnittelemassa Reserviupseeriliittoa. Oikealta Kaarina Peltola Rintamanaisten Liitto, Aarno Strömmer Suomen Sotaveteraaniliitto, Onni Toljamo ja Su-Lo Leivo Rintamaveteraaniliitto ja Juhani Nuorala Sotainvalidien Veljesliitto.

Omaishoitopalvelut kotona selviytymisen tukena

Laki omaishoidon tuesta (omaishoitolaki) tuli voimaan 1.1.2006 ja hoitopalkkion vähimmäismäärä on 300 euroa kuukaudessa. Laki korvaa voimassa olevat omaishoidon tukea koskevat sosiaalihoitolaain säännökset sekä ase-
 tuksen omaishoidon tuesta. Samassa yhteydessä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulaki (734/1992) muuttui siten, että omaishoitajan käyttäessä oikeuttaan vapaapäivän pitämiseen myös palvelusetelillä järjestettävistä kotipalveluista voi hoidettavan maksettavaksi tulla korkeintaan 9 euroa päivässä.

Hoitopalkkio

Omaishoitolaain mukaan omaishoidon tukena maksettavan hoitopalkkion vähimmäismäärä on 300 euroa. Jos omaishoitaja on lyhytaikaisesti estynyt tekemästä työtä esimerkiksi saattohoidon tai muun hoidollisesti raskaan siirtymävaiheen aikana, hoitopalkkio on vähintään 600 euroa kuukaudessa. Palkkiot tarkistetaan kalenterivuosittain kertoimella, joka vuosittain vahvistetaan työntekijäin eläkelain (395/1961) 7 b §:n soveltamista varten. Hoitopalkkio on verollista tuloa.

Kunnat voivat edelleen maksaa myös vähimmäismääriä suurempia hoitopalkkioita. Laissa säädettyin edellytyksin hoitopalkkio voidaan myös sopia vähimmäismäärää pienemmäksi.

Omaishoitajien oikeutta vaapaaseen täydennetään kuntien mahdollisuudella järjestää virkistysvapaita hoitopalkkiota alentamatta.

Uudistuksessa omaishoidon tuki on määrärahasidonnainen palvelu, jonka myöntäminen perustuu kunnan harkintaan. Lain 3 §:n mukaan hoitajan terveyden ja toimintakyvyn on vastattava omaishoidon asettamia vaatimuksia. Omaishoidon on yhdessä muiden tarvittavien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kanssa oltava hoidettavan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden kannalta riittävää.

Kenelle tukea voidaan myöntää

Omaishoitajalla tarkoitetaan laissa hoidettavan omaista tai muuta hoidettavalle läheistä henkilöä, joka on tehnyt omaishoitosopimuksen. Läheisellä henkilöllä tarkoitetaan esimerkiksi hoidettavan

avio- tai avopuolisoa tai läheistä ystävää, joka on käytännössä jo ennen sopimuksen tekemistä osallistunut hoidettavan hoitoon ja huolenpitoon. Ns. vierashoitaja ei enää 1.1.2006 lukien voi toimia omaishoitajana. Jos omaishoito on perustunut vierashoitajan kanssa tehtyyn omaishoitosopimukseen, voi kunta lain voimaantulon jälkeen huolehtia palvelun järjestämisestä. Hoito- ja palvelusuunnitelmaan on kirjattava myös omaishoitajalle annettavat hoito-tehtävää tukevat sosiaalihoitolaain palvelut. Palvelujen määrä ja sisältö on merkittävä tarvetta vastaavina. Suunnitelmaan on aina kirjattava, miten hoidettavan hoito järjestetään hoitajan terveydenhoitoon liittyvien käyntien aikana. Omaishoitosopimukset ovat voimassa toistaiseksi, ellei ole erityisiä syitä määräaikaisen sopimuksen tekemiseen. Sopimus voidaan tehdä määräaikaisena, jos omaishoidon tarpeen kesto on etukäteen tarkasti määriteltävissä tai hoito korvataan tietyn määräajan jälkeen toisella palvelulla. Määräaikaisen sopimuksen tekemisen lähtökohtana on hoidettavan edun toteutuminen.

Tuen hakeminen?

Kunnissa omaishoidon tukiasi-
 oista vastaa joko omaishoidosta vastaava kotipalveluohjaaja tai esim. vanhustyön sosiaalityöntekijä. Tukea varten täytetään sosiaalitoimistosta saatava lomake. Omaishoidon tuesta vastaava henkilö tekee kotikäynnin, jonka perusteella tukipäätös tehdään.

Ennen kotikäyntiä omaishoitajan on hyvä tehdä luettelo niistä asioista, joissa hän auttaa läheistään ja millaisiin tilanteisiin apua tarvittaisiin lisää. Esimerkiksi, jos kylvetys on hankalaa kylpyhuoneen oven kapeuden tai korkean kynnyksen vuoksi tai hoitoapua tarvitaan, kun hoitajalla on oma meno, harrastus yms. Kun asiat on paperille mietitty, niin asian käsittely sujuu joustavasti.

Kunto- ja virkistysviikoilta tukea omaishoitajille

Liiton ja Naisjärjestön yhteisille kunto- ja virkistysviikoille oli mahdollisuus hakea puolison tai lesken, jolla muuten ei ole kuntoutusoikeutta. Ensimmäinen viikko oli Summassaressa, Saarijärvellä toukokuussa. Sinne oli kokoontunut 28

puolisoa ja leskeä.

Heistä osa oli omaishoitajina toimivia puolisoita. He totesivat tarvitsevänsä lomaa ja myös toisten, samassa tilanteessa olevien kanssa käytäviä keskusteluja. Yöuni ja oma aika, sitä kaikkea ei voi rahassa edes mitata, totesi eräs vaikeasti sairasta miestänsä kotona hoitava puoliso. Yleisessä keskustelussa todettiin, että omaishoidon sopimukset vaihtelevat kunnittain. Omaishoidon tuki saatetaan evätä sillä perusteella, että hoitaja on ikääntynyt ja hänellä on omia sairauksia. Kuitenkin hoidettava on vielä huonommassa kunnossa ja mitään korvaavaa palvelua ei kunnan puolelta ole järjestettävissä. Tarvetta on järjestöjemme lomaviikkojen järjestämiseen. Tärkeää on ylläpitää hoitajan voimia ja jaksamista, että yhdessä eläminen kotona on edes jollakin tavalla mahdollista.

Kunto- ja virkistysviikkoja järjestetään myös ensi vuonna.

Anni Grundström

Taloudellista tukea veteraaneille, heidän puolisoilleen ja leskille

Sotavahinkosäätiö ja Eileen Starckjohann ja Thelma Starckjohann-Bruun Säätiö ovat myöntäneet Suomen Sotaveteraaniliiton kautta jaettavaksi taloudellista tukea pienituloisille, jäsenyhdistyksiin kuuluville veteraaneille, heidän puolisoilleen ja leskilleen.

Hakemuslomakkeita on saatavissa omasta sotaveteraaniyhdistyksestä tai sotaveteraanipiiristä. Hakemuksissa on oltava liitteenä selvitys tuloista, ylimääräistä rintamalisää saavalla hakijalla riittää Kelan todistus maksetuista eläkkeistä, muissa tapauksissa verotodistus. Hakemukseen tulee liittää selvitys avustuksen käyttökohteesta, kulujen kokonaismäärästä sekä kuitit tai niiden kopiot maksetuista laskuista.

Mihin tukea myönnetään

Avustusta voidaan myöntää apuvälinehankintoihin, silmä-
 laseihin ja lääke- ja hoitokulu-

jen omavastuuosuuksiin. Hoito- ja lääkekuluissa on toivottavaa lyhyt selvitys sairaudesta, josta kulut aiheutuvat. Hammashoidon omavastuuosuudet kuuluvat myös avustettavien korvausten piiriin.

Potilaan itsensä maksamilla lääkekustannuksilla on vuonna 2006 omavastuuraja, joka on 616,72 euroa. Ylimenevälle osalle haetaan korvausta Kelasta. Tarkemmat tiedot saa lähiapteekista tai Kelan toimistosta.

Kunnallisista sosiaali- ja terveyspalveluista perittävissä kustannuksissa on potilaan omavastuuraja 590 euroa. Maksukattoon luetaan seuraavat maksut: terveyskeskusmaksu, päivystysmaksu, poliklinikkamaksu, osavuorokautisen laitoshoidon maksu, kotona annettavan erikoissairaanhoidon maksu, sarjahoidon maksu, fysioterapian maksu sekä lyhytaikaisen laitoshoidon maksu.

Asiakkaalta peritään maksukaton ylittymisen jälkeen lyhytaikaisesta laitoshoidosta 12 euroa hoitopäivältä, sekä muut sellaiset potilasmaksut, joita ei luetta maksukattoon. Sellaisia ovat esimerkiksi hammashuollon ja kotisairaanhoidon maksut. Tarkemmat tiedot on saatavissa oman asuinalueen terveyskeskuksesta.

Edellä mainittuja omavastuuosuuksia käytetään perusteena myönnettäessä avustuksia lääke- tai hoitokuluihin. Poikkeuksia tietysti on ja ne käsitellään aina yksilöllisesti.

Asuinhuoneistoja koskevissa remonteissa keskeinen tavoite on tukea sellaisia pienimuotoisia hankkeita, joiden turvin veteraanin kotona asuminen on paremmin mahdollista. Näitä ovat mm. erilaisten turvakaiteiden rakentaminen, pesutilojen muutokset, portaikot tai muut turvallisuutta lisäävät parannukset. Kaikissa huo-

neistoremontteja koskevissa hakemuksissa on oltava liitteenä korjausneuvojan lausunto. Korjausneuvojen palvelut ovat veteraaneille maksuttomia. Yksittäisten avustusten suuruus riippuu kustannuksista. Keskimääräinen avustussumma on noin 300 euroa. Suurin avustusmäärä on 700 euroa.

Avustuksia ei myönnetä:

Avustuksia ei myönnetä pitkäaikaishoidon maksuihin, kuntoutukseen, asunto-osakeyhtiöissä tehtäviin asuntojen peruskorjauksiin, jotka rahoitetaan rahoitusvastikkeilla. Eri vakuutusten korvauspiiriin kuuluvia vahinkoja tai omavastuita ei korvata. Kaivo- ja vesijohtotöistä aiheutuviin menoi-

hin avusta ei myönnetä.

Hakemukset lähetetään yhdistyksestä sotaveteraanipiiriin, josta ne toimitetaan Sotaveteraaniliittoon. Kaikki hakemukset käsitellään luottamuksellisesti.

Hakemusten käsittelyn jälkeen lähetetään hakijalle kirjallinen tieto päätöksestä ja avustus maksetaan hakijan ilmoittamalle tilille. Epäselvät tai kielteisen päätöksen saaneet hakemukset palautetaan hakijalle. Säätiöt korostavat yhdistysten ja piirien vastuuta siitä, että avustukset kohdistetaan avun ja tuen tarpeessa oleville veteraaneille ja heidän puolisoilleen ja leskilleen.

Anni Grundström

HOK-ELANNON HAUTAUS- JA PERUNKIRJOITUSTOIMISTO

Paasivuorenkatu 5 B, Helsinki, p. 010 7666 500

Sibeliuksenkatu 1, Helsinki, p. 010 7666 530

Turunlinnantie 4, Helsinki, p. 010 7666 590

Revontulentie 1, Tapiola, Espoo, p. 010 7666 570

Unikkotie 3, Tikkurila, Vantaa, p. 010 7666 560

Aleksis Kiven tie 1, Kerava, p. 010 7666 550

Prismakeskus, Hyvinkää, p. 010 7666 580

www.hok-elannonhautauspalvelu.fi
 www.perunkirjoitustoimisto.fi

S-Etukortilla
 Bonusta ja etuja.

LU Suomi Oy
KP-ServicePartnet Oy

Tästä merkistä tunnistat suomalaisen viljelijän.
Hän tietää missä hyvä ruoka kasvaa ja
miten metsään saadaan meininkiä.
Meiltä saat yhteyden 020 413 2316

MTK

Liikenneturva mukana veteraanien virkistysleirillä

Kymenlaakson Sotaveteraanipiirin järjestämien virkistysleirien ohjelmaan otettiin Liikenneturvan esityksestä heidän suunnittelemansa ikäihmisten ajotestit. Piirin varaamat kaksi viikon leiriä saivat näin uutta sisältöä.

Ohjelma toteutettiin siten, että jokainen kortillinen ja auton omistava leiriläinen suoritti oman leiriviikkonsa aikana kaksi liikenneopettajan valvonnassa suoritettua puolen tunnin ajoa. Ellei kortin omaavalla henkilöllä ollut omaa autoa leirillä mukana, ajokokeen suorittamiseen oli mahdollista autokoulun autolla. Kumpikin ajo-opettaja ajatti oman, ennalta suunnittelemansa ajoreitin. Ajon jälkeen annettiin kuljettajalle palautteet, jossa heille kerrottiin ajon aikana havaitut puutteet tai joissa kuljettajalla on parantamisen varaa. Ajot oli ajoitettu niin, että ajosuoritukset olivat eri päivinä.

Kokeneet Liikenneturvan kouluttajat **Veijo Suomela** ja

Tiina Hannula olivat tyytyväisiä veteraanien suorittamiin testiajoihin. Vanhin ajon suorittanut veteraani oli 93-vuotias. Palautekeskustelu käytiin kaikkien leiriläisten ollessa paikalla. Siinä kannustettiin säilyttämään ajotaitoa yllä ja liikkumaan paljon autolla ja vieraillakin paikkakunnilla. Ajotestin suoritti noin kolmasosa leireille osallistuneista sadasta henkilöstä. Palaute-

keskustelun yhteydessä saivat myös jalankulkijat ja pyöräilijät ohjeita ja vinkkejä. Kymenlaakson aluekouluttaja **Anna-Maija Hinkkasen** luennot koskettivat jalankulkijoita ja pyöräilijöitä kuinka heidän tulee liikkua yleisillä teillä ja huomioida myös autoilijat.

Kuva ja teksti:
Toivo Hartikainen

Pentti Herranen (oikealla) lähdössä suorittamaan omaa ajokoetta liikenneopettaja **Tiina Hannulan** valvonnassa.

Vuosilehdet Pohjois-Pohjanmaalta ja Vaasasta

Pohjois-Pohjanmaan ja Vaasan Sotaveteraanipiirit eivät julkaise joululehteä, vaan ne tekevät perinteisen vuosilehden. Lehdet ilmestyvät keväisin.

Pohjois-Pohjanmaan lehti on katsaus menneeseen, mutta samalla sieltä löytyy mietteitä tuleville vuosille. Pohjois-Pohjanmaalla vuosi 2005 oli monella tavalla juhluvuosi, Torniossa juhlittiin kansallista veteraanipäivää, Oulun perustamisesta tuli kuluneeksi 400 vuotta ja puolustusvoimien valtakunnallinen paraati pidettiin Oulussa. Juhlakauden päätteeksi hiukan ennen lehden ilmestymistä piiri täytti 40 vuotta maaliskuussa. Näihin tapahtumiin lehti vie lukijan monin kuvin ja kertomuksin.

Asiantuntija-artikkeleista mielenkiintoista luettavaa on everstiluutnantti Kimmo Rajalan puolustusvoimien operatiivinen suunnittelu Pohjois-Suomessa 1945–1971. Piispa Samuel Salmen saarna antaa lukijalle eväitä pohtia elämän tarkoitusta. Lisää kiinnostavaa luet-

tavaa löytyy varmasti myös Oulun läänin jokaisesta kunnasta valmistuneista veteraanimatrikeleista tai sota-ajan paikallista historiaa esittelevistä kirjoista, jotka ovat lehdessä esitelty. Oulun läänin rintamaveteraaniasian neuvottelukunnan mittava tavoite on siis saavutettu.

Vaasan Kustveteranen-Rannikkoveteraani kantaa numeroa 30 ja se on ilmestynyt vuodesta 1977. Lehdellä on siis juhluvuosi. Lehti on kaksikielinen ja palvelee näin erityisesti maamme ruotsinkielisiä lukijoita.

Puolustusvoimien asiantuntijuus näkyy myös Vaasan lehdessä, kun lukee eversti Jorma Jokisalon artikkelia Puolustusvoimien maakuntajoukoista ja niiden käyttömahdollisuuksista. Yrjö Savolan artikkelissa palataan kesään ja syksyyn 1944 Rukajärvelle henkilökohtaisessa muistelmassa.

Lehdessä on yhdistysten toimintaa tuotu merkittävästi esille.

Molemmat lehdet ovat siis tuhteja lukupaketteja, mutta runsaine valokuvineen myös

katselu- ja muistelojulkaisuja. Lehdissä näkyy tukijoiden panos ja kiitokset välittynevät näin kaikille heille, jotka ovat omalta osaltaan mahdollistaneet näiden julkaisujen synnyn.

Anni Grundström

Sotavankeudessa kuolleita muistettu Venäjällä

Sotavankeudessa kuolleita suomalaisia on muistettu Venäjällä pystyttämällä heille kahdeksan muistomerkkiä viime vuosikymmenen aikana. Suomalaiset ovat hankineet niistä viisi ja venäläinen Vojenny Memorial -järjestö kolme. Opetusministeriön tukema Sotavainajien muiston vaalimisyhdistys hoitaa ensi sijassa suomalaisten hankkimia muistopatsaita.

Yhdistyksen edustajat tekivät huhtikuun alussa katselmusmatkan, jonka kohteena oli suomalaisten Hatsinaan vuonna 1992 pystyttämä muistopatsi ja lähes 200 kilometriä Novgorodista itään sijaitsevassa Borovitshissa olevat venäläisten hankkimat Jeglan ja Shibotovon kylien leireillä kuolleiden muistomerkit. Ne ovat suorakaiteen muotoisia, hiottuja, mustia ja kookkaita kiviä, joihin on kaiverrettu muistosanat suomeksi ja venäjäksi.

Hyvää huolenpitoa

Yhdistyksen edustajat eivät olleet käyneet aikaisemmin Jeglassa ja Shibotovossa ja yllättyivät iloisesti huolellisesti tehdyistä ja hoidetuista, useiden eri maiden sotavankien yhteisistä hauta- ja muistomerkkialueista. Jeglan hauta-alue hiekkakäytävineen ja muistomerkkeineen sijaitsee paikkakunnan oman hautausmaan kupeessa. Hiljattain kunnostettu ortodoksikirkko näkyy hautausmaan toisella sivulla, ja toista rajoittaa jyrkänteen alla virtaava Msta-joki. Shibotovon

karuhko muistoalue sijaitsee muutaman kilometrin päässä, kappaleen matkaa tiestä kumpareella keskellä peltoaukeaa. Alueen ympärille on istutettu koivuja, joten siitä kehittyy aikanaan pieni muistolehto.

Sotavankimuistomerkeillä käynnistä tuli osanottajille mieliin painuva tapahtuma. Rovasti **Aulis Harju** siunasi nimeltä mainiten Jeglassa seitsemän ja Shibotovossa kuusi leirillä kuollutta suomalaista sotavankia. Kaksi heistä oli menehtynyt heti talvisodan päätyttyä. Loput olivat jääneet vangiksi Karjalankannaksella vuoden 1944 taisteluissa ja kuolleet melko pian leireillä tai sairaalassa. Heidän elinajansa vangiksi joutumisen jälkeen oli ollut keskimäärin vain kolmisen kuukautta. Siunaustilaisuuden päätyttyä laskivat Sotavainajien muiston vaalimisyhdistyksen puheenjohtaja **Pekka Pitkänen** ja hallituksen jäsen **Pentti Lehtimäki** kukkia muistomerkeille.

Paljon löytöjä Borovitshista

Borovitshissa toimivat oppaina Vojenny Memorialin paikalliset edustajat. **Aleksei Stepanov** kertoi heidän etsineen maastosta kaatuneiden jäänteitä jo parinkymmenen vuoden ajan. Noin 30 henkilöä käsittävä Tähti-ryhmä on tehnyt varsin paljon jäännösten löytöjä. Maastosta löytynyttä esineistöä, kuten ruostuneita aseita, ammuksia, ruokailuvälineitä ym. tarvikkeita on kosolti

museoaluoneessa, jonka takatilassa etsijät voivat kokoon-tua laatimaan suunnitelmiaan. Toiminnasta on tehty myös videokasetti.

Venäläiset ovat hankkineet suomalaisille sotavangeille muistomerkkin myös Moskovan lähelle Krasnogorskiin, jossa sijaitsee korkea-arvoisten sotilashenkilöiden leiri. Suomalaisten pystyttämiä sotavankimuistomerkkejä on entisen Neuvostoliiton alueella Kazakstanissa Tsherepovetsissa, Karagandassa, Hatsinassa, Orankissa ja Uralin takana Asbestissa.

Sotavankien muiston vaalimisyhdistyksen edustajien matkalla huhtikuun alussa todettiin Hatsinan sotavankimuistomerkkin olevan kunnossa. Säkkipjärven ja Viipurin kenttähautausmaiden alueet olivat käyntihetkellä niin ikään hyväkuntoisia, mutta vielä osittain jään ja lumen peitossa.

Rovasti Aulis Harjun siunaamat kuolleet sotavangit Jeglassa ovat Kauko Pertteli Luotonen, Artjärvi (syntymäkunta), Benjamin Leopold Niemi, Kuorevesi, Arvo Uno Pasila, Anjala, Veikko Anton Rantala, Sippola, Ilmari Juho Töyrylä, Elimäki, Lauri Armas Uusitalo, Loppi ja Väinö Johannes Uutela, Kuusamo. Shibotovossa: Eino Erik Antila, Hämeenkyrö, Holger Alfons Höglund, Petolahti, Arh. Phak, -, Kustaa Adolf Rantanen, Hanko, Vilho Allan Räisänen, Joroinen ja Toivo Aleks Seppälä, Virrat.

Aulis Blinnikka

Jeglan sotavankimuistomerkillä vainajia kunnioittavat vasemmalta Reino Toivio, Pentti Lehtimäki, Pekka Pitkänen, Markku Kiikka ja Jaakko Valve.

Raumaster Oy

**Kuljetinalan mestarit
Raumalta**

Nortamonkatu 34, 26100 Rauma
Puh. 837 741 Fax 822 3801
material.handling@raumaster.fi
www.raumaster.fi

Suomen Karbonaatti Oy
Lappeenranta

**OY ALFRED
A. PALMBERG AB**

KÄRCHER OY

YIT Industria Oy

VARKAUS

Taktiset valokuvauslennot ilmavoimiemme käytössä 1944

Ilmavoimissa sotien aikana palvelleiden ja edelleen kokoontuvien Pilven Veikot-klubin puheenjohtaja Olli Kivioja kertoo taktisista valokuvauslennoista Karjalan kannaksella ja Viipurinlahdella.

Ihantalan taistelualue Juustilasta Karisalmeen oli 2.7.1944 ilmakuvattu. Seuraavana päivänä 3.7.1944 klo 16.30–16.50 Blenheim -koneesta kuvattiin Rb 75 cm kameralla 7 500 metrin korkeudelta vihollispuolen rintamalinjat Tali–Juustila–Äyräpää uudelleen, kolme jonoa, 74 kuvaa. Kuvista näkyi jo edellisestä päivänä todetut vihollisen tykistö- ja hyökkäysvaunukeskitykset, mm. toistakymmentä raketinheitintuliasemaa. Kuvat ehtivät tutkittuina vastaavien komentajien käyttöön pari tuntia ennen H-hetkeä ja se riitti.

Lentorykmentti 4:n ja taisteluosasto Kuhlmeyn koneet pommittivat klo 02–03 vihollisen tykistö-, panssari- ja joukkokeskityksiä. Lentorykmentti 4 pommitti 38 koneella – 33 tonnia pommeja – vihollisen joukkoja Ihantalan–Vakkilan eteläpuolella. ”Valtavia räjähdyskiviä ja tulipaloja, jopa 100 metriä korkea savupilvi.”

Samoihin aikoihin Immolan pommituksissa kärsimistään tappioista huolimatta Osasto Kuhlmeyn koneet tekivät yöllä 23 konesuoritusta sekä päivällä vielä Stukat 24 ja Jabot (hävittäjä-pommittajat) 15 konesuoritusta; osasto raportoi tuhonneensa 15 panssarivaunua.

Muutama minuutti ennen H-hetkeä kaikkien kantomatkan etäisyydellä olleiden tyk-

kien selvitettyihin maaleihin kohdennettu tuli-isku – eri etäisyyksiltä ammuttujen kranaattien osuessa maaliin yhtä aikaa – tuhosi lopullisesti tai lamaannutti hyökkäysjoukot. Hyökkäys ei päässyt alkamaan ja operaatio osoittautui Ihantalan taisteluiden ratkaisuksi. Uusia hyökkäysjoukkoja vihollinen ei enää Ihantalaan tuonut.

Everstit Vähätupa ja Lucander kertovat

Näistä taisteluista tykistön eversti Vähätupa kertoi myöhemmin haastattelussa: ”Hei-

näkuun alkupäivinä oli Ihantalaassa tiedustelun, erityisesti lentovalokuvauksen avulla saatu selville ja tarkoin määritetyksi toistakymmentä venäläisten raketinheitintuliasemaa. Niiden lamauttaminen tai mahdollinen tuhoaminen oli pyrittävä suorittamaan ennen kuin ne ehtisivät aloittaa keskitetyn tulitoimintansa, jolla aina oli suuri moraalin vaikutus. Divisioonamme peräti 12 tuliyksikköä ja järeä patteri sekä kummankin naapuridivisioonan tykistön soveltuvat osat keskitettiin AK:n johtamana vastatykistötoimintaan. Kun vielä pari tuntia ennen tulenavausta oli uuden lentokuvauksen avulla saatu varmuus, ettei maaleina olleita tuliasemia oltu

tyhjennetty, aloitti 18 patteristoa ja järeä patteri tulen siten, että niiden ensimmäisten kranaattien maaliintuloaika oli kaikilla sama. Maalin laatu ja koko tehtävän suuruus oli tarkoin salattu, ettei vihollinen saisi mitään vihiä puhelinta tai radiokuuntelulla tai muuten aikeistamme. Niinpä kukin patteristosto tiesi tehtävästä ainoastaan oman suoritusosuutensa.”

Tykistön eversti Lucander antoi jälkikäteen 1950-luvulla haastattelun tapahtumista:

”Koko käytettävissä olevan tykistön, siis 21 patteriston, tuli keskitettiin ainakin keran. Tämä tapahtui siinä vaiheessa, jolloin venäläisten piti aloittaa 4.7.1944 ehkä suurin hyökkäyksensä Ihantalan linjaa

vastaan. Haltuumme oli saatua suunnitellun hyökkäyksen käsky, josta ilmeni mm. hyökkäyshetki H. Hyökkäystä piti valmistella ja tukea muun ohella krh-divisioonan sekä ns. ’urkupyssyprikaatin’ eli raketinheitinprikaatin voimin. Näiden kummankin tuliasemat selvitti eräs yliloikkari. Hän näytti myös ensimmäisessä portaassa hyökkäävän divisioonan komentopaikan ja ryhmitysalueet. Näiden tietojen perusteella suoritettiin vastavalmistelu keskittämällä tuli seuraavasti: H-20 krh-divisioonan, H-10 raketinheitin prikaatin ja H-5 divisioonan komentopaikkaan sekä sen jälkeen ryhmitysalueelle. Tulos: hyökkäystä ei kukaan ollut.”

Aimo Juhola toteaa: ”Valokuvaustiedustelu oli saatu säänsallissa näillä alueilla päivittäiseksi ja voidaan sanoa, että annetut tehtävät voitiin suorittaa lähes täydellisesti käsketyllä tavalla. Rintama-aluekuvaukset suoritettiin BL-koneilla 4 MT-hävittäjän suojaamina. LeLv 48:n 1-2 lentokunnossa olleita PE-koneita käytettiin selustan tiedustelukuvauksiin mm. Uuden Laatokan alueelle esim. 19.7. ja 22.7.1944 sekä vihollisen lentokenttien kuvauksiin. Ajalla 29.5 - 25.8.1944 tehtiin Karjalan Kannakselle ja Viipurinlahden alueelle 49 taktista valokuvauslentoa.”

Teksti: Olli Kivioja
Kuva: Tuomas Haapanen

Vasemmalta lukien tuntematon mies Lappeenrannasta, mekaanikko Poikolainen, ohjaaja Kullervo ”Kude” Virtanen, ampuja Raine Hynninen ja tähystäjä Ilmari Rantala PE-2 koneen edustalla Lappeenrannan kentällä 1944.

Suomen Vibrakone Oy
 Kerava

SUBARU
Keravan Automyynti Oy
 Palokorvenkatu, 04250 Kerava
 Puh. 09 - 2423 794

Anstop Tilataksit Oy
 Kerava
 Puh. 0500 - 451 922

Sakki Oy
 Summa

Noormarkun Murske Oy
 Söörmarkku

Jukan Taksi T:mi
 Taavetti
 Puh. 0400 - 271 276

Kuljetusliike Osmo ja Jarkko Kokko Ky
 Joensuu

Koneurakointi Juha Rantanen
 Jokioinen

Bjelkos Oy
 Jorvas

Pilvenveikot edelleen voimissaan

Viime sotien lentäjä Kullervo Virtanen oli vuonna 1974 Lontoossa nähnyt näyteikkunassa Englannin ilmavoimien klubitakkiin puetun nukan. Tästä syntynyt idea johti siihen, että syyskuussa 1976 kaksitoista sotalentäjää allekirjoitti Pilvenveikot -nimisen, vuosien 1939—1944 sotien lentäjätoverien keskeisen, vapaamuotoisen, epäpoliittisen klubin perustamiskirjan. Perustajajäseniä on elossa neljä.

Pilvenveikkojen käyttämä rintamerkki.

Pilvenveikkojen toiminnassa jäsenet ovat tasavertaisia, sotilasarvoilla ja siviiliasemalla ei ole merkitystä. Tästä syystä ja sota-ajan kokemuksista ja perinteestä johtuen klubissa on vallinnut koko ajan hyvä henki. Klubiin ei jäseniä kutsuta, vaan jokainen halukas hakee jäsenyyttä. Kunniajäseniä ei ole.

Jäsenyyden edellytyksenä on sotilaslentäjän todistus ja siihen kuuluva vanha, vasemman rintataskun päällä kannettava Suomen Lentomerkki, SLM, lempinimeltä lätkä. Hakaristista oli 13.3.1918 tullut Suomen sotilaslentokoneiden kansallisuustunnus. Varakapteeni **Akseli Gallen-Kallela** sijoitti kyseisen hakaristin keuhkalla 1918 suunnitteleman Suomen Lentomerkkin keskelle ja valti-

onhoitaja **P.E.Svinhufvud** hyväksyi merkin 28.6.1918. "Sotalentäjien merkin" nimellä.

Valvontakomission painostuksesta hakaristi poistettiin Suomen Lentomerkistä ja lentokoneiden tunnuksesta, vaikka Suomen Ilmavoimien hakaristilla ei ollut mitään tekemistä paljon nuoremmalla Hitlerin hakaristin kanssa.

Ohjaajat, tähystäjät ja konekivääriampuja-sähköttäjät

Jokaisen jäsenen tulee lunastaa klubimerkki, jota kannetaan klubitakin vasemman rintataskun päällä, sekä vanhan lentomerkkin mukainen pronssilaatta, joka kiinnitetään hautakiveen, jos hän tai omaisensa sitä toivoo.

Perusklubiasu on klubitakin kanssa harmaat housut, mutta juhlatilaisuuksissa, kunniamerkkien kanssa ja hautajaisissa käytämme tummia housuja ja valkoista pitkähihaista paitaa.

Aluksi klubissa oli vain ohjaajia, mutta pian jäseneksi hyväksyttiin myös vanhan lentomerkkin omaavat tähystäjät ja konekivääriampuja – radiosähköttäjät eli koko sodanaikaisel-

la lentävällä henkilökunnalla on mahdollisuus liittyä jäseneksi.

Perinnelentue

Syyskuussa 2005 Pilvenveikko-klubiin perustettiin suomalaisen sotilaslentäjän perinteen vaalimista jatkamaan Perinnelentue, johon jäsenet aluksi valitaan viime sotien jälkeen sotilaslentäjän todistuksen saaneista eläkkeellä olevista ohjaajista ja tähystäjistä, joilla on kiinnostusta ja motivaatiota jäsenyyteen. Perinnelentueen jäsenten klubiasuna on Pilvenveikkojen klubiasu, klubimerkinä Pilvenveikkojen nykyinen klubimerkki, he ovat pilvenveikkoja.

Pilvenveikkoja on rivissä 176, Varjolaivueessa 355, joista 49 Post-Mortem-jäsentä, Perinnelentueessa 12 jäsentä, yhteensä 543. Post-Mortem jäsen on jäsen, joka omaisten toivomuksesta on kuoleman jälkeen otettu jäseneksi.

Pilvenveikko-klubin jäseneksi on otettu viisi ruotsalaista talvisodassa Pohjois-Suomen ilmapuolustuksesta vastannutta ruotsalaiseen vapaaehtoisten lentoryhmä F 19 kuulunutta lentäjää ja kolme saksalaiseen Karjalan kannaksen torjuntataisteluihin kesä—heinäkuussa 1944 ratkaisevasti osallistuneeseen lento-osasto Kühlmey'hin kuulunutta lentäjää.

Klubi-illat tärkeitä kohtaamistilaisuuksia

Kuukausittain pidettävät klubi-illat ja retket kotimaahan ja

Pilvenveikot-klubin puheenjohtaja Olli Kivioja (vasemmalla) ja sihteerin Mauno Juhola.

ulkomaille ovat osoittautuneet tärkeiksi ja tarpeellisiksi kohtaamistilaisuuksiksi eläkepäivään viettävälle pilvenveikoille.

Klubi-illoissa virallisten asioiden lisäksi todetaan edellisen kuukauden aikana Varjolaivueeseen siirtyneet. Läsnäolijoiden hiljaa seistessä puheenjohtaja lausuu "Murheell' ei saa muistoa viettää, ei kuin sen, mientyään jää unhoon", minä jälkeen jokaiselle kumahtaa tummaääninen Gong-Gong ylilennon merkinä.

"Kotka ei pyydystä kärpäsiä"

Pilvenveikkoja kiinnostavasta aiheesta pidetyn esitelmän jälkeen nautitaan yhteinen ateria. Palkkioksi esitelmöitsijä saa Pilvenveikkojen tunnustella varustetun lasimaljan, jossa on kaiverrus "Aquila non capit muscas", kotka ei pyydystä kärpäsiä.

Pilvenveikot osallistuvat lentäjätoverinsa hautajaisiin laskeamalla viimeisinä kukin yhden punaisen ruusun arkulle Finlandia-hymnin sävelten tauotua.

Pilvenveikot pitävät yhteyttä ruotsalaiseen lentolaivue 19:n perinnettä jatkavaan Luulajas-sijaitsevaan lentolaivue 21:een sekä saksalaiseen sotilaslentäjien yhdistykseen die Vereinigung der Flieger deutscher Streitkräfte.

Pilvenveikot osallistuvat Ilmavoimien vuosipäivänä 6. maaliskuuta ja Ilmavoimien Vainajien päivänä 7. syyskuuta kunnianosoituksiin.

Pilvenveikot ovat ottaneet kantaa Malmin lentokentän säilyttämisen puolesta sekä Helsingin Sanomien mielipidesivulla että kirjelmällä Helsingin päättäjille.

Olli Kivioja

Espoonlahden Putki Oy

Helsinki

Sähköbit Oy

Kempele

Automaalaamo J.J.Lehtonen

Kempele
puh. 08 - 556 5979

Kuusitunturi Oy

Imatra

Ravintola Mocambo Ky

Imatra

Isonkyrön Kuljetus Oy

Isokyrö

Veljekset Mäkynen Ay

Jalasjärvi

Karjalan Louhinta ja Lujitustyö Oy

Joensuu

Finlandia Hotelli Atrium

joensuun keskustassa
puh. 013 255 888
Joensuu

PP Matto ja Rakennuspalvelu Oy

Joensuu

Joensuun Teollisuusmaalaamo Oy

Joensuu

Maansiirto ja Soraliike M.Levy Oy

Joensuu
Puh. 0400 - 375 838

Suomalaisten saksalaissuhteet keväällä 1941

Tänä keväänä tulee kulu-neeksi 65 vuotta suomalaisten ja saksalaisten välisistä kontakteista ja neuvotteluista, jotka edelsivät jatkosodan syntyä. Neuvostoliitto painosti Suomea voimakkaasti sekä poliittisesti että sotilaallisesti, ja suoja näytti olevan saatavilla vain Saksasta. Tähän ”oljenkorteen” Suomi tarttui. Aseveljiä vai liittolaisia. Ajopuu vai koskivene. Passiivinen myötäseuraaja vai aktiivinen toimija. Suomen suhde jatkosodan kanssasotijaansa Saksaan herättää edelleen voimakkaita tunteita ja tulkintoja. Erään näkökulman saksalaissuhteisiin antaa isoisäni jalkaväenkenraali, Mannerheim-ristin ritari **K. A. (Kustaa) Tapolan** kirjeenvaihto, muistiinpanot ja –merkinnät sekä kuulustelupöytäkirjat sotasyllisyysoikeudenkäyntiä varten.

Tosin osalle hänen saksalais-suhteita koskevia dokumenttejaan kävi hullusti jo vuoden 1944 ahdistavana syksynä. Tuolloin sota Neuvostoliiton kanssa oli ohi ja välirauhansopimus solmittu 19. syyskuuta, mutta Lapissa taisteltiin vielä entisiä aseveljiä vastaan. Liittoutuneiden (Neuvostoliiton) valvontakomissio puuttui kaikkeen hotelli Tornista käsin. Armeijaa kotiutettiin, järjestöjä ja yhdistyksiä lakkautettiin (yht. yli 2500). Aseita kätettiin, sotarikollisia pidätettiin (38 henkilöä) ja sotaan syyllisistä alettiin puhua. Liikkeellä oli monenlaisia uhkakuvia ja huhuja: 20 000 suomalaista – joukossa korkeita sotilashenkilöitä – vangittaisiin ja kuljetettaisiin tuomittaviksi Moskovaan ja Siperiaan vietäisiin jopa 80 000 suomalaista.

Tuona sekavana syksynä isoäitini **Emilia Tapola** oli yksin kotonaan Helsingissä Pohjoisrannan Kiholinnassa. Kustaa Tapola toimi komentajana kahdessa paikassa: VI Armeijakunnan esikunta oli Savonlinnassa hotelli Tottissa ja 5. Divisioonan Punkaharjulla hotelli Finlandiassa. Molemmat rintamalta palanneet pojat olivat hoidossa sotilassairaalassa keltataudin takia.

Kotitalon portaikossa isoäiti tapasi kenraali **Paavo Talvelan**, joka oli juuri lähettänyt vaimonsa ja tyttärensä turvaan Ruotsiin. Talvela kehotti isoäitiä polttamaan äkkiä kaikki isoisän saksalaisiin liittyvät dokumentit. Isoäiti toimi Tal-

velan ohjeen mukaan, sytytti kodin takkaan tulen ja hävitti isoisän papereita.

Kun isoisä kuuli asiasta, hän totesi vain yksitotiseen tapaan: ”Perhana”. Hän oli varmasti pitänyt paperien polttamista turhana sillä niissä ei ollut mitään kummempaa. Haitallista polttaminen oli ehkä siksi, ettei isoisälle jäänyt dokumentteja muistinsa tueksi. Polttaminen oli myös isoisäni luonnetta vastaan; hän oli hyvin tarkka ja järjestelmällinen ja säilytti kaikki paperinsa arkistossaan.

Matka Lappiin

Kustaa Tapolan suhteet saksalaisiin olivat alkaneet vuoden 1941 alkupuolella. Edellisen vuoden joulukuussa hänet oli

saan (19.1.1946) sotasyllisyysoikeudenkäyntiä varten: *Muistan tarkoituksellisesti salanneeni häneltä kaikki meidän omat toimintasuunnitelmamme ja ajatuksemme, vaikka hän niistä silloin tällöin yritti – yllättävin kysymyksin – saada selvyyt- tää, jopa siinä määrin, että en aina voinut siitä johtuvaa närkästystäni täysin salata ja hän tämän huomattuaan kerrankin kysyi, olenko vihainen. Tällöin en nimittäin ajatellut minkäänlaista yhteistoimintaa mahdollisena, vaan päinvastoin muistan selvästi pitäneeni Buschenhagenin matkaa vähän arveluttavana, ts. sellaisena, josta voisi silloisen yleisen tilanteen [Molotov-Ribbentrop –sopimus oli yhä voimassa] huomioon otta-*

kuin operaatiomahdollisuuksiin Pohjois-Suomessa yleensä, mutta hän näytti sivuuttavan minun ajatukseni verrattain yliolkaisesti. Muistan tämän erityisesti siitä syystä, että sitten sodan aikana saksalaisten epäonnistuttua, kerroin tästä asiasta useille.

Buschenhagen joutui myöhemmin venäläisten vangiksi vuonna 1944 Romanian rintamalla ja hänet pakotettiin alikirjoittamaan suomalaisille epäedullinen asiakirja, jota käytettiin sotasyllisyysoikeudenkäynnissä syytteiden todisteena. Kun Buschenhagen sitten pääsi vapaaksi vuonna 1955, hän perui venäläisille kuulustelijoille antamansa väärät lausunnot.

AOK Norwegenin komentajana toiminut kenraalileversti Nikolaus von Falkenhorst (vasemmalla) ja eversti Erich Buschenhagen, joka oli hänen esikuntapäällikkönsä vuoteen 1942. Kuva on luultavasti jo kesältä 1941 jatkosodan alusta.

määrätty Pääesikunnan operatiivisen osaston päälliköksi. Tehtävässä hän jatkoi kesäkuun lopulle 1941 saakka, jolloin hänestä tuli Karjalan Armeijan esikuntapäällikkö kenraali **Erik Heinrichsin** alaisuudessa. Isoisäni kohdalla tärkein saksalaisyhteys oli tuolloinen eversti **Erich Buschenhagen**, jonka kanssa hänet määrättiin kulkemaan pohjoisessa itärajaa pitkin helmikuussa 1941. Matka suuntautui Suomussalmelle, Kuusamoon, Rovaniemelle, Sallaan, Petsamoon, Kirkkoniemelle ja sieltä Tornionjokivartta pitkin takaisin Tornioon, josta Buschenhagen poistui Suomesta. Buschenhagen oli Suomessa 18.2. – 3.3. välisen ajan, noin kaksi viikkoa.

Tuosta matkasta Kustaa Tapola kertoi omassa muistios-

en koitua meille vahingollinen vakoilumatka.

Hän puolestaan kyllä ilmeisesti teki ja mietti omia suunnitelmiaan, joskin aivan ylimalkaisesti, sillä varsinaista maastotiedustelua ei hänkään suorittanut, eikä voinutkaan, minkä ilman muuta osoittaa jo matkanteon nopeus: muistaakseni neljässä lyhyessä talvipäivässä Kajaanista Petsamoon, silloin aurattuja teitä kierrellessä se, ettei rajan läheisyydessä yleensä ollut aurattuja teitä, eikä edes aina rajan suuntaisia kauempanakaan siitä. Ainoastaan Sallan suunnassa nähtiin rajalle. Siellä hän osoitti rajan takana näkyvää Sallan massiiv- via ja kysyi, mitä minä yleensä ajattelin operaatiosta sitä vastaan. Toin esiin kielteisen kantani tähän mahdollisuuteen niin

Neuvottelut Saksassa

Kevään mittaan saksalaiset esittivät toivomuksen, että Suomi lähettäisi sotilasvaltuuskunnan orientoitumaan Saksaan. Valtuuskunta lensi toukokuun 24. päivänä yleisesikuntapäällikön, kenraali Heinrichsin johdolla Müncheniin. Heinrichsin mukana olivat Kustaa Tapolan lisäksi kommodori **Sundman** sekä everstit **Mäkinen** ja **Roos**.

Salzburgissa pidettiin ensimmäinen neuvottelu seuraavana päivänä. Siinä OKW:n (Hitlerin esikunta) virallisena edustajana oli sodanjohto-esikunnan päällikkö, kenraali- eversti **Jodl**, mukana oli myös marsalkka **Keitel**, joka avasi kokouksen.

Isoisä kertoi matkasta: [...] itse Salzburgin matka oli oikeastaan aika lyhyt käynti. Samana

päivänä ajettiin 150 km matka Münchenistä sinne ja vielä pidempi matka vuoriston kautta takaisin. Perillä oli ensin kahviaamiainen ja yleistä keskustelua ja sen jälkeen lounas! Myöhemmin hän jatkaa: *Saksalaiset eivät muuten itsekään koko matkan aikana esittäneet millään lailla varmana, että sota Saksan ja Neuvostoliiton välillä syttyisi, vaan päinvastoin oli yhtä mahdollista, että niin ei tapahtuisi.*

Salzburgia seurasivat Berliinin neuvottelut (26.5.). Berliinissä suomalaiset neuvottelivat OKH:n, eli maavoimien yleisesikuntapäällikkö **Halderin** esikunnan kanssa. Halderille oli lähetetty Salzburgin keskusteluista laadittu muistio, joten hän tiesi, ettei Heinrichillä ollut mitään valtuuksia sopimusten tekoon, niinpä hänkään ei tehnyt mitään yritystä siihen suuntaan.

Jatkosodan synty – ensimmäiset tutkimukset

Ensimmäisen jatkosodan syntyä käsittelevän teoksen *Barbarossa suunnitelma ja Suomi* kirjoitti professori **Arvi Korhonen** (1961). Hänen teoksensa ohella toinen Kustaa Tapolan elinai- kana ilmestynyt asiaa käsittelevä kirja on norjalais-amerikkalaisen historiantutkijan **Hans Peter Krosbyn Suomen valinta 1941** (ilmestyi suomeksi vuonna 1967). Teostaan varten Krosby haastatteli kirjeitse muiden muassa isoisääni, jota hän alkusanoissa kiittää avusta. Sota-arkistossa säilytetään Kustaa Tapola kappaletta teoksesta. Hän luki ja merkitsi kriittisin huomautuksin ja korjauksin oman kappaleensa kirjaa hyvin tarkkaan.

Myös Krosbyn ja isoisäni välinen kirjeenvaihto on talletettu Sota-arkistoon. Kirjeessään 23.2.1965, Kustaa Tapola vastaa Krosbyn esittämiin kysymyksiin, ja selittää näkemystään: ”(...) Kun käsitellään Suomen tilannetta 1941, on kaikissa vaiheissa ja siis koko ajan huomi- oitava neljä tekijää: 1) Neuvostoliiton jatkuva poliittinen ja sotilaallinen painostus, mm. rajavyöhykkeen Suomen puolella tapahtuneesta tyhjentämisestä huolimatta, oli Neuvostoliiton puolelta jatkuvia rajavälikoh- tauksia (yht. n. 200), eikä yhtään selitystä tai yhteydenottoa. 2) Jos Neuvostoliiton ja Saksan välille syttyy sota, mistä ja mitä tietä Suomi saa elintarvikkei-

ta (varmuusvarastoja ei ollut). 3) Koko neuvotteluaijana ei ollut varmaa, syttyykö sota vai ei Saksan ja Neuvostoliiton välillä: Suomen asema jos a) kieltäytyy alusta alkaen kaikesta yhteistoinnasta tai b) ryhtyy neuvotteluihin (kuten tapahtui) ja sitten c) ei syty sotaa (Saksa ilmoittaa Neuvostoliitolle, että sillä ei intressiä Suomen suhteen varsinkin a-tapauksessa, mutta huomattava myös b-tapauksessa jos pitemmälle kuin neuvotteluihin nimenomaan Neuvostoliiton hyökkäyksen varalta), d) syttyy sota ja Saksa ilmoittaa joka tapauksessa hyökkättävän (sen käsityksen sai alusta alkaen) myös Pohjois-Norjasta Pohjois-Suomen kautta esim. Murmansiin (Suomi välissä ilman valmisteluja – Neuvostoliitto preventiivihyökkäykseen – sotänäyttämö – Suomen kohtalo; tässä huomattava myös kohta 2).

4) Ryhdyttiin siis neuvotteluihin. Mutta ei Salzburgissa tai Berliinissä tehty mitään sopimusta tai päätöstä yhteistoinnasta. Siellä ja myöhemmin koko ajan Suomen puolelta painotettiin neuvottelujen hypoteettista (ehdollista) luonnetta sekä a) Neuvostoliiton hyökkäyksen varalta Suomea vastaan että b) siltä varalta, mitä Suomen valtiovalta milloinkin päättää. Tässä valossa on nähtävä myös kaikki muu, myös seuranneet suunnittelut ja valmistelut.

Näyttää siltä, että 22.6. alkavasta Saksan hyökkäyksestä sain tiedon 19.6. (virallisesti 21.6. klo 13, johon asti Hitler oli pidättänyt oikeuden peruuttaa). Saksalaisten ohjeissaan määräämä tiedustelu muuten kiellettiin Suomen taholta ja se sallittiin vasta 25.6. venäläisten suoritettua suuret ilmahyökkäyksensä, pienempiä jo 21.6. (eikä selityksiä) ja valtiovallan katsottua sen johdosta oltavan sodassa.

Saksalaisten dokumenttien todenperäisyys

Professori Crosby on teoksensa loppupäätelmissä ”ajopuuteorian” kannalla. Hänestä Suomella ei ollut muuta vaihtoehtoa kuin hakea Saksalta apua puolustautuessaan Neuvostoliiton hyökkäystä vastaan. Suomi ei tavallaan tehnyt mitään ratkaisua, vaan kysymys oli vain siitä, mitä Neuvostoliitto teki.

Krosbyn kirjassa on yhteistyöstä ja -ymmärryksestä huolimatta paljon kohtia, joita Kustaa Tapola ei hyväksynyt. Kirjan marginaaliin kirjoitta-

missaan huomautuksissa hän ihmettelee Krosbyn tendenssimäisyyttä ja korjaa Krosbyn tosiasioina esittämiä, saksalaisiin lähteisiin tukeutuvia väärinkäsityksiä ja väärintulkintoja. Ajatustensa tueksi Crosby nimittäin esittää kirjallisina lähteinä pääasiassa dokumentteja saksalaisista pöytäkirjoista. Crosby myös näyttää luottavan mieluummin saksalaisiin lähteisiinsä kuin haastattelemiinsa suomalaisiin.

Saksalaiset ilmeisesti todella laativat tarkkoja pöytäkirjoja, mutta sisällöllisesti ne olivat enemmänkin heidän suunnitelmiaan ja toiveitaan kuin suomalaisten kanssa tehtyjä sopimuksia. Pöytäkirjoja tehtiin muistioiksi tapaamisia varten, sekä sen vaikutelman antamiseksi, että suomalaisten kanssa on toimintaa ja neuvottelut edistyvät. Pyrkimykset ja suunnitelmat on kirjattu pöytäkirjoihin tosiasioina ilmeisesti myös asioiden jouduttamiseksi. Saksalaiset mitä ilmeisimmin myös täysin häikäilemättömästi väärensivät tai tekaisivat asiakirjoja kokouksista joita ei edes pidetty. (Korhonen yhtyy tähän ajatukseen kirjoittaessaan Buschenhagenin muistiinpanoista: ”Ne todistavat taipumusta esittää asiat sellaisina kuin hän toivoi niiden olevan”).

Tämä tulee ilmi myös isoisäni huomautuksista kyseisen kirjan sivuilla ja monista muistakin yhteyksistä. Hänen kommenttinsa Krosbyn kirjan kohtaan, jossa tämä kirjoittaa tapaamisesta Helsingissä kesäkuun alussa: ”Mutta ei todella pöytäkirjoin, joita ei laadittu, vaan omaa käsitystään ja heidän kannaltaan myönteisempänä, liian positiivisena kertomuksena”.

Krosbyn kirjan kohtaan, jossa on kopio saksalaisesta pöytäkirjasta, jonka mukaan myös Kustaa Tapola on osallistunut kyseiseen neuvotteluun, isoisä on kirjoittanut: ”Niin mahdollon, että ei voi ymmärtää muutten kuin jonkin kokouksen pöytäkirjana k. o. yhteydenottoa varten tai mielikuvitustuotteenä!”

Kysymykseen siitä, oliko Suomi valmis ottamaan osaa Saksan sotaan Neuvostoliittoa vastaan, vastauksen tuli olla kielteinen. Mitään sitoumusta ei anneta ja vain vastauksen muodosta oli syntynyt keskustelua. Syy siihen on helposti arvattavissa. Pelättiin, että jyrkästi torjuvasta vastauksesta olisi voinut olla seurauksena, että Saksa olisi neuvotteluissaan

Neuvostoliiton kanssa asettanut Suomen entistä huonompaan tilanteeseen. Suomalaiset olivat ”puun ja kuoren välissä”. Oli otettava huomioon sellainenkin teoreettinen mahdollisuus, että saksalaiset olisivat tulleet Suomeen väkisin ja läheneet hyökkäämään Suomesta. Kustaa Tapola korostaa kommenteissaan jatkuvasti sitä, että Suomi puolustautuu eikä hyökkää: *Aina myös selostettiin Suomen puolustautuvan kaikin voimin, jossa tapauksessa tietenkin myös hyökkäykset mahdollisia.* Neuvostoliiton hyökkäystä pelättiin jatkuvasti. Rajan toisella puolella oli joukkojen keskityksiä, oli rakennettu rautateitä ja lentokenttiä juuri hyökkäyssotaa ajatellen.

Crosby kirjoittaa: ”On väitetty Heinrichsin ilmoittaneen saksalaisille lausunnollaan, että Suomi ei halua aloittaa sota”. Tähän isoisäni on kommentoinut: ”Tämä toistettiin jatkuvasti joka paikassa, kaikki muu oli hypoteettista”.

Krosbyn väitteen, että suomalaiset ovat valmiita aloittamaan hyökkäyksen ”Saksan kanssa tekemänsä sopimuksen mukaisesti”, isoisä jatkuvasti kumoo huomautuksissaan: ”Mutta vain yhdellä ratkaisevalla ehdolla, että joutuu hyökkäyksen alaiseksi, eikä silloinkaan ehdottomasti hyökkäys! Ja vain Neuvostoliiton hyökkäydessä, ja sen varalta myös kaikki valmistelut (siis puolustusvalmistelut)”. Crosby puhuu puolustus suunnitelmien muuttamisesta kesäkuussa 1941 hyökkäyssuunnitelmiksi, isoisä toteaa, että ”joukot todella ryhmitettiin puolustukseen!”

Crosby kirjoittaa että, Suomi oli vaihtanut puolueettomuutensa salaisiin sopimuksiin. Todellisuudessa mitään salaisia sopimuksia ei ollut tehty, vaan hallitus piti viimeiseen asti kiinni puolueettomuuspolitiikasta. Isoisä kirjoittaa: ”27.6. Mannerheim teki vasta päätöksen, ja silloin todella alkoi uudelleenryhmittäytyminen puolustuksesta hyökkäykseen – miksi siis tekijä vääristelee”.

Päivi Tapola

Päivi Tapola on helsinkiläinen kirjailija, jonka tuorein teos on *Ajan paino – Jalkaväenkenraali K. A. Tapolan elämä* (Tammi, 2004).

H.P. Krosbyn tutkimukset asenteellisia

Päivi Tapola on kirjoittanut mielenkiintoisen artikkelin Suomen Saksan-suhteista keväällä 1941, siis ennen jatkosodan alkua.

Päivi Tapola perustaa artikkelinsa tiedot isoisästään, jalkaväen kenraali K.A. Tapolasta tekemäänsä elämäkertaan. Tiedot ovat pääosaltaan dokumentoituja asiapohjaisia tietoja, osaltaan tulkintoja.

Artikkelin yksi painopiste on siinä, että norjalais-kannadalainen historiantutkija H.P. Crosby olisi kirjassaan *Suomen valinta 1941* ollut tendenssimäinen ja jopa vääristellyt eri yhteyksissä suomalaisten sotilashenkilöiden lausuntoja. Väitteensä Päivi Tapola perustaa kenraali Tapolan kirjasta tekemiin kommentteihin ja merkintöihin.

Hans Peter Crosby on tehnyt myös väitöskirjan aiheesta Nikkelidiplomatiaa Petsamosa 1940–1941. Kirja ilmestyi suomeksi 1966, jo vuotta aikaisemmin kuin Suomen valinta 1941.

Crosby oli tutkimusta tehdessään kirjoitsette yhteydessä

Petsamon Nikkeli Oy:n toimitusjohtajaan J.O. Söderhjelmiiin ja Söderhjelm myös arvioi Krosbyn väitöskirjan edellä mainitun suomenkielisen version. Söderhjelm oli monessa kohdalla tyytymätön Krosbyn näkemyksiin.

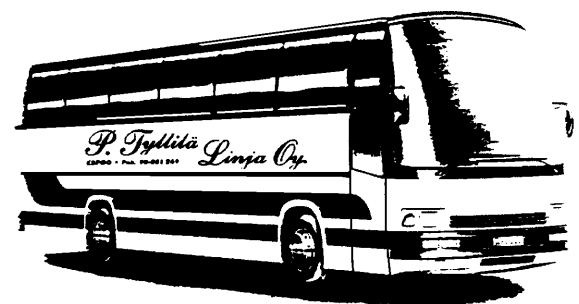
Olen käynyt Krosbyn väitöskirjan perusteellisesti läpi tehdessäni Petsamon nikkelin poliittisesta merkityksestä omaa väitöskirjaani. Huomasin tuolloin, että Krosbyn tutkimuksessa oli kymmeniä virheitä ja väärintulkintoja. Pahinta oli asenteellisuus: suomalaiset syyllistyivät rikokseen koettaessaan kaikin keinoin torjua idästä päälle työntyvää painostusta, jonka tarkoituksesta ei talvisodan jäljiltä ollut epäselvyyttä.

Olen taipuvainen uskomaan, että kenraali K.A. Tapola on paikoitellen ollut lievästi sanottuna hämmästyntynyt lukiessaan Krosbyn tulkitsemää Suomen valintaa 1941.

Esko Vuorisjärvi
Valtiotieteen tohtori

ÅLANDSBANKEN
www.alandsbanken.fi

Helsinki • Espoo • Tampere • Turku
Parainen • Vaasa • Ahvenanmaa
Puh. *0204 29 011

**KUN HALUAT HYVÄÄ
TILAUSAJOPALVELUA
SOITA**

P. Tyllilä Linja Oy.

Hyljekuja 6, 02270 ESPOO
(09) 888 1269 tai 888 1312

Sähkö Pusa Oy

Lahti

Pecarry Ky

Lahti

Ari Arminen Ky

Lahti

Bekset Oy

Lahti

**Rakennesuunnittelu
Veli-Matti Pajunen**

Lahti

MTP-Palvelut Oy

Lahti

**Sisustuspalvelu
Matti Hilden Oy**

Lahti

Urakointi J.Ylihärsilä

Laihia

Putkityö Yli-Kankahila

Lappeenranta

**Insinööritoimisto
Georay Oy**

Lappeenranta

**Lappeenrannan
Kirjapaino Oy****Lappeenrannan
Rakennuslasi Ky**

Lappeenranta

**Korjauspalvelu Lauri
Naukkarinen**

Laukaa

Pertti Koponen

Leppävirta

**Teollisuuden
Työkonepalvelu H&P Oy**

Leppävirta

**Kuorma-autoilija
Matti Vainio**

Lieto

**Kuorma-autoilija
Jan Holmberg**

Liljendal

Taksi Toni PikkusiltaSulkava, Lohilahti
puh. 0400 - 404 020**finnforest****GHS Palvelu Oy**

Lohja

Lohjan Kuljetusapu Ky

Lohja

Kauniston Sora Oy

Loimaa

**Loimaan Seudun
Ympäristöhuolto Oy**

Loimaa

Tomas Oy Ab

Loviisa

Polartherm Oy

Luvia

JMP Huolto Oy

Martinkylä

T:mi Pasi Säteri

Matku

Hansa Magnets Oy

Merikarvia

R-Sähköautomaatio

Merimasku

Sähkötarkastus Piippo

Mieluskylä

**Rakennuspalvelu
A.Sipilä**

Mikkeli

**Etelä-Savon Laskenta
ja Konsultointi Ky**

Mikkeli

**Tilausliikenne
A.Kainulainen Oy**Muurame
Puh. 014 - 373 1051

**Mäntsälän
Uunimaakari**
Mäntsälä

Konepalvelu Sohlman Oy
Mäntsälä

LTT-Tekniikka Oy
Naantali

**Rakennusliike
KVR Oy**
Nilsä

**Asennus- ja Rakennus-
palvelu I.Voutilainen**
Nilsä

Ylö-Asbest Oy
Nokia

Laattatyö Wikman Oy
Nokia

AK-Kakkoset Ky
Nokia

Rakennus Piitulainen
Nokia

T:mi T.Flink
Nukari

Digitekno Oy
Nummela

Se-Ro-Ka Oy
Nummela

**Tilintarkastustoimisto
Jokiranta Jorma HTM**
Nummela

T:mi LJA Mäkelä
Nuoramoinen

Kimmotec
Orivesi

**Kuljetus
Helansuo Oy**
Otalampi

Jidea Oy
Oulu
www.jidea.fi

Haurun Jäte-Auto
Oulu

Kuljetus Tero Hakunti Ky
Oulu

PIPELIFE
-Pipes for Life-
www.pipelife.fi

OMP-Konepaja Oy
Oulu

T:mi Raimo Tammi
Paimio

LVI-Kunu
Paimio

Suomen Metritiski Oy Ab
Parola

**Nuohouspalvelu
Kari Hämäläinen**
Pattijoki

Betonimestarit Oy
Peltosalmi , Nastola , Haapavesi , Oulainen

Jorpelehto Oy
Perniö

Pieksämäen Nopex Ky

92620 PIIPPOLA
Puh. (08) 812 0252

**Rakennustoimisto
Metsäpuro Oy**
Pirkkala

**Rannikon
Erikoisosaajat Oy**
Pori

ML-Control Oy
Pori

**Porin
Aikuiskoulutuskeskus**

Uhkatilanteita ja ”lentäviä linnoituksia”

Sodan päätös Ahvenanmaalla ja saaristomerellä

Panssarilaiva Väinämöinen oli varustettu tehokkaalla tykistöllä – neljä 254 ja kahdeksan 105 millimetrin tykkiä. Väinämöinen oli Ahvenanmaan vesillä kevään 1944 rauhantunnustelujen aikaan sekä uudelleen syksyllä aselepoa solmittaessa. SA-kuva

Puna-armeijan tammi-kuun 1944 puolessa välissä käynnistämä suurhyökkäys oli karkottanut saksalaiset lopullisesti Leningradin porteilta. Vasta maaliskuun alkupuolella pohjoisen armeijaryhmän onnistui pysäyttää venäläisten rynnistys ja vakiinnuttaa rintama Narvajoella tasalle. Suomalaisen oman käsityksensä mukaan erillissotaa käyvän aseveljen pyrkimykset irtautua sodasta hermostuttivat saksalaisia. Pitääkseen edelleen vaikutuspiirissään propagandaministeri **Goebbelsin** ”rauhan mereksi” julistaman Itämeren lahtineen, saksalaiset olivat valmistautuneet tarvittaessa ottamaan haltuunsa paitsi nyt rintamansa sivustassa olevan Suursaaren myös strategisesti tärkeän Ahvenanmaan, jonka länsipuolista meriväylää käytettiin sekä rautamalmin että huoltokuljetuksiin. Valtausooperaatioille oli annettu peitenimiksi Tanne Ost ja Tanne West.

Kevättalvella 1944 havaittiin sekä saksalaisten että venäläisten koneiden tekevän tiedustelu- ja ilmeisesti myös valokuvauslentoja Ahvenanmaan ilmatilassa. Suomalaiset puolestaan olivat käskyn mukaisesti vakaasti päättäneet torjua kaikki hyökkäykset – tulivatpa ne sitten ”miltä suunnalta tahansa”. Niinpä kaiken varalta puolustusta nyt vahvennettiin

panssarilaiva Väinämöisellä joka siirrettiin Suomenlahdelta Ahvenanmaan vesille Järsön ankkuripaikalle. Samanaikaisesti kohotettiin rannikkolinakkeiden taisteluvalmiutta. Lisäksi saarille siirrettiin Jääkäripataljoona 6, josta kuitenkin jouduttiin luopumaan kesäkuussa suurhyökkäyksen alkaessa Kannaksella. Jo aikaisemmin osasto Väinämöinen oli palannut Suomenlahdelle.

Ratkaisujen kesä 1944

Neuvostoliiton Itämeren laivaston murtautumista länteen oli odotettu syksyllä 1941 Leningradin motin syntyessä. Tuolloin Ahvenanmaan vesillä Rödhamnin tuntumassa oli käynyt taistelulaiva Tirpitzin johtama voimakas laivasto-osasto, joka lyhyen aikaa turhaan odotettiin nosti ankkurinsa ja suuntaisi keulansa kohden etelää. Kaksi ja puoli vuotta myöhemmin huhtikuussa 1944 saksalaiset pyysivät jälleen lupaa sijoittaa laivastovoimia Ahvenanmaalle. Myös tällä kertaa perusteluksi esitettiin pelko Suomenlahden pohjukkaan tungetun neuvostolaivaston ulosmurtautumisesta.

Saksan tappion ollessa jo selvästi nähtävissä sodasta irti pääsyä etsivällä Suomella ei ollut vähäistäkään halua päästää saksalaisia pesiytymään Ahvenanmaalle. Niinpä ehdotus torjuttuun viitaten Ruotsin mah-

dolliseen vastareaktioon. Sen sijaan tukialueeksi tarjottiin Saaristomereltä Utöstä koilliseen olevien Aspön ja Nötön saarien vesiä. Saksalaiset aloitivat välittömästi raskaiden alusten tulon vaatimat valmistelut.

Puna-armeija suurhyökkäys Karjalan kannaksella alkoi 9.6.1944. Viipuri menetettiin kesäkuun 20. päivänä. Samana päivänä Äspön keskeneräiseen tukikohtaan – ”Rotbucheksi” nimettyyn – saapuivat raskaat risteilijät Prinz Eugen ja Lützow lukuisten hävittäjien, torpedoveneiden ja muiden alusten saattamina. Tuo lyhyeksi jäävä voimannäyttö lienee ollut yhteydessä rintamatilanteeseen, ulkoministeri **Ribbentropin** samanaikaiseen yllätysvierailuun sekä valmisteluihin tarvittaessa vallata Ahvenanmaa. Jatkossa suomalaisten onnistui ankarissa torjuntataisteluissa pysäyttää puna-armeijan suurhyökkäys heinäkuun puoleen väliin mennessä Viipurinlahdella, Ihantalassa ja Vuosalmella.

Venäläisten hyökkäyksen edistyessä Moskova oli vaatinut Suomen antautumista. Kun rintama nyt suurin ponnistuksin oli osin saksalaisten avulla saatu vakautettua, olimme jälleen neuvottelukelpoisia. Venäläisiltä oli loppunut aika, kilpajuoksu Berliiniin oli alkamassa. Henkilökohtaisella

sitoumuksella – niin kutsutulla Ribbentrop -sopimuksella – Saksan avun saamiseksi uhrautunut presidentti **Risto Rytin** erosi ja häntä seurasi presidenttinä marsalkka **C. G. Mannerheim**. Neuvottelujen tuloksena aselepo Suomen ja Neuvostoliiton välillä astui voimaan 4–5.9.1944 ja välirauha solmittiin 19.9.1944. Saksalaisille oli annettu aikaa poistua maastamme 15.9.1944 mennessä.

Tanne West raukeaa

Saksalaisten suunnitelman mukaisesti Ahvenanmaan valloittamiseen oli määrätty Tanskassa Jyllannin rannikko- puolustuksessa oleva jalkaväkidivisioona. Mahdollisesti operaatioon liitettävään maahanlaskuun oli alun perin varauduttu käyttämään tunnetun SS-eversti **Otto Skorzenyn** komentamaa laskuvarjorykmenttiä. Komentoluksena toimiva fregatti, kahdeksan miinanraivaajaa emäaluksineen, kaikkiaan 27 tykistöalusta ja –lauttaa, kolme saattajaa, kaksi jäänmurtajaa sekä 12 kuljetusalusta muodostaisivat maihinnousulaivaston. Suojaosastoon

kuuluisi kaksi risteilijää, kaksi torpedovenelaivuetta ja mahdollisesti yksi hävittäjälaivue. Ilmavoimat tukisivat hyökkäystä.

Saksalaishyökkäyksen varalta Ahvenanmaan puolustuksesta vastaavaa Saaristomeren Rannikkoprikaatia vahvennettiin heinäkuussa yhdellä rannikkopataljoonalla. RP 17 koottiin palvelukseen kutsutuista vanhemmista reserviläisistä. Kuukautta myöhemmin Ahvenanmaalle siirrettiin rintaman idässä tultua vakautettua Erilinen Pataljoona 9. Kohta välirauhansopimuksen allekirjoittamisen jälkeen saarille saapui vielä Laatokalla ollut RP 3. Lisäksi Osasto Väinämöinen ja Sukellusvenelaivue sijoitettiin Saaristomeren alueelle. Myös maahanlaskujen torjumiseen varauduttiin. Ålands Hemvärnin suojeluskuntalaiset oli varattu tähän tehtävään.

Ahvenanmaan puolustuksen rungon muodostivat kantalinnoitettuihin aseisiin sijoitetut rannikkotykistöpatterit. Raskaat patterit sijaitsivat saariston länsi-, luonai- ja eteläsuustoilla. Pattereilla oli yhteen-

Signilskärin naapurisaaren linnoitettujen asemien raunioita kuvattuna 1944. 122 kesto- ja kenttälaitetta sekä taisteluhautoja lähes 600 metriä. Lisäksi asema. Kuva: AH.

sä neljä /155 millimetrin, 8/152 ja 8/120 millimetrin tykkejä. Lisäksi saarilla oli kenttä- ja ilmatorjuntatykistöä. Panssari-laiva Väinämöisen neljä järeää 254 millimetrin tykkiä olivat merkittävä lisä puolustajan tulivoimaan.

Saksan vastarinnan murtuessa sekä idässä että lännessä Ahvenanmaan valtausoperaatioon varatut joukot hupenivat rintamien paikkaamiseen. Yöllä 2-3.9.1944 **Hitler** teki lopulta päätöksen Tanne Westistä luopumisesta. Myös huoli kaupasuhteiden vaarantumisesta Ruotsin kanssa lienee osaltaan vaikuttanut päätökseen. Sen sijaan Tanne Ost – Suursaaren valtaus – alkaisi maihinnousulla 15.9.1944 klo 02.00. Tuo hyökkäys tulisi päättymään saksalaisten täydelliseen tappioon.

Kipupisteitä evakuoinnissa

Nopeuttaakseen saksalaisten poistumista maasta Märketin väylän tuntumassa olevia miinoituksia raivattiin. Vain pieni osa pohjoisessa olevan 20. Vuoristoarmeijan materiaalista ja miehistä onnistuttiin laivamaan määräaikaan 15.9.1944 mennessä. Viimeiset neljä rahatialusta ohittivat Märketin kaikon runsas viikko myöhemmin. Niiden läpipääsyn ”takuumiehenä” Ahvenmerellä

näkyi raskaan risteilijän Prinz Eugenin siluetti. Risteilijä olisi kyennyt kahdeksalla 203 millimetrin tykillään tulittamaan rannikkotykistön asemia suomalaisen tykkien kantaman ulkopuolelta. Kauempana oli lisäksi toinen raskas risteilijä Lützow.

Muutamaa päivää aikaisemmin Prinz Eugen oli viiden hävittäjän ja muiden suoja-alusten kanssa ollut Utön vesillä. Saksalaisten verkonlaskija-alus Netzleger VIII yhdessä pienemmän verkonkuljetusaluksen kanssa oli ollut purkamassa ja nostamassa Aspön tukikohdan torpedosuoja verkkoja. Purkajat olivat olleet liian myöhään liikkeellä ja verkot oli saatu nostetuksi poistumismääräajan jo mentyä umpeen. Suomalaiset olivat jo ennättäneet käännättää kahden hinaajan vetämän osaston kohden Turku. Yön pimeydessä saksalaisten onnistui harhauttaa suomalaisia ja kääntä uudelleen avomerelle päin. Aamun valjetessa 16.9.1944 Utön edustalle, sen 152 millimetrin tykkien kantaman ulkopuolelle, ilmestyi Prinz Eugen hävittäjineen. Risteilijän Arado 196 tiedustelukone heitti linnakkeelle viestikapulaa jossa vaadittiin verkko-osastolle läpikulkua. Välttääkseen hyödyttömän ja tuhoisan tykistötaistelun lin-

nake sai luvan päästää saksalaiset menemään.

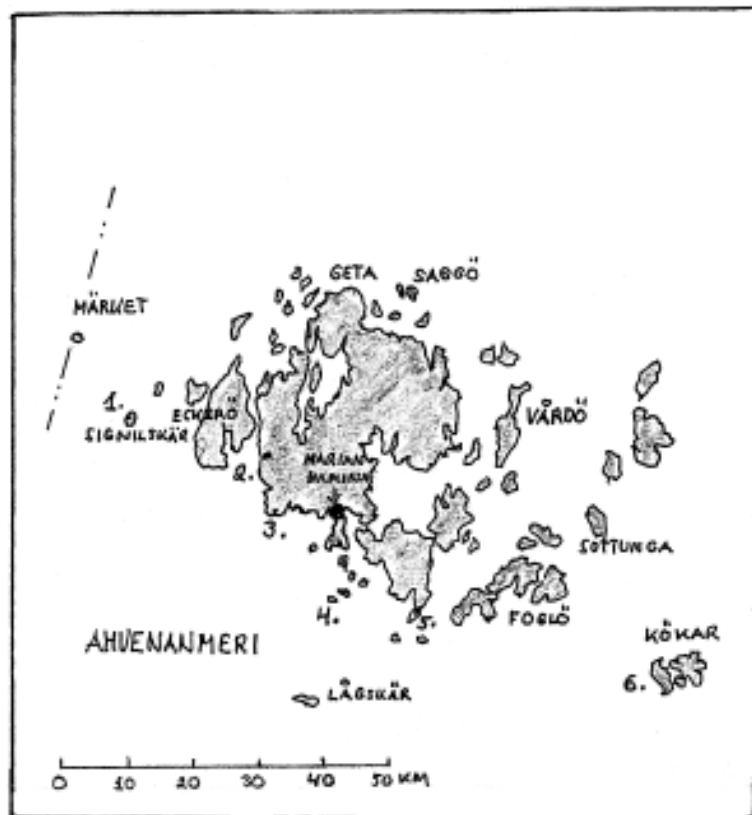
Jälleen ”lentäviä linnoituksia”

Jatkossa venäläisten vaatimuksesta suomalaiset miinoittivat 27.10.1944 alkaen Märketin kaikkoon uudelleen. Tarkoituksena oli estää saksalaisten sukellusveneidä tunkeutuminen Pohjanlahdelle. Kaikkiaan kuukauden kuluessa laskettiin kolmeen miinoitteeseen lähes neljäsataa miinaa. Jatkossa Suomen ja Ruotsin välinen laivaliikenne tapahtui Ahvenanmaan pohjoispuolitse. Saattoalusten tukikohtana käytettiin toistaiseksi Ahvenanmaan Saggön ankkuripaikkaa kunnes vuoden 1945 alussa siirryttiin Maarianhaminaan.

Välirauhansopimuksen mukaisesti venäläiset saivat käyttää rannikkoväylää jota myöten suomalaiset jatkossa luotsasivat myös sukellusveneitä Itämerelle. Ensimmäiset kymmenen venettä tulivat kolmena saattueena lokakuun alkupuolella. Siitä alkoi jatkuva saattoliikenne sekä länsi- että itäsuuntaan. Veneet käyttivät tukikohtanaan myös Maarianhaminaa, jonne asettautui venäläinen amiraali. Komento- ja emäluksen lisäksi satamaan tukeutui kaksi tykkivettä sekä vartioveneläivue. Sukellusveneistä paikalla oli tavallisesti kaksi – kolme huolto- ja lepovuoreissa olevaa muiden samanaikaisesti ahdistellussa saksalaisten kuljetuksia Itämerellä.

Maarianhaminaan asettautui myös väkivahva konsulaatti, joka tulisi valvomaan Ahvenanmaan demilitarisointia vuoden 1940 sopimuksen mukaisesti. Myöhäissyksyllä alkoivat rannikkotykkien poiskuljetukset. Linnakkeiden lopullinen hävittäminen siirtyi kuitenkin vuoden 1945 kevääseen. Hävitystyössä ei oltu nyt suinkaan ensimmäistä kertaa. Vuonna 1854 olivat englantilaiset ja ranskalaiset räjäyttäneet Bomarsundin linnoitukset taivaan tuuliin. Seuraavan keran linnakkeet tuhottiin perusteellisesti vuonna 1919. Kesällä 1940 asialla oli ulkoministeri **Molotov**. Moskova asetti vaihtoehdoiksi joko Ahvenanmaan yhteispuolustuksen puna-armeijan kanssa tai linnoitusten hävittämisen. Suomalaiset valitsivat viimeksi mainitun vaihtoehdon.

Antti Hannula

Rannikkotykistön raskaat patterit oli sijoitettu Ahvenanmaan länsi-, lounais- ja eteläsvustalle. Karttaan on merkitty tilanne vuoden 1944 tammikuussa. Linnakkeet ovat vasemmalta alkaen – 1. Signilskär, 2. Tellholm, 3. Hammarudda, 4. Nyhamn, 5. Herrö ja 6. Kökar. Lisäksi vielä ennen sodan päättymistä Signilskärin ja Eckerön välissä olevat pienet Tollingarna saaret varustettiin 120 millimetrin patterilla.

Kirjoittaja Enskärin linnakkeen raunioilla kesällä 1982. Suomalaiset käyttivät linnakkeita räjäyttäessään muiden muassa torpedokärkiä, joista kussakin oli 250 kiloa räjähdysainetta. Kuva: Ilpo Kauhanen.

Kirjallisuutta

Arimo, Reino: Suomen linnoittamisen historia 1918—1945. Keuruu 1981.
 Bekker, Cajus: Itämeri ja Suomenlahti 1944-1945. Porvoo 1960.
 Ekman, Per-Olof: Sjöfront. Sjökrigshändelser i Norra Östersjöområdet 1941-1944. Jakobstad 1982.
 Jatkosodan historia 6. Luku Sota Saksaa vastaan Itämerellä. Maanpuolustuskorkeakoulun Historian laitos. Porvoo 1994.
 Komulainen, Arvo: Taistelu Ahvenanmaasta. Oolannin iäisyyskysymys. Jyväskylä 2005
 Suomi tahtoi elää II. Kokoomateos toimittanut Taavi Patoharju. Helsinki 1958.
 Wihtol, Erik: Merivoimat valvontakomission kynissä. Sotahistoriallinen Aikakauskirja 16. Jyväskylä 1997.

83. Kaikkiaan hävityssuunnitelman mukaan Ahvenanmaalla oli tuhottava purettiin satakunta majoitus- ja varastorakennusta. Taustalla merivartiokasema.

SRK-Rakennus Oy

Helsinki
puh. 0440 - 700 727

Stadin Puhallus Oy

Helsinki

Sisärakenne Tuomala Oy

Helsinki

Rail Partners Oy

Helsinki

Datavoice Oy

Helsinki

Uniform Oy

Helsinki

Muurauspalvelu Raimo Halonen

Jääli

Oy Citypork Ltd

Kalajoki

Milk Team Oy

Kangasala

T:mi Mikan Automaalaus

Karhula

RP-Louhinta Oy

Keminmaa

Lottia riveissä

Lotta Svärd -järjestö – yksi maapuolustuksemme selkäranka – osallistui sotiimme 1939—1945 kii-tettävällä tavalla miesten rinnalla tasaveroisena, jos-kin ilman aseita. Järjestö hoiti rintamalla ja kotialu-eella sellaisetkin tehtävät, jotka olisivat kuuluneet ehkä paremmin miehille, kuten ilmavalvonta, viestitys ja monet huollon tehtävät. Siksi järjestö lakkautettiin syksyllä 1944.

Vakiintumisen aika

Vapaussodan – kansalaissodan aikana perustettiin rintamien molemmiin puolin erinimisiä naisjärjestöjä mm. sairaanhoito-, muonitus- ja varushuoltotehtäviä varten. Val-koisten puolella itse Lottajärjestö perustettiin vuonna 1921, ja se otti nimekseen Runebergin vänrikki Stoolin tarinoista mieliin jääneen nimen Lotta Svärd. Se toimi kiinteässä yhteistoiminnassa suojeluskuntajärjestön kanssa ja sen organisaatio oli varsin lähellä suojeluskuntien organisaatiota.

Järjestön toiminnan alku kangersi eri syistä. Kun eräät voimakkaat persoonat, kuten esimerkiksi **Helmi Arneberg-Pentti, Fanni Luukkonen** sekä **Hilja Riipinen** ottivat vastuun johtamisesta, alkoi tapahtua. Järjestö selvästi yhtenäistyi, ja sen tunnukset olivat uskonto, maanpuolustuksen tukeminen sekä eräät kasvatukselliset ja sosiaaliset tehtävät. Lotta Svärdillä oli 267 paikallisosastoa 1921, vuoden 1940 alussa jo liki 700. Vuoden 1939 alussa lottapiirejä – jotka vastasivat suojeluskuntapiirejä – oli kaikkiaan 22. Erään lähteen mukaan lottia oli 1920-luvulla runsaat 30 000, vuonna 1944 heitä oli noin 230 000. Talvisodan aikana Lotta Svärdin jäsenmäärä kasvoi huomattavasti, kun työväestöön kuuluneet naiset tulivat järjestön täysivaltaisiksi jäseniksi.

Kun armeija 1930-luvun alussa siirtyi aluejärjestelmään, suojeluskunnat ja myös Lotta Svärd sidottiin tiiviisti mahdollisen liikekannallepanon toteuttamiseen. Lotista toimenlotat – maanpuolustuksen eri tehtäviin sitoutuneet – olivat koulutetut tiettyihin tehtäviin järjestön neljässä jaostossa: lääkintä-, muonitus-, varus- sekä

keräys- ja kansliajaostot. Toimenlottiin luettiin myös huoltolotat. Suuren ryhmän muodostivat järjestön kannattajajäsenet, jotka maksoivat vain jäsenmaksunsa. Mainittakoon tässä yhteydessä, että vuonna 1941 keräys- ja kansliajaoston tehtävien lisääntyessä se jaettiin keräys- ja huoltojaostoksi sekä toimisto- ja viestijaostoksi.

Järjestön jäseniksi voi päästä 17 vuotta täyttänyt, lailliselle yhteiskuntajärjestykselle uskollinen ja hyvämaineinen suomalainen nainen. Koeajan ja tenttien jälkeen hänet hyväksyttiin ja hän sai luvan käyttää harmaata lottapukua sekä rintaneulaa, jota koristi järjestön tunnus eli sininen hakaristi. Koeaika korvautui myöhemmin pikkulotta-toiminnalla (jatkosodan aikana nimi muutettiin lottatyttöksi). Jo 8-vuotias tyttö pääsi pikkulotaksi hoojan suostumuksella ja 17 vuotta täytettyään hän saattoi pyrkiä järjestön jäseneksi,

Lotat talvisodassa

Sodan alkaessa Lotta Svärdiin kuului noin 100 000 lottaa, jäsenmäärän ollessa sodan aikana noin 130 000. Heistä yli 70 000 toimi aktiivisesti lottatehtävissä, neljännes jopa sota-toimialueilla. Vaikka lotat palvelivatkin armeijan ”leivissä”, järjestö säilytti itsenäisyytensä jopa niin, että kaikki toiminta, koulutus, sijoitukset ja valvonta pysyi tiukasti järjestön käsissä.

Jo ennen sotaa lotat olivat muonittaneet kesän 1939 vapaaehtoiset linnoitusjoukot. Ylimääräisten harjoitusten (YH) alkaessa todettiin, että toimenlottia oli kaikissa jaostoissa vähänlaisesti, sillä palvelussitoumuksen olivat tehneet vain sellaiset naiset, joiden perhesuhteet eivät olleet esteenä. Jaostoista nimenomaan lääkintäjaoston lottien merkitys ja samalla arvostus nousi. Keskimäärin puoli vuotta koulutettua lääkintälotat olivat ensisijassa koulutettujen sairaanhoitajien apulaisina saaden kokea sodan julmuuden sairasjunissa, sidontapaikoilla, sota- ja kentäsairaaloissa sekä pahimmillaan tuon kauheuden kaatuneiden evakuoimiskeskuksissa (KEK).

Muonitustehtävät olivat toimenlottien päätehtävistä. Esi-
kuntien, sotasairaaloiden, huoltolaitosten sekä evakkojen muonittaminen sitoivat

runsaasti lottia. Aivan etulinjan tuntumassa, mutta suojassa vihollistulelta tekivät työtään kanttiniilotat, saaden tästä ”kunnianimen” rintamalotat. Kotirintaman muonituslotat leipoivat ruisleipiä parhaimmillaan 100 000 kiloa päivässä rintamajoukoille. Varuslotat huolehtivat armeijan vaatekorjaamoiden sekä pesuloiden toiminnasta. Samoin he muunsivat keräyksillä saadut siviilivarusteet rintamaelämään sopiviksi. Ei sovi unohtaa sitä vapaaehtoistyötä, mitä naiset kotirintaman ”talkooilloissa” tekivät maanpuolustuksen hyväksi.

Lottien velvollisuudentun-
nosta ja jopa urotöistä on runsaasti esimerkkejä talvisodan ajalta. Pikkulottana aloittanut **Hilda Laasonen** kirjoittaa: ”Muonituslotan urakkana oli ruoanlaitto, ruuanjakelu, astioiden kerääminen, tiskaaminen tai kahvinkeitto. Tiskivuorolla lotta saattoi tiskata 24 tuntia. Muonituspäällikkö ei antanut armoa pikkulotalle.” Suomalaisen Ruhtinaansalmella Lehtovaaran emäntä ehti pelastaa lapsensa ja hälyttää rajavartijat puna-armeijalaisten yllättäessä talonväen marraskuun viimeisen päivän aamuna. Nopean toiminnan ansiosta Juntusrannan kylän asujaimiston pääosa ehti paeta ennen vihollisen tuloa.

Lotat jatkosodassa

Moskovan rauhan aikana lottajärjestön piirijako sopeutettiin muuttuneeseen suojeluskuntapiirijakoon, vaikka mitään suurempia ja periaatteellisia muutoksia ei suoritettukaan. Sen sijaan lottien johtajakoulutus otettiin uudelleen käsiteltäväksi ja lottien tehtäviä tarkistettiin ja lisättiin. Heti YH:n alkaessa kesäkuussa 1941 lotat jälleen astuivat riveihin ja aloittivat ensi töikseen reserviläisten ja rajaseuduilta evakuoitujen siviilien muonittamisen.

Lotta Svärdin jäsenmäärä kasvoi huomattavasti talvisodan jälkeen. Paikallisosastoja oli edelleen 641, näistä 92 ruotsinkielistä, ja Ahvenanmaalla aloitti oma lottapiiri. **Pia Olssonin** tutkimuksen mukaan järjestön jäsenmäärä oli vuonna 1940 kohonnut noin 133 000:een. Vuonna 1942 siinä oli jo melkein 173 000 toimivaa ja kannattavaa lottaa. Pikkulottia oli järjestössä vuonna 1940 runsaat 28 000, mutta jo

vuonna 1943 heitä oli melkein 49 000. Sodan aikana Puolustusvoimien palveluksessa lottakomennuksilla työskenteli jatkuvasti noin 13 000 lottaa. Lisäksi heitä oli sotasairaaloissa lääkintälottina sekä muonitus- ja kanttiinilottina. Sodan aikana menehtyi 228 lottaa lottatyössään, heistä 64 saamiinsa sotavammoihin. Kuriositeettina todettakoon, että ainoa aseellinen lottaosasto oli noin 150 lotan vahvuinen Helsingin ilmatorjunnan valonheitinpatteri, jonka lotilla oli takanaan aseenkäyttökoulutusta itsepuolustukseksi.

Jatkosodan liikekannallepanon yhteydessä sitoumuksen tehneet kenttälottat astuivat palvelukseen joko kotipaikkakunnallaan tai sen ulkopuolella tehtävästä riippuen. Muut lotat muodostivat huoltolottien suuren ryhmän. Lotat toimivat komennuksilla jaostonsa ja koulutuksensa mukaisissa töissä. Siten toimistolottat palvelivat esikunnissa konekirjoittajina, kortistojen hoitajina, piirtäjinä ja kenttäpostissa. Lotta **Maija Saksa-Äärimaa** muistelee sodan alkupäiviä Kenttäsairaala 28:n A-osaston (kirurgisen osaston) palveluksessa:

”Yötä päivää kuljettivat suuret linja-autot haavoittuneita sairaalaksi laitetun Tohmajärven Kemiön kansakoulun

pihaan. Vaikeat ja kiireelliset tapaukset keräsimme autoista sairaalaamme, lievemmät jatkoivat matkaa Joensuuhun. Työtä oli yötä päivää ilman taukoja. Saksalaisiakin jouduimme myöhemmin hoitamaan rintarinnan omien kanssa. Olihan saksalainen Engelbrechtin divisioona (163.D) tullut Laotkan rintamalle.”

Viestilottat hoitivat puhelinkeskuksia sekä muita alan ja koulutuksensa mukaisia tehtäviä, jopa salakirjoittivatkin. Ilmavalvontalottat hoitivat ilmavalvonta-aluekeskusten viestiliikenteen sekä varsinaisen aisti-ilmavalvonnan valvontapaikoissa, torneissa, katoilla ja jopa hyppymäkien vauhdinottotorneissa.

Kesän 1939 vapaaehtoisten linnoittajien muonituksesta huolehtinut Kannaksen (lotta)toimisto sai jatkosodan aikana uuden nimen, rajatoimisto. Se vastasi liki kaikkien lottakanttiinien toiminnasta sekä hotellien ylläpidosta Karhumäessä, Äänislinnassa ja Aunuksenlinnassa. Vuonna 1942 Päämajan komento-osastoon lisättiin toimisto lottasioiden hoitamista varten. Sotatoimialueella armeijakuntien ja divisioonien esikunnissa toimi yhteyslotta ja joukko-osastoissa lottavanhin huolehtimassa lottiensä hyvinvoinnista mutta myös heidän käyttäytymistään.

Sota kuitenkin pitkittyi pitkittymistään ja aiheutti lottienkin joukossa innostuksen vähenemistä. Heidänkin joukossaan oli kiertäviä valistuselottia luomassa uskoa ja keräämässä tietoja. He raportoivat lottajohdolle havainnoistaan kenttälottien työstä ja tunnelmista. Heidän tehtävänään oli myös erilaisten virikkeiden välittäminen lotille.

Ihmeteltävän vähän valistuslotat raportoivat masennuksesta; oikeastaan vain KEK:ssa palvelleiden lottien joukossa esiintyi jonkin verran masennustiloja. Pitkittynyt sota johti myös lottatyövoimapulaan, esimerkiksi vuonna 1942 noin 600 komennuksella ollutta opettajaa hakeutui takaisin varsinaisiin töihinsä. Vuotta myöhemmin noin 2 000 lottaa odotti vapautusta komennuksilta opiskelujensa jatkamiseksi.

Lottien työn merkityksestä

On arvioitu, että lottien suorittaman työn ansiosta säästettiin sitomasta noin 10 000 eli divisioonan verran jalkaväen miehiä etulinjan taistelu-toiminnan kannalta toisarvoisiin tehtäviin sotien aikana. On myös esitetty, että lotat tekivät jatkosodan aikana yli 20 miljoonaa työpäivää, mistä määrästä runsaat puolet sotatoimialueella. Lottien lisäksi noin 2 000 sotilaskotisarta huolehti liikkuvista sotilaskodeista ja sotasairaaloiden kanttiineista. Suomen Punaisen Ristin palveluksessa oli runsaat 3 000 sairaanhoitajaa ja puolustusvoimien muissa tehtävissä oli lottien ohella ainakin 20 000 muuta naispuolista työntekijää.

Eräs puoli asiassa ansaitsee myös huomiota. Olisikohan niin, että kun lotta ei pelännyt tai näyttänyt pelkoaan, se korreloi myös sotilaisiin. Jos lotta ei paennut rintamalta, ei sitä kehdannut tehdä sotilaskaan. Toisaalta muutamat tapaukset antoivat aiheen puskaradiolle ja hevosmiesten jutuille seksuaalisen kuvan loihtimiseksi lotistamme. Olihan toki niin, että lottien joukkoon mahtui aina toisella tavalla ajatelleita ja toimineita. Mutta kun todetaan, että vain tuhatkunta lottaa erotettiin tai saivat kehoituksen itse erota lotista, heidän lukumääränsä on häviävän pieni parinsadan tuhannen lotan joukossa.

Anssi Vuorenmaa

Lähteitä:

Talvi- ja jatkosodan viralliset historiat (WSOY)
 Talvi- ja Jatkosodan pikkujättiläiset (WSOY)
 Kansakunta sodassa, osa 2, Valtion painatuskeskus 1990
 Vilho Lukkarinen, Suomen lotat. Lotta Svärd -järjestön historia, WSOY 1981
 Airi ja Rafael Koskimies, Suomen lotta, W&G 1964
 Maija Saksa-Äärimaa, Kenttäsairaalan matkassa, Loimaan Kirjapaino Oy 1990
 Nainen sodassa, Valitut Palat Oy 1995
 Hilda Laasonen, Naisten sota etulinjassa ja kotirintamalla, Askel-lehti no 6/200.

Lotat toimivat rintamalla monissa tehtävissä, kuten muonituksessa, sairaanhoidossa ja ilmavalvonnassa. Kuvat: Puolustusvoimat.

Seinäjäki — S:t Michel — Åbo

Finlands Krigsveteranförbunds XXII förbundsstämma i S:t Michel åhörde förbundsstyrelsens berättelse om de två senaste årens verksamhet, fattade beslut om de två kommande årens allmänna verksamhetsplan samt om preciseringar av den i Lahtis år 2002 godkända långsiktplanen.

Berättelsen om verksamheten efter förbundsstyrelsen i Seinäjoki 2004 gav vid handen att förbundets energiska allmänkaraktär har bevarats. Nätet av medlemsföreningar är numerärt oförändrat, och som motvikt minskningen av antalet veteranmedlemmar har antalet understödande medlemmar vuxit med tusentals personer. Vid utgången av mars i år var de 21 500.

Enligt den allmänna verksamhetsplanen fortgår anskaffningen av nya understödande medlemmar. Målsättningen är att utöka deras numerär till cirka 30 000 fram till nästa förbundsstämma i slutet av maj 2008 i Åbo. Vad beträffar organisationsverksamhetens vidsträckt fält, kommer mångt och mycket att sätta sin prägel på förbundets jubileumsår 2007. I övrigt bör särskilt nämnas det av förbundet igångsatta socialrådgivarprojektets utvidgning till att bli gemensamt för alla veteranorganisationer, förutsatt att Penningautomatföreningens bistånd erhålles.

Styrelsens förslag till plan för organisationens slutsåten samt därav förutsatta ändringar i förbundets stadgar

godkändes i S:t Michel. De nya modellstadgarna för distrikten och föreningarna, som ingår i höstens arbetsuppgifter, öppnar möjligheter till maka- och makemedlemskap samt rösträtt för maka- och understödande medlemmar vid föreningarnas möten. Det är skäl att framhålla, att modellstadgarna är rekommendationer. Besluten om förändringar är helt och hållet föreningarnas egna angelägenheter. Därtill ansluter sig också linjeringen av framtidsplanerna på lång sikt. När de understödande medlemmarna slutligen övertar ansvaret för krigsveteranföreningarnas verksamhet, bör detta ske i samförstånd med veteranerna.

Det är naturligt att förbundet vill följa med hur reformerna fortskrider på fältet. Härtill ansluter sig en till framtidsplanens närtid anknuten förpliktelse för krigsveterandistriktet. Dessa bör före 2008 års förbundsstämma prestera en framställning om föreningarnas planer för de närmaste åren samt om stadgeändringarnas fortgång.

Stor-Savolax' Krigsveterandistrikt jämte stödkrafter, som burit arrangeringsbördan för förbundsdagarna i S:t Michel, förtjänar ett varmt tack för den lyckade planeringen och genomföringen. Från S:t Michel är det sporrande att gå vidare i ett nytt krävande arbetspass i riktning mot Åbo.

Aarno Strömmer

Via stadgeändring till vidgat vårdarbete

Det XXII förbundsstyrelsen i S:t Michel behandlade de egentliga förbundsstyrelsesärendena, godkände framtidsplanen och antog föreslagna ändringar i förbundets stadgar.

Den viktigaste punkten i stadgeändringarna var, att sfären för förbundets vårdverksamhet preciseras att jämte krigsveteranerna även omfatta deras makor/makar och änkor/änklingar. I de hittillsvarande stadgarna talas något vagt blott om anhöriga. Ändringen klargör frågan om till fromma för vem och vilka man verkar.

I och med den godkända framtidsplanen och de förnyade stadgarna blir den kommande höstens främsta uppgift att uppgöra nya modellstadgar för krigsveterandistriktet och -föreningarna. Utkastet till modellstadgar skall sändas på remiss till medlemsföreningarna i oktober. I december kommer förbundsstyrelsen att fatta definitivt beslut om modellstadgarnas innehåll. Vid sina möten nästa år kan föreningarna fatta beslut om förändringar i sina egna stadgar.

Stadgeändringen är inte blott och bart en teknisk angelägenhet. I den praktiska verksamheten krävs också arbete i enlighet med nya medlemsgruppers behov och önskemål. Talrika föreningar har bedrivit sådan verksamhet redan tidigare. För deras del blott klarnar situationen. Beträffande

krigsveteranernas makor och änkor kan man ha medlemsregister som uppfyller kraven på personregister. De understödande medlemmarnas ställning förändras, då de får rösträtt vid föreningens möten. Detta stora principiella steg kommer sannolikt att tas vid olika tidpunkter i olika föreningar. Somliga känner behov av snara framsteg, andra fortsätter med nuvarande struktur.

Den vidgade vårdverksamheten kräver förstås mera tillgångar. Den förnyade insamlingen för våra krigsveteraner har redan i begynnelsen av sitt första år visat sig fungera bra. Det ges ökad möjlighet att hopbrunga medel till stöd åt veteranerna, om arbetet bedrivs planmässigt och med moderna metoder. Att bistå insamlingen och den övriga finansanskaffningen ger veteranföreningarnas understödande medlemmar ett gott tillfälle att i praktiken hjälpa sin regions veteraner.

Krigsveteranförbundets framtidsplanering har fortskridit långsamt men säkert. Några föreningar har redan hunnit hoppas på en snabbare tidtabell. Planeringen har emellertid gått vidare hela tiden. En prima grundval för vidareplanering gav den år 2005 till föreningarna riktade rundfrågan. De förändringar som nu vidtagits baseras på resultaten av denna rundfråga.

Markku Seppä

Debatt på förbundsstyrelsen i S:t Michel. Förbundsstyrelsens berättelse för de senaste två åren, den allmänna verksamhetsplanen för två nästa år och förbundets framtidsplan godkändes.

Förbundsdagarnas huvudfest hölls i ishallen efter ekumenisk gudstjänst och lunch.

Avlidna

Rune Sandelin 1946—2006

Verksamhetsledaren för Vasa Krigsveterandistrikt-Vaasan Sotaveteraanipiiri Rune Jörgen Sandelin, som den 24 juli skulle ha fyllt 60 år, avled plötsligt den 30 maj. Födelseorten var Korsholm, där han även hade sitt hem. Han efterlämnade hustru och fem barn.

Rune Sandelin innehade tjänsten på deltid som verksamhetsledare sedan 1.1.2001. Beväringstjänst utförde han vid Nylands Brigad, blev därvid pjäsmän och fortsatte med underofficersutbildning i Sandhamn 1967. Han fick stamansställning vid Nylands Brigad 1971.

Befordrad till fältväbel förflyttades han till Staben för Vasa Militärdistrikt, befordrades 1974 till överfältväbel och blev 1980 transportofficer vid Bottenvikens Sjöbevakningsstab. År 1990 blev han uppbådsfältväbel vid Staben för Vasa Militärdistrikt och pensionerades 3.1.1996. År 1988 erhöll han befattningsförbundets förtjänsttecken och

förlänades 1991 Finlands Vita Ros' Ordens medalj av 1 klass med guldkors.

Sandelin var i sin befattning som verksamhetsledare synnerligen uppskattad som en samvetsgrann och uppoffrande medarbetare på distriktsbyrå i Vasa, där han med ordföranden Holger Strandberg utgjorde ett oslagbart radarpar, vars verkningar sträckte sig från Kristinestad i söder till Karleby i norr förutom de insatser som Krigsveteranförbundet tidvis behövde.

Den allt igenom vänliga och hjärtliga medarbetarens plötsliga frånfäälle har väckt djup förstämning inom Vasa Krigsveterandistrikt, dess ledning och dess föreningsmedlemmar. Frid över hans minne.

Holger Andersson

HUR LEVA OCH PRIORITERA

”Vad skall jag göra för gott för att få evigt liv?” frågade den rike unge mannen av Jesus. Han var inställd på att ”göra” och prestera. Den prestationsinriktade livsstilen känner vi alla till. På Jesu tid hade den fått fotfäste i religionens värld och allt gick ut på att prestera något. Till och med det eviga livet betraktades som lön för något man gjort eller presterat. I vår tid har den prestationsinriktade livsstilen laget det mesta under sig. Den skapar stress och utbrändhet. Den skapar ett konkurrenssamhälle där alla ser snett på alla. Därför mår så många dåligt i vårt land i dag. Jag tror att detta är efterkrigstidens största problem. Efter kriget gällde det att bygga upp landet och prestera det nästan omöjliga med krigsskadestånd och annat. Det gick bra så länge det fanns ödesgemenskap och solidaritet. Men nu i det postmoderna samhällets individualism med alla dess utslagningsmekanismer klarar vi inte längre av denna livsstil. Vad är alternativet?

Jesus sade till den rike unge mannen: ”Gå och sälj allt du har och ge åt de fattiga Kom sedan och följ mig.” Detta att sälja allt är inte ett allmänt krav som Jesus gav till alla. Men denne man behövde få höra detta bud. Vad var det Jesus erbjöd honom? Han erbjöd honom *en relationsinriktad livsstil*.

I det nya livet i Guds rike är det relationerna – inte prestationerna – som är de viktiga. Först kommer relationerna till de fattiga och alla dem som behöver oss. Men vi kan gå vidare. Viktiga är också relationen till vår egen kropp och till våra allra närmaste. Det är också viktigt att leva i en god och känslig relation till naturen omkring oss. Men viktigast av allt är ändå relationen till Jesus. Trons liv består i en personlig relation till honom. Det är en bra relation. Han sviker oss aldrig och lämnar oss aldrig.

BISKOP ERIK VIKSTRÖM

Betraktelse MIDSOMMARTID

Man skrev år 1942, fortsättningskrigets andra år. Jag hade lovat vikariera pastor **Gustav Stenbäck** vid vaktbataljonen Er.P 1 som var förlagd i Viborg. Stenbäck måste hem till Kronoby. Skriftskolan skulle konfirmeras på midsommardagen.

Jag avreste till Viborg söndagen den 14 juni. Resan gick utan störningar och så följde en två veckor lång tjänstgöring som t.f. bataljonspastor. Förutom det normala arbetet, som inte var betungande, hade jag tillfälle att bekanta mig med fånglägren Saarela och Rantakorpi. Fångarna var sysselsatta med vedhuggning under dagarna. Däremellan hade de tillstånd att syssla med hobbyarbete. De var skickliga i att tillverka träkorgar, som de sedan kunde avyttra mot några askar tobak. För att skydda sig mot skörbjugg kunde de på väg hem från dagens arbete plocka knippen av rödsyra, sedan kokade och drack.

Under tiden 25–27 juni fick jag vara med om en kommentering av annat slag. Vi var ett tiotal man som med två lastbilar och ett större antal transportkistor sändes till Nisalahti, som låg flera mil västerut från Viborg. Där hade hårda strider utkämpats under vinterkriget i mars 1940. Det gällde att söka upp våra stupade från detta slagfält. Lejonparten av de stupade låg i en massgrav vid havs-

stranden. De tillhörde von Essens ersättningsbataljon. Han stupade själv i spetsen för sin bataljon. Hans kallnade stoft återfanns inte. Jag hade fått med mig bataljonens förlustförteckning och kunde med kontroll av dödsbrickorna, som återfanns hos de stupade, skriva deras namn och hemort och fästa ena halvan av dödsbrickan på transportkistans lock. De flesta av de stupade hörde hemma i socknarna kring Vasa.

Midsommardagen den 24 juni samlades bataljonen till högmässa i Viborgs svensk-tyska kyrka. Den hade undgått förstöring under kriget. Det var med tackasamhet jag fick läsa de trösterika orden på Johannes döparens dag i Jesaja 40:1-8:

”Trösten, trösten mitt folk, säger eder Gud. Talen ljuvligt till Jerusalem och predika för det att dess vedemöda är slut, att dess missgärning är försonad, och att det har fått dubbelt igen av Herrens hand för alla sina synder.

Hör, man ropar: Bereden väg för Herren i öknen, banen på hedmarken en jämn väg för vår Gud. Alla dalar skola höjas och alla berg och höjder sänkas; vad ojämnt är skall jämnas, och vad oländigt är skall bliva slät mark. Herrens härlighet skall varda uppenbarad, och allt kött skall tillsammans se den. Ty så har Herren talat. Hör, någon talar: Predika!, och en annan

svarar: Vad skall jag predika? Allt kött är gräs, och ali dess härlighet såsom ett blomster på marken. Gräset torkar bort, blomstret förvisnar, när Herrens andedräkt blåser därpå. Ja, folket är gräs! Gräset torkar bort, blomstret förvisnar, men vår Guds ord förbliver evinnerligen” (Texten citerad efter dagällande handbok).

A. G. Stjernberg

På eftermiddagen denna dag blev jag av några fältprästkolleger inbjuden till Tienhaara, där bataljonen hade en avdelning förlagd. Jag blev bjuden på middag och dagen slutades med en andaktsstund i Tienhaara arbetarförenings hus. Jag talade över ordet ”Herren lever!” ur Ps. 18:47. Aldrig kunde jag då ana att man här stod på en plats, där två år senare en av krigets hårdeste strider ägde rum. Vi gav inte upp. Vi fick än en gång stava på orden: ”Herren lever! Lovad vare min klippta och upphöjd vare min frälsnings Gud!”

Krigen kräver sina offer. Bland dem fanns också min yngsta bror. Någon vecka senare gömdes han jämte sex kamrater efter slutad vaktjänst i krigargraven på Näsbacken i Borgå. Herren gav! Herren tog! Lovad vare Herrens namn!

A. G. Stjernberg

VAAJATALOT

FINNDOMO

Finndomo Säynätsalo Oy
40900 Säynätsalo
puh. 0207 550 400
www.vaajatalot.fi

SÄHKÖMOPEDIT

Pegasos
3900€

Suoraan maahantuojalta!
Soita ja tilaa ilmainen esite!
LOM-TUOTE OY puh. 0400-785 105

Tarpan
3500€

Hercules Mini
3200€

Hercules
4650€

OKSAT TAIPUVAT- vetreitten nivelten sankarit

Turkulainen Oksan pariskunta on tyytyväinen elämäänsä. Vuokon polvi nousee nyt portaissa kuin nuorena tyttönä. Vuokon mieliharrastukseksi on muodostunut sauvakävely ja kiropraktisen hierojan suosittemat Bioteekin Hainrusto+Viwersimpukat ovat jatkuvassa käytössä.

Suomalaisena miehenä Leo ei usko mihinkään humpuukiin. ”Suoraan sanoen en uskonut, että luontaistuotteesta olisi mihinkään”, myöntää Leo nolona. ”Nyt on kuitenkin pakko tunnustaa, että Hainrusto +Viwersimpukka on saanut mieleni kääntymään. Päivittäiset kävelylenkit ovat

pidentyneet kymmenistä metreistä kilometreihin. Suosittelem mielelläni Hainrusto + Viwersimpukkaa niin tutuille kuin tuntemattomillekin!”

Tuhansia tyytyväisiä käyttäjiä

Vuoden
2005 Terveystuote
Suomen Luontaistuotekauppiain Liitto

SUOMEN
BIOTEKKI OY

Myynti: terveyskaupat,
-osastot ja apteekit

Puh. (02) 434 7000 • www.bioteekki.fi

Vetreitten
nivelten
sankarit

- hainrusto-
jauhe ja -uute
- viwersimpukka
- tuplarakennus-
aineet

XXII Förbundsdagarna i S:t Michel

Suur-Savon Sotaveteraani-
piiri hade åtagit sig att ar-
rangera förbundsdagarna
i S:t Michel den 1 - 2 juni. Det
må genast sägas, att arrange-
mangen flöt mycket väl. Anta-
let deltagare, veteranbröder och
-systrar, Damorganisationens
medlemmar och en del ledsa-
gare, steg till ungefär 2000.

Många anlände redan dagen
innan, då S:t Michel stad även
ordnat en mottagning.

Torsdagen den 1 juni var re-
serverad för de officiella mö-
tena, för Damorganisationen
och för själva förbundsmötet.
Dessutom fanns på program-
met rundturer med besök till
olika sevärdheter, som det ju
finns mycket av i "Höggvar-
tersstaden". Programmet för
kvällen var måltid och under-
hållning i Ishallen. I program-
met uppträdde skådespelaren
Timo Närhinsalo som över-
befälhavaren själv på ett oef-
terhärmligt sätt. Framföran-
det väckte både beundran och
uppskattning, då han redogjor-
de för händelser under sin lev-
nadsbana, särskilt för de hän-
delser, där han själv varit med-
elpunkten i vårt lands historia.
Och om någon dag skulle hans
139:de födelsedag firas.

Senare på kvällen fylldes
Domkyrkan av en förväntans-
full publik för att lyssna till **Ta-
pani Yrjöläs** violin och **Jaroslava
Kotorovas** piano. Konserten
blev mycket uppskattad.

Förbundsmötet förlöpte

snabbt. Det var väl förberett.
290 medlemsföreningar från
22 distrikt var representerade.
Aarno Strömmer återvaldes
med acklamation till styrelse-
och förbundsordförande och
Aarno Lampi likaså enhälligt
till fullmäktiges ordförande.
Båda uppvaktades med blom-
mor som tack för att de åtog sig
att lotsa oss vidare under för
oss alla kommande arbetsfyll-
da dagar. Fullmäktiges sam-
mansättning fastställdes såsom
distrikten föreslagit.

Förbundets framtidsplan
2006 fastställdes enligt styrel-
sens förslag, vilket betyder att
förbundet bereder sig för åtgär-
der att verka till förmån för
sina medlemmar så länge såda-
na finns samt även för att verk-
samheten småningom kommer
att handhas av stödande med-
lemmar, som sedan i sin tur
skall se till att veteranernas arv
och traditioner överförs till och
bevaras av följande generatio-
ner.

Ett betydelsefullt steg togs
nu av förbundsmötet, då för-
bundets stadgar ändrades så att
föreningar, vilkas medlemmar
är förutom krigsveteraner även
deras makor/makar och änkor/
änklingar samt stödande med-
lemmar, godkänns som med-
lemmar i förbundet.

På basen av denna stadge-
ändring kommer nya modell-
stadgar för distrikt och fören-
ingar att utarbetas. Med sådana
stadgar kommer även hustrur

och änkor att bli föremål för
samma omsorg som veteran-
medlemmarna hittills. Målsätt-
ningen för den utvidgade verk-
samheten skall vara att verka
för att utveckla utkomst- och
socialskyddet, boendeförhål-
landena och rehabiliteringen.

Verksamhetsberättelsen med
redovisningen över förbundets
ekonomi för tiden juni 2004
till maj 2006 godkändes. Mötet
antog en resolution, som sed är
på förbundsmötena, med väd-
jan till statsmakten om att på
ett märkbart sätt utveckla så-
dan verksamhet, som skall vara
ägnad att frontveteranerna och
deras makor/makar och änkor/
änklingar skall reda sig själva

Finlands Krigsveteranförbunds XXII förbundsmöte i S:t Michel
Resolution

Krigsveteranerna har
samlats till Finlands
Krigsveteranförbunds
XXII förbunds dagar i St

Michel. Veteranerna vädjar
statsmakten om åtgärder att
på märkbart sätt utveckla så-
dan verksamhet, som skall vara
ägnad att frontveteranerna och
deras makor/makar och änkor/
änklingar kan reda sig själva i
sina hem trots tilltagande ålder
och minskande funktionsför-
måga.

Hemkommunen bör kalla
veteranen till årlig undersök-
ning av hans/hennes hälsotill-

i sina hem trots tilltagande ål-
der och minskande funktions-
förmåga. Resolutionen publice-
ras i dess helhet på annan plats
i denna tidning.

På morgonen andra för-
bundsdagen nedlades krans vid
Marskalk Mannerheims staty
med hyllningstal av ordföran-
den Aarno Strömmer. Häref-
ter samlades vi till ekumenisk
gudstjänst i Ishallen. Den för-
rättades av biskop **Voitto Hu-
otari** och ortodoxa biskopen
Arseni. Efter lunchen följde
huvudfesten. Förbundsordför-
anden hälsningstalade, kran-
spatruller sändes. Vi fick höra
krigstida sånger och festtalet
hölls av ordföranden för Tradi-
tionsförbundet Eklövet, lands-
hövding **Eino Siuruainen**. -
Det refereras på annan plats i

denna tidning .- **Kalervo Hä-
mäläinens** Aftontapto fram-
förd av Mikkelin Mieslaulajat
och Kastanjakuoro beledsagade
av Savon Sotilassoittokunta var
igen en mäktig upplevelse, sär-
skilt som kören var samman-
satt även av skolbarn.

Till slut fick vi inbjudan till
nästa förbunds dagar, som skall
hållas i Åbo i Varsinais-Suo-
men Sotaveteraaniipiiris regi i
slutet av maj 2008.

Efter festen gjorde några
grupper ännu rundturer i S:
t Michel och skyndade sedan
hemåt, berikade av att det goda
kamratskapet från våra stra-
patsrika tider alltfört är starkt
och levande.

Holger Strandberg

Tilitoimisto Jyri Kosunen Oy Tampere	Pirkanmaan Boxi Oy Tampere	Pirkanmaan Avo-Asunnot Oy Tampere
T:mi Petteri Rantala Tampere	Asennus Aran Oy Tampere	Pinodix Oy Tampere
Maja Saneeraus Oy Tampere	T:mi Jukka I. Hämäläinen Tarvasjoki	VS-Harja Oy Toijala
Kake Container Oy Tornio	T:mi Jussi Laurunen Turenki	Maanrakennus ja Kuljetus Pauli Lehtinen Tampere Oy Kangasala

Närståendevårdtjänster hemma – stöd för att reda sig själv

Lagen om stöd för närvård trädde i kraft 1.1.2006. Vårdarvode är minst 300 euro i månaden. Denna lag ersätter socialvårdlagens bestämmelser och förordningen om stöd till närståendevård. Samtidigt gjordes ändringar i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården så, att då närståendevårdare önskar utnyttja sin rätt till lediga dagar, kan hemservice ordnas med tillhjälp av servicesedel, varvid den vårdbehövande erlägger högst 9 euro per dag.

Vårdarvode

Enligt lagen om närståendevård erlägges som vårdarvode minst 300 euro i månaden. Om närståendevårdaren för kort tid är förhindrad att utföra arbetet t.ex. i terminalvårdsfall eller under annan vårdmässigt tung behandlingsfas, är vårdarvode minst 600 euro i månaden. Arvodena justeras varje kalenderår medelst en koefficient, som årligen fastställs enl. § 7b i lagen om pension för arbetstagare. Vårdarvode är skattepliktig inkomst. Kommuner kan fortsättningsvis också erlägga större vårdarvode än minimiarvode. Lagen stadgar

också, att under särskilda förutsättningar kan vårdarvode erläggas till lägre belopp än minimibeloppet. Kommun har rätt att komplettera närståendevårdarnas rätt till ledighet genom att ordna rekreationsledighet utan att avdrag göres från arvode.

Stödet för närståendevård har i den aktuella reformeringen av lagen fastslagits som anslagsbunden service. Kommunen beviljar stödet enligt prövning. Enligt lagens 3:je § bör vårdarens hälsa och funktionsförmåga svara mot de krav, som närståendevården ställer.

Närståendevården skall tillsammans med andra behövliga social- och hälsovårdstjänster vara tillräcklig med tanke på den vårdbehövandes välbefinnande, hälsa och säkerhet.

Vem kan beviljas stöd

Med närståendevårdare avses i lagen en anhörig till den vårdbehövande eller någon annan, som står den vårdbehövande nära och som ingått avtal om närståendevård. Med en person, som står nära avses t.ex. hustru eller sambo eller sådan nära vän till den vårdbehövande, som i praktiken innan av-

talet har ingåtts, har tagit del i vården och omsorgen. En sk utomstående vårdare kan inte fr.o.m. 1.1.2006 fungera som närståendevårdare. Om närståendevården är baserad på avtal med utomstående vårdare, kan kommunen, sedan lagen trätt i kraft, sörja för ordnandet av lagbestämd service. I vård- och serviceplanen bör antecknas även de vård- och socialtjänster, som den vårdbehövande behöver. Servicens omfattning och innehåll bör preciseras så, att den motsvarar behovet. I planen bör alltid inskrivas huru vården av den vårdbehövande ordnas under vårdarens ledighet, besök som, hänför sig till hälso- och sjukvård eller annan frånvaro. Avtalen om närståendevård är i kraft tills vidare, om inte skäl föreligger att tidsbestämt avtal uppgöres. Avtalet kan ingås för viss tid, om behovet av närståendevård på förhand kan noggrant tidsbestämmas eller vården efter fastställd tid ersättes av annan service. Tidsbestämt avtal skall utgå från den vårdbehövandes bästa.

Ansökan om stöd

I hemkommunen handhas när-

ståendevårdens stödärenden av ledaren för hemservicen eller t.ex. en socialarbetare inom åldrvården. På socialbyrån finns blanketter för ändamålet. Den tjänsteinnehavare, som ansvarar för närståendevården, gör hembesök, på basen av vilket stödbeslutet fattas. Det är till fördel om närståendevårdaren på förhand gör en förteckning över de saker den vårdbehövande får hjälp med och i vilka situationer tilläggshjälp skulle behövas. Som exempel: Svårigheter med badandet om badrumsdörren är smal eller tröskeln hög och hjälp därvid skulle behövas. Eller hjälp under den tid närståendevårdaren är ute i egna ärenden, i hobbyverksamhet el. dyl. Om ärendena är nedtecknade, går behandlingen av dem lätt.

Rehabiliterings- och rekreativsveckorna ger ny kraft åt närståendevårdarna.

Vårt förbund och dess Damorganisation har givit möjlighet åt makor och änkor, som inte annars haft rätt till rehabilitering, att ansöka om sådan. Den första veckan ordnades i Summasaari i Saarijärvi i maj. 28 ma-

kor och änkor deltog. Av dessa var en del makor, som fungerar som närståendevårdare. De konstaterade, att de var i behov av semester och behövde också få diskutera med sina gelikar. Nattsömnen och egen tid kan inte mätas i pengar konstaterade en deltagare, som sköter sin svårt sjuka make därhemma. I den allmänna diskussionen konstaterades att avtalen för närståendevård är olika i olika kommuner. Stöd för närståendevård kan ha förvägrats med motivering, att vårdaren är gammal och själv sjuk. Ändå är den vårdbehövande i ännu sämre skick och någon ersättande service har kommunen inte kunnat ge.

Det finns behov för vår organisation att ordna semesterveckor. Det är viktigt att upprätthålla hälsa och ork, så att det åtminstone på något sätt skall gå att leva tillsammans i sitt hem. Rehabiliterings- och rekreativsveckor skall ordnas också nästa år.

Anni Grundström

Ekonomiskt stöd åt veteraner, deras makor/makar och änkor/änklingar

Krigsskadestiftelsen och Eileen Starckjohann och Thelma Starckjohann-Bruuns stiftelse har beviljat medel avsett som ekonomiskt stöd åt veteraner med små inkomster, deras makor/makar och änkor/änklingar. Veteranen bör vara medlem i någon förening tillhörande Finlands Krigsveteranförbund, som erhållit uppdraget att förmedla stödet.

Ansökningsblanketter står att få från den egna krigsveteranförbundet eller krigsveterandistriktet. Till ansökan bör fogas redogörelse över sökandens inkomster. För de, som erhåller extra fronttillägg räcker FPA:s intyg över erhållna pensioner, i övriga fall intyg från skattemyndigheten. Till ansökan bör även fogas redogörelse över till vilket ändamål stödet avses att användas, de totala kostnaderna samt kvittenser eller kopior av betalade räkningar

Bidrag kan beviljas för anskaffning av hjälpmedel, glasögon och till egenandelen av kostnaderna för mediciner och vård. Då ansökan gäller vård- och medicinkostnader är det önskvärt med en kort redogörelse över sjukdomen, som föranlett kostnaderna. Egenandelen av utgifterna för tandvård hör också till denna grupp kostnader, för vilka man kan ansöka om bidrag. För de medicinkostnader, som patienten själv betalar, är egenandelsgränsen år 2006 616,72 euro. För kostnader utöver detta belopp ansökes om ersättning från FPA. Närmare uppgifter fås från apoteken eller FPA-byrån.

Beträffande kostnaderna för social- och hälsovårdstjänster gäller, att gränsen för patientens egenandel är 590 euro. Under avgiftstaket inräknas hälsocentralavgift, jouravgift, poliklinikavgift, avgift för deldygnsanstaltvård, avgift för specialistsjukvård given i hem-

met, avgift för serievård, avgift för fysioterapi samt avgift för kortvarig anstaltsvård. Av klient uppbäres efter det att avgiftstaket uppnåtts för kortvarig anstaltsvård 12 euro per vård dag samt övriga patientavgifter, som inte inräknas under avgiftstaket. Sådana är t.ex. avgifter för tandvård och hem-sjukvård. Närmare uppgifter erhålles från den egna hälsocentralen.

Ovannämnda egenandelar ligger till grund för beviljandet av bidrag till medicin- och sjukvårdskostnader. Det kan finnas undantag. Sådana behandlas individuellt.

Beträffande reparation i bostäder är målsättningen att stö-

da sådana små anskaffningar, som kan göra det lättare för veteranen att bo hemma. Exempelvis: montering av ledstänger, omändringsarbeten i tvättutrymmen, trappor eller andra åtgärder, som ökar tryggheten hemma. Alla ansökningar, som gäller bostadsreparationer, bör åtföljas av utlåtande av reparationsrådgivaren, vars tjänster inte föranleder kostnader för veteranen. De enskilda bidragens storlek är beroende av totala kostnaderna. Bidragen är i medeltal 300 euro, största bidraget 700 euro.

Bidrag beviljas inte till kostnader för långtidsvård, rehabilitering, grundreparationer i bostadsbolag befintliga bostäder, vilka reparationer bekostas med finansieringsvederlag. Ej heller ersätts skador eller egenansvarsdel, som tillhör olika försäkringsområden. Bidrag

ges ej heller till kostnader föranledda av brunns- eller vattenledningsarbeten.

Ansökningarna sändes från föreningarna till resp. distrikt, som vidarebefordrar dem till Krigsveteranförbundet. Alla ansökningar behandlas konfidentiellt.

Efter att ansökningarna behandlats erhåller sökanden skriftligt meddelande om beslutet och bidraget inbetalas på sökandens bankkonto. Oklara ansökningar returneras och negativa beslut sändes till sökanden. Stiftelserna betonar föreningarnas och distriktens ansvar för att bidragen kommer de veteraner, deras makor/makar och änkor/änklingar till godo, som verkligen är i behov av stöd.

Anni Grundström

TMG-Nostot
Turenki

Vauhtipesu
Karhula

Kirjat

Satakunnan Sotaveteraanikuorolta jatkohistoriikki

Erik Sandberg: Kotikontujen tienoita tervehtien II, Satakunnan Sotaveteraanipiiri ry, Satakunnan Sotaveteraanikuoro 22 vuotta ja jäähyväiset, ISBN 952-92-0048-X, Kansi ja taitto: Vesa Holopainen.

Satakunnan Sotaveteraanikuoron puheenjohtajan Erik Sandbergin 1999 ilmestynyt 256-sivuinen 15-vuotishistoriikki päättyi 27.5.1999 pidettyyn Sotainvalidien Veljesliiton liittokokoustahtumiin Porissa. Historiikki sai jatkoa yhtä monisivuisen kakkososan ilmestyttyä kuluneena keväänä. Näiden välissä hän kirjoitti kuorosta, sotaveteraanipiiristä ja siviilielämästään 2004 ilmestyneen 288 sivun kirjan ”Elämäni polkuja muistellen”.

Satakunnan Sotaveteraani-

piirin puheenjohtaja Väinö Vilponiemen tervehdyssanoin alkava uusi historiikki etenee sanoin ja kuvin aikajärjestyksessä vuodesta 1999 aina jäähyväiskonserttiin asti, joka pidettiin 22.1.2006. Sandberg toivoo tulevien perinnekuorojen jatkuvan ainakin osittain siitä, mihin johtamansa kuoro jäi. Porilaisen Vaarin Laulun ja raumalaisen Rauman Iskun hän toivottaa tervetulleeksi jatkamaan Satakunnan Sotaveteraanikuoron perinnettä.

Erik Sandberg on tehnyt varsin tarkkaa työtä tapahtumia kirjattaessaan ja niitä kuvaillen. Runsaat valokuvat, leikkeet tähdellisimmistä lehtikirjoituksista, asiakirjoista ja ilmoituksista tekevät kirjasta monipuolisen ja lukijan valppauden kannalta elävän kokonaisuuden. Kuvallinen aineisto ja teksti on sovitettu yhteen sujuvasti.

Musiikin ystävien ja sotaveteraaniasiasta kiinnostuneiden ohella uusi teos, kuten aikaisemmatkin kirjat, palvelee oheisvakuuksineen arvokkaalla tavalla perinteen levittämistä laajemmille piireille sekä tallentamista nuorille ja tuleville sukupolville.

Markku Rämö

Venäläiset lujilla talvisodan Kuhmossa

Väinö Mononen: Kuoleman kujanjuoksu. Talvisota Kuhmon rintamalla 1939—1940, Alfamer Kustannus Oy 2006, ISBN 952-472-043-4, 336 s.

Kävin Kuhmon Saunajärvellä ja muilla talvisodan aikaisilla taistelupaikoilla 1974. Mukana oppaana ollut rajavartioston aliupseeri kertoi, että rauhan tulon jälkeisissä selvittelyissä venäläiset olivat varovasti kyselleet sen ja sen nimisen joukko-osaston sotilaita. Ei ollut löytynyt yhtäkään, pataljoona oli tuhoutunut viimeiseen mieheen. 1970-luvulla ei kaikista asioista kirjoitettu ollenkaan ja niin tämäkin rajaväpelin väite jäi kertomustason tiedoksi.

Talvisodan päättymispäivänä julkaistu Väinö Monosen tutkimus vahvistaa, että venäläisten menetykset Kuhmon taisteluissa saattoivat joukko-osastokohteisesti olla musertavat.

Kuhmon rintama piti

Venäläisten tavoitteena oli Kuhmon suunnalla katkaista Suomen kapeimmalta kohdalta eli hyökätä Kuhmosta edelleen Sotkamon ja Kajaanin kautta Ouluun. Tehtävään he varasivat 54. Divisioonan tarvittavine tukijoukkoineen; lisäksi käytössä olivat Repolasta operoineet runsaat ilmavoimien yksiköt.

Suomalaiset puolustivat Kuhmon suuntaa aluksi Er. P. 14:n voimin. Jo joulukuun alkupuolella puolustusta vahvennettiin

useilla erillisillä taisteluosastoilla, joukot saivat nimekseen komentajiensa mukaan Ryhmä Ilomäen ja Prikaati Vuokon.

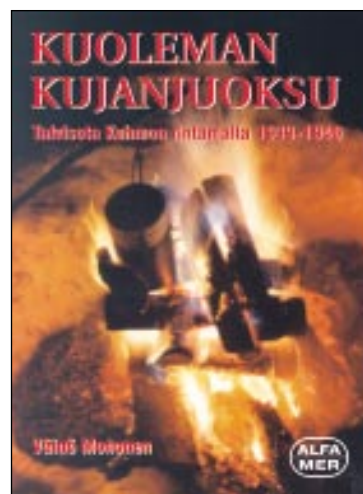
Venäläisillä ei ollut hyökkäyksessään – moninkertaisesta mies- ja materiaaliyivoimasta huolimatta – menestystä. Monosen mukaan venäläisten taisteluorganisaatio soveltui huonosti suomalaiseseen korpimaastoon, varusteet olivat liian kevyet talvisodankäyntiin ja aseetkin olivat joskus tehtaan rasvoissa eivätkä toimineet.

Jo tammikuun lopulla 1940 suomalaisille tuli mahdolliseksi ryhtyä vastahyökkäykseen, kun 9. Divisioonaa voitiin irrottaa Suomussalmen suunnalta. Suomalaisen onnistui pilkkoa venäläisvoimat useisiin motteihin, joista suurin osa tuhottiin rauhantuloon mennessä. Taistelut olivat ankaria ja 40 asteen pakkasen lisäksi uhrien määrää erityisesti venäläisellä puolella.

Elämäntyönä Kuhmon taistelujen kulun selvittäminen

Kertomansa mukaan Väinö Mononen on tutkinut Kuhmon talvisodan taisteluja 1980-luvulta lähtien. Sota-arkistojen ja kirjallisten lähteiden lisäksi hän on suorittanut tutkimuksia maastossa – taistelualueethan jäivät Suomele – ja haastatellut veteraaneja.

Tuloksena on laaja ja hyvin monipuolinen kuvaus taisteluista, painottuen kuhmolaiseen näkökulmaan. Taisteluja tarkas-

tellaan paikoin jopa yksittäisen sotilaan ampumahaudasta, paikoin divisioonan komentajan silmin. Tällaisella lähestymistavalla on hyvät ja huonot puolensa. Mielenkiintoisia, koskettavia ja sankarillisia yksityiskohtia tulee esiin, toisaalta taistelujen kokonaiskulun hahmottuminen voi hämärtyä.

Tapahtumia on kuvattu paljon myös venäläisistä lähtökohdista, mikä lisää lukijassa todellisuuden tuntua, lukija pystyy mielessään paremmin aistimaan sodan kauheudet. Kirjassa on liitteitä, luetteloita ja tilastotietoja, myös muista sotilasasioista kuin Kuhmon taisteluista.

Kuoleman kujanjuoksu ei ole perinteinen sotakirja, ei sota-historian kirjana eikä muutenkaan. Kirja osoittaa tekijältänsä poikkeuksellisen aktiivista panostusta harrastukseensa sota-historiaan. Kirja on myös vahva lukupaketti asioista, jotka ovat jo jossakin määrin painumassa historian hämärään.

Esko Vuorisjärvi

**Turun
Kenttärakentajat Oy**
Turku

Triumph International Oy
Turku

V-S Talopalvelut Ky
Turku

**Tilausliikenne
Ari Niitynpää**
Turku

**Turun
Varakonepalvelu Oy**
Turku

**MN-Asennus
Markku Niemi Oy**
Turku

HYVÄÄ KESÄÄ

T:mi Tapsa Service
Tuulos

Lempäälän Sotaveteraaneilla ensimmäinen naisjaosto

Ritva Mäkelä: Muisto ei himmene. Lempäälän Sotaveteraanit ry 1966 - 2006. (Lempäälän Sotaveteraanit ry.) Vammalan Kirjapaino Oy. Vammala 2006. 40 s.

Lempäälän Sotaveteraanit ry täytti 40 vuotta keväällä 2006. Juhlan kunniaksi julkaistiin myös kirja, jossa kerrotaan yhdistyksen vaiheista. Lempäälän sotaveteraanien toiminta on ollut samansuuntaista kuin muidenkin sotaveteraaniyhdistysten, mutta Sotaveteraaniliiton historiaa ajatellen huomionarvoista on se, että Lempäälän sotaveteraaniyhdistys oli ensimmäinen, jonka yhteyteen perustettiin naisjaosto. Tämä tapahtui heti samana vuonna (ja vain noin kolme kuukautta myöhemmin) kuin paikallinen sotaveteraaniyhdistys perustettiin.

Merkille pantavaa Lempäälän sotaveteraaniyhdistyksen histo-

riassa on myös sen ensimmäisen puheenjohtajan Emil Takomaan harvinaisen pitkä puheenjohtajakausi, joka kesti yli 25 vuotta eli perustamisvuodesta 1966 aina vuoteen 1992. Näin pitkiä puheenjohtajakausia tuskin löytyy monestakaan sotaveteraaniyhdistyksestä.

Viime vuonna edesmennyt Emil Takomaa (1915—2005) palkittiin liiton korkeimmilla ansiomerkeillä, ja hänet kutsuttiin aikanaan Lempäälän sotaveteraaniyhdistyksen kunnia-puheenjohtajaksi. Hän myös kirjoitti Lempäälän sotaveteraanien edellisen eli 30-vuotishistoriikin ja esitti paikallisen ”perinnekammarin” perustamista Kuokkalan museoraitille. Perinnekammary perustettiin, ja sinne sijoitetusta Emil Takomaan asepuvusta – rinnan erään lottapuvun kanssa – on kuva nyt julkaistun merkkipäiväteen kassassa.

Utsjoen Sotaveteraaneilta saamen- ja suomenkielinen kirja

Sodiideamet veteránat 1918, 1939 - 1945 Ohcejohka - Sotiemme veteraanit 1918, 1939 - 1945 Utsjoki. Toim. Pentti Pieski. (Utsjoen Sotaveteraanit ry.) Ykkös-Offset Oy. Vaasa 2005. 248 s.

Maamme pohjoisin sotaveteraaniyhdistys, Utsjoen Sotaveteraanit ry, on täydentänyt osaltaan veteraanikirjojen ja -matrikkeli-

en sarjaa viime vuonna julkaisemallaan kaksikielisellä Utsjoen veteraanimatrikkelilla. Veteraanien lisäksi kirjassa on luettelot Utsjoen kaatuneista, sotaleskistä

ja suojeluskuntalaisista. Muistitietoa ja kuvitusta on neljästä eri sodasta (vapaus-, talvi-, jatko- ja Lapin sodasta), jotka kaikki sivusivat paikkakuntaa läheltä. Vapaussodan ja heimosotien osalta kirjassa kerrotaan Petsamon retkestä 1918. Mukana ollut utsjokelainen ”Jääkäri-Antti” kertoo Lapin Jääkärien matkasta Petsamoon keväällä 1918. ”Utsjoen sotahistoria juontaa juurensa tästä miehestä”, kuvatekstissä kerrotaan. Sotaveteraanien muistelmien lisäksi kirjaan on koottu sotaleskien ja -orpojen tunteja sekä nuoremman polven edustajien ajatuksia sodista.

93-vuotiaan esikoiskirja

Soini Airila: Talvisodan Pitkärannan saariston taisteluista jatkosodan Äyräpään ja Vuosalmen taisteluihin. Tikkurilan Paino Oy. Vantaa 2005. 360 s.

Vantaalainen Soini Airila ryhtyi esikoiskirjailijaksi 93-vuotiaana. Hän kirjoitti sotiin liittyvistä muistoistaan kirjan, jonka hän julkaisi sadan kappaleen painoksena viime itsenäisyyspäivän aikoihin. Vantaan sotaveteraaneihin kuuluva Airila muistelee teoksessaan sota-ajan isompia ja pienempiä tapahtumia. Tekstiä elävöittävät kuvat, kartat ja kirjekopiot. Mukana on myös Airilan taidokkaita lyijykynäpiirroksia sota-ajalta.

Sotaorvon kokemuksia

Jouko Halmekoski: Sotaorvon vala – ja kuinka se purkautui. Pilot-kustannus Oy. Tampere 2006. 167 s.

Jouko Halmekosken muistelmateos on kuvaus sotaorvon elämästä. Kirjoittajan 1909 syntynyt Hemmi-isä kaatui Taipaleen Terenttilässä helmikuussa 1940. Ruumis jäi kentälle. Sotaleskeksi jäänyt äiti kamppaili toimeentulosta kahden lapsensa kanssa. Hänen kuoltuaan löytyi isän sodasta lähettämät kirjeet, jotka innoittivat sotaorvoksi aikanaan jääneen kirjoittajan etsimään lisää tietoja isän sotatiestä ja viimeisistä vaiheista: ”Kirjeiden lukemisesta seurasi, että minulle syntyi polttava halu päästä

käymään isän kaatumispaikalla Taipaleenjoella Terenttilässä.” Neuvostoliitossa tapahtuneet muutokset mahdollistivatkin 1990-luvulta alkaen sotavainaja-yhteistyön ja etsinnät entisissä taistelumaastoissa Karjalan kannaksella. Alkanut yhteistyö rajan yli ja muuttuneet poliittiset olosuhteet saavat aikaan ”sotaorvon valan” eli ryssän- ja kommunisminvihan raukeamisen. Vihan sijaan tulee harmonia, jota osaltaan kuvaa äidin ja kaatuneen isän muistoksi rakennettu kirkko, Rauhan Tempeli, joka valmistui 2004 Asikkalan Kalkkisiin, entisen kotimökin maille.

Ansiokkaassa sotakirjassa väärää karttatietoa

H. P. Willmott - Charles Messenger - Robin Cross: Toinen maailmansota. Suom. Jouni Suistola. WSOY. Helsinki 2005. 320 s.

Uusi ja paljon kiiteltä teos toisesta maailmansodasta on saatua melko tuoreeltaan myös suomeksi. Englanninkielinen alkuteos World War II ilmestyi 2004. Monipuolisesti ja taitavalla tavalla kuvitusta ja grafiikkaa hyödyntävä teos puoltaa hyvin paikkaansa toista maailmansotaa käsittelevässä – lähes rannattomassa – kirjallisuusmeressä. Teoksen ansioita väheksymättä suomalainen lukija ei voi olla kiinnittämättä huomiota karttoihin, jotka Suomen osalta ovat lähes järjestään väärin. Se, että Suomen rintama esitetään

osana Saksan rintamaa, on vielä ymmärrettävää, mutta monet muut asiat eivät. Kartassa sivulla 47 talvisodan Suomeen kuuluu Kaakkois-Suomi vuoden 1939 rajojen mukaisesti – mutta ei jostain syystä Petsamoa eikä Sallan—Kuusamon -aluetta. Kartassa ”Euroopan jako sodan jälkeen” (s. 305) taas, jossa esitetään Neuvostoliiton aluevaltaukset, kylmän sodan rautaesirippu ja rajanmuutokset Itä-Euroopassa sodan jälkeen, Karjalan kannas (Kaakkois-Suomi) onkin jäänyt edelleen osaksi Suomea. Raja on samassa paikassa kuin 1939.

Edelleen sivulla 192 olevassa kartassa, jossa esitetään itärintaman tilanne 1943—1944, ”neuvostojoukkojen eteneminen” tapahtuu 1944 Viipurista

Leningradia kohden (!) – eikä päinvastoin. Nuoli ”Saksan eturintaman” yli Karjalan kannaksella on väärin päin. – On outoa, että kirja on käännetty suomeksi ilman, että kyseisiin virheisiin on kiinnitetty mitään huomiota. Olisi ollut oletettavaa, että ainakin suomalaisen painokseen nämä kartat olisi ajoissa korjattu.

Sivun 41 kirjaesittelyt kirjoitti Kaarle Sulamaa

Rakennustyöt
T:mi J.Malinen
puh. 040 - 8141 298

Uudenmaan
Pohjatutkimus Oy
Tuusula

Tatucom Oy
Tuusula

Putkisalama Oy
Tuusula

Kuljetus Timo Niemi
Tuusula

Pelti-Expert Oy
Tuusula

Veteraaneilla ja tuoreilla reserviläisillä yhteinen toimintapäivä

Kovia kokeneet veteraaniveljet, vasemmalta Vilho Areva, Heikki Puputti ja Toivo Hämäläinen istahtivat välillä leppoisaan muisteluun juhlapaikan puupenkille.

Riihimäen reserviupseerien kautta aikojen järjestämä ensimmäinen veteraanien toimintapäivä Riihimäen kerhotalolla 17. toukokuuta oli yleisömenestys. Juhlasalin tuolien täyttyessä tuotiin lisää istuimia viereisistä huoneista sitä mukaa kun väkeä tuli paikalle.

Reserviupseerien kutsua noudatti pitkälti toista sataa sotiemme veteraania puolisoineen. Lapsetkin jo kolmannessa polvessa olivat tervetulleita lämmenhenkiseen tilaisuuteen. Päivän nimeksi oli annettu ”Veteraanien Leppoisa Kevät-Päivä 2006”.

Riihimäen reserviupseerien kaksi Markkua, puheenjohtaja **Markku Kivimäki** ja sihteeri **Markku Nöyränen** olivat loihtineen tukihenkilöidensä kanssa unohtumattoman tapahtuman.

Pääosissa olivat tietysti veteraanit, joille tilaisuus oli järjestetty leppoisa seurustelu- ja mielipiteidenvaihtotilaisuudeksi. Samalla eri sukupolvien välinen kanssakäyminen ajatuksineen tuli läheiseksi maanpuolustusasiassa. Suurin joukko tilaisuudessa mukana olleista uuden sukupolven reserviläisistä ei ollut vielä syntynytkään silloin, kun veteraanit olivat tositoimissa.

Näyttelyt ja esittelyt valottivat nykyajan sodankäyntiin liittyvää tietoa.

Veikko Sipiläinen kuuluu sotaveteraaneista vanhimpiin ja on teräksen luja ukko tekonsa ja mielipiteittensä kanssa.

Oppilaskorpraali **Sebastian Westman** esitteli nykyajan pitkäpiippuista rynnäkkökivääriä

ja puki sirpaleliivit ja kypärän Veikon asuksi.

– Suomi-konepistoolia en vaihtaisi nykyaikaiseen kivääriin. Partiomatkoilla vihollisen selustoissa aikoinaan konepistooli oli kätevyytensä ansiosta paras nopean toiminnan henkilökohtainen ase. Tuon pitkäpiippuisen kanssa olisi varmasti ollut vaikeuksia Karjalan ryteiköissä.

Viestirykmentin kokoamassa näyttelyssä hän kuitenkin totesi olevan vartenotettaviakin uuden aikaisia sotavälineitä.

– Sirpaleliivit ovat varmasti hyvä suoja nikkelimyrkytyksen uhatessa. Minullakin olisi nyt kehossani 16 sirpaleta vähemmän, jos tuollainen takki olisi käytössäni ollut.

Teräskypärää pidettiin päässä vasta jatkosodan loppukahinoissa, Veikko sanoi.

Everstiluutnantti ja tohtori **Arto Nokkala** kertoi aiheesta ”Mikä haastaa Suomen puolustusta.”

Sotilaskotisisarten tarjoman hernekeittolounaan, munkkikahvien sotilaskodin tapaan ja yhteislaulun merkeissä kului päivä jo lähelle kotiinlähtöhetkeä.

Lopuksi kuultiin eversti **Seppo Uron** asiaa aiheesta ”Tammenlehvän Perinneliitto – veteraanien perintö seuraaville sukupolville.” Vapaan sanan aikana invalidi-sotaveteraani **Arvi Paloheimo** ihmetteli, miksi sotiemme veteraanit järjestöineen toimivat eri tavoillaan.

– Taisteltiinhan sodissamme samassa montussa, Paloheimo lopetti.

Veteraanien ja seurakuntien yhteistyö esillä hengellisen työn virikepäivillä

Suomen Sotaveteraaniliiton hengellisen työn yhdeksännet virikepäivät pidettiin Oulussa huhtikuun 8.–9. päivinä. Perinteeksi muodostuneet virikepäivät aloitettiin Rokualla Pohjois-Pohjanmaan Sotaveteraanipiirissä 1991.

Kutsu oli lähetetty kaikille sotaveteraanipiireille, joista edustettuina oli 18 piiriä. Tänä vuonna päiville oli kutsuttu myös Sotainvalidien Veljesliiton, Rintamaveteraaniliiton ja Rintamanaisten edustajat, jotka kaikki olivat myös ottaneet kutsun vastaan. Päivien kaksi keskeistä aihetta oli sotiemme veteraanien ja seurakuntien yhteistyö – huomataanko veteraanit seurakuntien toiminnassa – sekä kysymys alueellisten kirkkopäivien tulevaisuudesta.

Yhteys seurakuntiin

Päivät avasi liiton hengellisen toimikunnan puheenjohtaja, opetusneuvos **Pentti Tapio**. Hän näki sotaveteraanityössä kaksi päälinjaa, veteraanien sosiaalisen, henkisen ja hengellisen tukemisen sekä veteraanien arvoperinnön säilyttämisen ja siirtämisen seuraaville sukupolville. Päivien aihe, yhteys seurakuntien kanssa, liittyy näihin. Kirkko kokoaa vaeltavaa Jumalan kansaa. Polut ovat monet, mutta päämäärä yhteinen. Matkaoppaana on Jumalan sana ja rukous, matkaeväänä Herran pyhä ehtoollinen. Armonvälineiden hoitaminen on uskottu seurakunnille. Siksi tehtävämme on

huolehtia yhteydestä seurakuntiin ja kirkkoon. Kirkkopäivien järjestämisessä olemme tulleet vaiheeseen, jossa on kysyttävä, miten jatketaan eteenpäin. Vieläkö on järjestettävä kolme alueellista kirkkopäivää, vai onko siirryttävä johonkin toiseen järjestelmään. Pääasia olisi erään veteraanin äidiltään saada neuvo: ”Pysy tolppatiellä, pidä kiinni Jumalan sanasta, silloin pääset perille.”

Liiton puheenjohtaja, professori **Aarno Strömmer** esitti Pohjois-Pohjanmaan Sotaveteraanipiirin tervehdysten. Hän luotasi puheessaan virikepäivien 15-vuotista historiaa, ja toivotti veteraaniväen tervetulleeksi ensi vuonna sotiemme veteraanien kirkkopäivän viettoon Ouluun.

Diakonia ja veteraanien perintö

Päivän ensimmäisen alustuksen piti Tuiran kirkkohera, teologian lisensiaatti **Hannu Ojalehto** aiheenaan ”Mitä seurakunnat ovat veteraaneille – näkökö veteraanityö”. Hän asetti kysymyksen myös kääntäen: seurakunnat tarjoavat veteraaneille tukea, näkökö se? Veteraaneista vaienneen 1960-luvun jälkeen 1980-luku oli kaikkialla, myös Oulussa, veteraanityön kukoistuskautta. Isänmaallisissa juhlapäivissä oli hengellinen elementti näkyvästi mukana. Papit osallistuivat veteraanityöhön. Veteraaniseuroista tuli perinne. Veteraanit olivat mukana seurakuntien hallintovastuussa.

Oulun seurakunnat alkoivat järjestää veteraanien virkistysleirejä, joita edelleenkin pidetään kahdesti vuodessa jne. Nyt 1990-luvun loppupuolelta on tapahtunut hiipumista. Veteraaniväki vähenee ja samalla seurakuntien vastuu heistä lisääntyy. Seurakunta tapaa veteraanit useimmiten kuntoutuksessa. Veteraaniseppele on Oulussa jo otettu seurakunnan toimeksi. Seurakunnan leirien ohjelmavastuu siirtyy veteraaneilta seurakunnan työntekijöille. Seurakunnan veteraanityö painottuu yhä enemmän diakonian alueelle. Kysyttävä on, ovatko veteraanit kirkon nuorilla työntekijöillä jäämässä marginaaliin? Vanhemman papiston on huolehdittava viestikapulan vaihdosta. Diakonia on havahdutettava kotona asuvien veteraanien löytämiseen. Seurakuntienkin tulee toiminnassaan olla mukana veteraanien perinnön siirtämisessä.

Toisena alustajana oli Tuiran seurakunnan kappalainen, tuomiokapitulin asessori, teologian tohtori **Niilo Pesonen**. Seurakuntapappina hän totesi, että veteraanityö ei ole poistunut kaupunkiseurakunnan toiminnasta, vähentynyt kyläkin. Maaseudulla veteraanit ovat näkyvämmän esillä seurakuntien toiminnassa. Veteraanien perintöön kuuluu se kokemus, että vaikeuksista selviytyä, ja että vaikeuksista selviydytään yhdessä uhrautuen. Veteraanien perintöön kuuluu myös se elämäkokemus, että mahdollottoman

Virikepäiville osallistui lähes 50 sotaveteraanien hengellisen työn vaikuttajaa.

Aarno Strömmer palkitsi virikepäivien luennoitsijat piirinsä tuoreella 40-vuotishistoriikilla.

edessä ihminen on saanut turvautua Jumalaan. Tämän perinnön siirtäminen on myös seurakunnan tehtävä.

Alueellisten kirkkopäivien tulevaisuus

Kysymystä veteraanien hengellisen työn ja alueellisten kirkkopäivien tulevaisuudesta alustivat Rintamaveteraaniliitosta rovasti **Jaakko Granlund** ja Sotainvalidien Veljesliitosta rovasti **Väinö Salokorpi**. Jaakko Granlund totesi, että kirkkopäivistä on tullut veteraanijärjestöjen merkittävien yhteinen tapahtuma. Ne ovat koonneet vuosittain yhteensä yli 6 000 veteraania saattajineen. Vuoden 2007 kirkkopäivien valmistelut ovat käynnissä. Esillä on ollut ajatus, että tulevaisuudessa järjestäjinä olisivat veteraanijärjestöjen ohella hiippakunnat ja vuodesta 2008 perustettavat sotilasläänit. Myös seurakunnissa järjestettävien kirkkopyhien tulisi vastaisuudessa olla kaikkien veteraanijärjestöjen yhteisiä. Veteraanien taholta on myös tehty aloite, että koko maan kaikissa seurakunnissa vietettäisiin veteraanien kirkkopyhää samana kansallisen veteraanipäivän lähellä olevana sunnuntaina, jolloin kirkoissa kannetaan myös koletti veteraanityölle.

Väinö Salokorpi oli toimittanut kirkkopäivien järjestämistä koskevan kyselyn Veljesliiton piireissä. Alueellisten kirkkopäivien järjestämisen osalta 18:sta piiristä 15 oli kielteisellä kannalla vain yhden enää kannattaessa perinteen jatkamista. Jo ensi vuoden kirkkopäivien järjestäminen on kohdannut vaikeuksia. Hänen mielestään alueellisten kirkkopäivien historia on päättymässä. Vete-

raanien hengellisen työn tulee vastaisuudessa ohjautua yhä henkilökohtaisempaan suuntaan. Mikäli kirkkopäiviä järjestettäisiin, siihen tarvitaan mukaan vastuun kantajiksi esimerkiksi puheena olleet hiippakunnat ja sotilasläänit.

Puolustusvoimat ja veteraanit

Puolustusvoimien näkökulmaa kirkkopäivien tulevaisuuden osalta valotti kenttärövästi, kasvatustieteen tohtori **Juhani Liukkonen**. Hän kertoi, että puolustusvoimien toiminnot ovat tiukasti budjettiin sidottuja, mutta veteraanien palveleminen on aina ykkösasioita. Päätökset tehdään maanpuolustusalueen esikunnassa, toteuttajina ovat joukko-osastot. Sekä kantahenkilökunta että varusmiehet ovat mielellään mukana veteraanitilaisuuksien järjestämisessä. Hänen käsityksensä mukaan kirkkopäivien järjestämiseen tarvittavat resurssit löytyvät vastaisuudessakin, jos tarvetta ja tahtoa on.

Uudenmaan sotaveteraanipiirin hengellisen toimikunnan puheenjohtaja, rovasti **Seppo Väätäinen** oli suorittanut tiedustelun, missä määrin hiippakuntavaltuustojen puheenjohtajien mielestä hiippakuntavaltuustoilla vastaisuudessa olisi mahdollisuuksia ottaa vastuuta veteraanien kirkkopäivien järjestämisessä. Tuloksena oli ollut, että hiippakuntavaltuustot totesivat tehtäväkseen olla hallintoelin, mutta toiminnallisiin tehtäviin niillä ei ollut edellytyksiä. Niiden toteuttamiseen hiippakunnassa tarvittiin tuomiokapituleiden toiminnallinen osasto ja keskeisesti dekaanin mukana olo.

Rovasti **Juhani Laurila** esitelti Kiimingin seurakunnassa

toteutettua käytäntöä veteraanien perinteen siirtämisessä. Veteraanien edustajat, veteraani ja rintamalotta oli kutsuttu rippikouluun kertomaan sodan ajan kokemuksistaan. Kokemukset olivat olleet erittäin myönteisiä.

Virikepäivien keskusteluille kysyntää

Alustusten johdosta käytiin vilkas keskustelu, jonka keskeytti ajan loppuminen. Toiminnanjohtaja **Markku Seppä** painotti sitä, että kirkkopäivien järjestämisessä olisi pyrittävä vastuun siirtämiseen veteraanijärjestöiltä muiden mukaan saatavien orgaanien kannettavaksi. Keskustelun tulokseksi jäi, että sotaveteraanijärjestöjen hengellisen työn neuvottelukunnalle jäi syksyn kokoukseensa ratkaistavaksi sekä periaatteessa että käytännössä monitahoinen, merkittävä ja vaikea kysymys kirkkopäiväperinteen jatkamisesta vuoden 2007 jälkeen.

Sotaveteraaniliiton hengellisen toimikunta piti vielä illalla kokouksensa. Iltahartauden piti rovasti **Erkka Nurmi**.

Sunnuntaina vietettiin messu Tuuran kirkossa. Sen toimitti kirkkoherra Hannu Ojalehto, avustajana oli pastori **Tarja Korpela**. Saarnan piti rovasti **Timo Kökkö**. Kanttorina ja urkurina oli **Tommi Hekkala**. Musiikki juhlisti Pohjan Sotilassoittokunta johtajanaan musiikkiyliluutnantti **Kaj Skrabbe**.

Virikepäivien päätöstilaisuus vietettiin Tuuran kirkossa. Juhlissa puhuivat Timo Kökkö, Seppo Väätäinen ja Pentti Tapio. Arvokkaan musiikkiohjelman esittivät Tommi Hekkala ja Pohjan Sotilassoittokunta.

Päivien keskusteluissa olivat esillä veteraanien uskoa koetelleet kokemukset sotavuosien ajalta ja yhtä kipeät kokemukset ikääntymisen myötä yksinäistyvien veteraanien tämän päivän arjessa. Keskusteluihin varattu aika osoittautui riittämättömäksi, minkä johdosta puheenjohtaja totesi, että virikepäivien keskusteluille näyttäisi olevan tarpeen varata vielä kolmas päivä. Kymenlaakson Sotaveteraanipiiri esitti kutsun virikepäiville ensi vuonna Kouvolaan.

Timo Kökkö

APUA – VIRTSANKARKAILUA!

IncoSan -varmuusalusasuk

- miellyttävää 100 % puuvillaa
- huomaamaton, ei hioista
- imukyky jopa 2,5 dl
- erillisiä vaippoja ei tarvita
- pesu 40–95°C asteessa yli 200 kertaa

Pestävät MediSet vuodesuojat Tranquility teippiäipat

DIVISA

Maahantuonti ja postimyynti:

Divisa Oy · Kukkumäenkuja 11 · 02280 Espoo
Puh. (09) 8037 003 · Fax (09) 4559 1021
Kotisivu www.divisa.fi

Jälleenmyynti:

Espoo · Matinkylän Apteekki
Kauppakeskus Iso Omena · Piispansilta 11
Puh. (09) 8676 6450

Heinola · Tmi Arjen Apuvälineet
Kauppakatu 5 · Puh. (03) 7141 455

Helsinki · Ea Terveystieteiden tutkimuskeskus
Yrjönkatu 1 · Puh. (09) 605 829

Imatra · Alex Sandra
Jukankatu 3 · Puh. (05) 4363 228

Jyväskylä · Keski-Suomen Liikunta-Fysio Oy
Väinönkatu 6 · Puh. (014) 4444 200

Kuopio · Iitu · Haapaniemenkatu 12
Puh. (017) 2620 402

Lahti · Lahden Fysio Oy
Vapaudenkatu 23 B · Puh. (03) 8858 600

Lappeenranta · Fysio-Eskola Ky
Valtakatu 38 B · Puh. 02074 37290

Lieksa · Lieksan Pielis-Apteekki
Pielisentie 29 · Puh. (013) 229 927

Nurmijärvi · Klaukkalan Apteekki
Lepsämätie 1 · Puh. (09) 2766 950

Oulu · Medituki · Valtatie 57 · Puh. 02074 24400

Pori · Satakunnan Apuväline Ky
Eteläpuisto 13 · Puh. (02) 6414 729

Rovaniemi · WELLTEKKI, Hyvä Olo & Terveys
Rovakatu 25 · Puh. (016) 344 099

Tampere · Piateekki Oy · Näsilinnankatu 27
Puh. (03) 2121 111

Turku · Ea Terveystieteiden tutkimuskeskus
Yliopistonkatu 28 · Puh. (02) 2322 066

Vammala · Tohtorimäen Kuntoutus
Valkamakatu 2 · Puh. (03) 5113 500

Naisten koot 34-56

Miesten koot 46-62

Myös lasten kokoja ja aikuisille talvimallisto.

Tilaa ilmainen esite Divisalta!

Kuuntele Sydämesi Lähdettä - Tule kesäiselle Runnille!

Runnin Kylpylä - kokemista ja tunnelmaa kaikkina vuodenaikoina! Kylpylämme tarjoaa monipuoliset ja asiakkaille helpot lomaelämykset, majoitustilat kahdessa hotellissa, laadukkaat ravintolapalvelut, virkistävät hoito- ja ohjelmapalvelut sekä värikkäät tapahtumat.

Kesähuone 75€/vrk

(2 aikuista ja max. 2 lasta)

Hintaan sis. majoitus Kylpylä- tai Kartanohotellissa, runsaat aamiaiset, vapaa kylpylän käyttö sekä sisäänpääsy tansseihin ke- ja la-iltoina.

Suven Taikaa 99€/hlö/3 vrk

Hintaan sis. majoitus 2hh:ssa mukavassa

Kylpylä- tai Kartanohotellissa,

runsaat aamiaiset, vapaa kylpylän käyttö,

vapaa-ajan ohjaus arkisin (ma-pe) sekä

sisäänpääsy orkesteritansseihin ke ja la-iltoina.

Tulossa

- 28.-29.7. Runnin XI Rapujatsit
- 26.-27.8. Runnin toiminnalliset

perinne- ja rompepäivät

www.runni.fi

Kylpylä • Kartanohotelli

www.runni.fi

Lisätiedot ja varaukset myyntipalvelustamme

p. (017) 7687 524 tai (017) 7687 523

hoitovaraukset (017) 768 7525, myyntipalvelu@runni.fi

Länsirannikon korsukuoro kiertueelle Suomeen

Kanadalainen Länsirannikon korsukuoro esiintyy syyskuussa Keski- ja Pohjois-Pohjanmaalla sekä Lapissa.

Alustava aikataulu:

- 1.9. Veteli, lukion sali
- 2.9. Nivala, Saalisten sali
- 3.9. Himanka, Kirkonkylän koulun juhlasali
- 4.9. Raahe, Raahen konserttisali
- 5.9. Oulu, Pohjankartano
- 6.9. Ii, paikka avoin
- 7.9. Kuusamo, Kuusamosali
- 8.9. Kemijärvi, paikka avoin
- 9.9. Ylitornio, paikka avoin

Tervetuloa tapaamaan amerikansuomalaisia ja kuulemaan heidän musiikkiaan.

Suomen puolesta

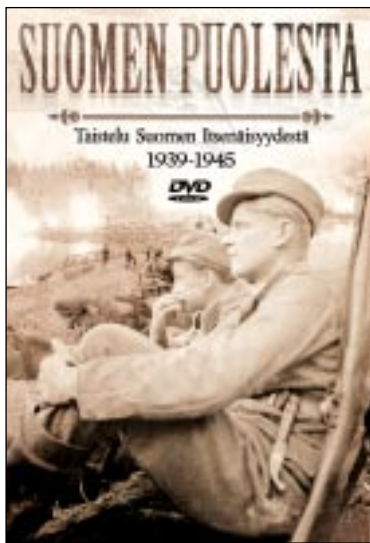
Taistelu Suomen itsenäisyydestä 1939—1945

Poptori Oy julkaisi 13. kesäkuuta kolmiosaisen katselu-, kuuntelu- ja lukumedian Suomen sodista. Se kertoo sotien syttymisen syyt, sotien kulun ja jälkiseuraukset.

Dvd 1:ssä on sotahistoriallinen osio, jossa autenttisilla henkilö- ja tilannekuvilla sekä havainnollisilla kartta-animaatioilla ja selostuksella kuvataan sodat 1939—1945.

Dvd 2:ssa veteraanit kertovat sotakokemuksistaan ja tapahtumista.

Kolmas osio on 40-sivuisen sotavuosien tapahtumakalenteri, jota tekstit, valokuvat ja karttapiirroksot täydentävät.

Poptorin uusin hybridimedia käsittelee monipuolisesti Suomen sotia 1939—1945.

Ähtärin Veljeskoti 15-vuotias

15-vuotisjuhlaansa 26. huhtikuuta viettänyt Sotainvalidien Veljesliiton Ähtärin Veljeskoti on ollut tärkeä sotainvalidien, sotaveteraanien ja heidän puolisojensa palvelu- ja osaa-miskeskus. Se on myös olennainen osa maahamme RAY:n tuella rakennettua sotainvalidien sairaus- ja veljeskotien verkostoa. Käyttöprosentti on vielä yli sata, totesi Sotainvalidien Veljesliiton pääsihteeri **Juhani Saari**.

Sotainvalidien ja veteraanisukupolven vähentymisen ja poistumisen myötä veljeskodin tulevaisuus on Saaren mukaan rakennettava uusien potilas- ja asiakasryhmien tarpeita varten. Veljeskodin johtaja

Anne-Mari Väätäinen totesi yhteistyön sairaanhoitopiirin ja terveydenhuollon kuntayhtymän kanssa olevan keskeisessä asemassa, ja että veljeskoti on suuntaamassa geriatriseen hoitoon ja kuntoutukseen.

Sairas- ja veljeskodeissa olevan osaamisen hyödyntäminen ja yhdistäminen yhteiskunnan muun terveydenhuollon osaksi täytyy tapahtua saumattomasti ja rinnan sen kanssa, että sotiemme veteraaneille taataan edelleen korkeatasoinen hoito niin kauan kuin he sitä tarvitsevat, painotti Valtiokonttorin linjanjohtaja **Marja-Liisa Taipale** tervehdyksessään.

Ministeri **Eino Uusitalo** ihmetteli juhlapuheessaan ve-

teraanisukupolven ihailtavan korkealla ollutta henkisen ja fyysisen kunnon tasoa. Veteraanisukupolvi ansaitsee oman lukunsa historiassa ja siinä olisi väitöskirjankin aihetta, hän totesi

Juhlassa jaettiin veljesliiton ansiomerkkejä henkilökunnalle ja hallinnossa toimineille. Huomionosoitusten antajien joukossa oli talon palveluista jo toisen kerran nauttimassa ollut Keski-Suomen sotaveteraanipiirin hengellisen toimikunnan puheenjohtaja **Pentti Vääränen** vaimonsa **Marjatan** kanssa.

Teksti ja kuva:
Heikki Ahopelto

Ähtärin Veljeskodin 15-vuotisjuhlan osanottajia, edessä vasemmalta Suomenselän Kuntokotiyhdistyksen puheenjohtaja Paavo Vanhatupa, ministeri ja rouva Eino ja Irma Uusitalo, takana vasemmalta Ähtärin kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Heikki Kuoppamäki, Sotainvalidien Veljesliiton pääsihteeri Juhani Saari, Valtiokonttorin linjanjohtaja Marja-Liisa Taipale ja Ähtärin kaupunginjohtaja Lea Tolonen.

Rakennus Varteho Ky

Kerava

Putkiset Oy

Kerava

Maansiirto ja Raivaus K.Räsänen Oy

Kerimäki

Makve - Systems Oy

Kerava

Metsäkoneurakointi Veljekset Eronen Ky

Kiihtelysvaara

Kiimingin Eristys

Kiiminki

Kyrönlahden Porakaivo Oy

Karhe

Kuljetusliike Topi Nikula Oy

Kisko

Asennuspalvelu Pasi Hyvönen

Kiuruvesi

Naisten työkenttä maanpuolustuksessa määriteltävä Sotilaskotiliiton 85 -vuotisjuhlaseminaari Kouvolassa

Vapaaehtoisen maanpuolustuksen tehtävät määritellään puolustusvoimien organisaatiomuutoksen yhteydessä. Uusitun järjestelmän tulisi olla valmiina 1.1.2008. Organisaatiomuutosta valmistellaan parhaillaan turvallisuus- ja puolustuspoliittisen selonteon hengessä, jossa asetetaan uusia haasteita vapaaehtoiselle maanpuolustukselle. Sen tulee nykyistä paremmin tukea viranomaisten toimintaa kaikilla tasoilla. Vapaaehtoisen asepalveluksen suorittaneet naiset voidaan mielestäni sijoittaa reserviläisyksiköihin siinä kuin miehetkin, puolustusministeri **Seppo Kääriäinen** totesi Sotilaskotiliiton 85-vuotisseminaarissa Kouvolassa 20. toukokuuta.

Ne naiset, jotka eivät ole suorittaneet asepalvelusta, sijoitettaneen joukkojen tukitehtäviin.

Näitä tehtäviä vasta suunnitellaan. Vapaaehtoinen maanpuolustus on voimavara, jota voidaan käyttää monenlaisten uhkien torjunnassa. Muodos-

teilla olevat maakuntajoukot tulevat olemaan uuden järjestelmän kova kärki sodan ajan organisaatiossa. Joukkoihin rekrytoidaan oman kotiseutunsa puolustamiseen sitoutuneita reserviläisiä, ministeri sanoi. - Kaakonkulmasta, Kouvolasta ympäristöineen, on muodostumassa alueellisen osaamisen keskus, jolla on merkittävä osuus maan puolustamisessa. ”Kaakonkulma on aina Kaakonkulma”, puolustusministeri toisti sanomansa.

Naisille taattava mahdollisuus kriisitehtäviin

Naisten Valmiusliiton puheenjohtaja, maaherra **Anneli Taina** sanoi alustuksessaan, että Valmiusliiton mielestä vapaaehtoista maanpuolustusta määrittelevässä laissa ei saa keskittyä vain sotilaalliseen koulutukseen, vaan lain on määriteltävä myös muu vapaaehtoinen maanpuolustuskoulutus. Maaherra Tainan mielestä sotilaskotityön historia ja perintö ovat kasvualusta, jolle voidaan

rakentaa kokonaismaanpuolustus, jossa naisilla on myös oma merkittävä osuus. Naiset eivät halua poikkeusoloissa olla sivusta katsojia, vaan aktiivisia toimijoita.

Seminaarin kolmantena alustajana oli Ruotsin Lottajärjestön puheenjohtaja (rikslottschef) **Elisabeth Falkemo**.

Sotilaskotiliitolle uusi aluejako

Sunnuntaina 21.5. Elimäen Korialla pidetyssä Sotilaskotiliiton kevätkokouksessa hyväksyttiin uusi alueohje. Kunkin 2008 toimintansa aloittavan puolustusvoimien sotilasläänin alue on myös sotilaskotialue. Kokouksessa kutsuttiin oululainen **Eva Lindblad** Sotilaskotiliiton kunniajäseneksi.

Mannerheim-ristin ritarien lahjoittama Ritarimalja luovutettiin tällä kertaa Rannikkosotilaskotiyhdistykselle. Lisäksi jaettiin liiton kultaisia ansio-merkkejä.

Erkki Vitikainen

Kolmannen armeijakunnan muistomerkki Ouluun

Sotien aikaisen III AK:n muistomerkki paljastettiin puolustusvoimien lippujuhlapäivänä Tuiran kiskentälle Oulussa.

Hankkeen ovat toteuttaneet Oulun kaupunki, veteraanijärjestöt sekä III AK:n veteraanijuhlatoimikunta eversti **Juhani Tyynelän** johdolla. Seitsemästä kaaren muotoon sijoitetusta kiivistä koostuva taideteos muistuttaa Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin miehistä kootun armei-

jakunnan uhrauksista jatkosodan ja Lapin sodan aikana. Teoksen ovat suunnitelleet arkkitehdit **Matti Heikkinen** ja **Timo Nousiainen**.

Paljastuksen jälkeen juhlaväki siirtyi ruokailemaan Maikkulan kartanoon. Veteraanijuhlissa puhui kenraalimajuri **Pertti Puonti**. Sotamuistoistaan kertoivat armeijakunnan veteraanit **Yrjö Reinilä** ja **Annikki Reinikainen**. (A.S.)

Kolmannen armeijakunnan muistomerkin Oulussa paljastivat sotilasläänin komentaja, eversti Timo Suutarinen ja rintamaveteraani Eino Koivupuro.

Sotaveteraaneille ja naistoimikunnille kiitoskonsertti

Seinäjoen Sotaveteraanien mieskuoro järjesti ”Suomi on hyvä maa” -kevätkonsertin Lakeuden Ristin kirkossa 13. toukokuuta, jossa esiintyi myös kuoron kvartetti. Konserttia johti **Pauno Kangas**.

Kuoro lauloi hengellisiä, isänmaallisia ja veteraani-

heisia lauluja. Seinäjoen Seurakunnan tervehdyksen esitti pastori **Pekka Pulkkinen**.

Kuoron puheenjohtaja **Lauri Vieri** tervetulosanoissaan kuoron toivottaneen tervetulleiksi konserttiin kaikki veteraanijärjestöt naistoimikuntineen. Näin halutaan esittää parhaat kiitokset sotavetera-

neille sekä naistoimikunnille suuriarvoisesta työstä maamme itsenäisyyden hyväksi sekä tuoda vaihtelua ja virkistystä jokapäiväiseen elämään. Seinäjoen Seurakunta osallistui kiitoksiin kahvitarjoilulla.

Juhani Kujala

Seinäjoen Sotaveteraanien mieskuoro Lakeuden Ristin kirkossa. Kuva: Lauri Vieri

Hammaslääkäri

A S E M A

Espoo/Leppävaara p. 5123500

Noptel Oy

Optoelektroniikan ja elektroniikan suunnittelupalvelu ja valmistus.

Teknologiantie 2, 90570 Oulu
(08) 551 4351, www.noptel.fi

Kankaanpään Sotaveteraanit 40 vuotta

Salintäyteinen veteraanijoukko lähiomaisineen kokoontui Kankaanpään seurakuntakeskukseen Satakunnan vanhimpiin kuuluvan yhdistyksensä viettäessä 40-vuotisjuhlaa. Juhla alkoi seppeleenlaskulla sankarihaudalle, josta siirryttiin juhla-

lanpalvelukseen Kankaanpään kirkkoon ja sieltä jälleen seurakuntakeskukseen.

Tervehdyssanat esitti yhdistyksen puheenjohtaja, kiinteistöneuvos **Reijo Orhanen**. Musiikista vastasivat Satakunnan sotilassoittokunta musiikkikapteeni **Riku Huhtasalon**

johdolla ja Sotaveteraanikuoro ja **Jori Lilja** esiintyivät.

Kankaanpään kaupungin tervehdyksen juhlaan toi valtuuston puheenjohtaja **Johanna Autio**, seurakunnan tervehdyksen **Keijo Rainerma** ja puolustusvoimien tervehdyksen tykistöprikaatin komentaja

Kankaanpään Sotaveteraaniyhdistyksen 40-vuotisjuhlan yleisöä.

Sotaveteraaniliiton myöntämiä ansioristejä luovutettiin Kankaanpään Sotaveteraanien 40-vuotisjuhlassa.

eversti **Esko Hartikainen**.

Juhlapuheen pitänyt Suomen Sotaveteraaniliiton valtuuston puheenjohtaja **Aarno Lampi** kiitti sotaveteraaneja veteraaniveljien ja -sisarten hyväksi tehdystä suuriarvoisesta työstä menneitten vuosikymmenten aikana.

– Veteraanityö jatkuu, vaikka menneisyys loittoneekin meistä. Ilahduttavaa on, että nuoria on tullut mukaan työ-

hön vanhempien veljien avuksi. Tärkeänä koemme edelleen kuntoutuksen ja erilaisen virkistystoiminnan veljien ja sisarten hyväksi, hän totesi.

Juhlava tilaisuus päättyi sotilassoittokunnan ja yleisön esittämään Jääkärimarssiin ja Maamme-lauluun.

Teksti ja kuva:
Paavo Punkari

Sotaveteraaniyhdistyksiä 40 vuoden ikään

Vuonna 1966 perustetut sotaveteraaniyhdistykset saavuttavat tänä vuonna 40 vuoden iän. Useimmat viettävät juhlaa jäsenistön, sidosryhmien ja muun lähipiirin kanssa. Suuresta vuosijuhlien määrästä johtuen Sotaveteraani -lehti ei voi julkaista kaikista juhlista raporttia. Lehden jokaisessa tämän vuoden numerossa julkaistaan piireittäin luettelo 40 vuotta viettävistä sotaveteraaniyhdistyksistä. Tässä numerossa ovat yhdistykset, jotka on perustettu kesä-syyskuussa 1966.

Etelä-Pohjanmaan Sv-piiri
Kurikan Sotaveteraanit 27.6.

Kanta-Hämeen Sv-piiri
Rengon Sotaveteraanit 30.8.
Hattulan-Tyrvännön Sotaveteraanit 29.8.

Keski-Suomen Sv-piiri
Kivijärven Sotaveteraanit 5.6.

Multian Sotaveteraanit 21.6.
Luhangan Sotaveteraanit 17.7.

Lahden Sv-piiri
Asikkalan Sotaveteraanit 19.6.

Pirkanmaan Sv-piiri
Nokian Sotaveteraanit 9.6.
Kurun Sotaveteraanit 29.6.

Pohjois-Pohjanmaan Sv-piiri
Rantsilan Sotaveteraanit 5.6.
Kestilän Sotaveteraanit 15.6.
Paavolan Sotaveteraanit 3.7.
Utajärven Sotaveteraanit 21.8.

Pohjois-Savon Sv-piiri
Suonenjoen Sotaveteraanit 14.9.
Tervon Sotaveteraanit 19.6.
Karttulan Sotaveteraanit 16.9.

Satakunnan Sv-piiri
Porin Sotaveteraanit 2.6.

Varsinais-Suomen Sv-piiri
Tarvasjoen Sotaveteraanit 30.8.

40-vuotias Kuopion Sotaveteraanit ry iloitsee arvostuksesta

Kuopion Sotaveteraanit ry vietti 40-vuotisjuhli-
aan 13. toukokuuta Savon ammatti- ja aikuisopistolla. Musiikkiylikuuntantti **Ahti Huuskon** johtama Karjalan Sotilassoittokunta esiintyi lähes salintäyteiselle yleisölle. Rovasti **Risto Lyytikäinen** puhui sotaveteraanien merkityksestä ja heidän tuleville polville jättämästään velvoittavasta perinnöstä. Veteraaniveljet **Pentti Hartikainen**, **Pentti Pitkänen** ja **Martti Kallunki** lähetettiin Narvan marssin sävelin seppelepartiona sankarihaudoille.

Maakuntajohtaja **Antti Mykkänen** korosti juhlapuheessaan sodanjälkeisten sukupolvien velvollisuutta osoittaa arvostusta veteraaneille huolehtimalla heidän elämästään.

Tervehdyssanoissaan Kuopion Sotaveteraanit ry:n puheenjohtaja **Seppo Timonen** kertoi yhdistyksen perustavassa kokouksessa 11.5.1966 olleen 28 sotaveteraania. Nykyisin on jäseninä 1 100 henkilöä, joista 649:llä on tammenlehtätunnus. Johtavana ajatuksenamme on ollut avun tarpeessa olevien jäsentemme tukeminen; veljeä ei jätetä tänään päivänä, hän tähdensi.

Pohjois-Karjalan Prikaatin

komentaja **Harri Ohra-aho** luovutti yhdistykselle prikaatin Kollaa –pienoismuistomerkin ja eversti **Leo Puustinen** sotilasläänin ansiolevykkeeseen.

Eversti Puustinen selkeytti NATO:sta ja erityisesti siihen sitoutumisen kustannuksia: Maakohtainen maksuosuus NATOn yhteisestä budjetista sovitaan erikseen jäsenyysneuvotteluissa. Suomen maksuosuus NATOn yhteisiin budjetteihin voisi olla selvitysten mu-

kaan noin 70 miljoonaa euroa eli noin 1,5 % Suomen nykyisestä puolustusbudjetista.

Kuopion Sotaveteraanikuoro lauloi **Joona Sarasteen** johdolla. Pastori **Ilpo Rannankari** esitti yksinlaulua. Kuoron, soitto-
kunnan ja solistin yhteisesitys ”Veteraanin iltahuuto” kaikui juhlavasti. Juhlan päätössanat lausui piirin sosiaalineuvoja **Riitta Huittinen**.

Mauno Ikäheimonen

Kuopion Sotaveteraanit ry:n perustajajäsenistä on vielä keskuudessamme kolme ryhdikästä veljeä: oikealla Leo Honkala, keskellä Seppo Timonen, vasemmalla Osmo Kettunen. Heidän kukittajinaan 40-vuotisjuhlassa olivat Pohjois-Savon Sotaveteraanipiirin toiminnanjohtaja Mauno Luukkonen ja naisjaoston puheenjohtaja Riitta Karttunen. Kuva: Toivo Hautaniemi.

Asianajotoimisto
Peltonen, Ruokonen & Itäinen Oy
Helsinki

Yritykset ja yhteisöt järjestivät Kokemäen Sotaveteraanien juhlan

Kokemäen Sotaveteraanit kokoontuivat 23. huhtikuuta puolisoineen ja ystävineen viettämään yhdistyksen 30-vuotisjuhlaa Kokemäen seuratalon suojiin. Myös lähikunnista kutsuttuja veteraaneja oli saapunut paikalle. Kaikki yhdessä he tekivät juhlasta ikimuistettavan. Olihan seuratalokin, entinen suojeluskuntatalo, saatettu tulipalon jäljiltä entistä ehompaan kuntoon.

Sotaveteraanien 30-vuotisjuhla oli siitä harvinaislaatuinen että juhlan veteraa-

neille olivat järjestäneet useat kokemäkeläiset yhteisöt, yritykset ja yksityiset henkilöt. Näin veteraanit läheisineen saivat istua ”valmiiseen pöytään”.

Tervehdysten vastaanoton ja ruokailun jälkeen juhla alkoi **Jari Sandholmin** tervehdysanoilla. Petra Brunila ja Juha Aalto-Setälä viihdyttivät veteraaneja viululla ja pianolla.

Juhlapuheessaan 19-vuotias asevelvollinen korpraali **Sami Korpela** painotti veteraanien sodan ankarina vuosina kantamaa raskasta taakkaa, jolloin Suomi oli kuin verhoutunut suruhar-

soon. Te, hyvät vielä keskellämme olevat veteraanit pelastitte maamme lisäksi paljon muuta. Te näytitte meille tien, jota voimme ja tahdomme kulkea.

Kokemäen mieskuoro esiintyi Esa Sivulan johdolla ja Kokemäen Torvisoittokunta soitti Pekka Näpin johdolla. Kokemäen Naisvoimistelijoiden tytöt esittivät tanssitaitojaan. Juhlan päätössanat esitti Kokemäen Sotaveteraanien puheenjohtaja Heikki Ajanko.

Teksti ja kuva:
Paavo Punkari

30-vuotisjuhlatilaisuudessa sotaveteraanien kultainen ansioristi luovutettiin Heikki Ajangolle, Toivo Kortekurulle ja Martti Yliselle. Hopeisen ansiomerkin saivat Elli Vitikkala, Mikko Koivisto, Toivo Lehtimäki, Esko Rantanen, Eino Lamminen ja Matti Hämäläinen. Merkit luovuttivat piirin varapuheenjohtaja Juhani Norri ja Kerttu Javanainen.

Hengellinen päivä Fagerstassa

Ruotsissa asuvat sotaveteraanit ja sotainvalidit viettivät hengellistä päiväänsä Fagerstassa. Juhlaväki täytti kirkon aurinkoisena päivänä. Heidät toivotti tervetulleiksi Suomen Sotaveteraaniliiton Ruotsin piirin puheenjohtaja **Heikki Lirberg**, **Olavi Soikkanen** ja rovastikuntapappi **Eini Ranta**. Samalla vietettiin hiljainen hetki poismenneen Sotaveteraaniliiton kunniapuheenjohtaja Simo Kärävän muistolle. Sotaveteraanien ja -invalidien yhteisistä hengellisistä päivistä on tullut pysyvä perinne, joita järjestetään jatkossakin.

Saarnan jumalanpalveluksessa piti rovasti **Väinö Salokorpi** ja liturgina toimi Eini Ranta. Kanttorina ja urkurina toiminut **Olli Paakinaho** esitti myös yksinlaulua. Suomalainen kuoro esiintyi.

Jumalan kansan koti-ikävä

Saarnassaan Salokorpi toi esiin Suomen tiedotusvälineiden, kirjojen ja elokuvankin kulu-neena talvena käsitelleen runsaasti sotalapsien kohtaloita. ”On esitelty muisteluista sotalapseksi joutumisesta Ruotsiin. Milloinkahan tehdään hyvä dokumentti sotiemme invalideista ja veteraaneista, jotka työn saannin tähden tai muista syistä ovat sotien jälkeen muuttaneet kotimaastaan tänne Ruotsiin”.

”Tekstissä puhutaan Jumalan kansan koti-ikävästä. Kohteen ei kuitenkaan ole mahdollinen ikävä Suomeen, vaan kaipaus ”luvattuun maahan, aivan uuteen taivaalliseen kotiin”.

”Tänään on hyvä painokkaasti todeta sotien veteraanien kiitettävä uhrautuminen isän-

maan puolesta silloin kun teiltä kaikkein eniten vaadittiin. Ei Jumalan tarkoitus ole sota eikä sotiminen. Mutta rakkaiden ihmisten ja pyhien arvojen puolustaminen oli tarkoituksena silloin kun nämä arvot olivat uhattuina”.

Pyhän Ehtoollisen jakoivat Eini Ranta ja Väinö Salokorpi.

Ruokailun jälkeen pidettiin musiikkipitoinen päiväjuhla Lindegårdenin seurakuntasalilla. Paakinahon johtama kuoro esitti useita lauluja ja Salokorpi **Agneta Sonnebo-Ögrenin** säestämänä kaksi. Voitto Heinosen kanteletrio esitti kolme suomalaissointuista kappaletta. Team Gideonin esittäessä lauluja ruotsiksi, laulettiin välillä kaikki yhdessä täysin rinnoin.

Tauno Jokimäki

Suomen juutalaiset veteraanit saivat muistolehdon Israeliin

Israelin Haportzimissa avattiin talvisodan päättymisen päivänä 13. maaliskuuta muistolehto Suomen juutalaisten sotaveteraanien kunniaksi.

Muistolehdon avajaiset pidettiin 13. maaliskuuta Haportzimissa. Tilaisuudessa Suomen juutalaisten sotaveteraanien muistomerkillä puhunut suurlähettiläs **Kari Veijalainen** toivotti tervetulleiksi Suomesta Israeliin tulleen Suomen Juutalaisten Sotaveteraanien lähetystön. Hän totesi läsnä olijoilla olevan mahdollisuus osoittaa kunnioituksemme kaikille niille juutalaisille, jotka vaikeina aikoina 1939–1945 taiste-

livat yhdessä muiden suomalaisten kanssa Suomen itsenäisyyden puolesta. – Muistolehto muistuttaa meitä kaikkia niistä suurista, jopa äärimmäisistä uhrauksista, joita nämä maa-miehemme olivat valmiit tekemään kotimaamme puolesta, hän sanoi.

Suomen sotien aikana noin 300 juutalaista miestä taisteli armeijan joukoissa, 23 miestä kaatui näissä sodissa.

Suomen hallituksen puolesta Veijalainen ilmaisi kiitollisuutensa Suomen juutalaisille, jotka Suomen armeijassa taistelivat itsenäisyyden ja vapauden puolesta.

Suomen suurlähettiläs Kari Veijalainen Israelissa istuttaa puun veteraanilehtoon. Häntä auttaa oikealla Maailman juutalaissallisen rahaston Suomen osaston puheenjohtaja Louis Levinsky. Vasemmalla toimitusta seuraa Suomi-Israel-yhdistyksen toiminnanjohtaja Ilkka Vakkuri ja taaempaan tummassa puvussa Suomen Juutalaiset Veteraanit ry:n sihteeri Harry Matso.

Oikaisu

Lehden viime numerossa (2/06, sivu 41) olleessa Varsinais-Suomen Sotaveteraanipiirin 40-vuotisjuhlaa koskevassa kirjoituksessa piirin aiemman toiminnanjohtaja Mattisen etunimi oli väärä. Oikea nimi on Paavo Mattinen.

Pahoittelemme virhettä.

Samassa numerossa (sivut 18–19) kirjoituksessa ”Vesiesteet jatkosodassa” mainittiin Jandebajoen ja Subeipurin olevan Ylä-Syvärin pohjoispuolella. Jandebajoki ja Subeipuro sijaitsevat Ylä-Syvärin eteläpuolella.

Kiitämme tarkkasilmäistä lukijaa.

Toimitus

45-vuotias Hämeenlinna–Vanaja kiitti ja palkitsi

Hämeenlinnan – Vanajan Sotaveteraanit ry:n 45 -vuotisjuhlaa vietettiin Aulangolla 22. huhtikuuta.

Panssarisoittokunnan musiikkiesityksen jälkeen yhdistyksen puheenjohtaja **Seppo Huupponen** toivotti salintäyden juhlayleisön tervetulleeksi.

Juhlan teemana oli kiittäminen ja palkitseminen. Kaikkiaan 63 yhdistyksen työtä tukenutta henkilöä ja yhteisöä sai näkyvän tunnustuksen toiminnastaan. Sotaveteraanien kultaisen ansioristin sai **Eero Särssi** ja Jalkaväen ansioristin Tykistömu-

seon johtaja **Teuvo Mahrberg**.

Viralliset tervehdykset juhli-
valle yhdistykselle esittivät Suomen Sotaveteraaniliitto, Hämeenlinnan kaupunki ja Puolustusvoimat. Juhlalounaan jälkeen veljespappi, rovasti **Markus Saari** esitti päätössanat. Yhteisesti laulettu Maamme päätti juhlan, jonka musiikkiesityksistä vastasi Panssarisoittokunta musiikkimajuri **Heikki Saaraho** johdolla.

Matti Kaikonen

Säkylän Sotaveteraanit juhli lämmöllä

Satakunnan vanhimpiin veteraaniyhdistyksiin lu-
keutuvan Säkylän Sotaveteraanien 40-vuotisjuhlaa vietettiin 7. toukokuuta Lännen Tehtaiden Vihreässä salissa. Yhdistyksen tukijaoston organisoima lämminhenkinen pääjuhla keräsi paikalle pari sataa vierasta, mukanaan runsaasti nuorempia veteraanityön tukijoita.

Vieraat toivotti tervetulleeksi yhdistystä pitkään johtanut **Lasse Sipilä**. Uunituoreen historiikin esitteli sen kokoaja **Reijo Virmavirta**.

Juhlapuheen pitänyt Suomen

Sotaveteraaniliiton puheenjohtaja **Aarno Strömmer** muistutti, että veteraanirivien harveneminen vaikuttaa vääjäämättä myös yhdistystoimintaan.

- Liitto on osaltaan käynnistänyt elinkaarensa viime vaiheiden suunnittelun. Monet asiat vaativat aikaa selkiytyäkseen. Väki toivoo yhdistyskyselyjen perusteella jatkettavan vielä nykyisissä puitteissa. Kannattajajäseniin tukeutuminen nähdään kuitenkin samalla entistä tärkeämmäksi, puheenjohtaja Strömmer tarkensi.

Säkylän Sotaveteraanien 40-

vuotista taivalta juhlittiin monipuolisen kulttuurin siivittämänä. Puhallinmusiikin lisäksi ohjelmistoon kuului lausuntaa sekä nuorten koululaisten laulu- ja pianoesityksiä.

Tervehdyksensä tilaisuuteen toivat myös Säkylän kunnan, seurakunnan ja varuskunnan edustajat.

Huomionosoitusten ja yhteisesti laulettu Maamme-laulun jälkeen oli vuorossa maittava juhla-ateria. Lähes 30 lajin katkaus saatteli veteraanit vierailun kotimatalle.

Jarmo Metsäranta

Niinisalon interparrat koolla Santahaminassa

Valtion Sisäoppilaitoksessa (Internaatissa) Niinisalossa vuosina 1945–1946 opiskelleet sodan käyneet interparrat ovat kokoontuneet usein muistelemaan menneitä ja tapaamaan tuttuja.

VSOL:n oppilaskunnan perinnetoimikunta valitsi tämänvuotisen kokoontumisen paikaksi Santahaminan, missä oltiin Kaartin jääkäriyrykmentin, oikeastaan Kaartin pataljoonan vieraana pataljoonan komentajan, evl. **Petteri Rokan** toimiessa vierailun isäntänä. Lähes sata interpartaa tapasi 24.

toukokuuta toisensa Helsingin Rautatientorilla, josta oli linja-autokuljetus Santahaminaan.

Santahaminassa evl. Rokka esitteli veteraaneille jääkäriyrykmentin luentosalissa joukko-osastonsa sanoin ja kuvin. Ruokailun jälkeen oli opastettu kiertäjä. Allekirjoittanutkin sai uutta tietoa, vaikka sai jatkokoulutusta Santahaminassa syksyllä 1944 lähes kolme kuukautta. Kiertäjäseuraksi tutustuminen jääkäritaloon, jota jääkäripataljoonan killan puheenjohtaja **Rauno Loukkola** esitteli.

Tutustuimme puolustusvoimien nykykalustoon, jota oli kuljetettu paikalle Vekaranjärveltä asti. Valtakunnalliselle maanpuolustuskurssille kalusto esiteltiin seuraavana päivänä. Pääesikunnan päällikkö, kenraali **Esa Tarvainen** juhlisti kahvitilaisuutta läsnäololaan. Kokouksessa perinnetoimikuntaan valittiin suomalaiskansalliseen tapaan ”entiset”.

Noin puolet interparroista jatkoi päivää hotellissa ”iltais-tunnolla”.

Teksti ja kuva:
Erkki Vitikainen

Yli 80-vuotiaat interparrat olivat niin virkeitä, että kuvaaja ei pystynyt katkaisemaan jutustelua. Kuvan vasemmassa laidassa kokoontumisten pääorganisaattori Juhani Soila.

RAAMATTU TUTUMMAKSI!

Sinulle avautuu ovi rikkaampaan elämään näiden kirjekurssien välityksellä, jonka saat maksutta, ilman sitoumuksia kotiisi.

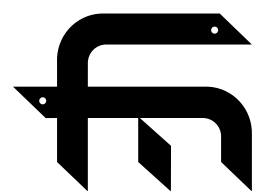
- () LÖYTÖJÄ RAAMATUSTA
 () RAAMATTU AVAUTUU
 () ELÄMÄ JA TERVEYS

Merkitse rasti (X) haluamasi kirjekurssin kohdalle, postita tämä ilmoitus ja saat ensimmäiset opintovihkot paluupostissa.

Osoitteemme on:
 Media7 Raamattuopisto
 PL 200
 00121 HELSINKI
www.media7.fi/raamattuopisto

Nimi: _____

Osoite: _____

FENNO MEDICAL OY
 Terveystenhuollon palveluksessa

Finnteline Oy

Helsinki

**Diamond Power
Finland Oy**

Helsinki

**Helsingin
Kristillinen Opisto**

Helsinki

Strategisen henkilöstöohjauksen edelläkävijä
 www.arctechno.com
 Puh. 09 4242 990

Asennuskolmio Oy

Helsinki

Connex Finland Oy**Sähkösalpa Oy**

Helsinki

**Helsingin
TOIMISTOSIIVOUS Oy**

Helsinki

HRT-Tool Oy

Helsinki

Finnopta Oy

Helsinki

Enviro Data Oy

Helsinki

Opte Oy

Helsinki

**Korn / Ferry
International Oy**

Helsinki

**Kuljetusliike
V.Mönkkönen Oy**

Helsinki

**Tilintarkastustoimisto
Teppo Aarnio**

Helsinki

Helsingin Lähijakelu**Helsingin Dataclub Oy****Vallilan Kopio-Team Oy**

Helsinki

TS -Yrityspalvelut Oy

Helsinki

Sypen Siivous

Helsinki

Tilitoimisto Suonranta Oy

Hyvinkää

T:mi Hannu Järvenpää

Hyvinkää

**Maalausliike
Valto A. Anttila Oy**

Hyvinkää

Konepalvelu J.Tanner

Hyvinkää

**Metallivalmiste
A.Laaksonen Oy**

Hausjärvi

**Hyvinkään
Hanavalinta Oy**

Hyvinkää
 www.hanavalinta.com

**Sähköpalvelu
E.Niemi Ky**

Hämeenlinna

Tilitoimisto Reijo Mäki

Hämeenlinna

**Tilintarkastaja
Ari Niemensivu**

Hämeenlinna

Mineraalikuljetus Oy

Iisalmi

Urakointi Kai Jeskanen

Ilomantsi

**Sisustus ja Maalaus
Tamminen Oy**

Imatra

Anni-Kaisa Karola ilahdutti juhlivia sotaveteraaneja viulun soinnuin isänsä säestyksellä.

Itsemääräämisoikeutta tähdennettiin Lavialla

Lavian Sotaveteraanien puheenjohtaja **Veikko Heinola** korosti isänmaan, itsenäisyyden ja itsemääräämisoikeuden merkitystä yhdistyksen 40-vuotisjuhlassa 26. maaliskuuta.

Arvokkaassa ja lämminhenkisessä 40-vuotisjuhlassa nautittiin korkeatasoisista musiikkiesityksistä. Erityisesti kahdeksaluokkalaisen **Anni-Kaisa Karolan** taiturointi viululla sai kuulijat sanattomiksi.

Yhdistyksen sihteeri **Jukka Valtanen** toi juontajana tilaisuuteen inhimillistä lisäväriä kysymällä esiintyjiltä yllättäviäkin asioita. Historiikin hän esitti pähkinänkuoressa: Yhdistyksen perusti 52 veteraania, jossa jo toisen vuoden lopulla oli 210 jäsentä. Talvisodassa pieni Lavia menetti 68 ja jatkosodassa 104 miestä. Muutama vuosi sitten julkaistu 'Lavian miehet sotatiellä' kertoo sotakokemuksista lavialaisten veteraanien äänellä.

Satakunnasta lähtöisin oleva kenraalimajuri **Kalervo Sipi** käsitteli juhlapuheessaan puolustusvoimia ja sen näkymiä. Puheenvuoroissa ja tervehdyksissä tuotiin esille veteraanien kirjoittaneen Suomen historiaa omilla teoillaan ansaiten siten kaiken kunnioituksen. Heidän uhrauksensa kansakunnan puolesta ja jälleenrakentamistyössä ovat jättäneet esimerkilisen perinnön jälkipolville.

Kirkkoherra **Anna-Kaisa Hautala** toi seurakunnan tervehdyksen laulaen:

Veteraaneille nyt kiitokseni, kun itsenäinen on tää isänmaa. Veteraaneille nyt kiitokseni, että Suomea me voimme rakentaa. Opettaja **Jori Lilja** esitti Veteraanin iltahuudon Satakunnan Sotilassoittokunnan säestäessä ja Heikki Haapaniemi lausui Yrjö Jylhän runon *Kohta metsässä*.

Sirkka Kanerva

YLI 40 VUOTTA
Savon Kuljetus Oy

Kuopio
www.savonkuljetus.fi

SOTILASLÄÄKETIETEEN KESKUS

Suuntaa matkasi **SALLAAN** Suomen sydämeen
Hotelli TAKKA-VALKEAAN

Eläkeläisryhmille 10-50 % alennus ajankohdasta ja majoitusajan pituudesta riippuen.

Soita puh. 016-831 801

20 huonetta, 15 saunallista

TAKKA-VALKEA
 98900 SALLA puh. 831 801

www.takkavalkea.com

Oy Puhois Ab

Insinöörioppilastalo Oy

Tampere
 Isännöitsijä Matti J. Mäkelä
 0400-637 402

Hämäläiset jatkavat asemiesiltaperinnettä

Kanta-Hämeen Sotaveteraanipiiri järjesti viihhteellisen asemiesillan Hämeenlinnan jäähallissa kansallisen veteraanipäivän aattoilana 26. huhtikuuta. Tapojensa mukaan muut heimot saattavat todeta hämäläisten ehtineen alkuun kun muut ovat järjestäneet viimeisen. Tämä oli kuitenkin uuden alun ykkönen.

Tilaisuuden juontajana hahmureineen toimi Sotaveteraaniliiton kasetillakin esiintyvä "hiljainen" hämäläinen **Seppo Soittila**. Hyvän käsityksen Sepon sanailusta saa kun toistetaan hänen kertomuksensa veteraanipäivän jälkeen eläkkeelle lähteneestä Panssarisoittokunnan kapellimestarista, musiikkimajuri Heikki Saariahosta:

"Heikki kertoi, että kun hän jää eläkkeelle, niin hän istuu ensimmäisen puoli vuotta keinuolissa ja alkaa sen jälkeen hiljalleen keinua."

Emeritus näyttelijä **Timo Närhinsalo** Mikkelistä toi jälleen vakuuttavaan tapaansa marsalkan tervehdyksen Päämajasta. Hämeenlinnalainen sotaveteraani ja lausuntataiteilija **Matti Saarinen** (85) osoitti taas kerran, ettei muistaminen ole aina iästä kiinni. Vanhaan Hämeenlinnaan liittyvä J.L. Runebergin Värikin markkinamuisto oli tämän "krenatöörin" suusta kuultuna herkistävä elämys.

Hämeenlinnan Mieskuoron Seniorien isämaallisten laulujen jälkeen lavalle nousi

vaatimukset **Hannu Heino** ja **Tapio Niemi**. He esittivät Tanu Koskelan rauman "giälälä" kirjottaman kaskun: Luutnantti saa suuvooro. Vapaasti suomennettuna jutun ydin on seuraava: Luutnantti on kesytännyt korsihiiren, joka on hukunut tykkimiehen hernerokkapakkiin ja tullut tämän syömäksi sattumana. Niin ainakin tämän kirjoittaja asian ymmärsi.

Järjestävän sotaveteraanipiirin toiminnanjohtaja **Pertti von Hertzenin** luotsaama iltapäättyi Sillanpään marssilaulun jälkeen sotilaskotisarten munkkikahveihin.

Matti Kaikonen

Sotka-panssarivaunu vaihtoi omistajaa

Tällä kädenpuristuksella siirtää Sotiemme veteraanien Pohjois-Karjalan perinnesäätiön puheenjohtaja Juhani Soila säätiön omistaman T 34 eli lempinimeltään Sotka-panssarivaunun Pohjois-Karjalan Asehistoriallisen killan omistukseen. Killan puheenjohtaja Veikko Kosonen kiittelee. Todistajina ovat Killan hallituksesta Markku Rapo, vasemmalla säätiön sihteeri Seija Vallius ja hallituksen jäsen Pertti Parmio, pöydän takana Piirainen ja Toro.

Kuva ja teksti: Irja Rätty.

Mannerheimin perinnesäätiön 1. sotahistorian palkinto Lasse Laakso- selle

Edistääkseen sotahistoriallista tutkimusta Suomen Marsalkka Mannerheimin perinnesäätiö on perustanut joka toinen vuosi myönnettävän sotahistorian palkinnon. Ensimmäinen palkinnon saaja on filosofian tohtori, dosentti Lasse Laaksonen kirjastaan "Eripuraa ja arvovaltaa. Mannerheimin ja kenraalien henkilösuhteet ja johtaminen". Palkinnon suuruus on 5.000 euroa.

Dosentti Lasse Laaksonen tutkimus *Eripuraa ja arvovaltaa* kohdistuu talvi- ja jatkosodan historian kannalta hyvin keskeiseen, mutta tähän mennessä varsin hajanaisesti käsiteltyyn aihepiiriin. Tutkimuksessa eritellään niitä ylimmän päälystön henkilösuhteita, joissa ilmeni ristiriitoja, syvällisesti ja objektiivisesti ja otetaan kriittisesti perustellen kantaa aiemman tutkimuksen käsityksiin.

Henkilöiden luonteiden ja henkilösuhteiden analyysi on vaateliias tutkimustehtävä, mutta Laaksonen on onnistunut siinä uskottavasti. Perustana on laaja ja monipuolinen lähdeaineisto. Tutkimus osoittaa Mannerheimin henkilöjohtamisen periaatteet, sen, miten Mannerheim kykeni arvoval-

lallaan ja asiantuntemuksellaan nousemaan kiistelevien ja kilpailevien kenraalien yläpuolelle ehdottomaksi auktoriteetiksi ja miten hän kenraaliensa henkilökohtaisten ominaisuuksien ja tuntemansa luottamuksen perusteella osasi sijoittaa heitä tarkoituksenmukaisiin virka-asemiin, toisaalta esimiehiksi, toisaalta alaisiksi.

Tutkimuksessa tuodaan peittelemättä esiin kenraalien keskinäiset kiistat ja kilpailu mutta myös kenraalien ylipäällikköä ja hänen ratkaisujaan kohtaan esittämä arvostelu ja sen oikeutus. Lasse Laaksonen työ on elävästi kirjoitettu perustutkimus asiasta, joka on tiedetty, mutta jota ei ole tähän mennessä tieteellisesti dokumentoitu.

Päätöksen palkittavasta työs-

tä teki säätiön hallitus erillisen valintatoimikunnan esityksestä. Ensimmäisen palkinnon valintatoimikuntaan kuuluvat säätiön hallituksen edustajina kenraaliluutnantti **Heikki Tlander** (valintatoimikunnan puheenjohtaja) ja kenraalimajuri **Sami Sihvo** sekä historia-tutkimuksen asiantuntijoina professori **Jouko Vahtola** Oulun yliopistosta ja professori, everstiluutnantti **Pasi Keseli** Maanpuolustuskorkeakoulusta. Toimikunnan sihteerinä toimi säätiön asiamies **Janne Kosonen**. Seuraavan kerran sotahistorian palkinto jaetaan vuonna 2008.

Suomen Marsalkka Mannerheimin perinnesäätiö on perustettu 1973. Sen tärkeimpänä tehtävänä on Suomen Marsalkka Mannerheimin muiston vaaliminen. Lisäksi säätiö tukee taloudellisesti Suomen sotia koskevan sotahistorian tutkimustyötä sekä suomalaisten upseerien koulutusta. Säätiön puheenjohtajana toimii kenraali **R.W. Stewen**.

Sotaveteraanin laulu kaikui Kilpisjärvellä

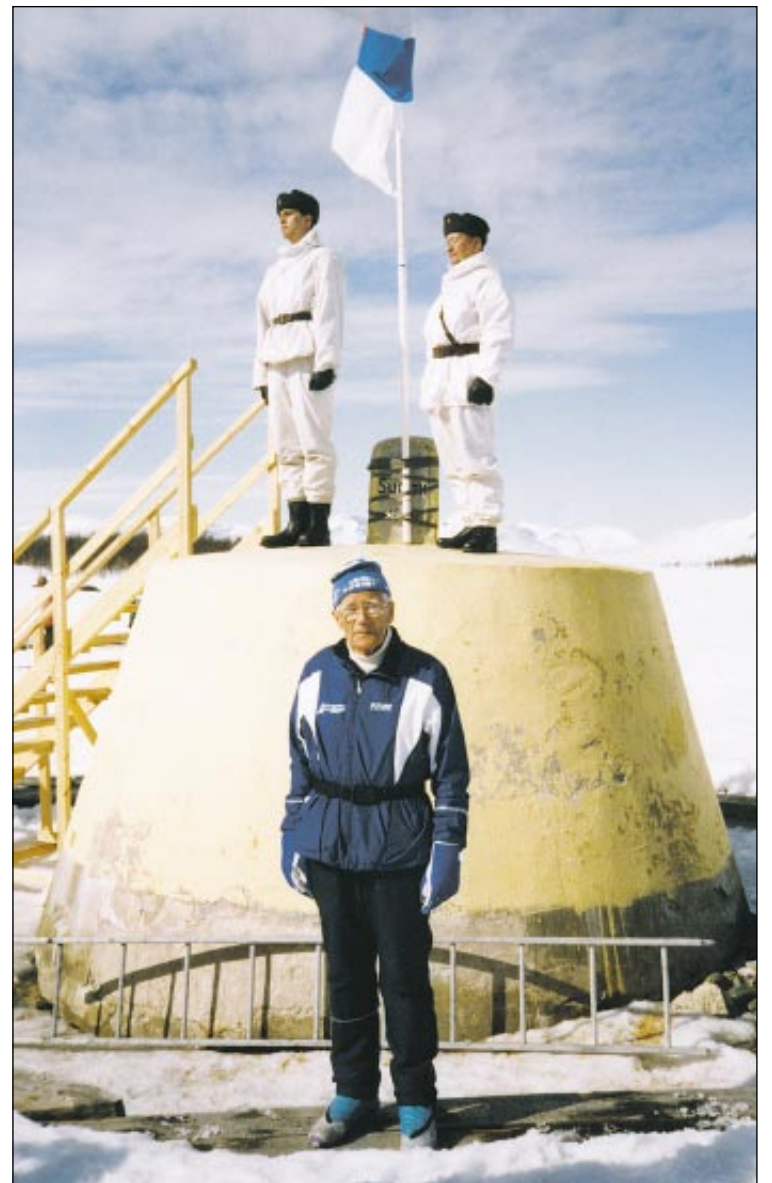
Pohjan Prikaatin Kilta on vuodesta 1995 järjestänyt Lapin sodan päätymisen lipunnostotilaisuuden kansallisena veteraanipäivänä 27. huhtikuuta kolmen valtakunnan pyykillä Kilpisjärvellä. Järjestäjien toivomuksesta tilaisuuteen on tahdottu mukaan myös sotaveteraanien edustus.

Tilaisuuden avasi killan puheenjohtaja **Pentti Sutela**. Lipunnoston, Lippulaulun ja eversti **Kimmo Lehdon** pitämän juhlapuheen jälkeen oli Veteraanin iltahuudon vuoro, jonka lauloi Sotaveteraaniliiton valtuuston jäsen ja Simon Sotaveteraaniyhdistyksen kunniapuheenjohtaja 85-vuoti-

as **Armas Ilvo**. Häneltä 13 kilometrin matka Kilpisjärven keskustasta juhlapaikalle taittui edestakaisin hiihtäen.

Kuluva vuoden talvella hän oli käynyt ylläpitämässä hiihtokuntoaan Italian Brussonissa järjestetyissä veteraanien MM-hiihdoissa voittaen kahdenentoista maailmanmestaruutensa. Ehkä hänen esittämänsä Veteraanin iltahuuto kaikui sen ansiosta kirkkaan kevät-auringon kultaamien vuorten keskellä mukana olleiden noin 350 hengen mielestä tilaisuuden arvon mukaisesti.

Kenttähartauksen piti tunturipappi **Tuomo Ruuttunen**.

Lipunnoston jälkeen Kilpisjärvellä oli Armas Ilvon laulun vuoro. Kuva on tyttärensä Sirkka Ilvon viime vuoden kansallisena veteraanipäivänä ottama; lipunnostajina olivat veteraanialikersantti Veikko Korkka ja aliupseerioppilas Impiö.

Ansioituneita palkittiin Pirkanmaalla

Pirkanmaan Sotaveteraanipiirin vuosikokous houkutteli 31. maaliskuuta Nokian Kerholaan 35 yhdistyksestä 75 virallista kokousedustajaa. Piirin puheenjohtajaksi valittiin yksimielisesti yhdeksännen kerran **Matti Viitanen**. Uusina jäseninä erovuoroisten tilalle valittiin **Onni Holttinen**, **Åke Viita-Aho** ja **Eero Tamminen**. Piirihallituksen neljästätoista jäsenestä kolme on sotaveteraaneja

nuorempia henkilöitä.

Piirin toimintakertomus vuodelta 2005, tilinpäätös ja talousarvioesitys vuodelle 2006 hyväksyttiin. Kokouksen yhteydessä vietettiin hiljainen hetki edellisen vuoden aikana poisnukkuneiden muistoksi. Suomen Sotaveteraaniliiton myöntämät kultaiset ansioristit luovutettiin **Saara Järviselle**, **Martti Ala-Sulkavalle**, **Leo Kanervalle**, **Matti Kontiolle**, **Paavo Mäkiselle** ja **Kauko**

Unkilalle. Suomen Sotaveteraaniliiton ansiomitalit kiinnitettiin **Mariitta Hurmeen** ja **Pentti Muurosen** rintapieleen. Myönnetty 51 ansioristia luovutettiin niin ikään omistajilleen.

Mieskuoro Tuuliharjun miehet ilahduttivat kokousyleisöä upealla laulullaan.

Seija Vehmas

Lempäälän Sotaveteraanit ahkerana rakentajana

Kun Lempäälän Sotaveteraanit perustettiin 40 vuotta sitten alkuvuodesta, naisjaosto perustettiin jo loppuvuodesta. Aatteellisen toiminnan ohella paneuduttiin heti pitkäaikaisen puheenjohtajan **Emil Takomaan** johdolla jäsenten elinolosuhteiden parantamiseen. Piirin ahkerimpina rakentajina lempääläläiset rakennuttivat kaksi kerrostaloa ja jäsenten vapaa-ajan käyttöön erämajan. Jäseniä oli parhaimmillaan yli 400.

Jälkipolville saatiin aikaan

Kuokkalan museoraitille sotaveteraanien perinnekamari, jonne kerättiin kaksi huoneellista sota-aikaan ja sotaveteraaneihin liittyvää aineistoa.

Paikallisten reserviläisten veteraaneille järjestämässä juhlassa esiintyi mm. panssari-soittokunta. Juhlaesitelmän piti prikaatikenraali **Antti Numminen**.

Lempäälän kunnan tervehdyksessä kunnanvaltuuston puheenjohtaja **Päivi Söderström** kertoi Lempäälän kunnan tarjoavan maaliskuun

alusta maksuttoman aterian kaikille sotaveteraaneille, joilla on tammenlehvä -tunnus. Tilaisuudessa julkistettiin **Ritva Mäkelän** kirjoittama 40-vuotishistoriikki "Muisto ei himmene".

Juhlassa Lempäälän Mantaalitalolla 4.2.oli paikalla pari sataa henkilöä, kutsuvieraiden lisäksi lähes kaikki liikkumaan pystyvät yhdistyksen jäsenet.

Hannu Riikonen

merellinen TÖÖLÖN TORPPA

on oikea paikka häihin, perhe- ja yritysjuhlisiin, koulutus- ja saunatilaisuuksiin • erinomainen sijainti • torpalla oma pitopalvelu

Helsingin Melontakeskus Oy

Rajasaarenpenger 8, 00250 Helsinki

Varaukset päivisin 436 2500

www.toolontorppa.com

Tykistömuseo kutsuu sotaveteraaneja

Hämeenlinnassa Linnankasarmilla sijaitsevan Suomen Tykistömuseon kokoelmat ja toiminnot kertovat kenttätykistöaselajin kehityksestä alkaen vuosisatojen takaa ulottuen nykyhetkeen. Luonnollisesti esineellinen kartunta kaukaisilta vuosisadoilta on niukkaa, ajan hammas on purrut ja maa on kätkenyt. Museon keskeinen tarina koostuu itsenäisyyden vuosikymmeniltä painotuen sotiemme vaiheisiin ja silloisiin kalustoihin.

Muinaistieteellinen toimikunta pitää Linnankasarmia erittäin arvokkaana ja perinteisenä sotilasalueena, muinaismuistona. Venäläiset rakensivat kasarit 1850–1913. Itsenäisyytemme aikana Linnankasarmilla on toiminut monia joukkoja. Kasarmin piha-alueen paikalla sijaitsi vuosisatoja sitten Hämeenlinnan vanha kaupunki ja sen jäänteet ovat hautautuneet piha-alueen alle. Kuin pisteenä i:n päällä on Hämeenlinnan naapurisuus, linnan jonka vuosisataisiin vaiheisiin on kuulunut myös tykistö.

Museon on ellettävä ajassa, vaiteliiden esineiden tarinaa on elävöitettävä ja siihen oman aikamme tekniikka ja tietämys tarjoavat hyvät mahdollisuudet. Museon hallitsija, Tykkimiehet ry oivalsi tämän vuosia sitten ja niin ryhdyttiin suurisuuntaiseen hankkeeseen. Sotahistorian uusin tutkimustietous kytkettiin liikkuvaan kuvaan ja elektronikkaan ja niin syntyivät aivan keskeisiin vetonauloihin kuuluvat multivideositykset ”Ihantalan ihme”, ”Korpisodan suurvoitto”, ”Taistelu Laatokan Karjalassa” ja ”Syväriltä Nietjärvelle”. Esitykset ovat kunnianosoituksia miehille ja naisille, jotka taistelivat maallemme itsenäisyyden.

Museossa on myös interaktiivinen esitysjärjestelmä ”Suomen tykistöjärjestelmä eri aikakausina”. Siinä kävijä voi oma-toimisesti kulkea tietokoneen näyttöpäätteellä kuvien ja äänen kera tykistön kehitysvaiheissa aina 1200-luvulta alkaen nykyhetkeen asti.

Sotaveteraanit kunniavieraita

Sotiemme veteraanit, miehet ja naiset ovat olleet lähde, josta on ammennettu museolle arvokasta ja ainutlaatuista aselajin ja sotiemme tietoutta. Museolla on vastuullinen tehtävä välittää uusille sukupolville kertomaa ja uhrimieltä, jota heidän vanhempansa ja isovanhempansa ovat osoittaneet maamme itse-

näisyyden puolustamisessa ja säilyttämisessä.

Kenttätykistössä palveli jatkosodan aikana runsaat 50 000 henkilöä. Joukossa oli myös naisia esikunta- ja huoltotehtävissä. Tykkimiesten korkea ammattitaito ja maailman kehittynein ampumatekniikka takasivat hyvän ja tehokkaan tulituen jalkaväellemme. Veteraanien antama palaute museon kokoelmista on ollut kauttaaltaan myönteinen. He ovat monin kohdin tavanneet tuttuja esineitä ja tapahtumakulkujia. Samalla museon arkistoon on saatu tietoja ja muisteloita tutkijoita varten.

Suomen Tykistömuseo tarjoaa kaikille veteraaneille, miehille ja naisille vapaan pääsyn

Suomen Tykistömuseoon sotiemme veteraanit pääsevät maksutta.

Tykistömuseo ottaa vastaan sotiemme veteraanien kunniamerkkejä.

museoon. Tammenlehvätunnus, veteraani- tai sotainvalidikortti tai -merkki aukaisee portit.

Kunnia – isänmaa sali veteraanien kunniamerkeille

Museon taholta on jo pidemmän aikaa kiinnitetty huomiota kirpputoreilla ja antiikkiliikkeissä tarjolla oleviin sotiemme kunniamerkkeihin. Kaiken lisäksi niitä on ilmaantunut häpäisevästi joihinkin nykynuorten ns ”goottiasuihin”. Kuitenkin jokainen kunniamerkki pitää sisällään kappaleen suomalaista urheutta ja uhrautuvaisuutta.

Suomen Tykistömuseo sai viime vuonna lahjoituksena jalkaväenkenraalin, jääkäarin Kaarlo Aleksanteri Heiskasen kunniamerkit ja -viirit. Niiden näytteille asettamisen yhteydessä heräsi ajatus varata ja kalustaa museoon erityinen sali, ”Kunnia – Isänmaa”, veteraanien tai heidän perikuntiensa lahjoittamille kunniamerkeille. Suunnitelma sai heti lisä tuulta purjeisiin kun panssarieriversti Martti Frickin vaimo Helvi Frick lahjoitti edesmenneen miehensä kunniamerkit museolle.

”Kunnia – Isänmaa” -sali avataan kesäkuun 27. päivänä. Huoneen turvalaseilla va-

rustettuihin vitriineihin sijoitetaan veteraaneilta ja heidän omaisiltaan saatuja kunniamerkkejä, vapaudenmitaleista Mannerheim-risteihin.

Museo vastaanottaa kunniamerkkejä kaikista aselajeista, kyseessä on yhteinen asia, kuten silloin ennen. Lahjoittajia pyydetään ottamaan yhteyttä museon johtoon ennen lahjoitusta tarkempien käytännön ohjeiden saantia varten.

Kun kahvihammasta porottaa

Museon ensimmäisessä kerroksessa on info/lipunmyyntipiste sekä monipuolinen sotilaskotiperinneyhdistyksen ”Cafe Katri” ulkoterasseineen. Auditorio ja tarvittavat saniteettitilat löytyvät ennen varsinaisia näyttelyhuoneita. Suomalaisella kenttätykistöllä on ainutlaatuiset edellytykset tuoda kävijöiden eteen kovien sotakokemusten ja taitavan, omintakeisen aselajikoulutuksen hedelmät.

Museon yhteystiedot:

Suomen Tykistömuseo
Linnankasarmi
13100 Hämeenlinna
puh (03) 682 4600
e-mail: tykistomuseo@virpi.net

TH-Fix
Jyväskylä

Karto Oy
Jyväskylä

Palvelu Pari Ay
Jämsä
Kotipalveluja, puh. 040-5388 139

**Saneeraus ja
Rakennustyö Suominen**
Jämsänkoski

Seripaino EAE Oy Ltd
Järvenpää

**Harrin Purku- ja
Kaivuupalvelu Oy**
Järvenpää

Sotilaspoikakillan kuoron tuotot paikallisille sotaveteraaneille

Pekka Suomalaisen juhlakonsertit olivat päivälleen 75 vuotta syntymästä 18.4.2006 Kouvolan kaupungintalolla. Samalla hän juhli 50-vuotistalaulutaivaltaan. Päivällä klo 14 alkanut konsertti oli Kymenlaakson Sotaveteraanipiirin tilaama ja illalla klo 18. oli juhlakonsertin vuoro. Kaupungintalon 400-paikkainen juhlasali täyttyi kumpaisessakin tilaisuudessa.

Vehkalahden Tammion saarella syntyneenä Pekan sydäntä lähellä on meri, joka kuului hänen 1992 perustamansa ja johtamansa Sotilaspoikakillan kuoron ohjelmaosassa. Kuoron laulamista lauluista "Uljaat So-

taveteraanit" on Pekka Suomalaisen sanoittama ja **Uuno Kuparisen** säveltämä. Uuno soittaa killan orkesterissa.

Kantaesityksenään kuoro lauloi "Itäsaaristo soi", jonka on säveltänyt **Tapani Arvola** ja sanoittanut **Jouko Takalo**.

Arvola soittaa pianoa ja Takalo laulaa killan kuorossa. Konserteissa esiintyi Suomalaisen veljessarjan kvartetti, Kuutamoi-set. Pekan veljet **Jukka, Martti** ja **Paavo** ovat kaikki laulumiehiä joita Pekka omien sanojensa mukaan "johtaa hiuksiaan haroen". Kuutamoiesten lisäksi konserteissa esiintyivät solisteina **Harri Siipola, Tapani Rautasuo, Risto Juola, Teuvo Ahola, Arvo Saaristo** (viulu) ja **Ilkka Sydänmaanlakka** (haitari), Uuno Kuparisen johtama hanuripartio ja Jaska ja Peska. (Pekka Suomalainen ja Jaakko Rautio).

Pekka Suomalainen sekä Pohjois-Kymen Sotilaspoikakillan kuoro ja orkesteri ovat esiintyneet Pärnusta Muoni-oon ja Eskilstunasta Lappeenrantaan lukuisissa konserteissa, joiden tuotot ovat jääneet paikallisten sotaveteraanien käyttöön. Summa on jaettu valkeissa kirjekuorissa heti konsertin päätyttyä Sotaveteraanien, Sotainvalidien ja Rintamaveteraanien kesken. Konsertointi on jatkunut toistakymmentä vuotta yhtäjaksoisesti.

Teksti ja kuva:
Roope Nieminen

Kuutamoi-set keikalla, (vas) Jukka, Martti, Paavo ja Pekka Suomalainen. Taustalla Sotilaspoikakillan orkesteri.

Porkkalan vuokra-alueen luovutuksen viime vaiheet

Sotaveteraanilehden numerossa 1/2006 oli ansio- kas kirjoitus Porkkalan vuokra-alueen luovuttamisesta syksyllä 1944. Siinä oli kuitenkin lehdistössämme silloin tällöin esiintynyt virhemaininta Porkkalan luovutuksen viime vaiheista.

Kyseisessä kirjoituksessa oli neljän palstan kuva selityksineen Porkkalasta viimeksi lähteneistä suomalaisista. Asianomaiset henkilöt varmasti itse uskoivat olleensa viimeiset Porkkalasta 29.9.1944 (klo 11.00) lähteneet suomalaiset. Asia ei tarkkaan ottaen kuitenkaan ole näin.

Porkkalan siviiliväestön ja sen omaisuuden evakuoinnista vastasi täysin kirjoituksen mukaisesti kirjoituksessa mainittu evakuointipäällikkö. Hän ei alaisineen kuitenkaan vastaan- nut Mäkiluodon linnakkeen evakuoinnista ja luovutukses-

ta. Siitä vastasi Uudenmaan Rannikkoprikaatin Hangossa esikuntaansa pitävä rannikkotykistörykmentti.

Neuvostoliiton sotilasvaltuuskunta kävi ensi kertaa Mäkiluodossa 28.9.1944, jolloin lopullisesti sovittiin suomalaisten poistumisaikataulusta Mäkiluodon linnakkeelta. Siinä sovittiin, että pääosa Mäkiluodon varuskunnasta poistuu 28.9.1944. Yön yli jäi vain vajaa neljäkymmentä miestä. Lisäksi sovittiin että Suomen sotalippu liehuu viimeisen yön Mäkiluodon lipputangossa. Tämä syystä, että oli aihetta epäillä, että saksalaiset yrittäisivät kyseisenä yönä vallata lähes miehitetyn Mäkiluodon linnakkeen.

Vähin äänin ilman kummempia seremonioita laskettiin Suomen lippu Mäkiluodon lipputangosta 29.9.1944 klo 9. Sen jälkeen suomalaiset poistui-

vat välittömästi laivalla linnakkeelta. Varmuuden vuoksi linnakkeelle jäi vielä kolmimiehinen osasto johon kuuluivat moottoriveneen kuljettaja, Mäkiluodon sotilaskeittiön päällikkö sekä allekirjoittanut radistina. Meidän oli poistuttava Porkkalan alueelta välirauhan sopimuksen mukaisesti ennen aikamäärää 29.9.1944 klo 12. Sen me myös teimme noin 15 minuuttia ennen klo 12:ta. Samalla hetkellä päättyi Suomen suvereniteetti alueella yli kymmeneksi vuodeksi.

Oulussa 31.3.2006 veteraaninterveisin

Yrjö Kilpi
Oulun yliopiston
matematiikan
emeritusprofessori
Sotaveteraaniliiton Oulun
yhdistyksen jäsen

VIRTSANKARKAILUUN pestävät ja uudelleenkäytettävät alushousut sekä vuodesuojat miehille ja naisille

SLIP SICLA®

lievään virtsankarkailuun
- 100 % puuvillaa
- haaraosa hengittävää erikoiskangasta, jonka pesunkesto yli 100 kertaa
- muita suojia ei tarvita

CONTENA

runsaaseen virtsankarkailuun
- erikoiskangas, ei hiesta
- sisäpuolella tasku erilliselle suojalle
- pestävät, max. 60 C

PESTÄVÄT VUODESUOJAT

SUOJALAKANAT
- laminoitu puuvilla, 3 eri kokoa
IMEVÄT VUODESUOJAT
- imukyky n. 2 litraa, 2 eri kokoa

TIEDUSTELUT

JA TILAUKSET: Linctus Oy, puh. 03-6125 355

Turuntie 4-6, 13130 Hämeenlinna
p. 03-6125 355, fax. 03-6125 353
www.linctus.fi

MOVICOL®

HOITAA PEHMEÄSTI UMMETUKSEN

MOVICOL ON TEHOKAS makrogoli (polyetyleeniglykoli) 3350
MOVICOL ON HYVIN SIEDETTY laktoositon, gluteiiniton, sokeriton
MOVICOL ON HYVÄN MAKUINEN sitruuna-aromi
MOVICOL ON HELPPO ANNOSTELLA 1 - 3 kertaa päivässä
MOVICOL lisää suolen sisällön vesimäärää pehmentäen ulostemassan
MOVICOL säilyttää elimistön elektrolyytti- ja nestetasapainon
MOVICOLiin ei totu ja teho säilyy koko hoidon ajan
Annostus: Aikuisille ja yli 12 v lapsille aloitusannos yksi annosjauhe liuotettuna **puoleen** lasilliseen vettä kolme kertaa vuorokaudessa, jatkossa vähemmän; vain kerran vuorokaudessa.

MOVICOLia voidaan käyttää lyhytaikaisesti ja pitkäaikaisesti. Pitkäaikainen hoito voi olla tarpeen potilailla, joilla on vaikea krooninen ummetus liittyen MS-tautiin, Parkinsonin tautiin tai ummetusta aiheuttavaan lääkitykseen.

Odottaville ja imettäville äideille lääkärin määräyksen mukaan.

Pakkauskoost: 8, 20, 50 ja 100 annospussia

Apteekista ilman reseptiä

TUTUSTU KÄYTTÖOHJEeseen ENNEN MOVICOLIN NAUTTIMISTA

Myyntiluvan haltija:
Lääketehtäjä NORGINE Limited U.K.
Markkinointi: Sabora Pharma Oy
PL 20, 03601 Karkkila, p. 09-2257147
www.saborapharma.fi

JaPi - Matkat

Aunus ja Maaselän kannas	4 pv	3.-6.8.	359
Uhtua-Kiestinki-Kostamus	5 pv	26.-30.7.	399
Muurmansk	7 pv	2.-8.8.	599
Jääkäreiden jäljillä	4 pv	20.-23.7.	427
Novgorod-Pihkova-Tartto	4 pv	10.-13.8	399
JR8, Tuntemattoman sotilaan jalanjäljillä	4 pv	26.-29.8.	365

Hintaan sis. kuljetus, majoitus, viisumi, puolihoidto ja oppaan palvelut.

JaPi-matkat on erikoistunut sotahistorian matkoihin.

www.japi-matkat.fi e-mail: myynti@japi-matkat.fi
puh/fax: 05 35593 65

Helsinkiläiset voitokkaita ilma-aseammunnoissa

Sotaveteraaniliiton ilma-asemestaruudesta kilpailtiin kotiradoilla 2.—9. huhtikuuta. Eniten pisteitä ropisi helsinkiläisille sekä kivääri- että pistooli-ammunnassa, niin henkilökohtaisessa kuin joukkuekilpailussa. Ilmakivääriammunnan mestariksi ampui **Heimo Kohijoki** Helsingin seudun piiristä, toiseksi tuli **Veikko Lind** Keski-Suomen piiristä ja kolmanneksi **Reino Kiviharju** Helsingin seudulta. Ilmapistooli-ammunnassa mestariksi laukoi **Terho Leppä** Helsingin seudulta, toiseksi **Unto Savolainen** Uudeltamaalta ja kolmanneksi **Kunto Jortikka** Helsingin seudulta. Joukkuekilpailussa ilmakivääriammunnan voiton vei Helsingin seutu ja toiseksi tuli Lahden II joukkue. Ilmapistoolilla parhaiten laukoi Helsingin seutu I, toiseksi sijoittui Helsingin seutu II ja kolmanneksi Helsingin seutu III.

TULOKSET:				
Ilmakivääri				
1.	Heimo Kohijoki	Helsingin seutu	365	5. Aarto Hämäläinen Helsingin seutu 320
2.	Veikko Lind	Keski-Suomi	346	6. Veikko Lind Keski-Suomi 320
3.	Reino Kiviharju	Helsingin seutu	310	7. Kyösti Hallikainen Helsingin seutu 315
4.	Viljo Honkonen	Lahti	290	8. Rolf Stenbäck Helsingin seutu 298
5.	Unto Ilmevalta	Lahti	287	9. Veikko Jääskeläinen Lahti 290
6.	Mikko Kauppinen	Helsingin seutu	280	10. Kalervo Autio Lahti 286
7.	Raimo Elosalo	Helsingin seutu	264	11. Unto Ilmevalta Lahti 284
8.	Tauno Timberg	Lahti	241	12. Viljo Honkonen Lahti 280
9.	Kauno Viljaniemi	Lahti	233	13. Pentti Aronen Lahti 270
Ilmapistooli				
1.	Terho Leppä	Helsingin seutu	352	14. Väinö Rantio Helsingin seutu 262
2.	Unto Savolainen	Uusimaa	338	15. Martti Partanen Lahti 259
3.	Kunto Jortikka	Helsingin seutu	325	16. Eino Näräkkä Lahti 234
4.	Arvo Huttunen	Helsingin seutu	323	17. Otto Saarenpää Keski-Suomi 234
				18. Esko Vuorelma Lahti 231
				19. Unto Ström Lahti 222
				20. Teuvo Narinen Helsingin seutu 218
				21. Tenho Miettinen Lahti 150

JOUKKUEET Ilmakivääri				
I Helsingin seutu		955	II Helsingin seutu II	933
	Heimo Kohijoki	365		Aarto Hämäläinen 320
	Reino Kiviharju	310		Kyösti Hallikainen 315
	Mikko Kauppinen	280		Rolf Stenbäck 298
II Lahti		818	III Lahti I	860
	Viljo Honkonen	290		Veikko Jääskeläinen 290
	Unto Ilmevalta	287		Kalervo Autio 286
	Tauno Timberg	241		Unto Ilmevalta 284
JOUKKUEET Ilmapistooli				
I Helsingin seutu I		1000	IV Lahti II	809
	Terho Leppä	352		Viljo Honkonen 280
	Kunto Jortikka	325		Pentti Aronen 270
	Arvo Huttunen	323		Martti Partanen 259
			V Lahti III	615
				Eino Näräkkä 234
				Esko Vuorelma 231
				Tenho Miettinen 150

Kattovehe Oy Vihti	Maansiirto J.Salminen Oy Vihti	Skog Racing Service Oy Vihti
MT-Metallitekniikka Ky Urkala	RP-Koneet Ky Utajärvi www.rp-koneet.fi	Länsi-Hitsi Oy Uusikaupunki
Uki-Trailer Oy Uusikaupunki	PRINTCENTER HI&F Varaslahdentie 6, 40800 VAAJAKOSKI Puh. 014-840 8400, Fax 014-840 8411	Sematec Oy Vaasa
Vaasan Rekkahuolto Oy Vaasa	Johansson Tooling Oy Ab Vaasa	” HYVÄÄ KESÄÄ ”
HT-Air Oy Vakkola	Kymen IV-Valmistus Oy Valkeala	Taksi Jari Rantala Vammala puh. 044 - 5935 265
Rakennustiimi Lähti Oy Vammala	Tehojakelu Oy Vantaa	Oy K . Juslin Ab Vantaa
Pillari-Osat Oy Vantaa	Lining INDUTRADE YHTIÖ	Ilmanvaihtotyöt Marko Jääskeläinen Vantaa

Sotaveteraanien lentopallomestaruus Helsinkiin

Sotaveteraaniliiton lentopallomestaruudesta oteltiin 22. toukokuuta Kouvolassa. Turnaukseen osallistui kahdeksan joukkuetta joista yksi Vihosta. Pelaajien keski-ikä oli 81 vuotta. Vanhin pelaaja oli Varsinais-Suomen **Erkki Luntamo**, joka täyttää joulukuussa 92 vuotta. Luntamo matkustaa syksyllä Itävaltaan veteraanien suunnistuksen maailmanmestaruuskisoihin tavoittelemaan kymmenettä mestaruutta. Yhdeksän kertaa hän on aiemmin voittanut mestaruuden. Pelaajia oli kuutisenkymmentä, joista kahdeksan kannattajajäsentä.

Kisojen avauksen suoritti Kymenlaakson piirin puheenjohtaja Olavi Eronen. Tervehdysten esittivät Kymen Sotilasläänin Esikunta ja Kouvolan Kaupunki. Rakuunasoittokunta Lappeenrannasta soitti avajaisten musiikin.

Pelit pelattiin kahdessa lohossa. Kaksieräiset ottelut pelattiin 25:een pisteeseen. Joukkueet saivat käyttää kannattajajäseniä, mutta jokainen kannattajajäsen antoi vastapuolelle 5 tasoituspistettä.

Kuva ja Teksti:
Roope Nieminen

Kisojen vanhin osanottaja Erkki Luntamo (91) toteaa, mihin se pallo oikein jäi.

Tulokset

Lohko A

1. Helsinki
2. Lahti
3. Kymenlaakso
4. Pirkanmaa

Lohko B

1. Varsinais-Suomi
2. Pohjois-Savo
3. Viro
4. Kanta-Häme

Lopputulokset

1. Helsinki
2. Varsinais-Suomi
3. Lahti
4. Pohjois-Savo
5. Viro
6. Kymenlaakso
7. Kanta-Häme
7. Pirkanmaa

Joukkueittensa parhaina pelaajina palkittiin

Lauri Silander	Helsinki
Valtteri Hirvonen	Varsinais-Suomi
Reino Ruoti	Lahti
Väinö Leskinen	Pohjois-Savo
Oliver Tamsalu	Viro
Hannu Kauppila	Kymenlaakso
Erkki Lähti	Kanta-Häme
Jorma Peltonen	Pirkanmaa

Aarne Mikkola kuntoutti itsensä moninkertaiseksi maailmanmestariksi

Taipalsaarelainen sotaveteraani **Aarne Mikkola** on hyvä esimerkki siitä, mihin päättäväinen mies pystyy. Sodassa hän oli koko ajan eturintamalla saaden luodin vasempaan käteensä, jossa se on vieläkin. Sodan jälkeen hän toimi kaivinkoneyrittäjänä kolmen vuosikymmenen ajan sellaisella tarmolla, että terveys romahti keuhkojen toiminnan hiipuessa kolmasosaan.

– Olin niin heikossa kunnossa, että pystyin kävelemään vain 50 metriä, jonka jälkeen piti huilata. Jouduin hoitoon Tiurunien keuhkotautiparantolaan viiden kuukauden ajaksi ja sain astmapiipun. Siitä ei kuitenkaan ollut juuri mitään apua, 85-vuotias.

– Astmapiipun imemisen sijaan laihdutin itseni 80 kiloista 60 kiloiseksi ja aloin kuntouttaa itseäni. Parhaaksi keuhkojen kuntoa kohottavaksi liikuntatavaksi osoittautui soutu. Ostin veneen ja kilometrejä alkoi kertyä vuosi vuodelta enemmän. Tuhat kilometriä tuli täyteen viime kesänäkin.

Sulkavan souduissa soutuneuvos Mikkola on tuttu kävijä. Henkilökohtainen ennätys 60 kilometrin matkalta on 6 tuntia 45 minuuttia.

Saatuaan keuhkot toimimaan Mikkola sai viime vuosikymmenen lopulla harmikseen sydänvaivat.

– Ensin määrättiin sepelvaltimolääkkeet ja sitten sanottiin,

että pitää leikata. Ja niin myös leikattiin. Ensin pantiin oikealle puolelle verkot ja kahden kuukauden kuluttua samanlaiset vasemmalle puolelle.

– Pärjäsin jonkin aikaa, mutta sitten piti tehdä pallolajijennus. Siitäkään en selvinnyt kerralla, vaan piti tehdä toinen ja sitten vielä kolmas pallolajijennus.

Ympäri maailmaa

Aarne Mikkola on aina ollut hyvä hiihtäjä. Ensimmäisen piirimestaruutensa hän voitti 14-vuotiaana kaksi vuotta vanhempien sarjassa kilpaillessaan.

Sodat pilasivat lupaavan hiihtäjän uran ja rauhan tultua veivät työkiireet kaiken ajan.

Veteraanina on ollut aikaa ja nyt Mikkola sujuttelee vuodesta toiseen voitosta voittoon. Taakse jääneen talven aikana hän voitti Italiassa ikäluokkansa maailmanmestaruuden sekä viiden että 10 kilometrin hiihdossa.

Aikaisemmilta vuosilta hänellä oli viisi maailmanmestaruutta. Suomen mestaruuksia on 25 ja palkintoja kaikkiaan ainakin 450. Vuosien aikana Aarne Mikkola on käynyt kilpailemassa ympäri maailmaa Kanadaa myöten maksaen aina matkansa itse.

Viime talven lumilla Aarne Mikkola sai kaulaansa kaksi veteraanien MM-kultamitalia.

Lavakeskus
Ermanet Oy
 Karstula

Tilipalvelu
Saarela
 Kellokoski

KONECRANES

SANDVIK

Kotirintaman elämää – muistikuvia talvisodan tiimoilta 1939

Lehtemme viime numerossa julkaistiin Sotaveteraaniliiton naisjärjestön kirjoituskilpailun ensimmäinen kolmesta palkitusta kirjoituksesta, Pirkko Huovilaisen ”Kotirintaman elämää”. Tässä numerossa on vuorossa toinen palkituista, Sirkka Säterin kirjoitus. Syyskuun numerossa julkaistaan kolmas.

Edessäni pöydällä on vanha valokuva Helsingistä – pommitetusta Helsingistä marraskuun viimeisenä päivänä 1939 – illan hämärän laskeutuessa tuhoutuneen kaupungin ylle. Kuvassa on vielä pystyssäkin töröttäviä, savua via talojen raunioita, liekejä, kasoittain lasinpirstaleita ja taustalla jokunen hätäantynyt ihminen vaatemytty kainalossaan.

Talvisodan syttyessä olin 15-vuotias ja Helsingin Kulmakoulun 5-luokkalainen. Olin kyllä selvillä, että aika, jota elimme, oli täynnä sodan ahdistusta ja pelkoa. Itäinen naapurimme oli alkanut uhkaavasti liikahtella ja lausunut julki mahdottomat vaatimuksensa ja tahtonsa saada suomalaisia maata muka turvallisuutensa takeeksi. Vihamielisen maan uhkaava ääni muuttui jyrkemäksi ja vaati Suomea neuvottelemaan ja käskettäväksi Moskovaan. Näin kävi ja monituhapäinen saattojoukko seisoi vakavana rautatieaseman tienoilla hyvästelemässä vaikealle matkalle lähtevää valtiomiestä, Paasikiveä. Muistan miten komeasti vanha virsi, *Jumala omi linnamme*, kaikui rautatien torilla ja ympärillä olevien kerrostalojen katukuiluissa tämän valtavan joukon laulamana. Virren sanoma oli selvä: ”Me kaikki täällä seisomme

lähettiläämme takana toiveikain ja siunaavin ajatuksin”. Se oli vahva matkaeväs.

Ylimääräisiin kertausharjoituksiin

Kaupungin kuvassa oli syksystä lähtien tapahtunut paljon muutoksia. Puistoihin kaivettiin juoksuautojen kaltaisia sirpalesuojia. Talojen ikkunoihin ilmestyi liimapaperiristikkoja, ulko-ovien ja isojen näyteikkunoiden suojaksi pinottiin hiekkasäkkejä tai tehtiin laudoitusta ja kellareiden kattoja pönkitettiin jyrkeillä parruilla. Pidettiin ilmahälytysharjoituksia ja annettiin muutenkin neuvoja, miten tuli menetellä pahan paikan tullen. Syksyllä oli myös suomalaiset miehet kutsuttu YH:n eli ylimääräisiin kertausharjoituksiin. Koulutkin olivat välillä suljetut ja suuri osa kaupunkilaisista evakuoituina maaseudulla. Mutta nyt olivat taas koulut avanneet ovensa ja ajateltiin, että koetaan nyt kuitenkin jatkaa elämää normaalisti, kuten ennenkin. Ei tahdottu uskoa sodan mahdollisuuteen.

Tänä epävarmuuden aikana äidinkielen opettajamme opetti meille Eino Leinon runon *Herran kansa* vuodelta 1899. Muistini sokkeloista löydän vieläkin nämä muutamat säkeet, ehkä juuri sen takia, kun ne opetettiin ulkoa. Myös nii-

den sanoma oli niin koskettava ja mieleenpainuva, juuri sopiva aikaan, jota elimme talvisodan kynnyksellä.

Tää kansa herran kansa on, on kansa kalliolla, sill’ omi oma määränsä tää kansa ei saa epäillä, vaan liitossaan kanssa auringon, sen täytyy luja olla.

On tähtiin kirjoitettu se, jos tämä kansa kaatuu, niin kaatuu portti Pohjolan ja esivalta Euroopan, jää soittamatta kantele ja laulun mahti maatuu.

Marraskuun viimeinen päivä alkoi koulumaailmassa ihan tavallisesti. Olimme olleet kokoontuneina aamurukouksiin koulun juhlasalissa ja nyt palailimme hyvässä järjestyksessä luokkahuoneisiin. Yhtäkkiä alkoivat kaupungin hälytysireenit kammottavan ulinansa ja saivat aikaan suuren hämmennyksen. Opettajat koettivat hillitä tilannetta huutamalla: ”Ei hätää, tämä on vain harjoitus. Voimme kaikki mennä ulos koulun mäelle seuraamaan sitä”.

Ja niin tömistelivät opettajat ja oppilaat sisävaatteissaan ulos kadulle. Emme ehtineet siellä kovinkaan kauan ihmetellä, kun kuulimme lähestyvää lentokoneiden jylinää ja sitten pommien jymähtelyä. Oma ilmatorjuntatykistö koetti puolustaa ja suojata järkytyksestä lamaantunutta kaupunkia. Sodan äänet olivat julmat, sen osasi jo jokainen ymmärtää. Hetkessä meni pirstaleiksi se tähänastinen, rauhallinen maailmamme ja hajosi kuin talot, joihin vihollisen pommit osuivat. Hätäantyneinä syösimme luokkaan, paikasim-

me kirjat laukkuun, kaappasimme päällysvaatteet kainaloon ja ryntäsimme ulos kotia päin. Ei siinä luokkatoverini kanssa paljon puhuttu, päässäni vain takoi: Missä ovat isäni ja äitini – vauvaa odottava äitini.

Pois palavasta kaupungista

Näin jälkeensä muistellen oli humoristisiakin näkyjä kaiken kauheuden keskellä. Vastaan juoksi vanhempi naisihminen kattila päässä ja joku puupalikka hampaiden välissä. Ilmahälytysharjoitukset eivät olleet menneet hukkaan.

Vastaan tuli myös pari sotilasta, jotka käännöttivät meidät suureen, kallioon louhituun väestösuojaan. Siellä tulisi olla niin kauan, kunnes annettaisiin vaara ohi-merkki. Suojaan oli kerääntynyt valtava joukko ihmisiä. Jotkut veisasivat virsiä, jotkut olivat ristineet kätensä rukoukseen, muutamat kiroilivat nyrkit pystyssä. Muu joukko seiso i kauhun lamauttamana, joillakin kyyneleet silmissään. Lopultakin tuli vaara ohi-merkki ja pääsimme jatkamaan matkaamme. Helpotus oli suuri, kun lopulta löytyi oma koti ehyenä ja siellä isän ja äidin syli.

Nyt oli kiire keksiä, millä kyydillä pääsisimme lähtemään pois palavasta kaupungista Nurmijärvelle, kesäkotiimme. Naapureilla ei ollut paikkaa minne paeta, mutta heillä oli virka-auto käytössään. Niinpä isäni tarjosi heille turvapaikan ja naapuri puolestaan autokyydin sinne. Sulloimme tavalliseen henkilöautoon kuusi aikuista, kaksi tyttöä ja muutamia ruoka- ja vaatekassoja. Ajoimme sivukatuja, yritimme välttää keskikaupunkia, jossa tulipalot roihusivat ja talojen rauniot tukkivat kadut. Tuli uusi hälytys, mutta me vain ajoimme kohti maaseutua ja illan hämärässä pääsimme perille kylmään kesäkotiin. Siitä vain taloksi, puita uuneihin ja ikkunoihin ”tuplat” ja pimennysverhot. Kyllä meidän jo kelpasi, huoneet lämpenivät ja ruokaakin löytyi kasseista.

Koko yön valui ihmisiä pitkin maantietä, pakolaisia sodan jaloista, pyrkimässä jonnekin maaseudulle turvaan pois kaupungista. Suurin osa kulki jalan työntäen lastenvaunuja tai rattaita. Olipa ihmisiä liikkeellä kottikäräryjen kanssa ja tietysti

pyörämiehiä. Autoja oli kovin vähän, nehan oli otettu kuten hevosetkin armeijan käyttöön. Näin tämä suuresti muuttunut elämä lähti pyörimään, takerrellen ja kompastellen mutta eteenpäin kuitenkin.

Pimennetty kaupunki ja pimennetty maaseutu

Kaupungit ja maaseutu pimennettiin täysin. Pimeänä aikana, illoin ja öin, ei saanut näkyä mistään valoa. Jopa niiden muutamien siviilikäytössä olevien autojen valotkin peitettiin sinisellä verholla. Mutta taivaan lammppua ei voinut peittää, siksi kuutamoyöt olivatkin pelättyjä pommitusten takia. Elintarvikkeet ja vaatteetkin tulivat vähitellen kortille. Meillä oli siellä maalla maitotinki läheisestä maalaistalosta ja erilaisilla toimenpiteillä ja vaihtokaupoilla saattoi vielä ruokakomeroaan täydentää, vaikka tämä ns. mustan pörssin toiminta oli sakkojen uhalla kiellettyä. Kyläkaupassa käytiin korttioskoksilla valkoinen lakana hartioilla ja kun ryssän lentolaivueet ilmestyivät taivaalle, juostiin metsään puiden alle.

Pommikoneiden lentoreitti kulki Valkjärven ylitse Helsinkiin. Koneet lensivät suurissa korkeuksissa. Olivat kuin pieniä hopeapisteitä taivaalla, niitä oli usein toista sataa. Maa tärisi ja ikkunat helisivät, kun ne lensivät yli. Vähän ajan kuluttua alkoi kuulua pommien jyskettä ja it-pauketta Helsingin suunnalta, välimatkaa oli n. 25 km.

Talvi oli tavattoman ankara, lunta oli paljon ja pakkaset kovat. Jokapäiväiseen ohjelmaan ei paljon muuta mahtunut kuin klapien hakkaamista ja uunien lämmittämistä. Hellan päällä porisi monta pataa, kun kaikki evakot olivat omissa ruuissaan. Evakkojen lukumääräkin oli kasvanut, kun eräänä päivänä ilmestyi kesäkotiimme kolme sukulaistatiä lapsineen. Sopus antoi sijaa ja kaikki vaan saatiin majoitettua. Ihmiset olivat yleensä vähästä iloisia ja tyytyväisiä. Voimakas yksimielisyys ja toisen ihmisen auttaminen ja huomioon ottaminen oli omaksuttu oikeaksi ohjenuoraksi.

Radiota kuunneltiin hartaasti, eritoten uutiset ja rintamatapahtumat. Päivän lehtien etusivuilta saatiin lukea monien sankarivainajien kuolinilmoituksia. Usein sieltä löytyi tuttujakin nimiä, sukulaisia,

Kuvassa oleva talo toimi Säterien turvapaikana sotien aikana 1944.

ystäviä, koulutovereita. Kudottiin päänsuojuksia, sukkia ja käsineitä. Vernissattiin lakanakangasta korsuihin makuualustoiksi ja leivottiin ruisjauhoista pipareita. Näistä tehtiin paketteja tuntemattomalle sotilaille sinne jonnekin.

Kevättalvella oli hyvä hankikanto ja usein hiihdettiin naapurien nuorten kanssa. Piti vain muistaa seurata korva tarkkana viholliskoneita ja pysyä poissa järven jäältä, sillä viholliskoneiden konekivääri-ampujan liipasinsormi saattoi olla yllättävän herkkä. Pojat odottivat malttamattomina iän lisääntymistä, että saisivat kutsun koulutuskeskuksiin ja sitä tietä rintamalle.

Onneksi oli itse niin nuori, ettei lähimainkaan ymmärtänyt miten järkyttävää aikaa elettiin ja miten veitsen terällä koko Suomen kansan olemassaolo oli. Eikä rintamalla ollut omaa isää, ei veljeä, eikä vielä tässä vaiheessa omia kavereitakaan.

Vuoden 1940 alkupuolella alkoi kuulua yksittäisiä huhuja joistakin rauhan tunnusteluista ja pykimyksistä sodan lopettamiseen. Ja tottahan niistä tuli. Saimme 13 p:nä maaliskuuta maahan rauhan, mutta minkälaisen rauhan. Ryssä vei meiltä Karjalan ja Suomenlandan tärkeimmät saaret, Salla menetettiin ja Hankoniemi vaadittiin vuokra-alueeksi. Helsingissä vedettiin liput puolitankoon ja mustat surunauhat sidottiin salkoihin. Ihmiset itkivät avoimesti kaduilla ja tuntui kuin kuolinkellot olisivat kumahdelleet talojen yllä.

Ihmiset rupesivat kuitenkin

palaillemaan omiin koteihinsa, jos niitä vielä oli olemassa. Koetettiin sitoa yhteen lankoja, jotka talvisota oli raastanut poikki. Eteenpäin oli yritettävä, vaikkakin vaivalloisesti on-tuen.

Mutta kaikilla kuitenkin vahvistui tunne ja tietämys siitä, että olemme edelleen vapaa kansa. Meitä ei ole kahlittu, eivätkä niin sodan taistelukentillä kuin kotirintamallakaan annetut uhrit ja uhraukset olleet turhia ja hukkaan menneitä. Voimme ylpeinä sanoa, että tämä paljon kokenut Suomen kansa oli jättänyt taakseen talvisodan 105 kunnian päivää.

Sirkka Säteri

Kirjoituskilpailussa palkittu Sirkka Säteri heinää seipäälle laittamassa (oikealla) kotitalallaan Liedossa jatkosodan aikana 1944. Muut heinän parissa ahertavat olivat tilalle tulleita harjoittelijoita. Myös inkeriläisiä sotalapsia oli töissä tilalla.

Suurkeittiöhuolto PK-Service Oy Kaarina www.pkservice.com	Kainuun Tekniikka Oy Kajaani	Kuljetuspalvelu Vatiala Oy Kangasala
Sapi-Group Ky Vihti	LH-Kiinteistöhuolto Oy Vihti	Vihdin Sora Oy Vihti
LV-Ramberg Oy Virkkala	West-Tronic Oy Ylivieska	Rautalaaki Oy Ylöjärvi
Jan Ankelo Ky Ypäjä	Kuljetukset Matti Nuuhkarinen Oy Äänekoski	Rakennusurakointi Marko Myllypakka Äänekoski Puh. 050 - 535 6980
Tikkurilan Kopiopalvelu Oy Vantaa	 masino www.masino.fi	Suomen Runkopalvelu Oy Vantaa
Maalaus Riha Vantaa	KT Timpuri Vantaa	Maansiirtoliike Jouko Virtanen Oy Vantaa
LVI-DAHL OY Vantaa	Kuljetus Henry Lindell Vesilahti	S&P Rakennuspalvelu Oy Vihti

T:mi S.Rinne ja Saneeraus

Hanko

Mikko Kohvakka Ky

Haukivuori

KTA - Yhtiöt Oy

Helsinki

Insinööritoimisto Jussi Linnakangas Oy

Helsinki

POLARPUTKI

www.polarputki.fi

Helsingin kauppakorkeakoulun yliopilaskunta (KY)

Helsinki

T:mi Arto Tiensuu

Helsinki

EE Rakennuttajatoimisto Oy

Helsinki

Rautatievirkamiesliitto ry

Kaisaniemenkatu 10
Helsinki

RETTIG

P.O.Box 115, FIN-00121 HELSINKI
Phone +358 9 618 831
www.rettig.fi

Tasokaiverrus Ky

Helsinki

Oy Joleta Ab

Helsinki

Villen Saneeraus

Helsinki

Ari Sara Oy

Helsinki

Puidenhoitajien Oy

Helsinki

Newspaper Express Finland Oy

Helsinki

Mainostoimistotuotanto M.T.Ojala

Helsinki

Hyvää kesää toivottaa!
Merta Logistic Oy

Helsinki

Maalausliike Vivace Oy

Helsinki

KVR-Rakennus Oy

Helsinki

Rakennusliike Eskman Oy Ab

Helsinki

Vartimar Oy

Helsinki

Kilpailukutsu

Suomen Sotavetereeniiliton SM-golf 2006

Aika: 24.8.2006 alkaen klo 10.00
Paikka: Hugo Golfkeskus, Aulanko, Hämeenlinna
Sarjat:
Miehet, LP/scr/18, sotaveteraaniyhdistysten varsinaiset jäsenet mestaruuskilpailu. PB/18 sotaveteraaniyhdistysten varsinaiset jäsenet.
Naiset: PB/18 sotaveteraaniyhdistysten ja naisjaostojen varsinaiset jäsenet sekä varsinaisten jäsenten puoliset, mestaruuskilpailu.
Joukkuekilpailu LP/scr/18 kolmimiehisin joukkuein
Pelattava tee: Miehet punainen kaikissa sarjoissa
Naiset punainen

Pelipäivän ohjelma
Klo 8.30 – ilmoittautuminen, 9.30 kilpailun info, 9.40 lipun nosto, 10.00 – lähtö 1.teeltä, 14.30 – sauna ja ruokailu, n. klo 17.00 palkintojen jako
Ilmoittautuminen
Hugo Golfkeskukseen viimeistään 3.8. mennessä puh. (03) 653 7741, tai postitse Aulanko Golf, Aulangon Heikkiläntie 91, 13900 Hämeenlinna.
Ilmoittakaa: sotaveteraaniipiiri ja yhdistys, golftasoint, kotiseura ja sarja sekä yhteystietonne. Joukkuekilpailuun pelaajat nimettävä etukäteen. Piirillä voi olla useampiakin joukkueita.
Kilpailumaksu on 40,00 euroa/ henkilö. Sisältää kilpailun, tulospalvelun, kilpailunjohtajan, saunan ja keittolounaan. Keskiviikkona 23.8. harjoituskierron kilpailijoille hintaan 20,00 euroa/henkilö. Harjoitusaika tulee varata ilmoittautumisen yhteydessä.
Tasoint: Kilpailupäivän mukaisesti. Max tasoint 36,0. Tasatulokset ratkaistaan matemaattisella menetelmällä (ns. parempi paluu). Omat golfautot sallitaan. Järjestäjillä ei ole vuokrata autoja.
Lähimmät yöpymispaikat: Rantasipi Aulanko puh. (03) 658 801, Sokos Hotel Vaakuna 0201234636
Kentästämme löytyy tietoja osoitteesta: www.agk.fi

Tervetuloa Aulangolle

Kanta-Hämeen Sotaveteraaniipiiri ja Aulanko Golf

Kilpailukutsu

Suomen Sotaveteraaniiliton Shakkimestaruuskilpailut Tuusulassa 23.—27.10.2006

Uudenmaan Sotaveteraaniipiiri ry järjestää Suomen Sotaveteraaniiliton Shakkimestaruusturnauksen Tuusulan Varuskunnassa Hyrylässä 23.—27.10.2006. Käytännön järjestelyistä vastaa Järvenpään Shakkikerho.

Säännöt:
Osallistujat: Mestaruuskilpailuun voivat osallistua sotaveteraaniyhdistysten varsinaiset jäsenet. Voimassaolevaa pelaajalisenssiä ei vaadita.
Turnaus: Pelit pelataan viiden kierroksen vajaakierroskilpailuna. Pikakilpailun muoto riippuu osallistujamäärästä. Sarjoja on yksi, johon miehet ja naiset voivat osallistua.
Pelajat: Pitkäpeli 2 x 90 min. Pikapeli: 2 x 5 min.
Osallistumismaksu: 30 euroa, joka maksetaan pelipaikalla ilmoittautumisen yhteydessä.

Aikataulu
Maanantai 23.10. Ilmoittautuminen klo 11 – 13. Kilpailujen avaus klo 13.
1. kierros, klo 13.30 – 16.30.
Tiistai 24.10. 2. kierros, klo 13.30 – 16.30.
Keskiviikko 25.10. 3. kierros, klo 13.30 – 16.30.
Pikapeliturnaus klo 18.00 alkaen.
Torstai 26.10. 4. kierros, klo 13.30 – 16.30. Illanvietto klo 19.00 alkaen.
Perjantai 27.10. 5. kierros, klo 09.00 – 12.00.
Palkintojen jako ja kilpailujen päättäminen klo.13.00

Majoitukset
Maksuton majoitus ja ruokailu varuskunnassa.
Tiedustelut ja ilmoittautumiset 6.10 mennessä:
Timo Myry, puh. 050 599 4670. Sähköposti: timo.myry@kolumbus.fi
Jouko Mattila, puh. 050 343 7144.
Sähköposti: uudenmaan.svp@sotaveteraaniilitto.fi

Sanoja sanasta

Sanakilpamme toimitus koki suuren menetyksen kun sen isähahmo ja ystävämme Simo Kärävä sai iäisyyskutsun. Huhtikuun numeroissamme oli kilpailusanana Simon ehdottama ”syöpäläinen”, josta lukijamme ovat saaneet seuraavat 105 hyväksyttyä sanaa:

elin, eliö, eläin, epäily, epäily, epäys, esine, esiö (8)
 leipä, lepäys, lipeä, lisä, länsi, läpi, läpse, läpsy, läpäisy, läpäys, läsi, lääni, lääpin, löpinä, löpö, löysi (16)
 neli, neliö, nenä, nenäily, nisa, nyple, nysä, näpläys, näpse, näpsy, näpäys, näsiä (12)
 peli, peni, penis, penni, penäys, pesin, pesä, pinne, pläsi, pyöli, päily, pälsi, pälsy, päläs, päläys, pänni
 pännä, pääläinen, pääläys, pääsy, pääsö, pölinä, pöly, pölä, pöläys, pönä, pösö (27)
 seinä, sepi, sepä, sile, sine, sineys, spin, syli, syöpä, säen, säie, säile, säilä, säilö, säle, sälinä, säly, sälä, sälö, säpinä, säpale, säylä, säyne, sääli, sääly, sääne, söpinä (27)
 yleisö, ylennys, ylinen, yliö, ylänne, yninä, ypäle (7)
 älinä, äninä, ääliö, äänes, ääni, äänne, äänös (7)
 ölinä (1)

Kaikkien vastanneiden kesken suoritettua arvonnassa saivat dvd -levyn ”Viimeinen asemiesilta” seuraavat: **Paavo Honka**, Raahen, **Arvo Poussa**, Tampere ja **Tuure Vartiainen**, Salla.

Veteraaneille tuttua sanastoa on käytetty miltei poikkeuksetta ja nyt on purkukohdeena sana ”iltaloma”. Sen neljästä vokaalista ja neljästä konsonantista saataneen varmaankin ennätysmäärä sanoja. Edellisessä lehdessämme (2/2006) oli lueteltu kilpailun perusehdot. On hyvä pitää lehti tallessa jatkoa ajatellen.

Kilpailusana on nyt yhdyssana, mutta vastauksissa ei edelleenkään hyväksytä yhdyssanoja.

Lähetätkää vastauksenne viimeistään 25.8.2006 mennessä kirjeessä tai postikortilla osoitteeseen Sotaveteraani-lehti, Korkeavuorenkatu 41 A 7, 00130 Helsinki, faksilla numeroon (09) 6126 2020, tai sähköpostitse osoitteeseen toimitus@sotaveteraaniliitto.fi.

Vastauksen kirjoitetaan lähettäjän nimi ja osoite, kirjekuoreen lisäksi ”Sanakilpa”. Kaikkien vastanneiden kesken arvotaan kolme juuri ilmestynyttä cd-levyä ”Jumala omi linnamme” (siitä on artikkeli lehdes-
 samme).

Virkistä muistiasi

1. Vuonna 1942 Suomi voitti Ruotsin 1,3 miljoonalla litralla. Missä kilpailussa?

1. Veren luovutuksessa.
2. Marjojen keruun talkoomaaottelussa.
3. Bensinin säästössä.

2. Akateeminen Karjala-seura ja suojeluskuntajärjestö järjestivät linnoitustalkoot Kannaksella kesällä 1939. Kuinka monta vapaaehtoista kävi linnoitustöissä lokakuun alkuun tultaessa?

1. 5 000
2. 30 000
3. 60 000
4. 90 000

3. Talvisodan rauhanteossa Suomi joutui vuokraamaan Hangon Neuvostoliitolle meritukikohdaksi. Mihin hintaan?

1. 80 000 markkaa / vuosi
2. 270 000 markkaa / vuosi
3. 1 120 000 markkaa / vuosi

4. USA:n presidentti Franklin D. Roosevelt ja Iso-Britannian pääministeri Winston Churchill tapasivat elokuussa 1941 Atlantilla sopiakseen yhteisistä sotaponnisteluista. He antoivat julistuksen, minkä nimisen?

1. Atlantin julistus
2. Kansojen itsemääräämisjulistus
3. Euroopan puolustusjulistus

5. Vuosina 1941–1944 laskettiin Suomenlahteen miinoja yhteensä

1. 20 000 kappaletta
2. 40 000 kappaletta
3. 60 000 kappaletta

6. Liittoutuneiden valvontakomissio poistui Suomesta lopullisesti 26.9. 1947. Mitä tästä seurasi?

1. Presidentti Paasikivi julisti sotatilan lakanneeksi Suomessa.
2. Suomi otettiin YK:n jäseneksi.
3. Sotasyylliset vapautettiin.

Vastaukset sivulla 63

Kesäkuun krypto

22	7	13	11	22	21	4
4	15	9	17	2	2	2
11	21	4	8	13	2	11
16	22	18	9	13	1	2
18	9	22	3	15	17	11
9	17	20	13	21	3	2
1	2	3	2	2	T	4

Laadinta Aulikki Nenonen, pääkuva Aila Martikkala

1	2	3	4
5	6	7	8
9	10	11	12
13	14	15	16
17	18	19	20
21	22	23	24

24	12	4	3	2	24	14	16	18	2	2	14	4	11	2	2	14	1	17	6	2
17	2	2	3	2	7	4	2	2	2	2	22	3	4	22	21	17	17	17	17	
7	3	4	20	19	13	12	21	22	3	2	15	14	19	6	22	17	9	22	11	
6	22	15	11	22	22	18	3	9	4	14	2	19	22	20	1	1	1	1	1	
8	2	21	21	22	2	3	2	15	13	14	4	13	15	8	2	17	3	2	15	
2	4	20	3	2	9	13	21	10	15	22	11	17	3	4	11	10	10	10	10	
9	2	14	14	22	2	20	13	7	5	5	11	11	4	4	15	9	13	18	14	
22	13	11	10	12	11	10	4	21	15	13	2	19	18	13	5	5	5	5	15	
22	4	9	9	17	2	12	2	21	2	11	18	3	14	4	18	6	23	23	11	
6	10	15	22	21	24	9	17	4	18	22	4	14	17	8	20	23	23	23	23	
2	21	15	2	15	13	11	15	4	21	11	10	15	11	5	23	8	10	13	11	

Urakointi Jämsä Alavus	Hanskitrans Ky Alavus	Tilitoimisto Tase-Tarja T:mi Anjalankoski
Asikkalan Telttapalvelu Asikkala	SkyTech Oy Aura	Urakoitsija Pekka Kymäläinen Elimäki
Lainapeite Oy Espoo	Lakiasiaintoimisto Maturitas Oy Espoo	Hyvää Kesää
Sähköurakointi Petteri Sinisalo Ky Espoo	007 Kuljetus Oy Espoo	P.O.Pyhäjärvi Oy Espoo Rakentaa ja saneeraa
Kattotaito Oy Espoo www.kattotaito.fi	Mai-Trans Oy Espoo	Oy Devcons Ab Espoo
Kuljetus Olli Nieminen Oy Espoo	Kiinteistöpalvelut Kotiranta Espoo	Top Building Oy Espoo
TMO Consulting Oy Espoo	T:mi Joni Saira Espoo	Rintekno Oy Espoo
SUOMEN KONGRESSITEKNIikka Oy	Saneeraus Kaisil Oy Espoo	Oy Julius Tallberg Ab Espoo
Hovila Oy Espoo	Rikomark Oy Espoo Puh. 0400 - 440 929 -Crawford autotallin ovet-	Jou-To Rakennus Espoo
Sun Chemical Oy Espoo	SPH Maalaus ja Saneeraus Oy Evitskog	Haapajärven Vesi Oy Haapajärvi
Juhani Näppi Oy Hamina	Nuohous ja Ilmastointipalvelu T:mi Jarno Pirkkalainen Hankasalmi	Rakennuspalvelu Juntunen Ky Hankasalmi

Kokoonnutaan

Sota-ajan lauluja yhteiskonsertissa 5.7.

Ratsuväen Perinnesoittokunnan ja Mäntyharjun Lau-lu-Seppojen yhteiskonsertti pidetään Mäntyharjussa 5.7. klo. 18.00 Pappilanparvella kesäteatterissa noin 1 km kirkolta. Ratsuväen perinnesoittokuntaa joh-taa Olavi Spännäri ja Mäntyharjun lauluseppoja Ilk-ka Matikka.

Kaikki veteraanit, sotainvalidit ja lotat puolisoie-ri puolilta Suomea tervetuloa konserttiin mak-sutta. Muille pääsymaksu on 10 / 5 €

Ennen konserttia toivotamme teidät tervetulleiksi tutustumaan esityspaikan vieressä olevaan Veteraani-puistoon ja Korumuseoon. Tiedustelut Pentti Hima-nen 015-3617747.

Mäntyharjun Rintamaveteraanit ry ja Mäntyharju Sotainvalidit ry

JR 7:n veteraanit Pohjanmaalla 20.7

JR 7:n veteraanit kokoontuvat 20.7. klo 11.00 Alajärvel-lä Kirkkopihassa. Myös muualta maasta aseveljet ovat tervetulleita tilaisuuteen. JR9:n veteraanit vierailevat. Ennakkoilmoittautumiset Terho Korpelalle puh. (06) 5573836 16.7. mennessä.

Asevelitapaaminen Helsingissä 4.9.

Kokoontuminen klo 11.30 ravintola Ostrobotni-an edessä Museokatu 10. Yhteiskuljetus Hietanie-men hautausmaalle, jossa kunniakäynti jalkaväen-kenraali Ehrnroothin haudalle. Paluu Ostrobot-nialle, jossa lounas. Seurustelun ohessa esitetään tuoreinta aineistoa rykmentin perinnetoiminnasta. Sitova ilmoittautuminen ja osallistumismaksu 22 eu-roa/henkilö suoritetaan Nordea pankkiin tilille JR 7:n Veteraanit 133630-103371 viimeistään 25.8.2006 men-nessä. Maksettaessa käytettävä viitenumero on 5555.

Hotellimajoitusta tarvitsevien on itse huolehdittava majoitusvarauksesta

Tilaisuuteen liittyvät tiedustelut Jukka Kinnu-nen, puh. 040 748 0785 ja Juha Koivisto, 050 363 8118.

Tukea haettavissa

Jv-kenraali Adolf Ehrnroothin muistorahastosta on haettavissa tukea taloudellisissa vaikeuksissa oleville ylimääräiseen rintamalisään oikeutetuille JR7:n jou-koissa taistelleille veteraaneille ja heidän leskilleen ja lotille. Hakumenettelystä tarkempia ohjeita perin-netoimikunnan puheenjohtajalta puh. 0500 252798. -Perinnetoimikunta jatkaa rykmenttiä koskevan sota- ja rauhan ajan kirjallisen materiaalin kerää-mistä. Mikäli haluat luovuttaa sellaista tai jos tie-dät, että sellaista olisi jonkun edesmenneen jää-mistössä, ota yhteys perinnetoimikunnan jäseniin.

JR 7:n Perinnetoimikunta

Ilomantsin Hattuvaaran taistelun muistopäivät 29.—30.7.

Hämeen Ratsurykmentin veteraanit, Hämeen Ratsu-jääkäripataljoona ja Ratsumieskilta ry. viettävät hei-näkuun 30. päivänä 1944 käydyn Hattuvaaran taiste-lun muistoa Hattuvaarassa 29.—30.7. perinteiseen ta-paan: kenttähartaus, kunnianosoitukset, yhdessäoloa.

Tilaisuuksiin ovat tervetulleita kaikki Ratsuväkip-rikaatissa palvelleet sekä ratsuväen perinneyhdistys-ten jäsenet omaisineen ja ystävineen. Myös nuorison läsnäoloa toivotaan. Asu on vapaa.

Hattuvaarasta on alustavasti varattu majoitusti-laa. Jokaisen on henkilökohtaisesti vahvistettava ma-joitus soittamalla viimeistään 17.7. puh. 0400 173607 tai (013) 830111 tahi postitse os. Taistelijan talo, 82967 Hattu. Myös edelliseksi yöksi sijaa tarvitsevien on muistettava tehdä varaus.

Hämeen Ratsujääkäripataljoona järjestää veteraa-neille ja heidän omaisilleen (muillekin, jos autoon mahtuu) maksuttoman kuljetuksen Lahdesta Kou-volan, Lappeenrannan ja Joensuun kautta Hattuvaa-raan. Auto lähtee Lahden linja-autoasemalta lauantai-na 29.7. klo 8.30. johon pääsee myös matkan varrel-ta, jos paikasta ja ajasta on sovittu. Paluumatka alkaa Hattuvaarasta sunnuntaina iltapäivällä kunnianosoitusten ja aterioinnin jälkeen. Ilmoittautuminen auto-kuljetukseen tarvitaan viimeistään 17.7. Hämeen rat-sujääkäripataljoonan numeroon (03) 1814 6684.

Hallikirkko 16.8.

Sotiemme veteraanien läntisen Suomen kirkkopäivää vietetään Salossa 16.8. Tilava Salohalli palvelee kirk-kona ja juhlasalina sekä ruokailutilana. Talossa on ti-laa. Tervetuloa kaikki!

Kauko Sainio, päätoimikunnan johtaja.

Sodan ajan rajamiehet kokoontuvat Immolaan 16.8.2006

Sodan ajan rajamiehet kokoontuvat 16.8. Immolaan perinteiseen juhlaansa, joka aloitetaan lounaalla klo 10.00. Kaikki sodanajan rajajoukoissa palvelleet vete-raanit saattajineen toivotetaan tervetulleiksi.

Veteraanit ovat kunniavieraita klo 12.00 alkavassa kenttähartaudessa ja raja- ja merivartiokoulun varus-miesten sotilasvalatilaisuudessa, josta lähetetään sep-pelepartio Rajamiehen patsaalle. Klo 13.30 on veteraa-nijuhla. Päivän mittaan on mahdollisuus vierailla pat-saalla sekä tutustua kalustoesittelyyn ja Rajamuseon näyttelyyn. Pataljoonille varataan tilat omiin kokouk-siin. Sotilaskoti tarjoaa lähtökahvit.

Kaakkois-Suomen rajavartiosto järjestää kuljetuk-set Imatran rautatieasemalta juhlapaikalle ja takai-sin. Pitkämatkaisilla on mahdollisuus majoitukseen. Kaakkois-Suomen rajavartiosto toivoo ilmoittautu-miset 31.7. mennessä suoraan Immolaan esikunta-sihtööri Anne Saviojalle puh. 020 410 2004 tai fak-si 020 410 2009. Postiosoite on Niskapietiläntie 32 E, 55910 Imatra, sähköposti anne.savioja@raja.fi. Il-moittautuessa tulee mainita, missä pataljoonassa raja-mies palveli, kuljetus- ja majoitustarve sekä saattajat.

Rajavartiolaitos ja Sodanajan rajajoukkojen perin-netoimikunta

26. kadettikurssi 24.8

Kokoonnumme keskiviikkona 24.8. klo. 13.00 avec perinteiselle lounaalle Helsinkiin Suomalaiselle Klu-bille, Kansakoulunkuja 3. Ilmoittautumiset Klubin vahtimestarille 14.—19.8. p. 09-694 6644.

Muistuta kadettiveljiä ja rouvia tilaisuudesta, laita päivyriisi merkintä lounaasta ja tule mukaan!

Kurssitoimikunta

Upseerikurssi 55:n veljeslounas 21.9.

Upseerikurssi 55 kutsutaan veljeslounaalle torstaina 21.9. klo 12 Helsingin Suomalaiselle Klubille Helsinkiin, Kansakoulunkuja 3. Ilmoittautuminen tapahtuu mak-samalla 34 € tilille 102250-203266 nimellä Aarne Ellilä / UK viimeistään perjantaina 15.9. Maksusta tulee ilmetä osallistujan nimi. Hintaan sisältyy pöytään tarjottuna kolmen ruokalajin ateria, alkujuoma, lasi viiniä tai pul-lo olutta sekä eteismaksu. Saattaja on tervetullut. Kun-niamerkit rintaan ja pukeutuminen sen mukaisesti.

Aarne Ellilä

14. Divisioonan Rukajärven suunnan veteraani- ja perinnepäivät Iisalmessa 2.—3.9.

Perinneyhdistys kutsuu sotiemme veteraanit ja lotat kunniajäseninä yhteisille maanpuolustuspäiville nuo-remman sukupolven kanssa Iisalmeen. Viikonlopun teemana on ”Eläkö perinteet ajassa – nuoriso ja pe-rinteet”.

Veteraanien ja yleisön vastaanotto lauantaina 2.9. klo. 9.00 lähtien, jolloin infopisteet aukeavat ja nuo-risopaneeli kokoontuu, ilmoittautuminen Olvi-Hal-lissa.

Tapahtumakentällä puolustusvoimien ja rajavar-tioston kalusto- ja toimintänäytös klo 10.30. Raappa-nan näyttely yleisölle avoin koko päivän.

Rukajärventie-elokuva esitetään teatterissa veteraa-neille omaisineen sekä kutsuvieraille klo. 13.30. Kent-tälounas tarjotaan puolelta päivin ja päivällinen klo 17, jonka jälkeen veteraani-ilta.

Sunnuntai 3.9. alkaa klo. 8.30 seppeleenlaskulla, jonka jälkeen ekumeeninen hartaus Kustaa Aadolfin kirkossa. Perinneyhdistys esitellään Olvi-hallissa klo. 10.15, jonka jälkeen lounas samassa paikassa. Pääjuh-lassa klo 12.30—13.30 puolustusministeri Seppo Kää-riäisen juhlapuhe.

Tervetuloa yksin, kaksin, joukolla tai yhdessä nuo-remman sukupolven kanssa! Majoitusmahdollisuus Iisalmen Evakkokeskuksessa 40 euroa kahden hen-gen huoneessa tai vastapäätä Iisalmen seurahuoneella tai Hotelli Koljonvirrassa (Sokos). Mahdollisuus myös yhteismajoitukseen. Tarkempia tietoja alaoston pj Juha Huttunen 040 7506088 tai Risto Pehkonen 050-5540822.

Hallitus

RUK 47 vuosilounas 4.9. nautitaan kokoontumisen yhteydessä klo 12.30 Katajanokan Kasinolla, Laivasto-katu 1, Helsinki. – RUK 47 sammankommer till års-lunch måndagen den 4.9. kl 12.30 på Skatuddens Ca-sino, Maringatan 1, Helsingfors.

RUK 47 puolesta Kurt Swanljung

Upseerikurssi 61 laivaseminaarille 5—6.9.

Niinisalon viimeinen sodanaikainen upseerikurssi järjestää laivaseminaarin 5—6.9. risteilyn merkeissä Turku-Tukholma-Turku. Kokoontuminen Viking-Li-nen terminaalin ylähallissa ti 5.9. klo 20 alkaen, jossa jaetaan maksetut matkaliput. M/s Isabella lähtee klo 21. Paluu Turkuun 6.9. klo 19.50. A-luokan ikkunalli-set kahden tai neljän henkilön hytit.

Paluumatkalla 6.9. meriaamiainen, esitelmätilai-suus, päivällinen klo 15 alkaen ja kahvit.

Matkan kokonaishinta on 35 euroa henkilöltä. Ku-vallinen henkilötodistus oltava mukana. Perheenjäse-net myös tervetulleita.

Ilmoittautumiset viimeistään 18.8. iltaisin 14.—18.8. Lähetä postitse allekirjoittaneelle tiedoksi oma ja hyttikaverisi etu- ja sukunimet sekä syntymävuosi. Soita sitä ennen!

Ota yhteyttä: Heljo Hirvisuo, Varkkavuorenkatu 32 C 92, 20320 Turku p. (02) 2484320 tai matkanjohtaja Helge Jalava, Uudenmaankatu 3 A 20, 20500 Turku, p. (02) 233 1844.

UK 60 Perinteinen kurssilounas 8.9. klo 12.00 Kata-janokan Kasinon Karimo-salissa. Kurssiveljemme so-takamreeri Erkki Vitikainen esitelmöi aiheesta ”Lot-tien neljännesvuosisataisen järjestötoiminnan mer-kitys”. Niilo Nikku ja Heikki Tikanoja musisoivat.

Kokoonnutaan

Ilmoittautumiset pe 25.8. mennessä Katajanokan Kasinolle puh. (09) 622 2722. Tervetuloa!
Kurssitoimikunta

KILTA 9200:n (PsD:n perinnekilta) vuosikokous ja esitelmätilaisuus 14.9. pidetään klo 13.00 alkaen ravintola Arthurissa Helsingissä, Vuorikatu 19. Esitelmän aiheena on työskentely PsD:n esikunnassa.
Ilmoittautumiset Tapani Haloselle puh. (09) 443 698, Ukki Vuolakselle (02) 635 4643 tai Heikki Salolle (03) 588 1121.

1736. ISK. Antrea ja 1734. ISK Vuoksenranta 22.9. Kokoonnumme 22.9. klo 12.00. Marskin majalla Loppella veljestapaamisen ja ruokailun merkeissä. Ilmoittautumiset 12.9. mennessä Mauri Juntuselle puh. (03) 672 3179 tai 0400 728 922. Puku vapaa.

RUK 49 vuositapaaminen 16.10. alkaen klo 12.00 Helsingissä Suomalaisen Klubin Pohjola-kabinetissa, Kansakoulunkuja 3. Tervetuloa!
Kurssitoimikunnan puolesta
Göran von Bonsdorff

Kev.Psto 16 asevelipäivät Naarajärvellä Lomatriossa 12—13. 8. Olemme lähettäneet kirjallisen kutsun niille, jotka vastasivat myöntävästi syksyllä lähettämäämme ennakkokyselyyn. Jos et ole saanut kutsuamme, mutta olet kiinnostunut tapaamaan entisiä aseveljiä, ota yhteys.
Erkki Leskinen, LomatRIO, 76850 Naarajärvi, puh 040 557 4804, 040 865 0847.

Niemen patteristo (talvisodassa II/KTR 10) myöhemmin KTR 7, jatkosodassa III KTR 19) kokoontuu Jämsässä 24.8. klo 13.30. patteriston muistomerkillä linja-

Panssariveteraanit lopettivat toimintansa

Björkmanin panssariveteraanien toimikunta päätti vuoden ensimmäisessä kokouksessaan yksimielisesti lopettaa virallisen toimintansa, kun mukana olevien keski-ikä on 85 vuotta.

Toimikunnan hallussa olevat valokuva- ja kirjallinen materiaali lahjoitetaan Hämeen panssaripataljoonan perinnehuoneeseen säilytettäväksi. Björkmanin panssariveteraanien toimikunnan perustava kokous pidettiin Parolannummella kesällä 1979 panssariprikaatin perinnepäivätilaisuudessa mukana olleista 1939—1945 sotiin osallistuneista prikaatin sotilaista.

Toimikunta kiittää jäsenistöään aktiivisesta osallistumisesta ja toimintamme taloudellisesta tukemisesta, josta useat ulkomaan ja kotimaan matkat ovat todisteena.

Olemme kiitollisia myös useille yhteistyötahoille saamastamme tuesta. Muun muassa pääesikunta, panssariprikaati, Sisu Auto Oy, Valmet moottoritehdas, Forssan kirjapaino, Auto Kymi Oy ja Hämeen Tietopalvelu Oy ovat toimintaamme tukeneet. Ilman yksityisiä ja yhteisöjä, ilman teitä emme olisi pystyneet toimimaan näin pitkään. Toivotamme onnea ja menestystä toiminnassanne jatkossakin.

Björkmanin panssariveteraanitoimikunta

autoaseman luona. Kukkienlaskun jälkeen hotelli Jämsässä klo 14.00 yhteinen asevelitapaaminen II/KTR 19:n (Mether/Riihimäki) ja KTR 19:n (Öist) ja Rask.Psto 26:n (Lindroos/Roininen) kanssa. Aseveljet ja saattajat tervetuloa 22. asevelitapaamiseen. Sana kiertämään!
Kalervo Salminen, puh (014) 762 110, 050 542 8876. Perinnetoimikunta

2 D:n JR 7, JR49, KTR 15 ja Erillisjoukko-osastojen veteraanit, ”Martolan miehet ”
Teemme neljän päivän retken Karjalaan. Matkareitti 2 D:n hyökkäysreittiä seuraten, tutustuen mahdollisuuksien mukaan matkan varren sijaitseviin. Paluumatka Terijoki – Summa – Viipuri. Matkalle lähtö 28..9. Viimeinen ilmoittautumispäivä on 4.9.
Asiasta lähemmin Tapani Kantanen puh. 050 3796659 tai Antero Veijonen 0400 460319
Veteraanit ja kaikki matkasta ja asiasta kiinnostuneet: Tervetuloa mukaan matkalle!

Kuistion pataljoonan (II/JR 58) veteraanit kokoontuvat lounaalle pe 22.9. klo 11.00 Seinäjoella Lakeushotellissa. Elämäkumppani mukaan. Tervetuloa
Ilpo Nikula, puh 044 524 1221.

Pion.P13:n aseveljet Keuruulla 21.7.
Pioneerirykmentti toivottaa P13: aseveljet tervetulleeksi viettämään rykmentin vuosipäivää (Schmardeinin päivää) Keuruulla 21.7. Tilaisuuden yhteydessä pataljoonamme aseveljillä on mahdollisuus erilliseen tapaamiseen. Juhlapäivän ohjelmassa klo 10.00 – 15.00. mm. seppeleenlasku sankariristillä, PionR:n joukkojen katselmus kuntotalon kentällä, lounas varuskunnan ruokalassa ja Pion.P13:n aseveljien tapaaminen ja kahvit sotilaskodin tiloissa. Juhlapäivän aikana on mahdollisuus tutustua kalustonäyttelyyn kasarmin sisäpihalla ja multimediaesitykseen elokuvaaluokassa.
Kokoonnumme juhlapäivän viettoon Keuruun sankarihaudoilla Vanhan kirkon vieressä klo. 10.00 mennessä.
Lisätietoja: Kauko Tumanto, puh. (014) 271 472. Tervetuloa!
Toimikunta

Hyväntekeväisyyskonsertti Sotiemme Veteraanit -keräyksen hyväksi 10.9.
Perinteinen hyväntekeväisyyskonsertti järjestetään neljännen kerran veteraanien hyväksi 10.9. Tampereen Teatterissa. Esiintymään tulevat laulajat Pentti ja Heini Hietanen, Panssarisoittokunta kapellimestarinaan Raine Ampuja sekä Pinsiön Pelimannit. Puheen pitää sotilasläänin komentaja eversti Veli-Pekka Parkatti. Tilaisuuden juontaa Tampereen Teatterin näyttelijä tai teatterinjohtaja Heikki Vihinen. Liput 10 euroa.
Lippuja voi tiedustella: res.järj. Päivi Huotari, puh. (03) 212 7405, Pirkanmaan Sotaveteraanipiiri (03) 223 5808 ja Mariitta Hurme 050 517 5606.
Valmuisliitto, Hämeen Alueneuvottelukunta/Pirkanmaa

Haetaan yhteyttä

Onko muistikuvia Ensio (Enssi) Tenanderista?
Enoni Ensio Tenander syntyi 28.5.1904 Viitasaarella. Hän kaatui sotapäiväkirjojen mukaan Onkamuksessa 23.9.1941. Tuolloin hänen palvelusyksikkönsä peiteluku oli 6276, joka kuului 3./ErP 21:lle (Erillinen pataljoona 21:n komppania). Olisin kiitollinen tiedoista, jotka koskevat enoni viimeisiä vaiheita.
Yst. vast. Seppo Lampi, Pohjantie 51, 44120 Äänekoski, puh. (014) 522 075 tai 040 548 2143. Sähköposti: seppo.lampi@pp.inet.fi

Elokuun puoliväli Inkeröissä, 5 P.S.T. koul. keskus
Olitko mukana kun tuhosimme desanttien piilokorsun läheisen suon laidasta iltayöstä. Kapteeni Niironen johti operaatiota. Allekirjoittanut toimi suuntaaja-ampujana. Toinen laukaus oli täysosuma. Ota yhteys ja kerro mitä muistat tapauksesta, esim. mukana olleiden nimet.
Sakari Takala, Miiankuja 3 A 305, 62100 Lapua, puh. (06) 437 4033.

Tiedustelu pioneeri Reino Karlssonista
Haluaisin tietoja isäni, helsinkiläisen pioneerin Reino Karlssonin, s. 6.7.1910 Nurmijärvellä, tai hänen yksikkönsä sotavaiheista jatkosodassa. Isän kuollessa olin viisivuotias. Hänen sotakokemuksensa ovat minulle lähes tuntemattomia. Isän joukko-osasto oli 12 Pion. K/III/ 9 Pr. Jatkosodassa isä oli Aunuksen suunnalla. Vuosina 1943—1944 sijoituspaikkoina olivat 14.S Auto J ja 19. Autokorj.
Vähäisistäkin tiedoista kiitollisena
Marja-Liisa Tolonen, Lemminkäisenkatu 10 A 7, 33540 Tampere, puh. (03) 253 0123.

Kaskana, Tartzeboli ja Syvärin taakse. Näin on kirjoitettu isäni Onni Kosken kantanortissa. Hän palveli 1941—1944 mm. JR 51:ssä. Olisin kiitollinen tiedoista, jotka kertoisivat siitä, minkälaista toimintaa näillä paikkakunnilla oli.
Mauno Koski, Laudankantajantie 18, 20320 Turku, puh. 040 715 5992 tai 02 239 2992.

Jatkosota, 4. Divisioona, erityisesti KTR1, mutta myös JR 5, JR 25 ja JR 26
Teen tutkimusta isäni Maunu Kuosan taistelujen tiedä jatkosodassa. Toivon tietoja erityisesti hänen rintamapalveluksestaan ml. hänen haavoittumisensa, mutta myös oppilasajoista UK:ssa ja MaaSK:ssa. Vielä paljon toivomaani tietoa puuttuu. Isäni (1922-1978) oli jatkosodan alussa tykkimiehenä HTK/II AK:ssa. Sittemppilaana UK:n kurssilla 52. Rintamalla hän aloit-

Cash Back Finland
Helsinki

V & V Suominen Oy
Helsinki

Aka Kuvaamotoimisto Oy
Helsinki

ti 12.11.41 vänrikkinä ja jaosupseerina III/KTR1:ssä Maaselän kannaksella. Heinäkuun alusta -42 kesäkuun alkuun -43 hän oli kadettina MaaSK:n 26. kurssin kenttätukikolonnissa. Sitten paluu luutnanttina III/KTR1:een Maaselän kannakselle. Hän toimi tulenjohtajana, patteriupseerina ja patterinpäällikkönä. Kesäkuussa 1944 4 D siirrettiin Karjalan kannakselle, missä Isäni toimi tietäkseni koko ajan tulenjohtajana. Hän haavoittui sirpaleesta käteensä heinäkuun alussa 1944. Kirjallisuuden perusteella KTR1:n patteristoja (mm. III/KTR1) oli tuolloin heinäkuun alun aikoina asemassa reilun 5 km:n päässä Ihantalan koillispuolella ja JR 25 oli divisioonan lohkolle edessä pääpuolustuslinjalla suunnilleen Ihantalan ja Pyöräkankaan tasalla. Olikohan Isäni mahdollisesti silloin juuri siellä tulenjohtajana?

Yhteystietoni: Kari Kuosa, Artturi Kanniston tie 9 B 23, 00320 Helsinki, puh. 040-5676861, sähköposti: kuosa.kari@pp.inet.fi

Tietoa kaivataan: Liiton historiankirjoittaja tarvitsi tietoja seuraavista yhtymistä:

1. Tampereelle sotien jälkeen perustettu Suomen Entisten Soturien Huoltoyhdistys r.y., jonka säännöt hyväksyttiin oikeusministeriössä 23.8.1945. Yhdistyksen hallituksessa oli ainakin Ragnar Sjöholm.

2. Suomen Aseveljien Liiton huoltotyötä jatkamaan perustettu Suomen Maanpuolustajien Huoltosäätiö, jota johti Jussi Saukkonen.

Mikäli näistä yhtymistä, niiden toiminnasta ja toiminnan loppumisesta on jollakulla tarkempaa tietoa, ne voi lähettää liiton toimistoon osoitteella:

Sotaveteraaniliitto / Sulamaa, Korkeavuorenkatu 41 A 7, 00130 Helsinki

Muistomerkki Kuuterselkään – tukijoita haetaan
 Kuuterselän taistelujen muistomerkkihanke on edistynyt. Olemme Venäjän viranomaisten kanssa käymiemme neuvottelujen tuloksena saaneet muistomerkin kirjallisen pystytysluvan. Muistomerkin paikka on myös sovittu, samoin urakkasopimus venäläisen yrityksen kanssa ja työt on jo aloitettu.

Nyt on enää rahoitus avoin, Yhdistys vetoaa nyt kaikkiin yhteisöihin ja yksityisiin henkilöihin taloudellisen tuen saamiseksi saadaksemme tämän arvokkaan asian kunnialliseen päätökseen. Mahdolliset lahjoitukset voi osoittaa Kuuterselän taistelujen muistomerkkiyhdistyksen tilille 546107-2111171 Tarvasjoen Osuuspankki, Tarvasjoki.

Muistomerkin paljastamispäivää emme tapahtuman käytännön järjestelyistä johtuen voi vielä varmuudella sanoa. Se tulee tapahtumaan elokuun aikana tänä vuonna. Niitä henkilöitä jotka haluavat osallistua kyseiseen tilaisuuteen, tai ovat muuten asiasta kiinnostuneita pyydämme ottamaan yhteyttä kesä-heinäkuun vaihteessa allamainittuihin henkilöihin.

Muistomerkkiyhdistyksen puolesta.

Alpo Kuusisto, yhdistyksen puheenjohtaja, puh. (02) 256 0290, Reino Harju, hallituksen jäsen, puh. (09) 325 7527

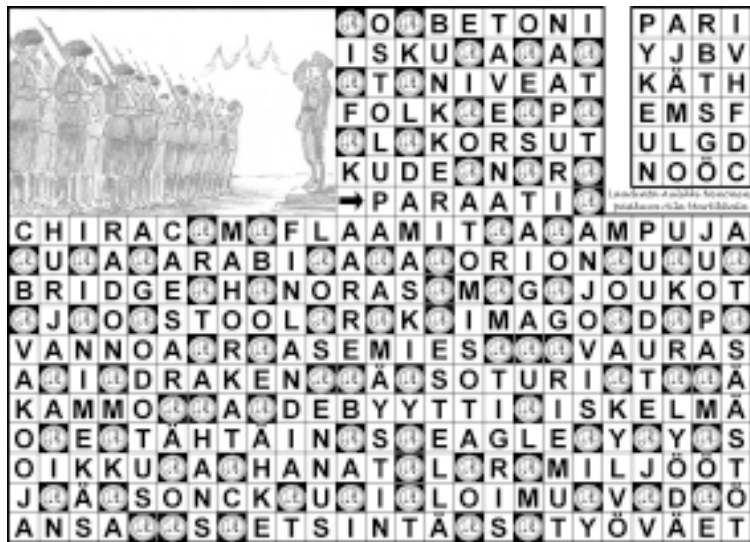
Etsitään haastateltavaksi JP5:ssä 1941–44 palvelleita veteraaneja.

Yhteydenotot: Mika Wickstrand, Lauttalammentie 22, 70870 Hiltulanlahti (Kuopio). Puh. 050 582 2125. m.wickstrand@dnainternet.net

Vuosalmen nelivärikarttaa saatavana Pauli Kupariselta

Puh. (03) 7531242, 8 € + postikulut

Krypton ratkaisu

Virkistä muistiasi-tehtävän oikeat vastaukset

- Oikea vastaus:** Marjojen keruussa Suomalaiset poimivat maa-ottelussa 6 814 000 litraa, ruotsalaiset 5 771 000 litraa marjoja.
- Oikea vastaus:** 60 000 vapaaehtoista. Muonituksesta huolehti 2 500 lottaa.
- Oikea vastaus:** 80 000 markkaa / vuosi.
- Oikea vastaus:** Atlantin julistus. Se enteili NATO:n eli Pohjois-Atlantin liiton perustamista.
- Oikea vastaus:** 60 000 miinaa.
- Oikea vastaus:** Paasikivi julisti sotatilan Suomessa lakanneeksi

Osoitepalvelu

0600 0 1000

www.vaestorekisterikeskus.fi

Puhelintiedustelu:
1,67 €/min+pvm

Internethaku:
2,25 €/osoite

Avoinna:
24h joka päivä

Julkaisija

Suomen Sotaveteraaniliitto ry–Finlands
 Krigsveteranförbund rf

Suomen Aikakauslehtien liiton jäsen

Päätoimittaja Markku Seppä

Toimitus

Korkeavuorenkatu 41 A 7
 00130 Helsinki
 puh. päätoimittaja (09) 6126 2012
 sähköposti markku.seppa@sotaveteraaniliitto.fi
 tai toimitus@sotaveteraaniliitto.fi
 faksi (09) 6126 2020
 internet www.sotaveteraaniliitto.fi

Osoitteen muutokset

Sotaveteraaniliiton jäsenet ilmoittavat osoitteen muutoksista omaan yhdistykseensä tai liittoon Riina Lillforsille, Korkeavuorenkatu 41 A 7
 00130 Helsinki
 puh. (09) 6126 2015
 sähköposti riina.lillfors@sotaveteraaniliitto.fi

Lehden tilaukset ja hinnat

Sotaveteraaniliittoon kuulumattomat voivat tilata Sotaveteraani-lehden liiton toimistosta puh. (09) 6126 2015 /Riina Lillfors. Lehden vuosikerran hinta on 15 euroa. Irtonumero maksaa 4 euroa.

Toimitusneuvosto

Puheenjohtaja Aarno Strömmer
 Kirkkokatu 67 B 23
 90120 Oulu
 puh. ja faksi (08) 311 5282
 sähköposti aarno.strommer@mail.suomi.net
 Jäsenet: Antti Henttonen, Olavi Karttunen, Anni Grundström, Jukka Lehtinen, Matti Lukkari, Eeva Nieminen, Nils-Börje Stormbom, Erkki Vitikainen, Markku Seppä, Jyrki Vesikansa, sihteeri Markku Rämö

Toimitus ei voi vastata pyytämättä lähetetystä aineistosta.

Ilmestyminen 2006

1/06: 22. helmikuuta, 2/06: 19. huhtikuuta,
 3/06: 28. kesäkuuta, 4/06: 13. syyskuuta,
 5/06: 1. marraskuuta, 6/06: 13. joulukuuta.

Ilmoitushinnat

1,35 euroa/pmm. Väri- ja määräpaikkailmoituksista sovitaan erikseen.

Äänikasetit lehdestä

Sotaveteraani-lehden pääsisällön saa myös äänikasetteina, joiden vuosikerran hinta on liiton jäsenille 8,50 euroa ja muille 17 euroa. Äänikasetit voi tilata Sotaveteraaniliiton myyntitoimistosta Korkeavuorenkatu 41 A 7
 puh. (09) 6126 2014
 sähköposti helena.hornborg@sotaveteraaniliitto.fi

Ilmoitusmyynti

Media-ammattilainen Adspace Oy
 Mikkolantie 20
 00640 Helsinki
 puh. (09) 877 6136, 040 735 7531
 faksi (09) 726 1306
 Isto Valkeapää
 puh. 040 735 7571

Taitto

Taittoto PrintOne
 PL 23 (Mikkolantie 20)
 00661 Helsinki
 puh. ja faksi (09) 711 100
 sähköposti printone@printone.fi

Painopaikka

Suomen Lehtiyhtymä Oy, Tuusula 2006
 ISSN 0782-8543

TAPIOLA

Vakuutukset. Rahastot. Pankki.

INSPIRING INNOVATIONS

Vuodesta 1936

www.vapo.fi

**Suomen energiahuolto
ei saa olla yhden
korren varassa, vaikka
ruokohelpistä onkin
siihen paljon apua.**

Satoisin energiaheinämme Ruokohelpi ei ole mitään puuta heinää. Jo hehtaarin sadolla lämmittää omakotitaloa vuoden.

Syyssäpinät

1.9.-15.11.06

4 vrk/ph 190 €/hlö

2 vrk/ph 120 €/hlö

Muista myös kesäteatteri
kesällä:

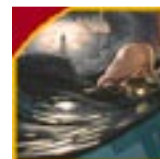
Kysy lisää:

017-6150 600
www.panganranta.fi
72400 Pielavesi

Hangon Silmä

Kesäteatteri Lautsiassa

27.6.-23.7.06

Lautsia Soi

4.-5.8.06

Seniори Laulaja
2006

Alkukarsinnat
9.9.06

Kysy lisää:

03-647 080
www.lautsia.fi
14700 Hauho

Suomalainen suurelokuva
on vaikuttava kuvaus
kolmen nuoren lotan
kohtalosta sodan
keskellä.

DVD sisältää mm.
infopakettin lotista

DVD & VIDEO 21.6.2006

Myynti: hyvin varustetut tavaratalot, marketit ja kioskit kautta maan.

BANTASHIM OY

